PARAPHRASIS PSALMORVM DAVIDIS POETICA

MVLTO QVAM ANTEHAC CASTIGATIOR;

Auctore Georgio Buchanano, Scoto, poëtarum nostri saculi facilè principe.

Adnotata sunt argumenta, & carminum genera.

Accesserunt duæ eiusdem Buchanani Tragœdiæ sacræ: Iephthes seu Votum, & Baptistes sive Calumnia.

LONDINI,
Ex officina typographica Richardi Field. 1592

AD MARIAM ILLVSTRISSIMAM SCOTORVM REGINAM.

Georgij Buchanani epigramma.

NYmpha, Caledoniæ quæ nunc fæliciter oræ
Miſſa per innumeros ſceptra tueris auos:
Quæ ſortem anteuenis meritis, virtutibus annos,
Sexum animis, morum nobilitate genus:
Accipe (ſed facilis) cultu donata Latino
Carmina, fatidici nobile regis opus.
Illa quidem, Cirrha procul, & permeſſide lympha,
Penè ſub Arctoi ſidere nata poli:
Non tamen auſus eram male natum exponere fœtum,
Ne mihi diſpliceant quæ placuêre tibi.
Nam quod ab ingenio domini ſperare nequibant,
Debebunt genio forſitan illa tuo.

CHRI-

CHRISTIANO ET SACRAE POESEOS STVDIOSO lectori, Typographus S.

ECCE offero tibi, lector Christiane, duorum poetarum nostræ ætatis facilè principum DD. Buchanani & Bezæ paraphrasin in Psalmos, vario carminum genere expressam: quam nunc primum commodiorem, minutioribus nempe characteribus, enchiridij formâ, vt tibi consulerem edidi: additis ad singulos Psalmos versuum numeris, quorum vnicuique præfixum etiam habes argumentum maioris perspicuitatis gratia. Et vt cómodius vtramque poesim conferre possis, initio cuiusque Psalmi paraphraseos Buchanani eiusdem Psalmi Bezæ poeseos pagina notata est. Ac postremò toti operi appendicis & corallarij vice, Buchanani Iephthes & Ioannis Baptistæ tragœdiæ, ipsius Bezæ quoque paraphrasis Cantici canticorum, nec non Ludouici Masurij & aliorũ doctissimorum poetarum in Veteris & Noui Testamenti XVII. Cantica sacra metaphrases poeticæ adiectæ sunt: quibus, præclaris equidem, accessionibus locupletatam hanc postremam editionem tam beneuolo animo tibi offerimus, quàm quo maximè cupimus te hisce nostris laboribus fauere, & hanc quantulamcumque nostram industriam boni consulere. Vale.

EPITAPHIVM
G. Buchanani.

SCotia quem genuit, fovit. cum Pallade Musa
Diva beat. tanto sese hospite Gallia iactat.
Ingenśq; ingentem Tellus miratur & Aether,
Seu canit historiam, seu grandi carmina plectro.
Quem decorant reges, qui ipsos decorat quoque Reges
Et Solymæ & propriæ gentis. quíque entheus almi
Facta Dei, laudésque virum, qui sidera dixit,
Exiguo magnus sub cespite Buchananus
Hic Vates recubat. Nomen viget alite famâ,
Atque orbem immensum complet. Iamque arduus ipse
Cælum habet, & gaudet permistus cælitibus Dijs.

16MAGI Ioh. Ionstonus Scotus.

GEOR-

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN PRIMVM LIBRVM PSALMORVM.

PSALMORVM DAVIDIS ARGVMENTVM GENERALE.

Liber Psalmorum sacras cantiones continet, quæ in Ecclesia vetere fuerunt conscriptæ vsque ad funesta tempora Antiochij: ac propterea est quædam velut Epitome veteris Testamenti, speculum gratiæ Dei, absolutaque hominis totius anatome: qua exponuntur omnis generis documenta, de promissionibus operibusque Dei gratiosis erga suos, seueris in aduersarios, & in omnes fidelibus. Item de fide nostra in promissiones eius, de obsequio, de infirmitatibus, patientia, constantia, & liberatione nostra in rebus aduersis, de legitimo bonorum vsu & gratiarum actione in rebus secundis: denique de toto officio nostro erga Deum, & fide illius erga nos in Christo: de quo elegantissimæ & illustrissimæ Prophetiæ habentur passim ad consolationem & confirmationem Ecclesiæ.

PSALMVS. I. Beatus vir qui non abijt, &c. vide Bezam pag. 1.

Virorum bonorum vita describitur, denunciaturq; eis felicitas: malis verò infelicitas ex iudicio Dei.

Carminis genus primum.

FElix ille animi, quẽ nõ de tramite recto
Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ:
Nõ iter erroris tenuit, sessórue cathedræ
Pestiferæ, facilẽ dedit irrisoribus aurẽ:

2 *Sed vitæ rimatur iter melioris, & alta*
Mente Dei leges noctésque diésque reuoluit.
3 *Ille, velut riguæ quæ margine consita ripæ est,*
Arbor erit, quam non violento Sirius æstu
Exurit, non torret hiems sed prodiga læto
4 *Prouentu beat agricolam: nec flore caduco*
Arridens, blanda dominum spe lactat inanem:
5 *Non ita diuini gens nescia fœderis exlex,*
Contemptrixq́; poli: subitò sed turbine rapti
Pulueris instar erunt, voluri quem concita gyro
Aura leuis torquet vacuo ludibria cælo.
6 *Ergo vbi veridicus iudex in nube serena*
Dicere ius veniet, sceleriſque coarguet orbem:
Non coram impietas mœstos attollere vultus,
Nec misera audebit iustæ se adiungere turbæ.
7 *Nam pater æthereus iustorum & fraude carentū*
Nouit iter, sensúmque tenet: curuóſque secuta
Impietas fraudum amfractus scelerata peribit.

PSAL. II. Quare fremuerunt gentes. R. p 2.

Impiorum conatus in regnum Dauidis & Christi, Dei securitas & iudicium in illos, regnique institutio, amplitudo, firmitas & effecta proponuntur. Quam ob rem aduersarij ad fidem & resipiscentiam reuocantur, exitium reluctantibus denunciatur, & obsequentibus salus.

Carm. gen. II.

1 QVid trepidæ gentes vano fremuêre tumultu?
Miníſque populi ſæuiunt inanibus?
2 Et cum principibus magni coiêre tyranni,
Dominũq́; Chriſtúmque Domini aduerſum truces?
Vincula quin horum fortes dirumpimus, (aiunt,)
Et lora noſtris demimus ceruicibus?
4 At pater æthereus; rerum cui ſumma poteſtas,
Ridebit impotentium irritas minas.
5 Tum iuſta accenſus miſeros affabitur ira,
Et per furorem cæca conſilia ſuum
6 Turbabit: Cingámque meum diademate regem,
Inquit, Sionis iura ſanctis collibus
Qui dabit, & latè fundet mea iuſſa per orbem.
7 Deinde allocutus Dominus eſt me: Filius
8 Tu meus es, genui te hodie, me poſce, dabóque
Omnes vt hæres gentium fines regas,
Qua circumfuſis tellus ſe porrigit vndis,
9 Regáſque ſceptro ſempiternum ferreo:
Cúmque voles, tumidoſq́; premas, frãgaſq́; rebelles:
Vt ficta fragili vaſa franguntur luto.
10 At vos, in populos quibus eſt permiſſa poteſtas,
Et ius ab alta ſede plebi dicitis,
Errorum tenebras depellite, diſcite verum:
11 Seruite Domino cum tremore: gaudijs
Et timor & Domini accedat reuerentia veſtris

12 *Vt missum ab illo filium amplectamini:*
In vos ne iustæ vindictam exerceat iræ,
De calle recti deuios, nam cùm breui
Sæuiet iniustos contra iusta ira, scietis
Quàm sint beati spes in illo qui locant.

PSAL. III. Domine quàm multipl. &c. B.p.4

Dauid de grauitate afflictionum conquerens, fidē suam natura Dei experientiáque confirmat: itaque Deum orat pro salute sua & populi.

Carm. gen. III.

2 *HEu quanta numero viribúsque factio*
Me vexat odijs impijs!
Quàm perditorum firma conspiratio
3 *Coniurat in meum caput!*
Et asseuerant spem salutis in Deo
4 *Superesse iam nullam mihi:*
Cùm tu sub vmbra præliantem me tui
Tam sæpe scuti texeris:
5 *Cùm laudis auctor sis meæ, cum gloria*
Meum corones verticem.
6 *Cùm nocte Dominus inuocantem me, suo*
De monte sancto exaudiat,
Curis solutus, & recumbo & dormio,
Resurgo liber à metu.
7 *Domino excubante, nec meum formidine*

Populus

Pectus mouebunt agmina
Numerosa, nec si saeua feritas omnium
Coniuret in me gentium.
8 Tu Domine in aciem ductor, vt me liberes,
Prodibis: hostium omnium
Malásque franges, impiorum & conteres
Dentes potenti dextera.
9 At tu, salutis vna spes, populum tuum
Bonitate solita amplectere.

Ps. IIII. Cum inuocarem, exaudiuit, &c. B. p. 6.

Dauid orans, aduersarios reprehendit improbitatu vanitatisq; nomine, eósque probata causa ad fidem & resipiscentiam reuocat: postremò Deum orat vt se dirigat verbo & spiritu.

Carm. gen. IIII.

2 O Pater, ô hominum diuúmque aeterna potestas,
Sincerae mihi conscio mentis,
Qui mihi consiliq; inopi, incertóque salutis,
Imploranti rebus in arctis,
Tutum pandis iter, latúmque educis in aequor:
Nunc obsesso fraude maligna
Da mihi te facilem, & iustis bonus annue votis,
Non dura placabilis aure.
3 O hominum caecae mentes quo me vsque relicto
Intenti mendacibus vmbris:

Sollicita in vanas torquetis pectora curas?
Tandem credita vera monenti:
4 Quem Deus electum miro dignatur honore,
Per discrimina cuncta tuetur.
Me Dominus clamantem ad se, auxiliumq; rogantē
Mitis & exorabilis audit.
5 Ergo Dei, miseri nunc saltem agnoscite numen.
Et vitijs absistite prauis.
Vobiscum in tacito per noctem expendite lecto
Longi dicta ac facta diei.
6 Non pecudum fimbris Domino sed mente litatur
Innocua: si admoueris aris
Hanc, poteris sperare animi securus ab alto
Dextera munera larga benigna.
7 Poscit opes modò degeneres pars maxima vulgi,
Hæc animos vota vna fatigant.
8 At tu me placido tantùm bonus adspice vultu:
Aura tui iucunda fauoris
Me super irradiet: sat amico te mihi fœlix.
Alter frugibus horrea stipet,
Impleat & multas generoso nectare cellas,
Et congesto gaudeat auro:
9 Ast ego, curarum vacuus de nocte recumbam,
Et sine sollicitudine somnos
Accipiam: tu securam mihi robore mentem,

Tu

Tu certa ſpe pectora firmas.

Ps. v. Verba mea auribus percipe, &c. B.p.7.

Dauid Deum ſupplicans, oſtendit ſe fretum teſtimonio conſcientiæ, & certum de aduerſariorum iniuria reuerenter Dei benficentiam implorare: ac ita demum conſtitutus, petit ſe à Deo regi aduerſarios Deo rebellantes retundi, & Eccleſiæ ſubminiſtrari laudationis argumentum.

Carm. gen. v.

2 O *Potens rerum Deus, aure leni*
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non dura tetricúſque triſtes
Percipe queſtus.

3 *Adſpice attentus mihi quanta tendat*
Vox latus: quando mihi rex Deúſque
Solus es: ſolum veneror precórque
Rebus in ārctis.

4 *Manè clamantem Deus æquus audi.*
Nam tuum caſta prece, non inanem
Spem fouens, nomen iubar ante Eoum
Manè cíebo.

5 *Tu Deus, lætus pietate vera,*
Impĭj ritus ſcelus execraris
Nec frui praui ſtudioſa mens te
Speret amico.

6 *Vituos vultus metuit, nefáſque*

7 *Hostis es fraudum & cupidæ cruoris*
Cædis: audacem simulare linguam
Falsa recides.
8 *At tua fretus bonitate sacrum*
Limen accedam, tua templa inibo:
Ritè adorabo tua sancta castis
Numina votis.
9 *Tu mihi, vt casses fugiam dolosos*
Hostium, lumen Deus æquitatis
Dux tuæ præfer, dubióque cæcos
Dirige gressus.
10 *Hostium verum fugit ora, pectus*
Incolit fraus spurcitiésque: guttur
Tetrius putri est quod hiat recludens
Funera busto.
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens, cæcos meditatur ictus.
11 *O Deus, rerum ô Pater alme, gentem*
Perde nefandam.
Redde conatus Pater alme vanos:
Quiq; te linquunt, scelerum suorum
Sentiant pœnas meritas, ab ima
Stirpe reciſi.
12 *Sed tua semper bonitate tuti*
Gaudeant qui spem posuere in vno

Te

Te sibi certam impauidi, tuúmque
Nomen adorant.
13 Námque tu rectos animóque puros
Larga opum dextra recreas benigne,
Et tui (tanquam clypeo) fauoris
Protegis vmbra.

1 Ps. VI. Domine ne in furore tuo arg. B. p. 8.

Dauid ægrotus iram Dei flagellúmque deprecatur, misericordiam implorat, & salutem petit: quæ deinde certa fide percipiens aduersus inimicos de attentione & beneficentia Dei insperata gloriatur.

Carm. gen. III.

2 DVm feruet ira, Domine, dum mens æstuat,
Ne me merentem corripe:
Dum sæuientis flagrat in cursu furor,
Exigere pœnas abstine.
3 O parce, parce: languor ægrum conficit:
Manum salutarem admoue.
Corpus solutis ossium compagibus,
Enerue vires deserunt:
4 Mentémque grauiter mœror angit turbidam.
Quo me vsque miserum negliges?
5 Quo me vsque linques? iam reuerte, ac libera
Aegrum inferûm de faucibus.
6 Vbi sæua duram mors manum iniecit semel,

Quis amplius meminit tui?
Quis mortis alta ſubrutus caligine
Nomen celebrabit tuum?
7 *De nocte pectus anxium ſuſpiriis*
Pulſans gemenſque, lachrymis
Lauo cubile: ſtrata fletuum madent
Rorata largis imbribus.
8 *Caligat acies luminum, doloribus*
Hebetata longis: hoſtium
Intérque riſus & dolos emarcuit
Color vigórque corporis.
9 *At tu ſceleribus turba gaudens impiis,*
Faceſſe, ſpem pone irritam:
Lamenta Dominus & meorum fletuum
Placatus audiit ſonum.
10 *Dominus benignus ſupplicem me exaudiit,*
Orationíque annuit:
11 *Subitus vt hoſtes obruat pudor meos,*
Vultúſque confundat rubor,
Triſti repentè vt palleant infamia,
Fugámque turpem mœreant.

PSAL. VII. Domine Deus meus, in te, vide Bezam pag. 10.

Dauid perfidè accuſatus, liberationẽ exoptat à Deo: profeſſus fidem

Idem & testificationem conscientiæ suæ, mala quæ in se struebantur auerti petit: postremò in fidei gloriatione cõfirmatus pronunciat improborum exitium, & Dei laudem à pijs prædicatum iri.

Carm. gen. VI.

1 IN te salutis spem posui meæ,
Seruator orbis: faucibus hostium
Me libera, qui mente sæua
Interitum mihi moliuntur.
3 Si nemo vindex asserat, vt leo
Imbelle crudus dilaniat pecus:
Sic me ferus discerpet hostis,
Innocui sitiens cruoris.
4 Si verus iudex me meritò arguit,
Nec falsa mendax crimina texuit.
5 Si damna tranquillo creaui,
Pro merito malè ni peperci:
6 Me persequatur dum capiat sequens,
Captúmque sternat stratum & humi pede
Conculcet, & sceptri superbum
Proterat abijciátque fastum.
7 Exurge, iustas te furor impius
Meorum in iras excitet hostium.
Exurge, promissúmque redde
Perfidiæ Deus vltionem.

8 *Excurge, terris luceat omnibus*
Augusta maiestas tua, te suum
Accurrat agnoscátque regem
Concilium populi, patrémque.
9 *O qui potenti sceptra tenens manu,*
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, si ritè pœnas
Ore pio innocuóque posco.
10 *O iuste iudex, cordis in intimo*
Quem nil recessu præterit abditum,
Frange impios ausus malorum:
Fulci animos refouéque iustos
11 *Securus hostes nil metuo, Deo*
Custode: quem simplex animi iuuat
12 *Candor, pios seruat, malísque*
Exitium assiduè minatur.
13 *Si perstet hostis, iam gladium tenet.*
14 *Iam tendit arcum promptus, & arripit*
Ferale telum, & igne sæuo
Lethifer as acuit sagittas.
15 *En, qui nefandum parturijt scelus,*
Concepit ærumnam, pariet velut
Quæ vana per somnum inquietas
Ludificant simulacra mentes.
16 *Fodit dolosam, vt me caperet, scrobem:*

Incautus

Incautus in fessam ipse suam ruit.
17 *In verticem ipsius recurret,*
Pernicies, recedentque fraudes.
18 *Ergo expeditus fraudibus & metu,*
Rerum parentis iustitiam canam,
Nomenque sanctum: gratiásque
Lætus agam, repetámque laudes.

1 PS. VIII. Domine Dominus nost. &c. B. p. 11
Dauid extollit maiestatem Dei ab operibus in cœlo & in terras: maximè verò in homine tum creato, tum instaurato per Christum.

Carm. gen. VII.

2 *GEntis humanæ pater atque custos,*
Quàm sancta maiestas tui,
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit?
Et super cæli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.
3 *Quàm pia mundum tueare cura,*
Lactentis ævi infantia
Prolit: vt linguas temere obstrepentium
Tibi refutes hostium:
Hostium, quorum vomit os furorem
Inte, sitítque sanguinem.
4 *Luce quum cælos vitrea serenos*

Pollentis opera dexteræ
Cerno: quum lunam, nitidásque stellas
Per te creatas conspicor,
5 Quantulus (mecum tacitus reuoluo)
Homo est, vt eius sis memor?
Quantula humanæ est sobolis propago,
Dignare vt illam visere?
6 Hunc Deo æqualem propè reddidisti:
Ornasti honore & gloria:
7 Et tua dextræ super vniuersa
Opera creasti principem:
Cuncta vitalis quibus haustus auræ est,
Illi dedisti sub pedes.
8 Huic boues parent & oues, pecúsque
Quodcunque campis pascitur:
9 Quíque pennarum celeri volatu
Metitur ales aera:
Quíque pinnarum celeri natatu
Piscis pererrat æquora.
10 Gentis humanæ pater atque custos,
Quàm sancta maiestas tui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit!

1 Ps. IX. Confitebor tibi Domine in, &c. B. p. 12
Dauid de occiso Goliatho, & fusis Philistæis Deo gratias agit,

agit, maiestatem, officium, operáque eius celebrat, & pios ad celebrandum hortatur: deinde precationis formam exponit, quantum temporis habuerunt fideles pro salute sua & inimicorum deiectione.

Carm. gen. VIII.

RErum certa salus te cano gratias
2 *Exoluo meritas ex animo tibi:*
Et miranda futuris
Pandam facta nepotibus.
3 *Tutus præsidio nil metuam tuo:*
Lætus læta canam sed tibi carmina,
Te laudabo supremi
Aeternum ætheris arbitrum.
4 *Spes hostis temerè elatus in improbas,*
Conuersus trepida terga dedit fuga,
Et virtute potentis
Dextræ pessum abiit tuæ.
5 *Tu vindex cupidos exitij mei*
Perdis, tu trepido præsidium es reo:
Tu litem mihi iudex
Ex alto dirimis throno.
6 *Tu gentis valido robore barbaræ*
Compescis furias: destruis impios.
Vt nec nomina seris
Narret fama nepotibus.

7 *En hostis tumidæ quò recidunt minæ:*
En qui sternit humi funditus oppida,
Et prostrata perennis
Condit nube silentij.
8 *At rerum Dominus perpetuus thronum*
Fixit perpetuum iustitiæ sibi,
9 *Orbem vt legibus æquis,*
Vt iustè populos regat.
10 *Quum vis incubuit fœta superbia*
Infreni, miseris præsidium pates,
Tuti pandis asyli
Arcem rebus in asperis.
11 *In te vno meritò spem solidam locant*
Qui nouere tuum nomen, & vltimo
Vt discrimine amicos
Nunquam destituas tuos.
12 *Ergo arcis merita laude Sioniæ*
Custodem Dominum pangite: consilij
Decreta ardua gentes
Latè ferte per exteras.
13 *Vindex innocui sanguinis expetit*
Pœnas, vi tenues nec sinit opprimi
Impunè: applicat aurem
Clamantum querimonijs.
14 *Afflictas bonas ô res propius meas*

Contem-

Contemplare, odiis quem petit improbis
Vis hostilis: & atræ
Mortis faucibus eripe.
15 Vt qua mole Sion crescit in æthera
Latè conspicua, laudibus efferam
Te, letúsque salutem
Acceptam referam tibi.
16 Demersit merito fraus sua perfidas
Gentes exitio queis alios plagis
Irretire parabant,
Hæsere impliciti pedes.
17 O miranda Dei iudicis æquitas!
Fraudis fraude sua pranditur artifex
O res pectoris altis
Condenda in penetralibus.
Sic est: interitu deuorat impios
18 Improuisa dies: immemores Dei
Gentes mors inopina
Æternis tenebris premit.
19 At confisa Deo nuda modestia
Æternum Domini non animo excidet.
Nec læto miserorum
Spes frustrabitur exitu.
20 Rerum surge parens, neu sine vt impotens
Aduersus tenues crescat homuncio:

Et iuris preme frænis
Gentes arbiter impias,
21 *Circumsiste tuæ mole potentiæ,*
Terrorémque feris mentibus ingere:
Agnoscat malè firmam
Sortem gens hominum suam.

PSAL. X. Vt quid Domine recessisti? &c. B. p. 14

Ecclesia se destitui ope Dei: & ab improbis opprimi exponulans, malum animum, maledicta, maleficia, & blasphemias improborum explicat, bonorúmque perpessiones ostẽdit. Idcircò Deum sollicitat, vt nominis sui rationẽ habens suorúmque misertus, improbos contundat & pios liberet.

Carm. gen. III.

QVónam vsque custos gentis humanæ tuos
In rebus arctis negliges?
2 *Quónam aberis vsque, dum pios tyrannide*
Premit arroganter impius?
O si scelestum vergat in caput scelus,
Suísque pereant artibus.
3 *Dum mentis explet per nefas libidinem,*
Sic gloriatur impius,
Sic gaudet in se sempiternum ceu decus
Rectis parârit artibus.
4 *Aequi atque iniqui negligit discrimina*
Infrænis, arrogantia,
Sueq́ plaudit, suauiter prudentia,

Nullum

Nullum esse quòd putet Deum.

5 *Fœlicitatis somnio indulget suæ,*
Quòd cuncta cedant prospere,
Nec te futurum cogitat vel iudicem,
Vel perpetrati vindicem.
Hostes minoris æstimat nihilo suos,
6 *Sic ipse secum computans,*
Incommodi expers ad senectam vsque vltimam
Securus ævum transigam.
Non cura lætis vlla sese gaudijs,
Non ægritudo interseret.
Os execranda despuit conuicia,
Spumátque probris & dolis.
Bonis labores continenter pestilens
Lingua & dolores parturit.
8 *Circa viarum compita insidias locat,*
Vt innocentem clàm inuolet.
Intentus oculis intuetur acribus
In transeuntes pauperes.
9 *Qualis cruentus subter alta delitet*
Spelæa conditus leo:
Sic é latebris corde trepido palpitans,
Infirmioribus imminet:
10 *Et occupatos multinodis nexibus,*
Nassæ inuolutos attrahit.

Malisque subigit: & tenebris occulit
Crudelitatem callidus.
Ah strage quanta transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus!
11 *Sic deinde secum colligit malè credulus,*
Hæc prorsus ignorat Deus:
Auertit ora rebus humanis sua,
Fandi & nefandi negligens.
12 *Exurge Domine, tolle in altum dexteram,*
Librata fige vulnera.
Ope destitutos ne pios silentio
Obliuioso desere.
13 *Téne impiorum peruicax vesania*
Sic audeat contemnere?
Secreta secum corde tacito vt murmures,
Humana non curat Deus.
14 *Cernis profectò cuncta cernis: & tuam*
Sceleste in manum cadet,
Vt te labores & dolores pauperum
Non præterire intelligat.
Tibi relictus est inops atque innocens:
Tu tutor orbos protegis.
15 *Tu frange vires impij violentiam*
Tumentis improbæ doma,
A stirpe cæsa donec impietas simul.

Elimi-

Eliminetur & impius.

16 *Tum firma Dominus sæculorum in sæcula*
Sceptra obtinebis imperi,
Gentésque terræ finibus procul tuæ
Exterminabis impias.

17 *Hæc vota duris obruti laboribus,*
Has supplices fundunt preces,
Animósque stimulis incitati talibus,
Te lachrymantes postulant,

18 *Pupillum & inopem vt vindices potentium*
Ab impotenti audacia.
Homo vt feroces spiritus ponat suos
Infirmitatis conscius.

PS. XI. In Domino confido, &c. B. p. 16.

Dauid cõtumelijs & persecutionibus affectus, grauissimè inimicos reprehendit, ruinam consiliorum sibi aduersantium prænuntiat Deum iudicem cognoscere, probare & tandem iudicaturum esse singulos, ostendit ex æquo & bono.

Carm. gen. VI.

1 QVum spe solutis non dubia fruar,
Deóque fidam, vos mihi dicitis,
Facesse rupes in remotas,
Anteuolans pauidas volucres.

2 *Intendit arcum (en aspicis) impius,*
Neruo sagittas admouet, vt petat,

Incogitantes è latebris
Innocuos. animíque rectos.
3 *At tu potenti Rex bone dextera*
Domas rebelles & facis irrita
Decreta væsani furoris
Contra humiles malè nil merentes.
4 *Aeterna cœli templa colens Deus.*
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnes.
5 *Non iustus illum, non latet impius*
Cuncta intuentem, sed studio ad nefas
Pronos, maligno iustus orbis.
Ex animo moderator odit.
6 *Super scelestos retia depluet:*
Ignes remisto sulphure flammeos
Ad impios eliminandos
Fulmineæ rapient procellæ,
7 *Iustósque iustitiæ parens*
Amore sancto amplectitur vnicè,
Et fraudis ignaram ante vultus
Assiduè videt æquitatem.

1 PSA. XII. Saluum me fac Dom. &c. B. p. 17.

Dauid aulicorum calumnijs impudentissimis pressus, operam Dei implorat: adducta promissione eius fidem suam confirmat & salutem petit.

Carm. gen. IX.

2 AFfer opem, ſeruator opem fer pulſa receſſit
Intemerata fides,
3 Nuda fides, hominum fugit commercia: vana,
Cum ſocio loquitur
Quiſque ſuo blanda exercens mendacia lingua
Corde ſcelus meditans,
4 Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat, & penitus
Grandiloquam ex ima linguam radice reuellat:
5 Quique pudore carent,
Dicere nec metuunt, Falſa ad periuria linguas
Fortiter intrepidi
Aſſueſcamus, & os age confirmemus ad omne
Flagitium: neque enim
Oris frena mei, linguæue repagula quenquam
Me niſi habere puto.
6 At Dominus planctus miſerorum, & dura ferētum
Aure trahens gemitus,
Surgam, ait atque inopem, tuta vt reſpiret in arce,
Inſidiiſque procul,
7 Securum ſtatuam. Hæc Dominus quod ab ore fidelis
Cûmque fluit Domini,
Auro purius eſt, auro quod fuſile fecit
Septima flamma coquens:

Dum fœx in fumos exploratore camino
Crassa abit & cineres.

8 *Polliciti memor ergo malæ toxica linguæ*
Sancte parens inhibe:
Pestifera de gente hominum nos optime custos
Asserе perpetuò.

9 *Nam latè impietas grassatur libera passim*
Omnia plena malis.
Quum penes iniustos ius est & iussa malorum
Sunt metuenda bonis.

PS. XIII. Vsquequo Domine obl.&c. B p. 18.

Dauid de opis diuinæ dilatione, infirmitate sua, & inimicorum importunitate expostulans, Deum orat pro salute sua, & inimicorum confusione, ad glorificandum eum.

Carm. gen. x.

2 *QVousque rector vnice,*
Me destitutum negliges?
An sempiterna me obrutum
Oblivione deseres?
Quousque vultum amabilem
Iratus abscondes mihi?

3 *Quousque curæ turbidæ*
Mentis quietem distrahent?
Quousque cor cruciabitur
Mœroris æstu fluctuans?

Quo-

Quousque me prostrato aget
Hostis triumphos insolens?
Regnator orbis adspice:
Opem fer, & lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat.
Ne iactet hostis arrogans
Me viribus fractum suis,
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudeant.
Tu me salutis recreas
Spe largus auxilî: tuum,
Salute parta, laudibus
Rex magne nomen efferam.

PS. XIIII. Dixit insipiēs in corde. &c. B.p.19.

Dauid populi Israelis vitium & impietatem à Dei & conscientiæ ipsorum testificatione, & vanitate studij illorum ostendit, fretúsque Dei promissionibus, futuram liberationem lætitiamque prædicat à sola illius misericordia.

Carm. gen. XI.

Secum insania callide
Indulgens vitijs sit loquitur, Deum
Formido sibi credula
Commenta est hominum, quum temerario
Casu sors ferat omnia.

Ergo flagitijs se penitus dedit
Secura impietas Dei:
2 *Nec quisquam ex animo recta sequi studet.*
De templo æthereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Si quis non stolidè improbus
Ad cultum reuocet pectora numinis:
3 *Omnes in scelera omnia*
Coniurasse putes: fœda, nefaria,
Detestandáque perpetrant.
Nec cuiquam est studium recta capessere.
4 *Nam quî recta capesserent?*
Quem sanis aditum consilijs darent
Quorum nequitia & scelus
Infecere animos? qui populum meum.
Ceu prædam fera deuorant:
Nec rerum dominum mente colunt Deum.
5 *Ast illos gelido metu*
Horror concutiet, iustitiæ Deus
Quum patronus opem feret
6 *Insonti: increpans talibus impios,*
Vobis ludibrio fuit
Insontum pietas: vox inopum pium
Risistis studium, preces,
Spes lentas, trepidas sollicitudines:

At cui fidit inops Deus
Spes & vota bonos ducet ad exitus.
7 *O si mittat opem suis*
Speratam Deus é rupe Sionia.
Nam quum vincula ruperit,
Exoluétque suos: pectore libero
Gaudebunt Abramidæ,
Et iusta Isacidæ lætitia frement.

Ps. xv. Domine quis habitabit in tab. &c. B. p. 20

Dauid ostendit vera Ecclesiæ præsentis & sempiternæ membra ex integritate vitæ, iustitia, & veritate innotescere.

Carm. gen. VI.

Sanctæ Sionis templa quis incolet
Rex magne tecum? quem statues tuum
Sanctum super montem, vt malorum
Liber agat placidam quietem?
2 *Quem fraudis expers simplicitas iuuat,*
Vrgétque rectum propositi tenax:
Nec mente sæuus grata blandam
Edocuit simulare linguam.
3 *Nec ore mendax exitiabiles*
Concinnat artes: nec mala proximis
Excogitat, nec dulcem amicum
Opprobrijs maculat pudendis.
4 *Qui fastuosum despicit impium,*

Dei timentem suspicit impium,
Tenáxque promissi, fidémque
Indocilis temerare pactam.
Qui non egenos fœnore perdidit,
Non innocentes munere prodidit:
In monte sancto, hæc qui peregit,
Perpetua requie fruetur.

PSAL. XVI. Conserua Domine. &c. B. p. 20.

Dauid Deum orat, vt se ab omni idololatria purum cõseruet, & idololatrarum miseria exposita bona sua in Deo prædicat cúmque celebrat tum præsentium bonorũ nomine, iustitiæ & sanctificationis per spiritum, tum etiam vẽturorum nimirum resurrectionis Christi & omnium piorum per Christum, ac vitæ æternæ.

Carm. gen. XII.

1 O Rerum sator, & salus
Humani generis certa periculis,
Qui te respicit vnum, famulum instantibus eripe.
2 Te seruus Dominum libens
Agnosco, & populis prædico sed tibi
Omni ex parte beato officijs nil opus est meis.
3 Ergo illuc animum appuli,
Vt gentem studio prosequerer pio,
Quam tu ex omnibus vnam populis sorte receperas.
5 At illi immemores tui
Defecere: nouos quisque sibi deos

Effin-

Effinxêre, colentes animi ludicra omnia,
Horum sanguineas dapes
Non libabo, equlas respuo: nomina
Testis nunquam adhibebo, aut fidei fœdera sancti.
5 Aut sortis populum meæ
Defendet Domini perpetuus fauor,
Mercedémque laborum cumulata dabit affatim
6 O pulchra agricolatio,
O præclara mei sors patrimonij:
Vt florum vndique ridens animũ pascit amœnitas!
7 Immortalis honor Deo
Eeterno, monitu cuius ago dies,
Arcanísque per vmbram stimulor pectora motibus.
8 Quicquid molior aut gero,
Præsentem Dominum conspicor: is mihi
Semper dexter adhæret stabili ne mouear gradu,
9 Pulsat pectora gaudio
Cor læto trepidum: lingua tuas auet
Laudes promere: corpus tacitè spes bona recreat.
10 Nam nec degere tartari
Permittes animam sub tenebris meam,
Aut vt putre cadauer resolutum in cineres fluat.
11 Tu vitæ reseras viam:
De vultu fluuij lætitiæ tuo
Manant: tu tribuis munifica gaudia dexterâ.

PSA. XVII. Exaudi Domine iustitiã. &c. R. p. 16

Dauid ab inimicis pressus iustitiam causſæ, vitæ innocentiã, & simplicitatem suam profitetur: ita fretus bonitate Dei seruari se ab inimicis & inimicos conturbari petit, vt bonorum suorum quibus confidebant instabilitatem experirentur, & ipse veritatem Dei.

Carm. gen. v.

1 *AEquus exaudi bone rector orbis*
Aequa poscentem: tibi quas profundit
Lingua non mendax, capc non iniqua
Aure querelas.

2 *Ad tuum læsus fugio tribunal,*
Et fidem appello: mihi cognitorem
Te peto: oppressos oculis benignis
Aspice iustos.

3 *Sæpe per solas tacitæ tenebras*
Noctis arcanos mihi cogitatus
Cautus inspexti, trepidóque corda
Turbida motu.
Sæpe ceu flammis, animum probasti
Casibus duris, neque comperisti
Conscium fraudis scelerúmque, sonti
Saeua minantem.
Os fuit concors animo, sonúsque
4 *Sensui: legum monitis tuarum*
Pectus immixum scelerai mviósque

Horruit

Horruit ausus.

5 *Hac via gressus rege per tuarum*
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilésque turbent
Lubrica plantas.

6 *Te voco, duris ad opem periclis,*
Sæpe tentatam fugio: precantis
Admoue attentam miseris benignus
Questibus aurem.

7 *Tu bonus fulci tibi qui salutem*
Spémque committunt: tibi contumacis
Spiritus cordis tetricus refræna
Vindice dextra.

8 *Me velut pupillam oculi tenellam*
Prouidus muni: procul impiorum
Impetu, alarum trepidum tuarum
Conde sub vmbra.

9 *Nam meæ vitæ manus impiorum*
10 *Imminet: vallant opibus, superbis*
Intonant linguis mala dira sæua
Voce minantur.

11 *Obsident cunctos aditus viarum:*
Commoda obseruant loca, destinántque
Ad meam cædem, facinúsque patrant
Mentibus absens.

12 Qualis in prædam leo ferturira
Feruidus qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro.

13 Surge, conatus pater anteuerte
Impios, stratóque in humum tyranno,
Me tuo, quo nunc furit ille sæuus,
Eripe ferro.

14 Neu sine vt me vi premat impotentum
Diuitum fastus, quibus vna cura est,
Dum licet blandæ illecebras caducæ
Carpere vitæ.
His opes terris penitus refossis
De penu fundis locuplete, ventri
Sufficis fruges, hilaráque multa
Prole penates.

15 Puritas vitæ mihi te tueri
Corporis vinclis tribuet soluto.
Illa lux verè faciet me ab omni
Parte beatum:
Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudijs, quum se sine nube menti
Pura maiestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSAL.

PSAL. XVIII. Diligam te Domine, &c. B. p. 24.

Dauidis carmen laudatiuum, editum ab eo sub finem vitæ: quo Deum laudat recordatione beneficiorum iam acceptorum & in posterum se laudaturum profitetur.

Carm. gen. 1.

2 TE Deus alme colam, te toto pectore amabo
3 Sãcte parens, mea vis, mea sola potẽtia, turris,
Præsidium, spes, & rebus solamen in arctis.
Tu clypeus, tutela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
4 Nam simulátque tuas in laudes ora resoluo
Te venerans, pacémque petens; inimica facessunt
Arma: salus, placidísque comes pax aduolat alu.
5 Iam me letbiferus mors circumuoluerat atra
Cassibus, obsessum iam me torrentibus orcus
6 Impediebat aquis, stygia iam compede vinctus
Hærebam, laqueóque pedem retinente trahebar:
7 Hic ego deprensus, suppléxque humilísque vocaui
Voce Deum, & dubijs clamaui ad sidera rebus.
Ille super solio residens flammantis olympi
Audijt orantem. postquam peruenit in altum
Clamor. & attentas aduertit quæstibus aures,
8 Protinus è vultu Domini conterrita tellus
Intremuit, montésque caua compage soluta
Nutarunt, penitúsque imis fremuêre cauernis.

9 *Fumeus afflatu de naribus æstus anhelo*
Vndabat: rapidæ contorto vertice flammæ
Ore fluunt, viuáque animant attacta fauilla.
20 *Vtq; suum Dominum terræ demittat in orbem,*
Leniter inclinat iussum fastigia cœlum:
Succedunt pedibus fuscæ caliginis vmbræ.
11 *Ille vehens curru volucri, cui flammeus ales*
Lora tenens leuibus ventorum adremigat alis,
12 *Se circum furuo nebularum inuoluit amictu,*
Prætendítque cauis piceas in nubibus vndas.
13 *Acribus ex oculis vibratæ spicula flammæ*
Discutiunt tristes claro fulgore tenebras.
Inde ruit crepitans lapidosæ grandinis imber,
Discursántque vagæ sinuosa volumina flammæ.
14 *At verò vt sancto sermone silentia rupit,*
Protinus horrifico tonitru cœlum omne remugit,
Grandinis, & crebra tellus crepitante procella
Pulsa sonat, ruptísque micant è nubibus ignes:
15 *Flammiferæq; volant magnum per inane sagittæ,*
16 *Fulguráque ingeminant: laticum concussa lacunas*
Pandit hians tellus, & fontibus ora relaxat:
Succutitúrque pauens & fundamenta reuelat,
Et reserat chaos. Æterni sic vox tonat oris,
Sic formidandæ grauè spiritus infremit iræ.
17 *Ille salutiferam porrexit ab æthere dextram,*

Et

Et me de rapidis pereuntem sustulit vndis:
18 Hostibus eripuit validis, & acerba potentum
19 In me odia elusit: quum me studiosa nocendi
Temporibus duris cæca fraus arte petebat.
20 Auxilium tulit, & rebus patefecit in arctis
Latum iter, electúmque à morte reduxit amicum.
21 Scilicet immunem sceleru, mentémque manúmque
Adspexit Deus, & meritò dignatus honore est.
22 Quippe nec impietas, nec praui credulus error
Auertêre meos recto de tramite gressus.
23 Ante oculos mihi lex Domini mihi iussa verendæ
24 Semper erant animo præsentia: simplice vero
Gaudebam, fraudísque illo sub teste voluntas
Libera flagitium, & scelerum vitauerat artes.
25 Ergo mihi integræ fructum hunc decerpere vitæ
Munificus dedit, & qui conspicit omnia iustus
Arbiter innocuam cumulauit munere vitam.
26 Quisque suis sibi te conformat moribus; erga
Innocuum innocuus, te sentit amicus amicum,
27 Inq; bonos bonus es: malè cautas cautior artes
28 Artibus eludis: duro in discrimine seruas
Res humilis populi afflictas, oculíque superbos
29 Deijcis elati fastus: tu plebis abïmæ
Cœtibus ereptum celebri me in luce reponis:
Illustráque meas claro splendore tenebras.

30 *Te duce perrumpo florentes ære phalanges,*
Altáque turrigeri ſupero faſtigia muri,
31 *Scilicet, vt ſanctus Deus eſt ſua ſigna ſequutis*
Sancta ſalutiferæ pandit compendia vitæ.
Illius æterno quicunque effluxit ab ore
Sermo repurgato flammis ſincerior auro eſt.
Ille ſuo clypeo fida ſpe pectora fultâ
Protegit, aduerſiſque vetat ſuccumbere rebus.
32 *Dicite qui colitis picti ludibria trunci,*
Aut ebur in varias aut ſaxa exciſa figuras,
Ecquis in ætherio rerum moderatur olympo,
Frena alius Dominus? quis terræ temperat orbem
Alter, & inuicta quæ vult facit omnia dextra?
33 *Ille Deus viua mihi vi corroborat artus,*
Oſtenditque viam maculoſa labe carentem.
34 *Me pedibus fecit celeri contendere ceruo,*
Et procul à ſæuis ſubduxit in alta periclis:
35 *Et tractare manu duro in diſcrimine belli*
Arma dedit facili; ſolidóque ex ære rigentem
Flectere & inflexum confringere viribus arcum.
36 *Ille ſalutiferi totum munimine ſcuti*
Me tegit, & dextra nutantem fulcit & auget.
37 *Largus opis: pérque inſidijs obſeſſa viarum*
Pandit iter tutum, prohibétque per inuia plantas
38 *Offenſo titubare gradu. Te perſequor hoſtes*

Aſpice,

Auſpice, diſiectos comprendo: nec antè reuertor
Quàm cecidêre animi fracta virtute minaces
39 *Affuſiq́ cadant pedibus, ne ſurgere poſſint*
Rurſus, & antiquas armis reparare ruînas.
40 *Tu mihi diffundis viuum per membra vigorem,*
Et validos crudo diſtendis robore neruos.
41 *Tu bellare doces: tu me quicunque laceſſit*
Sternis humi trepidòſque fuga mihi diſticis hoſtes.
42 *Clamantes nemo exaudiit. Domini prece poſcunt*
Auxilium: auerſam negat implorantibus aurem.
43 *Hos ego, ceu verſat boreæ violentia nubem*
Pulueream, impello, & turbatis feruidus inſto:
Et pedibus premo, ceu cœnum deforme lutoſis
44 *Conteritur triuijs. Tu me ſine nomine plebis*
Contemptu ereptum, populos frænare ſuperbos
45 *Imperio facis, & famulas mihi tendere dextras*
Per longinqua iubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famæ nouitate, & nomine tantûm
46 *Audito: & blandis verba aſſentantia linguis*
Fingunt, nec tutis ſatis audent credere muris.
47 *Laus, honor, imperium Domino, qui robore cinctum*
Me tegit, incolumémque rapit de morte propinqua.
48 *Qui mihi perfidiam ſceleratam vltricibus armis*
Frangere dat populóſque facit parêre volentes:
49 *Securúmque vetat belli trepidare tumultus:*

Qui mihi præsidio est, populi quum sæua rebellis
Ira furit, mentîsque malæ scelerata retundit
50 *Consilia: ergo feram latè tua facta per vrbes*
Finitimas: sempérque meo celebrabere cantu
51 *Sancte parens, regem qui dura per omnia tutum*
Esse iubes, cumuláque opibus, plenóque fauore
Ipsum, & perpetuum sobolem amplectêris in æuũ.

PSA. XIX. Cœli enarrãt gloriam Dei, &c. B. p. 29

Dauid expositis documentis quæ Deus exhibet tum in rebus creatis, tum in sancto verbo suo, Deum orat vt peccata ipsi condonet, deducat in sanctificationẽ spiritus, & ipsum acceptum habeat in Christo.

Carm. gen. VI.

2 INsanientis gens sapientiæ,
Addicta mentem erroribus impijs
Tot luce flammarum coruscum
Cerne oculis animóque cœlum.
Hinc disce, prudens quàm fuit artifex
Qui templa olympi fornice flammeo
Suspendit, & terræ capacem
Et pelagi sinuauit arcum.
3 *Dies tenebras, & tenebræ diem*
Semper prementes perpetua vice,
Non fortuito res caducas
Ire monent per inane lapsu:

4 Sed

4 Sed tota concors fabrica personat
Dei tuentis cuncta potentiam,
Non voce quæ paucorum ad auras
Perueniat strepitu maligno.
5 Nam nec remotis barbara finibus
Gens vlla terras incolit vltimas,
Quæ nesciat certa meantis
Lege poli stabilem tenorem.
Quis nocte clara lumine flammeo
Semper micantes non stupeat globos?
Aut manè castris prodeuntem
Quum rutilo videt axe solem? a Solis afferisti ut.
6 Siue ille eois fluctibus exerit
Vultus decoros, sponsus vti nouus
Auro fulgens: gemmeáque
Tempora conspicuus corona:
Seu quum fugacem præcipitans diem
Curru citato tempora diuidit,
Artúsque virésque impetúmque
Centimano similis giganti.
7 Abusque eoo cardine ad vltimam
Metam occidentis sidera permeans
Obliqua, vitali calore
Cuncta creátque fouétque alítque.
8 Sed ordo rerum & conspicuus decor.

Non sic tuentum lumina detinent,
Diuina vt arcanis habenis
Lex animos ad honesta flectit.
Promissa fraudis nescia lubricæ
Splendore veri pectora roborant.
Hac plectitur culpa æquitate vt
Pœna iuuet recreetque damnum.
Puro recludunt lumine lumina
Præcepta: puro religio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.
Decreta fas & conscia veritas
Astant tabellis seruat aheneis,
Iucundiora melle, & auro
Et nitidis potiora gemmis.
Signata claustris pectoris intimi
Seruus tuetur iugiter hæc tuus:
Non inscius custodientem
Quàm maneat numerosa merces.
Errata mentis quis meminit vagæ?
Quæ deprehendet vis sapientiæ?
Ergo repurga quas refudit
Clàm maculas sinuosus error:
Fac regna cordis ne sibi vindicet
Vis impotentis dira superbiæ.

Sic

Sic me malorum è maximorum
Compedibus facilè explicabis.
15 Quæ lingua fundit verba, quod in sinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô nostræ salutis
Arx, Dominus, Deus, & redemptor.

Ps. xx. Exaudiat te Dominus in die trib. B. p. 31

Ecclesia regi in expeditionem proficiscenti benè precatur suo & regis sui nomine, fiduciam suam in Deum prædicat, & fausto euentu gloriosè pronuntiato, res suas Christo Deo commendat.

Carm. gen. 11.

2 CVncta licet ferro latè populetur & igni
Insana gentis barbaræ crudelitas,
Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.
Moderator orbis audiet preces tuas:
Vtq; bonus dubijs Iacobum ad sidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudijt;
3 Annuet oranti, & te maiestate verendi
Nominis ab hoste sospitem tuebitur.
Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
Firmabit, animum de Sione fulciet:
4 Vota secundabit, memori tua munera mente
Seruabit: omnis perlitabit victima
Protinus in cineres depasta holocausta resolues

In astra voluens flamma lucem splendidam.
5 *Ille aderit cœptis, casúsque in prospera vertet,*
Euenta finget omnia ex sententia.
6 *Iam tibi plaudemus reduci, auctorémque salutis*
Patrium canemus patrio ritu Deum.
Cuncta Deo grates fora compita, templa sonabunt:
Noménque sanctum prosequentur laudibus.
Annuet ille pio quæcunque rogabitur ore,
Lætúmque precibus exitum iustis dabit.
7 *Quin (scio, nec fallax animum mihi decipit omen)*
Regem reducet sospitem Dominus suum.
Mittet opem, sancti reserans sacraria cœli,
Et præpotenti proteget te dextera.
8 *Gloria sit Syriæ turmas numerare curules,*
Axésque curuis asperare falcibus:
Fidat equis latéque vagis discurset habenis
Sonante Perses arua findens vngula:
Hi currus & equos iactent, nos rebus in arctis
Dei potentis nomen inuocabimus.
9 *Illis nec currus, nec vis præstabit equorum*
Ne scindat vncis vultur artus vnguibus:
Nos humiles fauor æthereus penitúsque iacentes
Tollet: suóque sustinebit numine.
10 *Tu seruator opem fer: tu si respicis arma,*
Nec socia cupimus, nec timemus hostica.

Respiciet,

Respiciet, populíque sui Rex optimus omni
Vocatus hora facilis audiet preces.

PSAL. XXI. Domine in virtute tua lætabitur Rex, & super salutare, &c. B. p. 32.

Psaltes Deo gratulans de beneficijs eius, enarrat summatim quæ ipse acceperit ad vitam, salutem, & gloriam præsentem & sempiternam pertinentia: exitium aduersariorum prædicat: & Deum orat vt procuret porrò gloriam suam.

Carm. gen. III.

2 *QVòd hoste victo Rex triumphat gaudio,*
Curis solutis anxijs,
Tibi id fatetur Rex beate cœlitum
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedisti è prælio
Redire duro sospitem.
3 *Nullam repulsam, voce quum te supplice*
Rogaret, vnquam adhuc tulit.
Nil in latebris pectoris reconditis
Spe concupiuit irrita.
4 *Et vota supra & ante vota hunc omnibus*
Vitæ beasti commodis.
Gemmis coronam ferre & auro splendidam
Sacro dedisti vertici.
5 *Vitam poposcit: mortis illi est addita*
Immunis immortalitas.

6 Tu claritatis auctor illi es, inclyta
Per te refulget gloria.
7 Fœlicitatis ei fauor dedit tuus
Exemplar vt sit posteris:
Mensura voti vt matribus sit, quum bene
Blandis precantur liberis.
8 Tu nempe spes & anchora es fiducia,
Tu portus in rebus malis.
Te fretus vno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidæ.
9 Tu perduelles comprehendes tu manu
Pœnas reposces vindice.
10 Ceu flamma clausis æstuans fornacibus
Antiqua siluæ brachia
Vorat; furoris sic tui nefarios
Afflatus hostes hauriet.
11 A stirpe totam demetes propaginem,
Seménque gentis impiæ.
12 Te námque contra moliuntur abditam
Fraudem scelúsque perfidi:
Et mente praua vota versant irrita,
Et spes inanes concoquunt.
13 Te persequente, pallidi in sugam ruent,
Inhonesta tergo vulnera
Ferent: inora, fata dum vitam fuga,

Rursus

Rursus sagittas diriges,
O qui potenti frena rerum dextera
Versas perennis arbiter,
Exurge, vires fac tuas vt hostium
Agnoscat insolentia:
Tum te piorum turba festis cantibus
Orbis parentem concinet,
Votis tuorum supplicum placabilem,
Malisque formidabilem.

Ps. XXII. Deus Deus meus respice in me. B p. 33

Psalles angustias primũ & perpessiones infinitas Christi explicat, quibus ad ardentissimam inuocationem eum ex fide recurrentem fuisse exauditum testatur: deinde prophetiã, sacerdotium, & regnũ illius sempiternum atque vniuersale ad Ecclesiam totam peruenturum docet.

Carm. gen. III.

Cur me relinquis ô Deus? Deus meus
Cur me relinquis? irrita
Hæc verba fundo: luce seu terras dies
Retegit, vocantem me dies
Frustra intuetur: siue nox silentibus
Terram tenebris obruit,
Nox me vocantem nulla non audit, me
Nox nulla questu non sonat.
Tu sanctus ille ciuitatis incola es

Sancte, Isaci nepotibus
5 Tu carmen es: tu fida spes maioribus
Nostris: salutem qui suam
Tibi credidere, à te salutis compotes
6 Abiere: salui gratias
Egere duris qui tuam in malis opem
Petiere: qui tuam in fidem
Se dididere, non tulere dedecus,
Non hostium ludibria.
7 At vermis ego sum, non homo: sum fabula
Vulgi, infimorum opprobrium.
8 Nam turba nostris obuia illudit malis:
Nutátque, nictátque, & caput
9 Motat, labella exporrigit: ludibria
Verbis acerbat asperis,
En ille Domino charus, en fiducia
Securus ille numinis:
Nunc seruet illum, nunc periclis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
10 O Domine, tu me protinus susceperas
Aluo parentis editum.
De te pependi spe parentis pendulus
Infans adhuc ad vbera.
11 Abusque partu tu Deus meus: tuus
Ex matris aluo me fauor

12 *Est prosequutus: vltimo in discrimine*
Iam ne recede longiùs.
Discrimen instat vltimum: mortis metu
Cessere amici territi.
13 *Tauri efferati tauri obesi me vndique*
14 *Circundedere: faucibus*
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat spes & fames.
15 *Riui cruoris corpus omne perluunt*
Exangue: laxat artuum
Compago nexus: pectus intra liquitur,
Vt sole cera, cor metu.
16 *Exaruêre testæ adinstar coctilis*
Defecta membra viribus:
Rigens adhæsit lingua siccis faucibus.
Iam sto sepulchri ad aggerem.
17 *Me rabidi ab omni parte latratu canes*
Vrgent, petúntque dentibus.
Mihi pessimorum saua conspiratio
Manúsque fodit & pedes:
18 *Et ossa numerant, ossa tralucentia*
Per corporis tensi cutem.
Tormenta postquam cuncta consumpsit furor,
Animus adhuc iratus mens
Se pascit: oculos satiat, & fruitur meis

Lætoin malis ſpectaculo.

19 *Partiti amictus ſunt meos, tunicæ meæ*
Fecêre ſortes arbitras.
20 *Tu Domine ſaltem ne recede ne malis*
In vltimis me deſere.
Tu robur vnus, tu mea es potentia.
21 *Accurre feſtinus meæ*
Succurre vitæ: deſtitutum ab omnibus
Defende: ſæuorum hoſtium
Ferrum cruentum pelle, vim rabidam canum
22 *Inhibe: leonum ſpumeos*
Compeſce rictus: cornua vnicornium
Confringe: ſerua ſupplicem.
23 *Tum morte victa ſoſpes auxilio tuo,*
Narrabo fratribus tuum
Nomen, piorum prædicabo cœtibus
Robur, fidem, conſtantiam.
24 *O mente pura qui Deum colitis, Deum*
Laudate puris cantibus.
Semen Iacobi, magnitudinem Dei
Celebrate feſtis laudibus:
Erga fideles numinis clementiam
Agnoſce proles Iſaci.
25 *Non ſprevit inopis illeſolitudinem,*
Non pauperum faſtidio

Auertit

Auertit ora me vocantem exaudyit.
Vitæque dulci reddidit.
26 *Ergo per oras vltimas mundi tuas*
Sonabo laudes: gentibus
Te prædicabo, vota te timentium
Præsente soluam Ecclesia.
27 *Edet modesta turba fraudis nescia*
Vocata sacras ad dapes:
Epulisque functa ac satura dulci nectare,
Laudabit auctorem Deum:
Deum sonabit, qui vigore flammeo
In corda se quærentium
Se tantus infert, mortis vt procul metu
Perenne viua gaudeant.
28 *Ergo excitata tam nouo spectaculo*
Tellus ab oris vltimis,
Quacunque colitur, colla sub Domini iugum
Submittet illi seruient,
Pronæque Domino supplicabunt omnium
Omnes familiæ gentium.
29 *Nam sempiterno iure Domino competit*
Regnum triformis machinæ.
Ille vniuersis imperabit gentibus.
30 *Rerum potentes illius*
Mensæ accubabunt, & sacri conuiuij

Dapibus referti sub iugum
Cedent volentes, flectet illi poplitem
Pauper sepulchri in limine,
Qui membra fessis artubus languentia
Fugiente vita vix trahit.
31 *Illúmque longa posteri propagine*
Colent, suisque posteris
Per longa deinceps nuntiabunt sæcula
In me fauorem numinis.
32 *Hoc semen illi seruiet, gens illius*
In posterum hæc censebitur.

Ps. XXIII. Dominus regit me, & nihil. &c. B. p. 36

Propheta Deum pastorem suum agnoscens, & se vicissim illius ouem, officia illius erga se prædicat, & de futuro animum suum confirmat.

Carm. gen. XIII.

QVid frustra rabidi me petitis canes?
Liuor propositum cur premis improbum?
Sicut pastor ouem, me Dominus regit:
Nihil deerit penitus mihi.
2 *Per campi viridis mitia pabula,*
Quæ veris teneri pingit amœnitas,
Nunc pascor placidè, nunc saturum latus
Fessus molliter explico.
Puræ riuius aquæ leniter astrepens

Membris

Membris restituit robora languidis,
Et blando recreat fomite spiritus
Solis sub face torrida.
3 *Saltus quum peterct mens vaga deuios,*
Errorum teneras illecebras sequens,
Retraxit miserans denuò me bonus
Pastor iustitiæ in viam.
4 *Nec si per trepidas luctifica manus*
Intentet tenebras mors mihi vulnera,
Formidem duce te pergere: me pede
Securum facies tuo.
5 *Tu mensas epulis accumulas, merum*
Tu plenis paterus sufficis, & caput
Vnguento exhilaras conficit æmulos,
Dum spectant, dolor anxius.
6 *Me nunquam bonitas desituet tua,*
Profusúsque bonis perpetuò fauor:
Et non sollicitæ longa domi tuæ
Vitæ tempora transigam.

Ps. XXIIII. Domini est terra & plenitudo eius, orbis terrarum, & vniuersi, &c. B. p. 38.

Propheta regno Dei vniuersali in res creatas exposito, singulare regnum in Ecclesia (cuius notis apponit) explicat, & eam ad honorificè conuenientérque excipiendum regem Christum adhortatur.

Carm. gen. II.

1 TOta quidē Domini terra est, & quicquid vbiq;
Vel parca celat, vel benigna sufficit:
Quíque colunt montésque feros, campósque feraces,
Vrbésque sanctis temperatas legibus
2 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
Stabilis vt vndas inter instabiles foret,
Et toties rapidis pulsatus fluctibus, omnes
Compage firma sustineret impetus.
3 Cuncta igitur Domini merito sunt: sed tamen vnam
Sedem sibi ille dedicauit propriam.
Ecquis eò scandet? cuíve hæc promissa potestas?
Loco vt beatum sistat in sancto gradum?
4 Cui manus & mens est insons, nec vana voluptas
Animo, nec vlli damna periurus dedit.
5 Huic Dominus donabit opes: hunc numine dextro
A vi procacíque cruet calumnia
6 Hæc vera est pietas, hac itur ad æthera, veri
Sic intueri numinis vultum licet.
7 Eia aditus reserate, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ:
Clausira reuellite, limina pandite, magnus vt intret
Rex ille, multa clarus ille gloria.
8 Quis nouus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria?
Ille potens late Dominus dextráque opibúsque,

Bellóque

Belloque multa nobilis victoria.

9 Eia aditus reserate, fores agè pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ:
Claustra reuellite, limina pandite, magnus vt intret
Rex ille, multa clarus ille gloria.

10 Quis nouus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria?
Ille potens armis numeroso que agmine ductor,
Hic ille multa est inclytus rex gloria.

PSAL. XXV. Ad te Domine leuaui animam meam. B. p. 39.

Dauid grauiter oppressus ab aduersarijs, benignè à Deo doceri & peccata calamitatum causas condonari petit: seipsum in horum expectatione, fretus Dei bonitate & testimonio fidei suæ, confirmat: ac postremò sibi totique Ecclesiæ postulat liberationem à malo.

Carm. gen. XIIII.

1 HIc fidat armis, plebe se clientium
Defendat alter, militúmque copijs:
A te creator orbis vno spes mea
Pendet, malísque in rebus vnum respicit.

2 Tu sancte genitor effice insolentibus
Ne spes inanes risui sint hostibus.

3 Sic me pudore liberabis: nec rubor
Confundet ora cæteris in te suæ

Qui collocarunt anchoram fiduciæ.
Frustretur illos spes, & irritæ spei
Pudor dolórque torqueat, qui sordium
Amore sese sordibus contaminant.
Bonósque nulla prouocati iniuria
4 *Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos*
Vitæ salebras inter & tenebras iter
5 *Ostende rectum; & erutum sequacibus*
Erroris, vndis, præuio lucis tuæ
Splendore deduc veritatis in viam.
Te nempe ab vno pendeo spe, te Deum
Vnum & salutis columen agnosco meæ.
6 *Si torta vitijs fortè morum regula*
Deflexit, error si fefellit lubricus,
Fracta illecebris si voluptatis malis
Incauta vitijs se iuuenta polluit;
7 *Benignitatis tu tuæ memor tamen,*
Et lenitatis, (qui parentes mollibus
Frænans habenis, vsque ab incunabulis
Orbis paterna es vsus indulgentia)
Miserere: nostris quod negares moribus,
Tuæ negare non potes clementiæ.
Nec denegabis, nec precantes bona bonus
8 *Vacuos repelles: nec viam poscentibus*
Rectam aberis vnquam recti & æqui regula.

9 Tu

9 Tu mitis animi amplecteris modestiam,
Docésque recti & improbi discrimina.
10 Tu dux comésque tuta per compendia
Ducis carentem fraude mansuetudinem:
Peccata bonus & facilis obliuisceris:
Promissa soluis liberali dextera:
Minuítque pœnas mitis indulgentia:
Fidésque dictis stabilis erga omnes adest
Qui pacta sacri fœderis non negligunt.
11 Hanc vt nepotum secla mansuetudinem
Noscant, tuíque nominis se gloria
Latè per omnes fundat orbis angulos,
Ignosce nostris mitis erratis parens,
Quæ multa iussit ægritudo & impotens
Amor, regíque contumax ira & dolor,
Errórque, veri non acutus arbiter.
12 O ter beatum, mente qui pura Deum
Veneratur: illi, qualecunque amplectitur
Vitæ institutum, dux adest semper Deus,
Rectórque, & omnes actiones prosperat.
13 Securus animus anxio procul metu
Cunctis fruetur affluenter copijs:
Stirpísque series longa firmabit domum,
Genúsque multa floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.

14 *Quin & piorum mentibus mysteria,*
Contempta prauis, impiè sapientibus
Occulta, Dominus luce proferet sua,
Et sacrosancti fœderis scientiam,
(Quæ sola vitæ dux beatæ & regula est)
15 *Docebit. Ergo rex beatæ cælitum*
Te mente solum quæro, nusquam lumina
Abs te reflecto: tu pedes solus meos
Hostis dolosis erues è ritibus.
16 *O sancte custos hominum, amico lumine*
In me intuere, & destitutum ab omnibus
Inopémque sancta me tuere dextera.
Curísque mentem quæ perurunt plurimis,
Nouísque semper differunt doloribus
18 *Exolue: pœnis vsque & vsque immanibus*
Exercitato, & obruto laboribus
Ignosce: culpas mitis obliuiscere.
19 *Heu quanta vis me factionis impiæ*
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quærit odio perdere!
20 *Tu me periclis libera: tu protege*
Eius salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locauit spem suæ
21 *In te, nec alijs fidit opibus, quàm suæ*
Integritatíque, & tuæ clementiæ.

22 Gens

22 *Gens quæ tuarum iussa legum amplectitur,*
Fac vndequaque tuta sit te vindice.

PSAL. XXVI. Iudica me Domine, &c. B. p. 41.

Dauid ab hostibus pressus ad Deũ iudicem confugit, fidẽ suam & vitæ innocentiam probat: ideóque liberari ab angustijs & gratiam consequi expetit, ad glorificandum Deum.

Carm. gen. XV.

1 *ME vi tyrannus persequitur palàm,*
Me clàm maligna fraude calumnia:
Te qui latebras pectoris inspicis,
Appello, rerum conditor optime.
Mens fraudis expers, & manus innocens,
A vique pura & flagitio, in Deo
Spes fixa, sortis qui violentia
Me sæuientis non sinet opprimi.
2 *Renésque flammis & penetralia*
Scrutare cordis, cæcaque sensuum
Arcana, fusum ceu calidus focis
Explorat aurum callidus artifex:
3 *Mentem videbis munificentiæ*
Quæ dona nunquam non meminit tuæ:
Actæque leges puriter ad tuas
Vitæ carentem flexibus orbitam.
4 *Procul facessat, nec socium sibi*
Me vana sperет lingua: procul dolo

Nostra recedat qui didicit suos
Fucare sensus pectere subdolo.
5 *Odi scelestum concilia, impios*
Cœtus veneno peius abominor.
Quorum resultant pectora gaudio
Quum perpetrarunt facta nefaria.
6 *Sed mente praui non sibi conscia,*
Lotúsque puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, lætus & offeram
Lætæ choreæ dux tibi victimas.
7 *Te nostra pangent tympana, te lyra,*
Te vox canoro consona tympano,
Lyræque, cœtúque in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.
8 *Tectúmque, nomen quo canitur tuum,*
Aedémque, numen qua colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuæ
Quæ templa celant pignora gloriæ.
Hæc ossa tellus ne sine vt obruat
Inter cruentos barbara barbaros,
10 *Qui fraudulenta mente coquunt scelus,*
Captant auara munera dextera.
11 *Ego institutum carpere tramitem*
Pergam innocenter: tu propius meis
Aurem benignus questibus admoue,

Ac me periclis tristibus asserе.

12 *Per plana firmo quod gradior pede,*
Quòd recta sector, muneris est tui.
Ergo salutis te columen meæ
Cœtu in celebri laudibus efferam.

PS. XXVII. Dominus illuminatio mea, &c B. p. 43

Dauid vim suæ in Deum fiduciæ aduersus omnia pericula prædicans, quia ab Ecclesia aspectabili abijsse persecutionibus cogebatur, se eadem fide consolatur: Dei gratiam, opem, documenta, ductum, & liberationem petit: ac postremò se & Ecclesiã ad confirmãdos in Deo animos hortatur.

Carm. gen. III.

DEus in tenebris quum mihi præluceat,
Vitámque muniat meam,
Quæ vis aperta terreat me? quæ mihi
Fraus cæca sit formidini?

2 *Aduersus vnum quum scelesta factio*
Cunctas paraſſet copias,
Dolosa letho quæ tetenderant meo
Ipsi incidere in retia.

2 *Si comminentur castra, si minacibus*
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, prælia
Timore liber intuor.

4 *Vnum expetiui, & vsque & vsque id expetam,*

Curis vt exemptus malis,
Sim ſacroſanctæ ſemper ædis incola:
Auguſta mirer atria,
Deóque laudes perſonem, artus dum regit
Vitalis auræ ſpiritus.
5 Tum me ſub vmbra conditum tentorij
Celabit, & periculis
Procul remotum, rupis abruptæ velut
In arce poſitum, muniet:
6 Ac ne relictum nunc quidem impiæ ſinet
Vi factionis opprimi.
Victórque ſoluam vota, nec victoriæ
Auctor mihi tacebere.
7 Audi inuocantem ſupplicem, & fractum malis
Bonus fauénſque ſubleua.
8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
Intentus vſque reſpicit:
9 Ne conde vultus lumen à me amabilis,
Neu me in tenebris deſere.
Seruum per iram ne ſine opprimi tuum:
Vitámque quam debet tibi,
Tuêre ab hoſte, & è periclis eripe,
O ſpes ſalutis vnica.
10 Me cari amici me propinqui, me pater,
Me blanda mater liquerat,

At non reliquit, qui pios in aſperis
Non deſerit rebus Deus.
11 *Parens benigne me vias doce tuas,*
Rectáque deduc ſemita:
Ne vis metúſque ab hoſte me deterritum
De calle recti detrahat.
12 *Ne me impiorum obnoxium libidini*
Relinque. Teſtes impij
Fingunt maligné falſa de me crimina,
Armántque ſe mendacijs.
13 *Mens victa tantis iam fatiſceret malis,*
Niſi ſpes foueret me tuæ
Benignitatis, poſt labores anxios
Mox affuturum gaudium.
Viuúſque viuos inter ipſe commoda
Vitæ beatæ præſtolor.
14 *In rebus ergo turbidis ne concide,*
Sed fortis vſque ſuſtine.
Te robor abit Dominus, & cor fulcit:
Tu fortis vſque ſuſtine.

Ps. XXVIII. Ad te Domine clamabo. &c. B p. 46.

Dauid à perditiſſimis aduerſarijs preſſus, Deum orat pro ſalute ſua & illorum exitio: ſalute accepta, Deum celebrat ſuo & Eccleſiæ nomine: ac poſtremo Eccleſiæ toti bene precatur.

Carm. gen. XVI.

1 PRinceps ſtelliferis altior orbibus,
Vitæ præſidium & certa ſalus meæ,
Aurem ſupplicijs da facilem meis.
Ne fiam ſimilis buſta petentibus.
2 *Audi vota parens quæ tibi profero*
Supplex cum gemitu, brachia porrigens
Ad cælum tremulis peruigil ignibus,
Cælum templa tua conſcia gloriæ.
3 *Ne me connumera cœtibus impijs,*
Neu tanquam ſocium plecte nocentibus:
Quorum blanditijs illita mollibus
Lingua eſt, mens gelido liuida toxico.
4 *Illis nequitiæ præmia ſint ſuæ,*
Et merces ſtudijs æqua nefarijs,
Pro ſemente legant ſemina, peſſimis
Dignum conſilijs ſupplicium luant.
5 *Non his conſilij prouida vis tui*
(Qui me conſpicuis tollis honoribus)
Infectáſue manus à ſcelere auocat,
Aut infecta odijs pectora mitigat.
Ergo nec ſeries longa propaginis
Florebit, patrias nec ſoboles opes
Longæua accipiet ſed celeri genus
Clades exitio proruet ac domum.

6 *Laus rerum Domino, qui precibus meis*
7 *Se non difficilem præbuit. hinc meæ*
Vires, hic clypeus rebus in asperis:
Hinc spes, auxilium hinc non dubium in malis,
Hinc cor gestit ouans: carminibus tuas
8 *Laudes ora sonant: qui populum tuum*
In rebus trepidis protegis, & tuum
Regem ex insidijs omnibus eripis.
9 *Custodi populum rex hominum tuum*
Hebri fac soboles largiter omnibus
Vitæ continuò fructibus affluat,
Donec perpetuum sol referet diem.

Ps. xxix. Afferte Domino filij Dei, &c. B.p.47.

Propheta pios hortatur ad prædicandas Dei laudes, cùm propter documẽta naturæ, ac nominatim tonitruum, tum propter documenta gratiæ, quam cum Ecclesia sua communicat verbo.

Carm. gen. xv.

1 *SEu diues auro es, siue opibus potens,*
Seu marte parta clarus adorea,
Agnosce numen gratus, & huc refer
Quæcunque lætum ducis ad exitum.
2 *Huic pange laudes, & prece supplice*
Rerum parentem concilia: & Dei
Nutu regentis stelliferam domum

Dignare iustis nomen honoribus.

3 *Cuius liquentes vox grauida pluit*
De nube rores, terrificos ciet
Cælo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat æquora:

4 *Vox dignitatis plena, nec irritæ*
Vnquam ad patrandam iussa potentiæ,

5 *Nudare cedris seu Libanum iuuat,*
Celsásque ventis sternere fraxinos:

7 *Seu vincta saxis saxa reuellere,*
Nutísque montes sedibus erutos
Versare, taurum vt verna per auia
Vexat iuuentæ læta proteruitas.

8 *Ad vocis ictum nubibus exilit*
Elisus ignis, tesqua Arabum tremunt:
Feræ pauescunt: ante diem fluunt
Partus acerbi: robora concidunt.

6 *Quæcunque templo cælum habet aureo,*
Quæcunque tellus dædala sustinet,
Quæ celat vndis æquor in abditu,
Dei fatentur cuncta potentiam.

10 *A voce vindex pontus inhorruit,*
Vndísque montes obruit, arbiter
Aeterne rerum, quum libuit tibi
Delere gentes fluctibus impias.

11 Te

11 *Te dante vires non opibus feros*
Horremus hostes, non numero graues:
Te dante pacem, progeniem Isaci
Cornu beabit diuite copia.

PSAL. XXX. Exaltabo te Domine, &c B.p.49.

Dauid ex fuga reuersus, & domum suam à sceleribus Abschalomi repurgans, Deum celebrat beneficij erga se singularis nomine, pios ad laudes Dei prædicandas hortatur calamitates, instaurationémque sui factam à Deo narrat eiq; laudis votum exhibet.

Carm. gen. VI.

2 *TE nostra semper carmina, te lyra*
Sonabit, orbis conditor optime:
De faucibus lethi imminentis
Incolumis tibi vota reddam.
Per te superbus nec lachrymis meis
Insultat hostis, nec fruitur malis:
3 *Te rebus, incertus salutis,*
Auxilium in dubijs toposci.
Per te receptis viribus haurio
Vitalis auræ lumen amabile.
4 *Nec inferum sub nocte longa*
Et tenebris iaceo sepulchri.
5 *O turba puris dedita ritibus*
Sacríque castis, tollite laudibus

Placabilem votis parentem,
Et memori relebrate plectro.
6 Vanescit iræ vindicis impetus
Bullæ fugacis more. Dei fauor
Bonis manus vitam benigna
Tristitiæ vacuam rependit.
Si fortè sero vespere fletibus
Vultus rigamur, mox redit aurea
Cum luce risusque, & iacentes
Exhilarans animos voluptas.
7 Pacis beatæ cum fruerer bonis,
Mecum loquebar. De stabili gradu
Fœlicitatis nulla sortis
Me dubiæ quatiet procella.
8 Te dante vires, diuitias, decus,
Te montis instar mœnibus æneis
Firmante regnum, vanum alebat
Credulitas mihi blanda fastum:
Tu me relicto stultitiæ meæ,
Dextram retraxti: retrò abyt, domum
Repentè turbatam relinquens,
Sors leuibus malesida pennis.
9 O præses orbis pectore supplice
Mox te vocaui, te lachrymis madens
10 Opem poposci. Quid profusus

Pro-

Profuerit tibi sanguis? inquam.
Quis mortis vsus nostræ erit? an tuas
Laudes sonabunt factáque posteris
Miranda muti prædicabunt
Sub gelido cineres sepulcro?
11 *Placatus aurem ad facilem meis da*
Votis, seueros nec querimonijs
Auerte vultus: pelle membris
Pestiferi mala dura morbi.
12 *Te supplicanti protinus admoues*
Aurem benignus: pro lachrymis mihi
Risum reducis, pro dolore
Lætitiámque alacrémque planctum.
13 *Te semper ergo carmina, te lyræ*
Nostræ sonabunt: vox tibi seruiet
Dicata, præbebítque nostris
Materiem tua laus camœnis.

Ps. xxxi. In te Domine speraui, non, &c. B. p. 50

Dauid grauissima aliqua calamitate pressus, Deum pro salute sua orat, adducens fidem suam in misericordiam Dei, & miseriæ suæ grauitatem indignitatémque explicans: aduersarijs impijs exitium imprecatur: deinde quasi liberatione parta, Deum laudat publicorum priuatorúmque beneficiorum nomine, & pios omnes ad diligendum constanter & colendum Deum hortatur.

Carm.gen.x.

2 IN te locaui ſpem meam
Rerum creator optime:
At tu benignus proſpice
Ne ſpei pudeſcat irritæ. d.

3 O iuſte vindex fraudibus
Ab hoſtium me vindica:
Audi benignus ſupplicem:
Da promptus abiecto manum.

4 Me rupe ſerua vt inuia
Clauſum: vel arce ahenea:
Tu rupis es mihi inuiæ
Munimen, arx ahenea

5 Ergo vt timori mentibus
Nomen tuum ſit impijs,
Præi viam mihi, abditus
Me libera de caſibus. caſsibus.

6 Tu robur es meum tuæ
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memórque fœderum.

7 Qui vana ſtulti ſomnia
Sectantur, odi peſſimè.
Tu certa ſpes mihi es, meæ
Tu portus es fiduciæ

8 Inter

8 *Inter labores asperos*
Lumen tuæ clementiæ
Fulgens, repetentè turbidum
Perfudit animum gaudio.
9 *Quum me tyrannis impotens*
Vrgeret hostis impij,
Iam iam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus.
10 *Miserere fracti tot malis,*
Tot obrutæ doloribus.
Caligat oculus, mens stupet:
Mœrore corpus tabuit:
11 *Caduca vita elabitur*
Mœrore fracta & luctibus.
Intérque clades aridis
Fluxêre vires ossibus.
12 *Me videt hostis & meis*
Insultat insolens malis:
Horrent propinqui: ceteri
Vitant metu periculi.
13 *E proximorum mentibus*
Obliteror, ceu mortuus.
Contemptior sub ciuibus
Quàm lamna testæ fictilis.
14 *Me multitudo opprobrijs*

Coràm lacessit asperis:
Vim machinatur in meam
Iurata mortem factio:
15 Ego interim fiducia
Opis tuæ, dolos, minas,
Iniurias, & hostium
Contemno contumelias.
16 Tu fila vitæ temperas
Meæ, regísque tempora:
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.
17 Ostende vultum amabilem
Seruo bonus tuo, & fauens:
Et me tuere quasi les
Semper tuos clementia.
18 Ne sit pudori quòd tuam
Imploro opem: pudor malos
Confundat, & silentium
Longum sepulchris sopiat.
19 Assueta vox mendacio
Sit muta, vox procaciter
Solita bonos lacessere,
Et arroganter spernere.
20 O quanta te colentibus
Et quot redundant commodal

Quot teſte mundo proſperis
Auges tuos ſucceſſibus!
21 *Hos protegis reconditos*
Procul à minis potentium,
Tuaque munis in domo
Linguæ veneno ab impiæ.
22 *Tibi perennis gratia*
Sit, rector orbis, qui velut
Munita in arce me procul
Periculis ſubmoueras.
23 *Expes, inops vitam fuga*
Quum vix tuerer anxiam,
Mecum ipſe dixi, Iam truci
Reliquit hoſti me Deus.
At tu nec in periculis
Oblitus extremis mei,
Aurem benignam ſupplici
Ac inuocanti admoueras.
24 *Ergo patrem rerum optimum*
Amate candidi & pij,
Qui factuoſos deprimit,
Et obſequentes erigit.
25 *Qui ſpem locatis in Deo,*
Conſtanter illi fidite,
Nec robur animi concidat

Sotis procella turbidæ.

Ps.xxxii.Beati quorũ remissæ sunt,&c.B.p.52.

Psaltes beatitatem eorum in remissione peccatorum prædicat, & experientia sua confirmat: deinde, fideles in fide conformat, invocatione, & obedientia; propositáque administratione Dei in bonos & malos, illos hortatur ad gaudium in spiritu.

Carm.gen.xv.

1 O Ter beatum cui Patrũ optimi
Noxas remisit lethiferas favor,
Cui fœda morum flagitia obruit
Obliuioso tecta silentio!

2 O ter beatum cui bonus arbiter
Non imputauit lubrica deuiæ.
Errata vitæ, nec reperit dolus
Cæco in recessu pectoris abditum!

3 Donec fouebam sub tacito sinu
Morbum, solutis languidus ossibus
Artus trahebam, luctificus dolor
Questum ciebat non patiens tegi.

4 Tu me premebas prævalida manu
Infestus, aurus seu tenebris diem.
Nox condidisset, seu rosea dies
Orbem recurrens lucе retexerat.

Sic decolorem tabificus cutem
Mœror coquebat: sic macie dolor

Siccabat

Siccabat artus, messis vt Africæ
Cancri per æstum mitius areat.
Tum mente versa vulnera protuli,
Tibi renudaui vitium meum,
Fraudem retexi: ac tu mihi protinus
Noxa soluto conciliatus es.
Qui mentis ergo pura sacraria
Seruare quærit, te prece supplice
Placet: nec, orbem pontus vt obruat,
Formidet æstus lethiferi minas.
Tu me periclis eripis asperis
Tutela præsens: tu mihi gaudia
Toto refundis corpore, vt hostium
Qui vincla fracto carcere depulit.
Nec sat: tenebras pectoris auferam,
Inquis: beatæ qua ferat orbita
Monstrabo vitæ, nec procul à tuis
Vnquam reflectam lumina gressibus.
Mulis equísque ne similis modò
Sis, bruta quorum pectora gratiam
Non mutuam nouêre, sed asperis
Fracti lupatis seruitium ferunt.
Multa obstinatam nequitiam manent
Tormenta: pura qui Dominum fide
Orabit, huic pacem & veniam dabit,

Non durus vnquam parcere ſupplici.

11 *Recti tenaces ſimplicis, & quibus*
Eſt grata fraudem neſcia veritas,
Faucnte læti numine geſtibus,
Et voce veſtrum pandite gaudium.

Ps. XXXIII. Exultate iuſti in Domino. B. p. 4.

Pſaltes laudationem Dei commendat à mirificis operibus illius ex ordine vel extra ordinem naturæ factis; nominatim verò contra infideles & erga fideles, quorum cauſæ ſingularem Dei prouidentiam adhiberi in hoc mundo prædicat. Poſtremò Eccleſia fiduciam ſuã in illum profeſſa, ſibi exoptat benignitatem illius.

Carm. gen. XVII.

1 VOs quibus puræ eſt amor æquitatis,
Læti pangite carmine
Orbis auctorem Dominum: æquitatis
Hoc carmen decet æmulos.
2 *Tinniat blando chelys hunc ſuſurro,*
Hunc vocalia nablia,
Docta bis quinis reſonare neruis
Hîc artem manus approbet.
3 *Huic nouos cantus meditemur: vnis*
Læti clangite buccina.
4 *Nam fides dicti rata veritáſque eſt,*
Et factis comes æquitas.

5 Quippe

5 *Quippe qui iusti est & amator æqui, &*
Veri fallere nescij:
Perque terrarum sola vasta notæ
Cunctis munificentiæ.
6 *Is suo verbo sinuauit orbem*
Lucentem nitidi ætheris:
Quicquid & puris radijs renidet
Campis ætheris ignis.
7 *Littus arctauit maru inquieti,*
Compressítque licentiam:
Et penu clausas sinuauit vndas,
Vnde in tempore promeret.
8 *Hunc & occasus metuant & ortus:*
Hunc vnum Dominum colat
Quisquis extremos vbicunque fines
Terræ, aut æquoris accolit:
9 *Cuius à nutu viget, interítque*
Quodcunque interit, aut viget:
Cuius immotis tremefacta parent
Cuncta obnoxia legibus.
10 *Qui malas artes populi propham*
Ludit callidior suis:
Et suo iniustæ sceleratæ turbæ
Fraudat consilia exitu.
11 *At quod arcana sibi mente rerum*

Auctor proposuit semel,
Dum dies & nox referent se in orbem,
Vsque immobile permanet.
12 *O quater, plusquam quater ô beatos,*
Patronus quibus est Deus?
Quos sibi excepit, propriámque sortem
Quos dici voluit suam.
13 *Despicit mundi pater è beata*
Cæli stelliferi domo,
14 *Eq; tranquillis adytis labores*
Et curas hominum videt:
15 *Quippe qui cæcos animi recessus*
Humani fabricauerit.
Nec quod arcana latet in recessu
Clausum pectoris hunc latet.
16 *Sperat incassum numero tyrannus*
Se tutum fore militum:
Sperat incassum validis lacertis
Se miles fore sospitem:
17 *Sæpe spem fallit præeuntis euros*
Bellatoris equi fuga:
18 *At Deus iustos oculo irretorto*
Semper respicit & pios:
19 *Mortis vt vertat iacula imminentis,*
Diram & sæuitiam famis.

20 *Vna spes nobis opis hinc, ab vno*
Certum præsidium in malis.
21 *Ille perfundet sibi dedicata*
Dulci pectora gaudio:
22 *Ille fidentum sibi spes precésque*
Lætum ducet ad exitum.

PSAL. XXXIIII. Benedicã Dominũ, &c. B. p. 56.

Dauid ex præsentissimo periculo, in quod se infirmitate contexerat, diuinitùs liberatus, Deum celebrat, & Ecclesiam ad celebrandum proposito suo argumento hortatur deinde doctrinam de officio nostro attexens, Dei prouidentiam, veritatem atque constantiam in nobis seruandúq; à malo, redimendísque explicat.

Carm. gen. III.

2 SEu læta sors me fouerit, seu tristior.
Vexarit, omni tempore
Laudabo Dominum, semper illius meum
Os personabit laudibus
3 *Mihi hæc voluptas, hoc erit solatium.*
Mihi hoc leuamen in malis:
Meóque turba tristis exemplo suæ
Solabitur molestias
4 *Vnà agite cuncti prosequamur laudibus*
Nomenque numénque illius.
5 *Ille in periclis me vocantem exaudijt,*

Statímque repulit metum.
6 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Læto his nitentes gaudio
Vultus renident, nec repulsæ infamiæ
Rubore confundet genas.
7 En pauper iste quum vocaret omnibus
Hunc eruit periculis.
8 Dominum timentem castra munit Angelus
Demissus ad custodiam:
Et imminentes arcet hostes, & pios
Avi tuetur impia.
9 Facite periclum, iam scietis quàm Dei
Immensa sit benignitas:
Quàm sit beati, spes in illo qui suas
Omnes opesque collocent.
10 Gens sancta Dominum colite: nil deerit Deum
Fideliter colentibus.
11 Violenta feritas sentiet famem: bonis
Cuncta affluenter suppetent.
12 Adeste filij, audite, vobis numinis
Verum timorem vt indicem.
13 Quicunque caris liberam & longam cupis
Vitam beatus ducere;
14 Linguæ refrena virus, os nefaria
A fraude purum contine:

15 Capesso

15 Capesse recta curua vita, dilige
Tranquilla pacis otia.
16 Deus innocentes adspicitque & commodat
Intentus aures ad preces:
17 Toruo scelestos intuetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
18 Iustum inuocantem Dominus audit, omnibus
Eum expedit periculis.
19 Quum spes labores deserit mortalium,
Afflicta quum molestijs
Succumbit oneri mens, Deus presens adest,
Malasque curas diluit.
20 Iustis labores, suggerit semper pijs
Iniqua sors conatibus:
Sed qui bonorum semper est custos Deus,
Sortis retundit spicula.
21 Et ossa seruat ne terantur, impios
22 Vlciscitur scelus suum.
Et quisquis hostis est piorum, cum domo
A stirpe cæsus interit.
23 Animas tuetur se colentium Deus.
Nec rem domúmque deserit.

Ps. xxxv. Iudica, Domine nocentes, &c. B. p. 58.

Dauid Dei fidem implorans pro aduersariorum exitio & salute sua, iniurias indignissimè acceptas, & perfidiosissimã

illorum hypocrisim explicat; seruari à Deo petit contra fraudulentos illorum conatus, Deúmque appellat testem & iudicem improbitatis illorũ & innocentiæ suæ, ad gloriam ipsius & publicam Ecclesiæ bonum.

Carm. gen. XI.

1 RErum sancte opifex ades,
Et patrocinio protege me tuo:
Et retro refer in meos
Hostes perniciem, quam mihi comparant.
3 Scutum cum iaculis cape
3 Ensem stringe: meis hostibus obuiam
Prodi: dic animæ meæ,
Secura auxilio nil metuas meo.
4 Invultus pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor:
Fœdam corripiant fugam
Cæcas insidias qui mihi præparant.
5 Vt sæuus boreas leuem
Raptat præcipiti turbine puluerem:
Sic illos trepida fuga
Vindex præcipites vrgeat Angelus:
6 Sit cæno via lubrica,
Et cælum tenebris lurida nox tegat.
Et formidine pallida
Vindex præcipites comprimat Angelus:

7 Nam

7 Nam me fraude mala suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et cæcam innocuo scrobem
Effodêre suis cassibus hæreant:
8 Et factam exitium in meum
Cæci & præcipites in foueam ruant.
9 Perfusa interea mihi
Dulci lætitia pectora gestient.
10 Mens secura periculi
Auctorem Dominum lætitiæ colet:
Et sensus animi indices
Clamabunt, Domino quis similis Deo?
Qui fastus grauis improba
Defendit tenuis à violentia:
Vexantémque opes indigos
Frangit sæuitiam vindice dextera.
11 Coniurata calumnia
In me criminibus sæuit atrocibus:
Ignotum scelus in meam
12 Fingunt perniciem: quæ benè feceram,
Compensant odijs malis,
Et vitæ inuigilant exitio meæ.
13 Illos tabificæ luis
Aegris visceribus quum dolor vreret,
Squalens veste ego lugubri,

Ieiunáque fame pallidus & siti,
Et prostratus humi, Deum
Lenibam lachrymis & prece supplice.
14 *Sic sincerus amici amor*
Sub chari interitum luget amiculi:
Sic fratrem gemit vnicum
Frater: sic pietas anxia filij
Maternum ad tumulum dolet.
15 *Me fortuna graui si tetigit manu,*
Concursant, mala gaudia
Inter se celebrant: fax populi cuit;
Incauto inuidiam creant:
16 *Proscidúntque auida me petulantia*
Scurræ cum balatronibus.
Dentem dente acuunt, & rabiem vomunt.
17 *Quem finem patientiæ*
Tam lentæ statues ô pater optime?
Arce hoc ludibrium, neque
Desertum rabidis trade leonibus,
18 *Acceptum vt referam tibi*
Quòd viuo, & video lumen amabile:
Et cœtu in celebri canam
Te, promum auxilium ferre vocantibus.
19 *Fac ne spes alas improbus*
Semper turba meis læta molestijs:

Ne

Neu nutu ac oculis notet,
Exultétque meis hostis atrox malis:
Qui sermonibus asperis
Insultat, trucibusque insidijs petit
Pacatum malè callidus,
Incautum vt tacitis illaqueet dolis.
Non diducere desinunt
Rictum risu: Oculis (euge) oculis diem
Lætum vidimus inquiunt.
O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, hæc vides?
Ergo sepositæ protege me moræ:
Iam tandem euigila, & manu
Vltrice indomitam frange superbiam:
Iusto & supplicio preme
Vindex iuste malos, neu sine de meo
Luctu lætitiam ferant:
Neu secum tacito pectore murmurent,
Euax, rectè habet omnia
Supra vota cadunt: vicimus, en iacet.
Fœda ignominia luant
Stultam lætitiam, dedecoris comes
Infamis pudor eluat
Importuna meis gaudia de malis:
At cordi quibus æquitas

Est nostra, ac animus nil sibi conscius,
Vitam tristitia procul
Lætam semper agant: ac Dominum ferant
Cœli ad sidera laudibus,
Qui curis famulos liberat anxijs.
28 *Semper iustitiam mea*
Custos sancte hominum lingua canet tuam,
Et præconia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

Ps. XXXVI. Dixit iniustus vt delinq. &c. R. p. 60.

Dauid regnum populi. Dei aditurus, Deum celebrat à beneficentissima administratione eius erga impios & contumaces, erga res omnes creatas, & erga Ecclesiā suam: deinde precatur Deū pro salute & prosperitate populi Dei & sua

Carm. gen. XVIII.

1 *VT exta flammis mille sacrificis cremes,*
Oscula des saxis, ingeminésque preces,
Aráque donis largus accumules tuis.
Non facies tamen vt te rear esse pium.
Scelera reclamant, & negant te credere,
Consilio mundum qui regat, esse Deum,
2 *Vtcunque coram blandiare, non tamen*
Impietas tacito pectore clausa latet:
Erumpit ignis instar, ac tui trahit:
Secum odium, atque odij perniciem comitem

3 Quod-

3 Quodcunque loqueris fraude tinctum est: respuis
Auribus ingratis qui potiora monent.
4 Scelus nefandum nocte tota cogitas:
Recta fugis: semper deteriora fovet.
5 O magne rector orbis, indulgentiæ
Munera terra, fretum sentit & astra, tuæ
Quæcunque cælum amplectitur, parentia
Legibus orta vigent, lapsa cadúntque tuis.
6 Modus equitatis & tuæ sapientiæ.
Cunctáque quæ fecit, cunctáque facta regit,
Longè niuosis montium fastigijs
Altior est, vasti gurgitibúsque freti:
Humana gens hinc haurit auram & spiritum:
Nec pecudes curam præteriêre tuam.
7 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
Dum mens corporeo carcere vincta latet.
Fœtus sub alis volucris vt tegit suis,
Præsidij fugimus spe mala cuncta tui.
8 At exul animus morte liber patrium
Quum repetet limen, sidereámque domum
Illinc egestas & dolores exulant:
Nemo feret votis non potiora suis.
Passim voluptas, pura passim gaudia:
Delicias largo flumine riuus agit.
9 Illic perenni vita fonte profluit,

Vita grauis fati non resecanda manu.
Illinc fatiscent mentium caligines,
Quæ modò sub tenebris pectora nostra premunt:
Vultúque radius purus effusus tuo,
Lumine nos puræ cognitionis alet.
10 *Benignitatis interim tuæ bonis,*
Quite cognoscunt & tua facta, foue:
Qui mente pura veritatem diligunt,
Iustitiæ facias commoda ferre tuæ.
11 *Me nec feroci calcet arrogans pede,*
Exigat aut tectis impia turba meis.
12 *Qui scelere gaudent, scelere sic ruant suo,*
Perpetuo vt lapsos iusta ruina premat.

PSAL. XXXVII. Noli æmulari, &c. B p. 61.

Dauid pios à malefic iorum inuidentia ad fidem & securitatem in Deo reuocans, elegantissimis promissionibus vtrorúmque statum per comparationem explicat, illorum infaustam vitam & mortem, horum verò felicem esse ostendens prouidentia & administratione Dei etiam in medijs calamitatibus quãobrem pios hortatur ad fugiendum malum, colendum bonum, & amplectandas fide promissiones de ipsorum bono & improborum exitio.

Carm. gen. x.

1 NE liuor vrat æmulus
Te si beatos videris
Prauos, nec Euris iis opes

Fugaciores

Fugaciores inuide.

2 Nam sic facessit ilico
Vmbratilis fœlicitas,
Marcent comis arentibus
Vt falce secta gramina.

3 At tu Dei fidutia
Incumbe rectis artibus:
Diúque terram vt incolas
Donabit, ac te nutriet.

4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas vnica:
Iste fouebit iugiter,
Votíque reddet compotem.

5 Committe vitam, rem, decus
Illius vni arbitrio:
Animi tibi ex sententia
Confecta reddet omnia.

6 Illustris aurorœ vt iubar
Tua faciet vt sit æquitas:
Vt luce virtus sit tua
Meridiana clarior.

4 Perfer modestè quod tulit
Fortuna lœua: neu tumens
Ira impiorum prosperas
Res cerne toruo lumine.

8 Compesce bilem, noxia
Facessat indignatio:
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat æmulatio.

9 Eliminantur impij
Fumo leui velocius:
Terras modestus incolet,
Seríque linquet posteris.

10 Morarem paulum, & impium
Nusquam videbis: aspice
Aedes, superbi vix heri
Agnoueris vestigium:

11 Modesta bonitas otio
Lætam senectam transiget,
Et incolendo hæredibus
Paterna linquet prædia.

12 Clàm rete nectit impius,
Bonísque concinnat dolos:
Et dente frendens liuido,
Dolore & ira ringitur.

13 Hæc cernit ex alto Deus,
Minásque ridet irritas:
Quippe imminentem vertici
Cladem scelesto prospicit

14 Ensemq; stringet improbus

Arcúmque

Arcúmque tendet, pauperes
Vt perdat, ac innoxios
Figat sagitis impijs:
15 Districtus enses in sui
Domini redibit viscera:
Frangetur arcus lethifer
Et frustrà acuta spicula.
16 Præstat supellex sobria,
Ræcléque parta recula,
Quàm rapta per vim diuitum
Fastidiosa copia.
17 Malè parta iustus arbiter
Dispergет, & potentiam
Franget scelesti: dextera
Iustum sua tuebitur.
18 Innoxios fouet Deus,
Ac rem tuetur: prouidet
Longæue vt vsque in sæcula
Sit sempiterna hæreditas.
19 Seu pestu atra, seu furor
Turbabit orbem belli.us;
Nil deerit vsque innoxio.
Famem nec ægram sentiet.
20 Sic hostis impius Dei
Perit repentè funditus,

Adeps opimæ vt victimæ
Vanescit in fumos leues.
21 *Nil donat vsque & fœnerat*
Iniustus: at iusto sua
De sorte superat pauvere
Quod donec indigentibus.
11 *Iustorum amici prædia*
Linquent suæ propagini:
At hostium radicitus
Semen peribit erutum.
23 *Amátque iustum & dirigit*
Eius Deus vestigia:
24 *Dextra ruentem sustinet,*
Lapsúmque dextra subleuat.
25 *Fuer fui, nunc sum senex,*
Ope destitutum nec pium
Videre memini, nec stipem
Eius petentes liberos.
26 *Iustus misertus pauperum*
Dat vsque & vsque mutuum:
Seræ tamen propagini
Non larga deest opulentia.
27 *Vita scelus nefarium,*
Sectare recta: dum diem
Sol fundet aureum, tui

Terras

Terras nepotes incolent.
28 *Deus equitatem diligit,*
Bonos nec vnquam deſcrit:
At interibit funditus
A ſtirpe ſemen impÿ.
29 *Iuſtus beata iugera*
Agri tenebit, & colet
Cum prole, donec vltimus
Inſtabit orbi terminus.
30 *Sermo ſapiens & æquitas*
In ore ſemper eſt bonis:
31 *In corde ſcripta lex Dei.*
Ne pes labet greſſum regit.
32 *Obſeruat impius pium,*
33 *Vt perdat: aſt illum Deus*
Cuſtodit ante iudicem
Tuetur à calumnia.
34 *Spem colloca in Deo, Dei*
Sectare leges: & dabit
Diues poténs que vt hoſtium
Cernas ſuperſtes exitum.
35 *Vidi potentes impios*
Grauíque faſtu turgidos
Vireſcere inſtar laureæ
Amœna propter flumina

36 *Specto repentè, en lubricæ*
Imago nusquam gloriæ:
Nusquam manent vestigia
Cunctis grauis potentiæ.
37 *Iusti intuere & integri*
Vitæ statúmque & ordinem,
Videbis alto in otio
Lætam senectam degere.
38 *At prompta semper lædere*
Prorsum interibit factio:
Vitámque claudet terminus
Dignus patratis nequiter.
39 *Iustus salutis collocat*
Omnem in Deo fiduciam
Qui fulsit æquos robore,
Aduersa cùm sors intonat.
40 *Dominus petenti fert opem,*
Et in periculis liberat
Ab impijs, qui se & suam
Illi salutem credidit.

PS. XXXVIII. Domine ne in furore. B.p.65.

Dauid ex diuturna volũtate pressus malo grauissimo, peccata sua cõfitetur, de infirmitate animi & corporis sui, desolatione ab amicis & inimicorũ improbitate conqueritur: quibus omissis, ad Deum se conuertit, & repetitis summatim causis opem: Dei implorat salutem petit.

Carm.

Carm. gen. III.

2 NE me furoris æstuante incendio
Seruator orbis argue.
Neu promerentem quamlibet pœnas graues
Pergas per iram plectere.
3 Hærent medullis penitus infixæ meis
Tuæ sagittæ dexteræ.
4 Iræ tuæ hinc me & inde mentis conscia
Sic vis pauentem perculit,
Vt nulla plagis sanctij pars corporis
Non langueat lethalibus:
Ossa vt solutis artuum compagibus
Sceleris venenum attrexerint:
5 Sceleris profundo quod meum ceu gurgite
Caput resorbens obruit:
Quod in alta rursus me renitentem, velut
Immane saxum degrauat.
6 Veteris cicatrix vulneris recruduit,
Vomítque tabem luridam.
7 Afflictus humilis vltimis premor malis,
Luctu sitúque squalidus.
8 Clausúmque cæcis feruet in præcordijs
Vlcus, nec vlla corporis
9 Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus vsque & vsque sum:

Malis vt impar voce lamentabili
Cor eiulétque & rugiat,
10 *Dominator orbis, vota nec animi mei,*
Nec te latent suspiria.
11 *Pauens treméns que turbidum cor palpitat:*
Defecta membra viribus
Torpore marcent languido: noctem trahens
Caligat acies luminum.
12 *Vicini, amici, & sanguinis communio*
Quos propior admorat mihi,
Procul abstitêre, fœditatem vulnerum
Vix sustinentes cernere,
13 *At prompta semper in meum exitium manus,*
Molita vim nefariam,
Dolosa tendit continenter retia,
Fraudésque versat impias.
14 *Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim*
Obtorpui silentio.
15 *Elinguis instar & stupentis crimina*
Qui nesciat refellere.
16 *In te reposita est spes mea: ô rerum potens*
Rector benignus annue.
17 *Ne risus hosti sim superbo, qui mei*
Insultat insolens malis:
Qui si vacillent lubrico lapsu pedes,

Labo

Læto triumphat gaudio.

18 *Ad perferenda sum paratus verbera:*
Vibice semper area
Cruenta turget exarati corporis
Sulcis flagrorum grandibus.

19 *Merui scelestus, fateor, heu merui: nocens*
Do iure pœnas debitas:

20 *Sed invalescit hostis atrox interim,*
Vireſque sumit factio,
Viuunt, vigentque, & immerentem iniuria

21 *Me prosequuntur: pro bono*
Malum rependunt: iugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.

22 *Tu ne recede longius, neu deseras*
Periculis in vltimis.

23 *Accurre: dextram da salutarem, meæ*
Salutis auctor vnice.

Ps. XXXIX. Dixi, custodiam vias, &c. B. p. 60.

Dauid explicato consilio benè & patienter transigendæ vitæ suæ, agnoscit se repentè oppressum ab instituto aberrasse & obmurmurasse Deo: ita se ipsum corrigens deprecatur peccata & supplicia sua, & misericordiam in præsenti calamitate sibi exhiberi postulat.

Carm. gen. III.

QVum sæuus hostis me meo lætus malo
Lacesseret conuicijs,

Mecum ipſe, verbis abſtinere ab aſperis
Et iurgijs decreueram.
3 *Linguæ obſeraui clauſtra fræno, pertinax*
Obmutui ſilentio.
Ac temerè ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clauſi exitum.
4 *At ignis inſtar, vetitus egredi dolor,*
Exorſit intus acrius.
Tandem obſtinatæ fræna pertinaciæ
Perfregit ira, ac talibus
5 *Dominum rogaui. Mihi meæ vitæ modum*
Qui ſit futurus indica:
Quando euolabo liber hoc moleſtiæ
Faſtidioſo è carcere.
6 *Tu clauſa nullo ſecla degis termino,*
In te beatus ac potens:
At nos quod æui viuimus penè eſt nihil
Ac penè breuius quam nihil.
7 *Vmbræ fugacis inſtar, atque imaginis*
Quam reddit æquor vitreum.
Idq; ipſum inani in vanitate atque anxijs
Aegreſcit in laboribus.
Animum libido torquet, inflat gaudium,
Spes tollit ac timor premit.
Tumultuamur temerè: congerimus bona

Incognitis

Incognitis hæredibus,

8 *Quò me ergo vertam? quis laboranti ferat*
Opem? quis eximet malis?

9 *Spes omnis in te: miseriæ fontem meæ*
Peccata tolle noxia.
Néue esse stultis me sinas & improbis
Despectui & ludibrio.

10 *Hostis proterui lingua me quum turpibus*
Proscinderet conuicijs;
Obmutui, iræ vindices pœnas tuæ
Has esse gnatus scilicet.

11 *Rector parensq; gentis humanæ tua*
Paulisper aufer verbera.
Viréque linquunt, vita nec semper nouis
Plagis ferendis sufficit.

12 *Te persequente scelera pœnis, ilico*
Vigor decórque defluit,
Tineis peresæ more vestis. O homo
Caduca res & futilis!

13 *Parens benigne precibus aurem da meis:*
Neu verba sperne supplicis:
Neu lachrymanti auerte vultus hospiti:
Namque hospes hanc terram colo:
Nec ego, parentes nec mei certum locum
Habemus hîc: sed in diem

Solliciti & horas, turbidas transegimus
Vitæ breuis molestias.
14 *Igitur seueram paululum abstine manum,*
Fessum vt resumam spiritum:
Mortis priusquam (reditus vnde non patet)
Transmiserit me ianua.

Ps. XL. Expectans expectaui Dominum. B. p. 70.

Dauid ab anteacta experientia priuata & publica, a fœdere gratuito Dei, & à studioso obsequio suo seipsum in fide cõfirmans, gratiam & liberationem à Deo petit, improborũ ruinam, bonorumq; consolationem ad gloriam Dei.

Carm. gen. XVI.

2 *QVum circum fremerent me timor & minæ,*
Intentansq; auidam mors fera dexteram,
Spes cælestis opis, sera licet, tamen
Lenibat trepidam sollicitudinem
3 *Aduertit Dominus, méque voragine*
Cænosi implicitum gurgitis extulit:
Ac saxi solidis impositò iugis
Monstrauit facilem qua graderer viam.
4 *Afflauítque nouo pectora spiritu,*
Suffecítque suæ materiam nouam
Laudis, quam canerem dulcè loquacibus
Neruis ac numeris lenè sonantibus.
Hæc cernant rapidæ qui violentiæ

Fati

Fatì vel dubijs casibus imputant
Euenta, ac trepidi se Domini in fidem
Dent qui stellifero regnat in æthere.
5 Fœlix qui stabili spe Dominum ac fide
Spectat quàm tumidæ pompa superbiæ
Nam ad se illecebris ducit inanibus,
Fallacíque boni ludit imagine.
6 In nos sancte parens quot vigilantiæ
Et quàm mira tuæ pignora suppetunt,
Quæ nec mens acie cernere languida
Possit, nec numero lingua retexere!
7 Aurem mi tacitè vellu, & admones
Quòd labem sceleris nec pretium leuet,
Nec sanguis pecudis nil meritæ eluat,
Nec consumpta focis expiet hostia.
8 Tum dixi, Venio: quod libet imperà.
Adsum sancte parens, iussa capessere
Promptus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.
9 Huc mens, huc studium tendit, vti tuis
Conformem monitis quæ gero, quæ loquor,
Quæ mecum tacitus cogito: nam tua
Incisa est animo lex penitus meo.
10 Famem iustitiæ per populos tuæ
Latè præco fero: nec labijs meis

Nec linguæ requies, omnibus vt tua
Terris (ipse vides) nota sit æquitas.
11 Nec iustum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, & miseris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palàm est, & tua veritas.
12 Defendant igitur me bonitas tua,
Promissique fides fallere nescia:
Obsessúmque malis innumeris tua
Me rerum genitor protege dextera.
13 Me pœnæ, capitis quæ superent pilos,
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promptu est acie nôsse: animus stupet,
Curarum innumeris obrutus æstibus.
14 At tu mundi opifex sancte salutifer
Adsis: auxilium fer citò, & vltimis
Oppressum penitus subtrahe me malis,
15 Vt praui pudeat consilij improbos,
Turpem ignominiæ tristitiam ferant,
Tendunt exitio qui laqueos meo:
Infamem referant consilij exitum
Nostris qui capiunt lætitiam é malis.
16 Hunc fructum sceleris precipiant sui,
In fraudem vt recidant quam mihi struxerant
Frustratus deleátque & rubeat mea

Qui

Qui ridet lachrymas, & fruitur malis.
17 *Qui credunt fidei se penitus tuæ,*
Illos auxilij spes recreet tui:
Ac semper Domini nomen amabile
Certent ter geminis tollere honoribus.
18 *Expes pauper, inops sim licet, at mihi*
Custos rerum opifex peruigil excubat.
Vitæ ô præsidium & certa salus meæ,
Adsis, neu trepida me crucia mora.

Ps. XLI. Beatus vir qui intelligit, &c. B. p. 41.

Dauid in rebus propè desperatis beatitatem eorum prædicat, qui misericordiam de afflictis capiunt, se in afflictione cõfugientem ad Deum iniquissimè à multis tractatum expostulat, & liberationem à Deo petit pro defungenda sua administratione, confirmanda fide, & celebrando Deo.

Carm. gen. III.

1 *Beatus ille qui misertus pauperis,*
Fert rebus in duris opem:
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum & oppressum malis.
3 *Quem rere fractum & penitus abiectum Deus,*
Attollet & solabitur.
Cura fideli Dominus illum muniet
Et è periclis eruet:
Interq; viuos sospiti dabit frui
Vitæ beatæ commodis.

4 *Artus cubili quum dolor prostrauerit,*
Opem feretq; & lectulum
Versabit: omnem prorsus ægritudinem
In dulce vertet gaudium
5 *Quum me doloris vis acerbi affligeret,*
Opem poposci te Deus,
Animæ medere sauciæ (dixi) sui
Sceleris pudendo vulnere.
6 *Dira imprecatur hostis, ac me deuouet*
Lætus meis incommodis.
Quando interibit (inquit) & cum corpore
Nox vna nomen obruet?
7 *Si fortè quis me visit horum, corporis*
Animíque morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Læto trahit de pectore:
Foras profectus conditum in præcordijs
Repente virus euomit.
8 *In me susurrat clanculum atque obmurmurat*
Scelesta conspiratio.
Clàm machinantur sæua in exitum meum,
Consilia cuncta conferunt:
9 *Secúmque iactant. Missa certè cœlitus*
Nunc dira vis mali hunc ligat:
Prostratus hæret: lectulo affixus iacet,

Noctem

Noctem trahens nouissimam.
10 Quin & sodalis, & mihi mensa & domo
Coniunctus & cui maximè
Fidebam ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.
11 At tu salutis auctor & custos meæ,
Benignus in me respice.
Manum iacenti da salutarem, hostibus
Parem vt rependam gratiam
12 Tui fauoris pignus id certissimum
Erit mihi, & constantia
In me tuendo, quòd malis lætus meis
Hostis ferox non gestiat.
13 Vires recepit corpus, innocentiam
Seruauit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me in fidem.
14 Agnoscat orbis, vnicum & colat Deum,
Quem gens honorat Isaci:
Vnúmque laudet, temporum donec vices
Luces & vmbræ diuident.

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN SECVNDVM LIBRVM PSALMORVM.

PSAL. XLII. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, &c.

B. pag. 73.

Dauid exulans à populo Dei, ardentissimum studium obseruandi cultus Dei in Ecclesia explicat, seipsum consolatur spe: de perturbationibus animi sui, miseriarum quas perferebat grauitate, & aduersariorum blasphemijs conqueritur; ac postremò animum suum ad spem & fidem in in Deum excitat.

Carm. gen. XIII.

2 *NOn ceruus fluuios sic auet algidos,*
(Ceruus turba canũ quẽ premit) vt
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor optime.
3 *Huc me raptat amor dulcis, & Ardor ferre moras. O niueum diem (impotens*
Qui templo reducem me statuet tuo!
O lucis iubar aureum!

4 *Ieiunium*

4 Ieiunus lachrymis pro dape se dolor
Pascit, turba meis obuia dum malis,
Illudens rogat, Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?

5 At rursus bonitas quum subijt tua,
Et menti auxilij certa fides tui
Illuxit trepidæ, temporis illius
Me consolor imagine:
Festis quum populus me reducem choris,
Faustísque excipiet vocibus, & Dei,
Pompa cum celebri, me comitabitur
Augusta ad penetralia.

6 Cur me sollicitus, teque doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates sospes adhuc agam

7 Hæc mentem recreat spes, licet auijs
Iordanis lateam saltibus, Hermoni
Exul dura licet saxa perambulem,
Solis hospita bellua.

8 Quamuis agminibus me mala densius
Omni ex parte premant quàm super horridos
Montes grando sonat, quàm mare verberat
Raucis littora fluctibus:
Tu si me placito lumine videris

Cedent triſticiæ nubila: tetricas
Mœroris tenebras diſcutiet mihi
Lucis dulce iubar tuæ.

10 *Laudes interea non mihi nox tuas,*
Non curæ impedient: ô columen meum,
(Dicam) & certa ſalus, ludibrium feris
Cur me deſeris hoſtibus?

11 *Dirumpor, tacitis æſtuat ignibus*
Pectus, turba meis impia dum malis
Inſultans rogat: Heus iſte tuus Deus
Cur non deſerit exulem?

12 *Cur me ſollicitis t éque doloribus*
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates lætus adhuc agam.

Ps. XLIII. Iudica mẽ Deus, & diſcerne cauſam meam, &c. B. p. 75.

Dauid ab aduerſarijs preſſus vi & fraude, à Deo liberationem petit ex fœdere ad glorificandum eum, & in ſpe animum ſuum confirmat.

Carm. gen. XI.

1 *VIndex eſto mihi Deus:*
Et patrocinio protege me tuo,
Oppreſſum ſcelere impio:
Et fraudum laqueos frange nefarios.

2 *Vitæ ô præsidium meæ,*
Cur me præsidio destituis tuo?
Cur luctu vagor obsitus,
Dum sæuæ furias vito tyrannidis?
3 *Profer lumen opis tuæ:*
Montem pande viam quæ ferat ad tuum:
Montem, quam proprie domum
Maiestate tui numinis incolis:
4 *Atque aram adueniam ad tuam,*
Ac te, letitiæ materiam meæ.
Et grata cithara tibi
Grates lætus agam conditor optime.
5 *Cur mœres anime anxie,*
Ac me sollicito pectore maceras?
Omnem pone metum, ac Deo
Curam crede tui, quam super æthera
Cantu sospes adhuc feram
Quum saluus patriæ reddar amabili.

Ps. XLIIII. Deus auribus nostris audiuimus, patres nostri annuntiauerunt, &c. B.p.77.

Ecclesia maiorum documentis fœdere Dei, & studio quo tenetur Deus amplificandæ gloriæ suæ confirmata grauissimè expostulat cum Deo de suis calamitatibus: integritate animi & vitæ suæ freta, probat se eas perpeti pro nomine Dei: & postremò opem illius implorat pro salute sua.

Carm.gen. III.

2 VEtusta ad aures fama nostras attulit,
Seríque patres posteris
Stupenda facta tradidère à te Deus
Patrata priscis sæculis:
Eliminatis quum prophanis gentibus,
Et incolis prioribus,
Eorum labore fructibúsque perfrui
Nostris dedisti patribus.
4 Certè nec armis lucidis, nec viribus
Debemus has victorias:
Sed nos fauoris aura mollis & tua
Protexit indulgentia.
5 Ergo salutis auctor nunc ô Deus,
Ades pijs salutifer.
6 Te dante vires, hostium ferociam
Tam facilè profligabimus
Taurus minaci quàm iacit cornu pilas,
Stipulæue fasces aridæ.
Superba regum colla trasso in puluere
Prostrata conculcabimus.
7 Non arcus istam lethifer fiduciam,
Non mucro sæuus ingerit:
8 Tu nos ab hoste subtrahes sternes solo
Infensa nobis agmina.

9 Non

9 *Non ergo ſemper iure te cantabimus*
Noſtræ ſalutis vindicem?
Ac donec orbis aſtra voluet ignea,
Te proſequemur laudibus?
10 *At nunc relictos obijcis ferocium*
Iniuriæ nos hoſtium,
Nec prodis ante noſtra ductor agmina
Qualis ſolebas antea.
11 *Hoſti imminenti terga cogis vertere,*
Prædaq́; das prementibus.
12 *Pecus vt macello deſtinata exponimur*
Cædentium libidini.
Omnesq́; terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
13 *Vænum dediſti nos palâm, nec auctio*
Te ditiorem reddidit.
14 *Vicina noſtris oppida inſultant malis,*
15 *Cladesq́; rident. fabula*
Sumus profanis nationibus: caput
Motant, labella exporrigunt.
16 *Oculis oberrat vſque contumelia,*
Pudórque vultus inficit:
17 *Dum voce acerba iniurias exaſperat,*
Mináſque toruas adijcit
18 *Hoſtis proteruus. Obruti tot cladibus,*

Tot vndequaque inſtantibus.
Tamen nec vnquam eſt animus oblitus tui,
Tecúmque pacti fœderis.
19 *Seſe nec vllis territus periculis*
Auertit aut flexit via
20 *Recta pes: etſi penitus abiecti interim*
Abs te: licet draconibus
Immitioris gentis addicti iugo,
Feramus vmbram ergaſtuli;
Et ſeruitutem lugeamus & necem
Vitæ precemur tædio.
21 *Iniqua meritis ſi tuis obliuia*
Offuderint ſe mentibus
Noſtris, manúſve ſupplices protendimus
Dÿs impiarum gentium.
22 *Id te latêret, obditas qui pectorum*
Prorſus latebras inſpicis?
23 *Te propter, odio cæteris populis ſumus,*
Et inſtar ouium cædimur.
In te fauoris pendimus pœnas: tui
Amoris odia nos premunt.
24 *Exurge, ſimilem ſomnolentiæ moram*
Salutis auctor corripe.
25 *Cur ora condis, immemorq́; negligis*
Tuos malis in vltimis?

Afflictus

Afflictus animus, & malis præsentibus
Lassus, futuris anxius.
26 *Succumbit oneri: strata tabescunt humi*
Defecta membra viribus.
27 *Exurge genitor, & vigore corporis*
Animíque cassos subleua:
Clemens bonúsque nos ab hostis impÿ
Immanitate libera.

Ps. XLV. Eructauit cor meũ verbum. &c. B p. 78.

Psaltes typo connubÿ Schelemonis tum filia Parhhonis vtens, nuptias Christi cum Ecclesia celebrat, vtrumque elegantiæ, officÿ, gloriæ, & fructuum ex matrimonio spirituali venturorum nomine commendat, & publica laudatione canticum terminat.

Carm. gen. 1.

1 *COr micat, exultant trepidis præcordia fibris,*
Eructántq; nouum grauido de pectore carmẽ:
Certat lingua animum fando, manus æmula linguã
Scribendo exæquare, meo noua carmina regi
3 *Dum cano: regi hominum cui nemo è semine cretus*
Audeat eximiæ contendere munere formæ:
Quem decorat lepor, & roseis affusa labellis
Gratia: cui rerum cæli indulgentia spondet
Hunc fore perpetuum longæua in secla tenorem.
4 *Ergo armis inuicte heros age, fortibus apta*
5 *Ensem humeris: ensem, per quem te gloria cœlo*

Aequat: & aduersum fidens fer pectus in hostem.
Frena tibi currus verum moderetur & æquum,
Et quæ præcipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi surget honos tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:
6 *Cordáque vulnificis figens inimica sagittis,*
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.
7 *Nec maris aut terræ spatium, nec terminus aui*
Finiet imperium, sceptri moderamine iusti
Quod regis, & leges mollis clementer acerbas.
8 *Te super æqueuos omnes regnator olympi*
Diligit, & læto vultum exhilarauit oliuo
Vnde tui mulcent populi noua gaudia mentes,
9 *Pallia quum loculis tibi depromuntur eburnis,*
Et myrrhæ passim lachrymæ stactæque suauis
Halitus, & molles casiæ funduntur odores.
10 *Ancillæ apparent genus alto è sanguine regum*
Inter honoratas promptæ ad tua iussa ministras.
At regina thori consors tibi dextera adhæret,
Auro picta sinus, auro radiata capillos.
Misit ab Eois Ophyre quod flaua caminis.
11 *Túque adeò regina audi, & rem pectore conde*
Nec mea dicta nega placidas dimittere in aures
Iam nunc & patriam & patrẽ obliuiscere iam nunc
Ex animo charos penitus depone propinquos:

Vnum

Vnum oculis ſpecta, vnum animo cõplectere regem:
Regem oculis animóque, tuo qui pendet ab ore,
Vnius & pulchris defixus vultibus hæret.
12 *Hunc dominũ agnoſce: & ſupplex venerare: nec ille*
13 *Officio ſtudióque tibi concedet, & illa*
Vndarum regina Tyrus te murice & auro
Accumulans colet: & vicina per oppida latè
Procumbent tibi ſuppliciter gazíſque potentes,
Aut opibus clari: meritúmque feretis honorem
14 *Hunc populi. Pharij proles generoſa tyranni*
Tota decens, tota eſt gemmisq; inſignis & auro:
Et facies cultum illuſtrat, facieq; decora.
15 *Pulchrior eſt animus. Tibi rex en ducitur vxor*
Diues opum, diues pictai veſtis & auri,
Virginibus comitata ſuis: de ſtirpe propinqua
Virginibus, quas pompa frequens clamore ſecundo
16 *Inſequitur, plauſiſque fremens lætæque choreæ*
Cantibus auguſtam lætas deducet ad aulam.
17 *Ne deſiderio nimium tangare tuorum*
Virgo, tibi dulcem patríſque & matris amorem
Leniet adnaſcens ſobolis generoſa propago:
Quos regere imperio terras, totúmque per orbem
Adſpicies populos ſceptris frenare ſuperbos.
18 *Nec tu carminibus regina tacebere noſtris;*
Quáque patet tellus liquido circumſona ponto,

Posteritas te sera canet: dúmque aurea volues
Astra polus, memori semper celebrabere fama.

Ps. XLVI. Deus noster refugium, &c. B. p. 80.

Psaltes Dei beneficentiam erga pios, & piorum in rebus aduersissimis fidem in Deum prædicat, ex præsentia & operibus Dei: ideóque gentes prouocat ad cognoscendum ex operibus Deum: & fiduciæ prædicationi canticum concludit.

Carm. gen. VI.

2 *QVum muniat nos præsidio suo,*
Virtute firmet, quum grauis intonat
Procella fortunæ periclis
Eripiat dominator orbis,
3 *Nullam expauemus vim: quatiat licet*
Orbem tumultus, terráque sedibus
Conuulsa, montium ruinis
Arctet aquas pelagi frementis:
4 *Insana quamuis æquora sæuiant,*
Et verticoso gurgite torqueant
Spumámque limúmque & procellis
Terrificis scopulos flagellent.
5 *Nam ciuitatem cui Deus vnicè*
Indulget, aris & propriam suis
Dicauit algenti vererrans
Lympha fugax hilarat liquore,
6 *Occulta ne vis aut timor hostilis*

Vrbis

Vrbis quietem ſollicitet, Deus
Gentis ſuæ intentus ſaluti
Præuenit auxilijs pericla.
7 *Gentes tumultus concitet impias,*
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat cœlum corruſcis,
Terrificet labefacta tellus,
8 *Hac & duelli pacis & arbiter*
Stat: præliorum qui regit exitus,
Munimen, & noſtræ ſalutis
Præſidium, Deus Abrahami.
9 *Venite, adeſte & cernite non prius*
Audita, mira, incognita, quæ Deus
Patrauit in terris ab ortu
Solis ad Heſperiam cubile.
10 *Funeſta belli incendia ſuſtulit,*
Fregit cruentæ ſpicula lanceæ:
Contriuit arcus, & volucres
In cinerem minuit quadrigas.
11 *Sedate motus mentis, ait Deus,*
Meáſque vires noſcite, quem colet
Quocunque ſub cœlo repoſtas
Gens hominum colit orbis oras.
12 *Hac & duelli pacis & arbiter*
Stat, præliorum qui regit exitus,

Munimen, & noſtræ ſalutis
Præſidium Deus Abrahami.

Ps. XLVII. Omnes gentes plaudite, &c. B. p. 82.

Eccleſia Iudæorum hortatur gentes ad gratulandum Chriſto & prædicandum eum, primùm à communi ipſarum vocatione ad Euangelium, deinde à potentiſſima regni Chriſti adminiſtratione & gloria.

Carm. gen. x.

2 *TElluris omnes incolæ*
Deo canoros edite
Plauſus, canoris pangite
Læti Deum præconijs.

3 *Deum verendum & arduum,*
Malisque formidabilem,
Qui regna faſtu turgida
Frænat potenti dexteræ

4 *Qui bellicoſa compulit*
Parere nobis oppida:
Noſtrúmque gentes inclytas
Armis coëgit ſub iugum

5 *Hæreditatem qui ſuam,*
Nobis colendam credidit:
Vnde Iſaci nepotibus
Aeterna fulget gloria.

6 *En templa ſcandit præuio*

Lætum

Lætum canente clasico:
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus
7 *Cantate læta carmina.*
Deo, canora carmina ℟ 2
Cantate: regi psallite
Iucunda vestro carmina:
8 *Qui sceptra rerum temperat,*
Ac regna terræ diuidit:
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in astra cantibus:
9 *Qui dirigit mortalium*
Res & salubri vinculo
Legum coërcet, lucido
E siderum prætorio.
10 *Ad hunc potentes gentium*
Se contulere principes:
Vltróque colla subiugum
Rerum dedêre præsides.
Nostrum Deum dijs cæteris
Sublimiorum agnoscite,
Cœlum, solúmque, & sidera
Suo regentem numine.

Ps. XLVIII. Magnus Dominus & laud. B. p. 82.
Psalles Deum celebrat & gratias ei agit de salute in Iudæos

collata, pericula præcedentia explicat, fidem priorum confirmat liberationu acceptæ nomine: & Ecclesiam hortatur ad Dei promissionum veritatem recognoscendam.

Carm. gen. III.

2 *REctor beate cœlitum, cui nil viget*
Simile aut secundum, cœlitum
Beate rector, sancta iuxte te Sion
In astra tollit laudibus:
3 *Sion opacam versa ad Arcton, regia*
Formosa regis optimi:
Sion voluptas gentium, vberis soli
Aruis beatis accubans.
4 *Sensêre Domini vindicis potentiam*
Solymæ superbæ mœnia:
5 *Sensêre numen, quum feroces viribus*
Coiêre reges copijs,
Castrisq; iunctis, seruitutem ciuibus
Tuis minati & vincula.
6 *Perstrinxit oculos intuentium stupor,*
Et horror artus perculit.
7 *Quales tremores querulus excitat dolor*
Vexante partu fœminas:
8 *Pauorq; trepida sparsit attonitos fuga,*
Euri procella vt æquora
Excita abimis penitus euerrens vadis,

Trepidas

Trepidas carinas dissipat,
9 Hæc facta priscis retulêre sæculis
Paruis parentes liberis:
Hæc nos in vrbe vidimus Dei, ratis
Qui frænat orbem legibus.
Hæc vrbe in illa vidimus tui peruigil
Deus ipse custos excubat.
10 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam aduocamus dexteram:
Tuas ad aras supplices aduoluimur,
11 O rector orbis optime.
Tua laus per oras vltimas mundi, & tuæ
Imago fulget gloriæ
12 Et æquitatis. Te scelestos verbere
Plectente iusto, gestient
Colles Sionis: nec feret tacitum suum
Iudææ propago gaudium.
13 Ite, & Sionem ob ambulate, mœnia
Spectate, turres arduas
14 Numerate, fossam & aggerem intuemini,
Molésque celsæ ædium.
Narrate natis, posterorum vt audiant
Et obstupescant sæcula:
15 Solúmque noscant & colant nostrum Deum,
Ortúsque finísque inscium:

Qui ſempiternus ſempiterna noſ ope
A fraude viq; proteget.

Ps. XLIX. Audite hæc omnes, &c. B.p.45.

Pſalles comparatiu ad audientiam piorum animis, fiduciam ſuam in Deum prædicat, & ſecuritatem de reſurrectione carnis ac vita æterna: vanitatem eorum, qui alijs rebus confidunt earum rerum incertitudine hominúmque exitio explicat, ac poſtremo pios ab illorum exemplo deterret, ad ſui imitationem vocat.

Carm. gen. XV.

2 AVdite gentes, ortus & occidens
Adaertite aures, & medio dies
Quos torret axe, & qui vitreum ſolum
Ponti nuali finditus orbita.

3 *Audite, ſiue ignotus, & infima*
De plebe pauper, ſiue opibus potens,
Multáque fulges, plebe clientium,
Aurique gazis ditibus incubus.

4 *Fontes recludam iam ſapientiæ:*
Plenóque promam pectoris è penu

5 *Prudentiam: iam lingua recondita*
Oracula geſtit carmine pandere.

6 *Cur congerendis me cruciem bonis,*
Famémque & acrem pauperiem timent,
Vt vita curis anxia triſtibus
Me triſtiorem trudat ad exitum?

7 Gemmis

Gemmis & auro & murice diuites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio.
Tutósque fluxis credere se bonis.
Germanus auro non redimet suum
De morte fratrem: nec pretio Deum
Donísve flectet fata retexere,
Vt membra liquit frigida spiritus.
Sed nec perennes interitus moras,
Diues pacifici, nec potis est putres
Ne soluat artus tempus edax, veta
Id lege dura fixa necessitas:
Mors æqua stultis, & sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitæ hos & illos, occupat improbis
Ignotus hæres parta laboribus.
Villæ superbæ delicias breues,
Luxúque structas regifico domos
Linquunt: sepulchríque irremeabilis
Tenebricosis sub latebris iacent.
Quid fama duris parta laboribus
Prodest? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandæ laudis, & ambitus
Nomen futuris prodere sæculis?
Quum vani honoris ver breue floruit,

Lethale ſpirans mortis hiems, vivos
Et bruta rep. ans interitu pari,
Obliuionis nube pari premit.
14 *Hac ſtulti ierunt: hanc malè prouidos*
Ducet ne potes error in orbitam:
15 *Quos mors ſepulchri ſub ſcrobi conditos*
Depaſcet, imbelles vt oues lupus.
Aeterna cæli temperies pios
Manes fouebit lucis in aureæ
Splendore: qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis ſenectus robora deteret,
Pro ſumptuoſis buſtum erit ædibus.
16 *At me benignus de barathri cauo*
Specu remiſſum ſuſcipiet Deus.
17 *Nec te cupido ſauciet æmulas,*
Stupórue, ſi quem videris impia
De plebe fluxis conſpicuum bonis,
Clarúmque multa fulgere gloria.
18 *Quum dexteram mors illacrymabilis*
Iniecit, ex tam diuite copia
Secum ſub vmbras nil feret: & comes
Infida buſtum gloria deſeret.
19 *Dum commeantis pectora ſpiritus*
Hauſtu caleſcunt, perfruitur bonis,

Seſeque

Seseque curat molliter, & monet
Omnes eundem pergere tramitem:
At quum parentes cesserit ad suos,
Longùm dolebit stultitiam brevem,
Ad regna tractus lucis egentia,
Quæ semper horror nubilus obsidet.
Rectrix honoris ni sapientia
Accesserit, brutis homo bestijs
Nil interest: quos vita facit pares,
Expectat æquè inglorius exitus.

Ps. L. Deus Deorũ Dominus locutus, &c. B. p. 86.

Psaltes Deum Tzijone habitantem à natura, maiestate, gloria, operibus, & verbo maxime commendans, Ecclesiam à Deo collectam docet rationem colendi eum foris cerimonijs & intus spiritu, improbos verò suæ improbitatis euincens palam arguit, & ad bonam frugem reuocat minis & promissionibus illius.

Carm. gen. VI.

Qui frænat æquis legibus arbiter
Superba regum colla minacium,
Vocabit in ius orbem ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.
Vultu verendo tum sacer ardua
Pulchræ Sionis de specula loquens,
Ad gentis humanæ coactum
Concilium Deus ora soluet,

3 *Non facta ſemper non ſinet impia*
Impune graſſari s veniet Deus
Flammæ vorax illum antecedet
Vis rapidis agitata ventis.
Teſtes vocabit, cum populo ſuo
Acturus, ignes, lumine conſcio
Qui cuncta deſpectant ab alto, &
Omniparæ ſola vaſta terræ.
5 *Adeſte primùm gens mihi propria,*
Gens ſancta (dicet) cui ſuper hoſtijs
Legem dedi rite offerendis,
Perpetuum pepigiq; fœdus.
6 *Hîc æquitatem iudicis igneus*
Miratus æther, iuſtitiam Dei
Annunciabit: nam ſedebit
(Ne dubita) Deus ipſe iudex
7 *Audi Abrahami progenies boni,*
Peculiaris gens mihi: te voco
Teſtem benignitatis in te
Perpetuæ & ſolidi fauoris.
8 *Non arguam te quòd mihi victimæ*
Cruore raro altaria ſparſeris,
Aut parcus armenti cremaris
Rara ſacris holocauſta flammis.
9 *Non taurum egens te de ſtabulis peto,*

10 *Hircúmve*

10 Hircúmve caulis. omne pecus meum eſt
Quod montium anfractus pererrat,
Quod nemorum tegitur latebris.
11 Nec me volucris rupis in edito
Vſquam receſſu nidificans latet:
Non vlla picturato amictu
Ruris auis genialis hoſpes.
12 Quòd ſi eſuriem: ſcilicet vt petam
A te neceſſe eſt, arbiter ætheris,
Terræ, fretiq;, & quicquid ingens
Orbis habet gremio capaci.
13 Tauríne veſcor carnibus, aut bibo
14 Hirci cruorem? pectore candido
Grates age, & quouis litabis
Ritè Deo ſine cæde voto.
15 Tum deprehenſus rebus in aſperis
Securus implora: auxilium feram,
Grates vt accepta ſalute.
Lætus agas, Dominúmque laudes.
16 At impium ſic alloquitur Deus,
Qua fronte leges recitas meas?
Et ore ſanctum impurus audes
Sacrilego memorare fœdus?
17 Tu legum habenis impatiens regi,
Et inſtitutis moribus & bonis

Iuratus hostis, voce laudas,
Tecum animo mea verba rides.
18 *Cum fure furti consilium cois*
Mœchis adulter te socium applicas:
19 *Ad probra proiectus, dolosa*
Perniciem meditare lingua.
20 *Cum fratre iuncti vincula sanguinis*
Oris procacis non rabiem premunt:
Infamia germanum eodem
Dedecoras vtero creatum.
21 *Et arbitraris me similem tui,*
Quòd perpetrata hæc dissimulauerim?
Ne crede: tecum expostulabo,
Ante oculos tua facta ponam:
22 *Considerate hæc vos quibus excidit*
De mente cæca mentio numinis:
Ne, quum prehendam, nemo sit qui
De manibus mihi prensa tollat.
23 *Si victimam vis magnificam mihi*
Mactare, laudes canta, age gratias;
Hac itur ad certam salutem,
Hæc superos via pandit axes.

Ps. 11. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, &c. B. pag. 97.

Dauid audita reprehẽsione & comminatione Dei, ipsius gra-

tiam,

tiam, peccatorum suorum remissionem, & sui instaurationem petit, vt duce Spiritus suæ ipsius sanctificationi, aliorum institutioni, & Dei gloriæ incumbere possit: deinde orat pro salute totius populi, ac postremò votum de seipsis consecrãdis Deo, & gratias agendis nuncupãt omnes boni.

Carm. gen. v.

3 O Salus rerum, lachrymis precantum
Mollibus flecti facilis, rogantem
Lenis exaudi, scelerúmque tetras
Allue sordes.

4 Vsque peccati laue & vsque labem,
Dum repurgatum maculis pudendis
Purius corpus niteat recocto
Ignibus auro.

5 Nam meam agnosco (pudet heu pigétque)
Ah miser labem: vitijq; fœda
Mentis obuersans oculis imago
Semper oberrat.

6 Vnus arcani es mihi testis: vnus
Arbiter verax, temerario ausu
Improbas linguas tua iudicantum
Facta refutas.

7 Quippe iam primo scelus vsque ab ortu
Hæret, infectas vitians medullas:
Déque conceptu genitricis hausi
Semina labis.

8 *At tibi cordi est sine fraude veri*
Simplicis candor, fideiq́; certæ
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.
Hanc facis tanti, vitijs vt atris
Oblito legum sapientiæq́;
Tu mihi arcanæ facilis beatum in-
dulseris haustum.

9 *Ergo me hyssopi, sator alme, lustra*
Frondis adsperſu: maculæq́; cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura niualem.

10 *Si bonus lætum placiduſq́; mittas*
Nuntium triſtem mihi recreabis
Gaudio mentem: ſtupidos recurret
Robur in artus.

11 *Ne meos lapſus oculis acutis,*
Semper obſerua munera ve labes:
Sed malæ culpæ nimium tenaces
Ablue ſordes.

12 *Cor mihi rectum ſceleriſq́; purum,*
O potens rerum genitor, refinge:
Spiritum firmum renoua nouata
Cordis in aula.

13 *Neu mihi auertas faciem, tuóque*

Arceas vultu procul, auferásque
Spiritum sanctum, calida incitatus
Rursus ab ira.
14 *Redde, sperata solido vt salutis*
Gaudio per te fruar, inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.
15 *Tum meo exemplo moniti scelesti,*
Quos via flexit male suadus error,
Denuò legum duce me tuarum
Iussa capessent.
16 *Expia noxa mihi sospitator*
Cædis infandæ caput obligatum, vt
Te canam iustum, pariterque lapsis
Parcere largum.
17 *Tu viam vocis mihi pande: mutum*
Tu Deus linguæ moderare plectrum:
Tum me feram latè tua magna gentes
Facta per omnes.
18 *Victimæ si te caperent, dedissem,*
Victimam: sed te neque sanguis hirci
Fusus, aut sacris holocausta placant
Addita flammis.
19 *Pœnitens fraudum scelerúmque pectus,*
Spiritus fracti, mala cor perosum,

Hæc Deum placant: adhibe hæc, & abſque
Thure litabis.

20 *Gentis humanæ bone dux Sionem*
Quo ſoles vultu facilis tuere:
Pace florentes Solymæ beatæ
Protege turres.

21 *Tum tibi votis bona mens pudicis*
Sacra perſoluet: ſacer hircus ignes
Paſcet, & ſanguis vituli calentem
Imbuet aram.

Ps. LII. Quid gloriaris in malitia, &c. B. p. 99.

Dauid Doëgum accuſatorem reprehendit ſcelerati facinoris animi, & mendaciorum nomine Dei iudicia denunciat: Eccleſiæ gratulationem prædicat: & fide gloriatur ſe benignitate Dei fretum, tandem aliquando in Eccleſia fidei officia præſtiturum Dei.

Carm. gen. x.

3 *QVid gloriaris impie*
Tyranne prauis artibus?
Innoxijs clementia
Diuina ſemper excubat.

4 *Tua lingua ſemper fraudibus*
Intenta comminiſcitur
Neſas, nitente cotibus
Acutior nouacula.

5 *Te praua rectis plus iuuant,*

Plus

Plus falsa veris receant:
6 *Dolísque pestilentibus*
Libenter aurem commodas.
7 *Ergo Deus te conteret,*
Hominúmque contubernio
Eliminabit, ac domum
Euertet omnem funditus.
8 *Iustus videbit & graue*
Dei pauebit dexteram:
Vanáque dignos exitus
Ridebit impotentia.
9 *En ille gazis (inquiet)*
Malísque fidens artibus,
Securus ille numinis,
Diuinæ opis nil indigens.
10 *Ego, ceu virens oliuula,*
Domini in agello consita,
Florebo, spe fretus bona
Cœlestis indulgentiæ.
11 *Te semper in cœtu pio*
Fraudis scelestæ vindicem
Canam & tuæ clementiæ
Spe, dura cuncta perferam.

Ps. LIII. Dixit insipiens in corde, &c. B. p. 100.

Eodem est argumento cum. Psal. xliij.

Carm. gen. III.

2 OPinionum fœda mentem toxico,
Corpúsque scelerum sordibus
Contaminata turba: vela dum cupit
Suo furori obtendere.
Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
Humana comminiscitur.
Ergo exoluta numinis formidine,
Dat frœna turpitudini:
Scelesta, fœda, abominanda excogitat,
Excogitata perpetrat.
3 Ex arce celsa siderum deflexerat
Dominus in orbem lumina,
Si quem videret fortè non penitus malis
Corruptum opinionibus,
Qui mentis oculis omnium fideliter
Rerum parentem quœreret:
4 Erroris omnes nubili fallacibus
Fraus illigarat cassibus.
Se cuncti eisdem polluêre sordibus,
Nec recta cuiquam curæ erant,
5 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
Ira incitatus aspera,
Gens (inquit) ista plena scelerum ac sordium,
Crudelis animo & impia,

Quæ

Quæ panis instar deuorat plebem meam,
Ecquando cognoscet Deum?
Ecquando mentis lumine in periculis
Agnoscet orbis arbitrum?
6 *Certè timebit non timenda, & conscius*
Vexabit horror pectora.
Nam Dominus ossa conteret que, & hostium
Ausus retundet impios.
Vultum pudoris turpibus sparget notis:
Turbabit animam infamia.
7 *En vnquam Eoo lucifer salutifer*
Ab axe promet hunc diem?
Ab arce Dominus quum Sionis arduæ
Speratam opem feret suis,
Patriæq; vinclis liberos hostilibus
Reddet nepotes Isaci:
Electa laudes illius gens vt canat
Perfusa vero gaudio.

PS. LIIII. Deus in nomine tuo saluũ, &c. B. p. 102.

Dauid à Ziphæis proditus Deum orat pro salute sua, & sceleratorum exitio: deinde promittit se accepto hoc beneficio, amplius, culturum & prædicaturum Deum.

Carm. gen. x.

3 RErum parens me protege,
Et sæuo ab hoste libera,

Nomen boni vt colant tuum,
Et vim paueſcant impij,
4 *Audi benignus ſupplicem,*
Nec durus aurem queſtibus
5 *Occlude: vitæ nam meæ*
Crudelis hoſtis imminet:
Infeſtus hoſtis imminet
Vitæ meæ: nec vindicem
Dei potentis dexteram
Sibi imminentem reſpicit.
6 *Rerum ſed æquus arbiter*
Opem feret periculis,
Me liberatum fulciet,
Et ſoſpitem tuebitur.
7 *Suis peribit artibus*
Sceleſta fraus, & incident
In ipſa cæci retia
Quæ clàm mihi tetenderant.
8 *Liber periclo, victimis*
Te muner abor: te canam
Patrem, bonis placabilem,
Malíſque formidabilem.
9 *Qui libero moleſtijs*
Mihi dediſti gaudia
Haurire læto lumine

De

De clade gentis perfidæ.

Ps. LV. Exaudi Deus orationem meam, &c.

B. pag. 103.

Dauid orta Aschaloni conspiratione, Deum orat pro salute sua & aduersariorum ruina ac confusione, deinde seipsum de vtriusque rei euentu confirmat, partim à fide sua & experientia beneficiorum Dei, partim ab aliorum impietate & inhumanitate: postremo se & omnes suo templo confirmat.

Carm. gen. v.

2 *COelitum rector bone, mitis aurem*
Admoue in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu tetrico seuerus
Despice questus.

3 *Adspice attentus mihi quo tumultu*
Aestuet pectus: gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi fraúsque sæuũ
Imminet hostis.

4 *Imminet sæuus capiti tyrannus,*
Et meæ famæ meditatur atrox
Crimen, & secum furit impotenti
Turbidus ira.

5 *Cor micat, neruis trepidant solutis*
5 *Ossium nexus, animus labascit,*
Semper & pallens oculis oberrat
Mortis imago.

7 *Ergo sic mecum loquor: O quis altos*
Nubium in tractus celeri columbæ
Me leuet penna, nemorum & remotis
Sistat in antris?

8 *Vt procul cura trepida metúque*
Montium solos habitem recessus,

9 *Ocyor ventis ferar & coruscis*
Fulminis alis.

10 *O Deus linguas malè perde prauas,*
Illitas linguas gelido veneno:
Quæ dolis, probis, rabidisq; vexant
Litibus vrbem.

11 *Siue lux fundat radios micantes,*
Siue nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicis
Omnibus errant.

12 *Vis furor, fraudes, scelerum*
Obsidet cunctos aditus viarum:
Et fames auri miseram trucidans
Fœnore plebem.

13 *Si palàm sæuos inimicus enses*
Stringeret, si clàm laqueos pararet,
Dente si famam peteret maligno,
Aequior essem.

14 *Tu mihi insultas comes & sodalis,*

15 *Testis*

15 *Testis arcani taciturni, & auctor*
Consili, sacræ totiésque iunctus
Fœdere mensæ.
16 *Gentis humanæ moderator orbem*
Qui salutari regis æquitate,
Fraudis auctores scelerúmque viuos
Obrue terra.
17 *At mihi attentam dabis æquus aurem,*
18 *Siue lux promat radios ab vndis,*
Siue lux condat radios sub vndis
Vespere sero.
19 *Inter hostiles dabis vt tumultus*
Tutus euadam: mihi nam superbis
Viribus fretus numeróque sæuus
Imminet hostis.
20 *O potens rerum, sine fine pœnis*
Tu premes iustis scelus impiorum,
Arrogans pectus quibus obstinata
Intumet ira.
21 *Pace qui ficta simulant amica*
Mentis affectus, animóquo virus
Occultunt, prisco neque facta curant
Fœdera ritu.
22 *Lacteus blando fluit ore riuus:*
Bella cor spirat fera, suauiórque

Balſamo ſermo ſecat inſtar enſis
Vulnere cæco.

23 *Tu tui curam Domino relinque,*
Is tuos greſſus reget, is dolores
Leniet, iuſtúmque ope ſubleuabit
Rebus in arctis:

24 *Impio, fallaci, auidóque cædis*
Fila mors rumpet viridi in iuuenta:
Me tui, rector bone, ſpes fauoris
Certa, fouebit.

Ps. LVI. Miſerere mei Deus, quoniam, &c.

B. pag. 106.

Dauid à Schaulis perſecutionibus veniens in Peliſchtæorum manus, Deum orat pro ſalute ſua fidei ſuæ & innocentiæ nomine, & pro aduerſariorum exitio: fidem ſuam in Deũ prædicat: & ei laudem tribuit de acceptis promiſſionibus, quarum complementum expectabat.

Carm. gen. VI.

2 ORbis creator me bonus adſpice,
Iniurioſo quem pede prorutum
Hoſtíſque conculcat, premitq;
Aſſiduis agitans periclis.

3 *Conculcat hoſtis me numero ferox,*
Et inſolenti ſæuitia premit.
Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas ſinit ire noctes.

4 Seu

4 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi vna
Et columen superas salutis.
5 Te fretus vno, pollicitis tuis
Innixus vnis, nec metuam dolos
Mortalium cæcos, minásque
Terrificas & aperta bella.
6 Calumniantur quæ loquor omnia,
Prauáque carpunt facta libidine:
Huc conferunt omnem laborem, vt
Exitium mihi moliantur.
7 Cœtúsque cogunt, & capiti meo
Quâ fraude, quâ vi iugiter imminent
Vestigia obseruant, nec horam
Insidijs vacuam relinquunt.
8 Impunè tantam nequitiam ferent?
Prauíque fructum consilij legent?
O arbiter mundi, nec illos
Præcipites agis in ruinam?
9 Meæ labores tu numeras fugæ:
Vrna repostas tu lachrymas meas
Seruas: apud te certa constat
Vsque mei ratio doloris
10 Aurem vocanti tu facilem mihi

Das, atque inanes spes facis hostium:
Et signa non obscura amici
Das animi, & stabilis fauoris,
11 Te fretus vno, pollicitis tuis
Innixus vnis, nil metuam dolos
Mortalium cæcos, minásque
Terrificas & aperta bella.
12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo, vitæ præsidium meæ:
Ex hostium ferro dolísque
Incolumis tibi vota reddam.
14 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fouebit artus,
Iussa sequar tua rector orbis.

PSAL. LVII. Miserere mei Deus, miserere, &c
B. pag. 107.

Dauid Schaulem fugiens, gratiam & salutem à Deo petit, fidem suam in Deum profitetur, exponit aduersariorum improbitatem & propter gloriam Dei iudicia eius confici postulat ad salutem suam illorúmque exitium.

Carm. gen. 11.

2 SAncte parẽs miserere animæ pereuntis & omnẽ
In te salutis quæ locauit spem suæ:
Méque tuis alis tectum defende, procellæ

Dum

Dum ſæuientis impetus deferueat.

3 *Te voco te (ſolum in rebus quod reſtat egenis)*
Appello ſupplex & tuam imploro fidem.
Te voco qui cumulata mihi promiſſa refundes,
Et cæpta duces proſperos ad exitus.

4 *Qui mihi ſubſidium è cælo præbebis & hoſtis,*
Iamiam imminentis liberabis faucibus,
Qui dabis auxilium ex adyto ſublimis olympi,
Memórque fidei & priſtinæ clementiæ.

5 *Inter enim ſæuos habito feritate leones:*
Flammam vomentes verſor inter belluas,
Lingua quibus ſæuo proſcindit acutius enſe,
Dentes ſagittis lanceaq̃; cuſpide.

6 *O Deum auguſtum celſo caput exere cælo:*
Oſtende terris gloriæ iubar tuæ.

7 *Explicuêre meis pedibus ſua retia terræ*
Me ſæuus hoſtis penitus afflictum premit.
Et ſcrobibus foſſis iter obſedêre: ſed ipſi
Mihi paratas inſcobes cæci ruent.

8 *Mens inuicta malis, animi vigor integer, orbis*
Te voce rector, te celebrabit lyra.
Eia age depoſitis mens expergiſcere curis,
Et tu canora barbitos cum nablijs.

9 *Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,*
Aurora cantus quàm volucrum exſuſcitet:

10 *Te pater alme canam: populos tua facta per omnes*
Quacunque tellus panditur vates feram.
11 *Nam tua siderei bonitas fastigia cæli,*
Fidésque tractus nubium superuolat.
12 *O Deus augustum nitido caput exere cælo,*
Ostende terris gloriæ iubar tuæ.

PS. LVIII. Si verè vtique iustitiam, &c. B. p. 108

Dauid aulicos innocẽtiam ipsius apud Schaulem nefariè traducẽtes increpat iniustitiæ improbitatis & pertinaciæ nomine grauissima Dei iudicia imprecatur illis, venturáque confirmat, ac postremò piorum lætitiam, pacem, & salutẽ coniunctam gloriæ Dei prædicat.

Carm. gen. VI.

2 *QVi iura celso de solio datis,*
Qui frena legum flectitis, en erit,
De plebis vt causis egenæ
Iudicio statuatis æquo?
3 *Quin mente praua nequitiam & dolos*
Versant, sub vmbra iustitiæ tegunt
Iniuriam, facto honesti
Obiicunt speciem pudendis.
4 *Materna ab aluo flagitij viam*
Sensim sequuntur, pérque suos gradus
Obliqua sectandi libido
Cum teneris adolescit annis.
5 *Lingua venenum pestifera gerunt:*

6 *Aureſque*

6 Aurésque claudunt consilijs, velut
Obturat aures callida aspis,
Quæ magicos metuit susurros.
7 Confringe malas, ô Deus, impudens
Os comminutis contere dentibus:
Et rictibus sæuis hiantes
Hos inhibe catulos leonum.
8 Emissa fracta cuspide spicula
Intercidant, nec vulnera perferant:
Ipsíq; vanescant repentè,
Per bibulas velut vnda arenas.
9 Sensim liquescant, tardigradus velut
Limax: acerbo funere deserant
Vitale lumen, more fœtus
Ante suum pereuntis ortum.
10 Florentis æui in limine, turbinis
Vis atra tollat progeniem, prius
Quàm surculus spinas tenellus
Exerat, & stimulis acutis
Fœcunda latè brachia porrigat.
11 Iustíque pœnæ vindicis exitum
Læti videbunt, impíque
Sub pedibus fluuium cruoris.
12 Vitæ bene actæ gens hominum scies
Manere iustos præmia: at impios

Manere pœnas, arbitrúmque
Esse Deum sciet orbis æquum.

PSAL. LIX. Eripe me de inimicis meis, &c.

B. pag. 109.

Dauid ab administris Schaulis circumuentus, liberationem à Deo petit, tum suæ fidei & innocentiæ, tũ improbitatis aduersariorum nomine, quorum improbitate descripta illis imprecatur quod ad gloriam Dei futurum erat, & se Dei laudes grato animo prædicaturum profitetur.

Carm. gen. x.

2 *AB hostis inclementia*
Me rector orbis assere:
Defende vim crudeliter
Me semper oppugnantium.
3 *Ab improbis protege*
Lætis cruore innoxio,
4 *Meæ saluti per dolum*
Qui cæca tendunt retia.
5 *Vltro immerentis in caput*
Consilia cuncta conferunt
7 *Exurge téque pessimis*
Fer obuiam conatibus,
O arbiter mortalium
Et agminum cœlestium,
Fauore semper qui pios
Peculiari amplecteris.

Exurge, pœnis impias
Compesce gentes perfidis
Neu parce, qui sibi fauent
Nefanda quum patrauerint.
7 *A sole Eoo ad hesperum*
Perambulant compita,
Et instar oblatrantium
Canum feroces obstrepent.
8 *Nihil nisi merum crepant*
Ferrum, cruorem, vulnera:
Et quæ loquuntur propalàm,
Clàm posse rentur obrui.
9 *Meæ salutis tu Deus*
Tutela præsens irritas
Ridebis iras, & tua
Me dextera tueberis.
10 *Tu robur es meum, meæ*
Vires, & arx fiduciæ,
Ergo quieto pectore
Expecto spe tui auxilij.
12 *Discrimina imminentia*
Ope anteuertes: & malis
Fracta hostium superbia,
Læto fruar spectaculo.
12 *Ne prorsus impios tamen*

Vna ruina elimina,
Obliuioſo ne pÿ
Torpore recta negligant:
Sed error illos diſſipet
Vagos per orbis vltimas
Oras, tuáque dextera
Semen piorum protege.
13 *Ob oris arrogantiam,*
Virúſque linguæ noxium,
Mendacia & periuria,
Conſume ſemen impium:
14 *Euelle ſtirpe ab vltima*
Iuſti furoris impetu,
Vt norit orbis vltimus
Deum bonorum vindicem.
15 *A ſole Eoo ad heſperum*
Perambulabunt compita,
Et inſtar oblatrantium
Canum procaces obſtrepent.
16 *Paſſim vagati pauperem*
Victum vt parent, ſub veſperum
Serum putant cubilia,
Victus egentes pauperis.
17 *Ego interim Deum canam*
Fortem bonúmque in aſperis

Rebus

Rebus ſuorum vindicem,
Fidúmque propugnaculum.
18 *Deum canam, qui robore*
Me fulcit, auget viribus,
Benignitate ſubleuat,
Tuetur arx vt ænea.

Ps. LX. Deus repuliſti nos. &c. 8 p. III.

Dauid Syrorum exercitu cæſo Deum contra Edomæos implorat, de prioribus Iudæorum calamitatibus expoſtulans, & promiſsis Dei, operibúſque expenſis, ac fide confirmata, exercitum ad ſtrenuè agendum hortatur, fretum Dei promiſsionibus.

Carm. gen. II.

3 *SAncte parens, noſtris vitijs offenſus, abactos*
Preſſóſque duris diſſipaſti nos malis:
Placatus mitíſque veni: iámque immemor iræ
Salutis auctor ad tuos reuertere.
4 *Omnis ager rimis te concutiente debiſcit:*
Committe rimas, refice quaſſatum ſolum.
5 *Dura tuæ genti ſpectacula ferre dediſti*
Inebriatæ poculo formidinis:
6 *At trepidos tandémque animi miſeratus egenos,*
Signum ſalutis efferes: quite colunt,
Veridicis freti oraculis formidine merſum
Erigere rurſus audeant vt verticem:
7 *Eripiáſque tuos gelidi formidine lethi*

Præsens & opifer inuocantes audias.

8 *Audit ex adytóque Deus flammantis olympi,*
Vocem rependit gaudij prænunciam,
En tibi frugiferos Sichmæ dispertiar agros:
Vallem Succhoti metiar decempeda.

9 *Nónne mihi parent Iacobi pignora, quisquis*
Vel pecore tondet arua, vel vomere secat?

10 *Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,*
Moabum, Idumen, & Palestinas domos.

11 *Quis mihi pandet iter minutas ductor ad arces?*
Muros Idumes diuitis quis diruet?

12 *Quis? nisi tu nostræ gentis Deus vnice tutor,*
Qui nos premendos hostibus reliqueras,
Offensus vitijs prauis: nec in arma ruentes
Nostros præibas dux vt ante exercitus.

13 *Nunc pater auxiliũ rebus bonus adfer in arctis.*
Humana fallax credulos spes decipit:

14 *Te duce, victrici decorati tempora lauro,*
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

PSAL. LXI. Exaudi Deus deprecationẽ meã intende orationi, &c. B. pag. 112.

Dauid Rex in extremam regionem pulsus auxiliũ Dei implorat antè acceptorum beneficiorum nomine, regnũ Christi pro moueri & ampliari petit, deinde gratum animum pollicetus Deo.

Carm.

Carm.gen. x v.

2 AVdi vocantem me bonus. & meis
Intentus aurem da præcibus Deus.
3 Proiectus oris orbis in vltimis
Ad te recurram rebus in asperis.
Me siste rupis culmine in arduo
4 Procul periclis: semper enim tui
Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
Munitæ vt arcis præsidio fui.
5 Tentorio fac semper vt in tuo
Degam, sub alis protegar & tuis:
6 Qui lenis aurem das precibus meis,
Qui vota lætum ducis ad exitum.
Frænare sceptris te metuentium
7 Hæreditatem das mihi: regiæ
Tu longa vitæ tempora porrigens,
Necte peractis sæcula sæculis.
8 Securus vt te perpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram
Fortuna in omni: quáque e soles fide
Fac vt fruatur pollicitis tuis.
9 Ac tum periclis liber ab asperis.
Te voce, dulci te cithara canam
Pacti tenacem, & munificum tuis,
Et vota ad aras perpetuò feram.

Ps. LXII. Nonne Deo subiecta erit, &c. B. p. 113.

Dauid oppressus fiduciam suam in Deum prædicat, officium q. Dei erga se: inimicos reprehendit: seipsum Ecclesiámque exemplo suo confirmat: & omnes à fiducia rerum vanarum reuocat ad Deum, & confirmat auctoritate verbi eius.

Carm. gen. III.

MEns acquieſcit vnice mea in Deo:
Hinc ſpes ſalutis, arduis
In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
Nullum tremiſcam ad impetum.
Quouſque tectis fraudibus ſubuertere
Innoxium tentabitis?
Pœnas daturi mox & ipſi, improuidi
Iamiam imminentis exitus,
Proni in ruinam incumbitis, ceu mœnia
Saxis ſolutis putria:
Et interim omnes corporiſque & ingeni
Vires eò contenditis:
Vobis placetis fabulis vanis gradu
Turbetis impij vt pium.
Clàm deuouetis corde tacito, propalàm
Laudatis ore ſubdolo.
Ac tu acquieſce mens mea in Deo tamen:
Hinc ſpes ſalutis, arduis
In rebus arx hæc: tutus hoc munimine

Nullum

Nullum tremiscam ad impetum:
8 *Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ*
Et roboris fiducia.
9 *Quocunque cæli gens colis sub sidere,*
Huic crede rem, sobolem, domum.
Omnes ad illum mentis ægritudines,
Et læta defer & refer:
Semperque præsens numen eius omnibus
Adesse cæptis senties.
10 *Ventosa regum & principum potentia*
Est vanitati vanior.
Adeóque fumo leuior, vt si principum
Hac lance vires omnium.
11 *Inanitatem hac colloces, cunctis simul*
Inanitas præponderet.
Ne firma spera parta per vim, ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affluenter, ne bonis
Da rebus animum credulum.
12 *Semel est professus, nec semel tantùm Deum*
Id profitentem audiuimus,
Se posse solum cuncta solum bonum,
Et arbitrum rerum vnicum:
13 *Bonis benignum semper & placabilem,*
Malisque formidabilem.

Ps. LXIII. Deus Deus meus, ad te, &c. B. p. 115.

Dauid desiderium suum reuiscenda gloria aspectabilis Dei in Ecclesia exponit, & exspostulat cum Deo; seipsum praesente Dei gratia consolatur, & inimicorum suorum exitium praedicat, ac laetitiam suam.

Carm. gen. III.

2 DEus, salutis auctor & custos meae,
Te veneror roseus quum fugat astris dies,
Te mens anhelat, membra sitiunt languida,
Terra velut pluuias arida quaerit aquas.
Quamuis arenas aridas aestu colam.
3 Praesentem Dominum mens videt vsque meum
Non aliter, adyta arcana quàm si conspicer,
Numinis adseruant quae monumenta tui.
4 Nec dulcis aequè est vita quàm benignitas,
Qua vitam munis prosequeriscq; meam.
5 Ergo remotis dissitus quamuis locis,
Praesidio tutus te celebrabo tuo:
Tui sonabunt nominis praeconia
Quae dederis vitae tempora cunque meae.
6 Nec victus aequè recreat corpus, tua
Excitat vt mentem laus celebrata meam.
7 Tu nocte carmen: mane tu carmen mihi es:
8 Tu trepido praesens fers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis:

Téque

Téque procul curis & tua facta canam.

9 *Te quærit animus, te colit, te deperit:*
Tu valida fulcis me pater alme manu.

10 *At qui laborant per nefas me perdere,*
Consilijs prauis digna ruina premet.

11 *Ferro profundent spiritum nefarium:*
Membra dabunt auidis dilanianda lupis.

12 *Rex lætus autem vindicem agnoscet Deum,*
Et quicunque Dei numina ritè colunt.
Metu stupentes conticescent impij,
Spe stolida fluxis qui tumuêre bonis.

PS. LXIIII. Exaudi Deus orationé, &c. B. p. 116.

Dauid Deum implorãs salutem petit de aduersariorum violentia & fraude conqueritur: postremò confirmatus fide excidium improborum diuinitus euenturum & bonorum pacem prænuntiat.

Carm. gen. VIII.

2 *AVdi sancte parens non tetricus preces*
Te poscentis opem rebus in asperis:

3 *Et fallacis ab hostis*
Vitam fraudibus eripe.
Prauorum tacitis factio me dolis
Oppugnat trucibus consilijs fremunt
Conspirántque scelesti:
Tu me dux bonus eripe.

4 *Linguas ceu gladios exacuunt suos:*
Oris pestiferi verba nefaria
Intentant, medicata
Tanquam spicula toxico,
5 *Vt rectos animi ex insidijs petant,*
Et securi auida mente coquunt nefas.
Nec quenquam malefacti
Formidant fore vindicem.
6 *Designant animis horrificum scelus,*
Et sæuo laqueos consilio parant:
Inter séque loquuntur,
Nemo conscius hæc sciet.
7 *Cor, mens, ingenium, consilium, labor,*
Huc tendunt facies vt scelerum nouas
Et fraudum meditentur:
Hoc vnum studium fuit.
8 *Ast illos subiti cuspide spiculi*
Incautos feriet magna Dei manus
Et lethalia certa
Finget vulnera dextera.
9 *Spectantes gelidus corripiet timor,*
Auctori exitium quum videant suæ
Dirum immittere linguæ
Virosæ mala toxica.
10 *Gens humana tua roboro dextera*

Agnoscet

Agnoſcet, meritis laudibus efferet
Et mirabitur altæ
Lumen perſpicientiæ.

11 *Iuſti ſpes animos erigit & Dei*
Tutus præſidio, lætitia fremet:
Et gaudentia corda
Vero ſimplice geſtient.

Ps. LXV. Te decet Deus hymnus in Sió. B. p. 117

Dauid Dei laudem prædicat tum propter ſpirituales eius benedictiones cum Eccleſia communicatas in Chriſto, tum propter temporarias & aſpectabiles, vniuerſe quidem in orbem terrarum, ſed maximè omnium in habitationem populi ſui è cælo diffuſas.

Carm. gen. v.

2 TE manent laudes Deus in Sione:
Hic tibi caſtis opera ſacris,
Vota gens ſoluet tua victimíſque
Imbuet aras

3 *Quíque tam præſens tibi ſupplicantum*
Exitus votis tribuas ſecundos,
Te petent gentes ſub vtroque mundi
Axe iacentes.

4 *Noſtra nunc iuſtis ſcelerata facta*
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti mala ſeruitutis
Vincula franges.

5 O quater pluſquam quater ô beatos
Quos leges, lectos facies amicos:
Vt colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux fœlix cumulata cunctis
Lux bonis: pectus ſatiabit ægrum
Gaudio, quæ nos redimes ſacrata,
Siſtet in æde.
6 Annues noſtris facilis querelis,
Finium terræ Deus vltimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras,
Tum ſtupor mentes quatiet tuentum,
O Deus noſtræ columen ſalutis,
Te malis durum, miſeris benignum,
Omnibus æquum.
7 Tu potens rerum validiſq; pollens
Viribus, firmas ſtabili catena
Montium tractatus, iugaq; inquietis
Tunſa procellis.
8 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus placidaq; mutas
Pace tumultus.
9 Vltimi rerum tua ſigna norunt

Et pauent fines, quoties coruſcis
Turgidum flammis fremuit ſonoro
Murmure cœlum.
Quique Phœbæos habitant ad ortus,
Et quibus ſera face Phœbus vndas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & vmbræ.
10 Tu ſolum terræ ſitientis imbrem
Lætus inuiſis, grauidæq; nubis
De ſinu fundis genitale pigros
Semen in agros.
Alueus pleno tibi ſemper amne
Turgidus læta nouat arua fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde receſſus.
11 Rore tu leni ſola contumacis
Maceras terræ, ſubigíſque glebas:
Ebrios ſulcos viridante amictu
Meſſis inumbras.
12 Quâ feres greſſus, reuocabis amnem
Fertilem frugum: vegetánſque fœtus
Per cauas valles riuóſque ſaltus
Impluet humor.
13 Geſtiet pauper tuguri colonus,
Lacte diſtentas comitans capellas:

14 *Mugiens colles: & amica fessi*
Silua iuuencis.
Spes aratoris cupidas fouebit
Fluctuans latus seges alma campis:
Vt canat festa tibi feriatus
Carmen in vmbra.

Ps. LXVI. Iubilate Deo omnis terra, &c. B. p. 120.

Psaltes ad Dei laudes & gloriam prædecandam populos hortatur ab exemplis scripturæ, & ab opere administrationis, tum communis erga omnes, tum singularis erga Ecclesiam ipsius, ac postremò exemplo suo Dei laudationem confirmat.

Carm. gen. XIX.

1 INcolæ terrarum, ab ortu
Solis vltimum ad cubile,
Eia Domino psallite.
2 *Eia Domino iubilate:*
Nomen eius, numen eius
Ferte in astra laudibus.
3 *Dicite illi: Rector orbis*
Sancte, quàm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus! qua proteruos
Mente fracta, cogis hostes
Supplices procumbere.

4 Te

4 Te parentem læta honoret,
Te potentem prona adoret,
Tota rerum machina.
Voce blanda te canamus,
Barbito dulci sonemus,
Carminúmque cantibus.
5 Eia adeste, facta cunctis
Cernite admiranda sæclis:
Acritérque expendite
Facta prouidi parentis,
Facta Domini consulentis,
Arte mira seruulis.
6 Vertit æquor æstuosum
Aridæ in campos arenæ,
Fluminis per alueum
Agmen ire gratulantum,
Ceu per arua sicca, fecit,
Stante fluctu languido.
7 Frænat vnus orbem habenis
Sempiternus: intuetur
Et pios & impios.
Nec sinit sibi rebelles
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.
8 Laus Deo nostro per omnes

Orbis oras: omnis vnum
Laudet illum natio.
9 Morte liberauit vnus
Nos propinqua: fulsit vnus
Liberos firmo gradu.
10 Igne vt aurum, examinasti
11 Nos periclis: illigasti
Hostium nos cassibus.
12 Vincla lumbis, frœna malis
Sub tyrannis induisti
Impotentis imperî:
Sed per ignes, sed per vndas,
Diuitis tamen dedisti
Vber agri exercitis.
13 Ergo supplex introibo
Templa, victimásque cædam.
14 Vota supplex offeram,
Vota duris in periclis
15 Nuncupata: pinguis agnus,
Cornigérque agni parens,
Bos & hircus sanguine aras
Imbuent: nec thura deerunt
De Sabæo stipite.
16 Dum Dei benignitatem
Expliquo in me cuncti adeste

Qui

Qui Deum veremini.

17 Audijt statim vocantem:
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.

18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surda respuit:

19 At mihi lenis bonúsque
Supplicanti semper aurem
Non seueram commodat.

20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non præbuit:
Qui sua benignitate
Destitutum non reliquit
Rebus vnquam in asperis.

PS. LXVII. Deus misereatur nostri, &c. B. p. 122.

Ecclesia regnum Dei in Iudæis operari, & ad gentes propagari, & administratione, benedictionibus & spiritualibus & corporalibus declarari petit.

Carm. gen. v.

2 ARbiter mundi, placidus bonúsque
Parce delictis, solito & fauore
Terra fac lætis segetem, pecúsque
Nutriat aruis:

3 Nota per terras bonitas vt omnes

Sit tua & noſtræ ſtudium ſalutis,
Mente quos curas patria, tegíſque
Rebus in arctis.

4 *Vt tuas laudes populi per omnes*
Prædicent terras, bonitatis vſque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per vrbes.

5 *Omnis exultet locus, omnis ætas*
Geſtiat plauſu & fremitu ſecundo,
Res quòd humanas modereris æqui
Iuris habenis.

6 *Vt tuas laudes populi per omnes*
Prædicent terras, bonitatis vſque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per vrbes.

7 *Si tuæ genti faueas benignus,*
Conditor mundi bone, meſſis agros
Veſtiet, vites oleæq; colles,
Gramina campos.

8 *Si tuæ genti faueas benignus,*
Conditor mundi bone te pauebunt
Et colent gentes ſub vtroque mundi
Axe iacentes.

PS. LXVIII. Exurgat Deus, & diſſip. &c. B. p. 122

Dauid propoſita Dei magnificentia, pios ad laudes illius hortatur

tatur ab officio illius, ab exemplis beneficiorum quæ maiores acceperant, & à fiducia in qua ſanctos omnes oportuit exemplo, factis, & præſentia eius confirmari, maximè vero aſcenſu Chriſti in cœlos, cuius virtute præſtantur promiſſiones Dei erga ſuos, & minæ in aduerſarios: itaque populum Dei & exteros iterum ad laudes hortatus, concludit ab explicatione cauſarum, ex quibus laudem promeretur Deus.

Carm. gen. x x.

2 O *Qui perpetuis orbem moderaris habenis,*
Placidos bonus exere vultus:
Impietáſque exoſa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repentè faceſſet,
3 *Vt leuis in tenues fumi vapor effugit auras,*
Vt cera liqueſcit ab igni.
4 *At lætis pia turba animis ſua gaudia plauſis*
Teſtabitur, & tibi, rerum
5 *Sancte parens, pæana canet, qui lucida cœli*
Veheris ſuper aſtra, nec æui
Incluſus ſpatijs, æternis legibus orbem
Aeternus & ipſe gubernas.
6 *Te canimus læti, & lætos renouamus honores,*
Qui celſi è vertice mundi
Reſpicis humanas curas: & patribus orbos
Pueros, viduáſque maritis
7 *Proſequeris patrio affectu: qui prole beata*
Steriles ſolare hymenæos.

Compedibus vinctos ſoluis: populi arua rebellis
Bibulis obducis arenis.
8 *Iſacidæ Nilo quum te ductore relicto,*
Arabum per inhoſpita ſaxa
9 *Errarent, tremuêre ſoli penetralia: cælum*
Maduit ſudo, is anheli
Imbribus à vultu Domini conterrita, duræ
Tremuêre cacumina Sinæ.
10 *Arua ſibi ſelecta bonus rigat imber benignè:*
Et quum labefacta fatiſcunt,
11 *Confirmat, recreátque afflicta: ſuóque fruenda*
Dat habere gregi: nec egenam
12 *Temporibus duris virtutem deſerit. Arma*
Trepida formidine belli
Quum quatient animos, lætum celebrare triumphũ
Teneris dabit ille puellis:
13 *Sufficientque ſuas in laudes carmina: reges*
Numeroſo milite freti
Terga dabunt, latebráſque petent: ſpoliiſq; fruetur
Imbellis turba relictis.
14 *Veſtra licet ſomno ſternantur corpora nigræ*
Inter fuliginis ollas,
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilæ ceruicis honore.
Quæ nunc argentum nitidum, nunc lumina blandũ

Radiantiũ

Radiantis prouocat auri

15 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
Longo spectanda triumpho,
Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè iace-
Nitea tum luce refulsit: (bat,
Ceu nine vicinos inter candentia colles
Salmonis culmina fulgent.

16 Vsque sibi Basan placeat, iactétque superbus
Fastigia proxima cælo:

17 Ne tamen herbiferos saltus, nec pascua sacro
Ausit conferre Sioni:
Quam propriam pater omnipotens in sæcula sedem
Legit, lectámque tuetur.

18 Ille pater quem cœlitum tot millia currûm,
Equitum tot millia stipant:
Siue ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ,
Sua seu sacraria visit:

19 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
Captiuáque colla catenis
Vincta trahit: victæ passim donaria gentes
Cumulant: paulò ante rebelles,
Poplite nunc flexo venerantur templa Sionis.

20 Igitur celebramus honores
Iure tuos, nullam nobis qui munere lucem

21 Vacuam finis ire: salutis

Vnica spes nostræ: nempe vnus fræna gubernas
Vitæ, irremeabilis Orci
Vnus claustra tenes, & mutum fata sequuntur,
22 *Inimicos vulnere certo*
Tu figis, longa scelerum tu sorde sepultis
Lethali tempora plaga
23 *Diuidis. At charos sic consolaris amicos,*
Extremo à littore ponti
Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
Rubri ceu trans freta ductos
Aequoris à sæuo incolumes seruauimus Ogo.
24 *Cæsorum in sanguine regum*
Tingent crura: canes hostilia vulnera lambent,
25 *Lætæ spectacula pompæ*
Adspicient, pater alme: tuo, pater alme, triumpho
Plaudent tua templa petentes.
26 *Anteibunt qui voce canant, qui cymbala pulsent,*
Citharæ tuba iuncta, tubæq;
Tibia, quæq; tuas celebrent fortissimè laudes
Doctæ pulsare puellæ
27 *Tympana: te populi cœtu, fremitúque secundo*
Et plausu ad sydera tollent:
Isacidæq; tuas in laudes ora resoluent.
28 *Iuuenis de stirpe creatus*
Beniamini, Iudæq; aderit generosa propago.

Neque

Neque clarus Zabulo deerit,
29 Nephthalidæq; duces. Nam tu tua iussa sequutis,
Virésque animósque ministras:
Claráque victrici das tempora cingere lauro.
30 Solymæ victoria præpes
Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
Atque ad tua templa ferentes
31 Munera, te super astra ferent. tu freta sagittis
Lethalibus agmina fundis:
Tu forteſque domas dextras, animoſque rebelles.
Humiles tibi pendere cogis
Vectigal fractóſque duces: auidíque cruoris
Vindex populi agmina perdis.
32 Quíque bibunt Nilum quà mergitur æquoris vndis,
Quíque ipſo fontis in ortu,
Accurrent, pacémque petent opulenta ferentes
Tibi munera ſupplice dextra.
33 Regna hominũ celebrate Deum: date carmina regi,
Qui templa gubernat olympi
34 Aeterna æternus: cuius mortalia cuncta
Vocem tremefacta paueſcunt.
35 Hunc fortem celebrate, vníque accepta referte
Bene geſti proſpera belli.
Cuius in Iſacidis reſplendet gloria, cuius
Teſtantur robora nubes:

36 *Cuius ab arcano templo venerabilis horror*
Stupefacta in pectora manat,
Isacidûm Deus ille, Deus qui robore neruos
Animósque vigore suorum
Implet, ei laudes Iacobi dicite proles:
Etenim Deus ille deorum est.

Ps. LXIX. Saluum me fac Deus, &c. B. p. 126.

Dauid figura Christi grauissimè conquestus de iniurijs & perpessionibus quas indignè pertulit, & de aduersariorum scelere: Deum orat pro salute sua, & inimicorum exitio: ac postremò rebus confectis, Dei laudes à se, ab Ecclesia, omnibusq; rebus creatis prædicatum iri docet.

Carm. gen. II.

2 *Sancte parens fer opem lassis: torrentibus vndis*
Pene obruerunt me malorum flumina.
3 *Pes nequit in molli vestigia figere limo:*
Pronúmque inundans vertici fluctus rapit.
4 *Dum clamo: arentes vritsitis arida fauces:*
Spectando lassa torpuêre lumina.
5 *Me vexant odijsq; premunt immanibus hostes,*
Plures incumbrant quàm capilli tempora.
Inque dies crescunt numero: & ceu rapta rependa,
Bene parta per vim cogor illis reddere.
6 *Simplicitas tibi nota mea est bone conditor orbis,*
Meaque testis semper innocentiæ es

7 Fac

7 Fac pater alme bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.
8 Te propter maledicta tuli, & ludibria vulgi:
Te propter ora turpis infecit pudor:
9 Me vitant fratres, & eâdem è matre creati
Me ceu scelestum abominantur filij.
10 Vror, & ira coquit penitus præcordia, leges
Tuósque ritus impij quum negligunt.
In tua quæ iactant probra & conuicia sacra,
In me recurrunt, córque vulnerant meum.
11 Si fleo ieiunus, si macero pectora curis,
Rident, probríque prosequuntur lachrymas.
12 Si tegor incultos saccis squalentibus artus,
Fio repentè fabula & ludibrium:
13 Me salibus petit é porta statione senectus:
Et ebriosæ sum tabernæ cantio.
14 Interea curis genitor confectus acerbis
Ad te recurro: tu benignus respice.
O genitor, sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.
15 Erige penè luto absorptum: da figere gressum,
Crudelis hostis me eripe impotentiæ,
16 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
Mergátue gurges, aut vorago absorbeat.
17 Sancte parens, nullos cuius clementia fines

Nouit, vocantem & destitutum respice.
18 Ne faciem seruo auertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subitò miserum subleua.
19 Mitis ades: serua hanc animã, vt pudor obruat ho-
Qui ceu relictum me enecant conuicijs. (stes,
20 Tu testis mihi probri ignominiæque superbæ:
Tu testis hostes quàm proterue illuserint.
21 Cor dolor vrebat: socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui leuaret anxium,
22 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro:
Pro vino aceti porrigebant pocula.
23 Ergo victum illis vitient aconita vicissim:
Mæróque læta obnubilet conuiuia,
Vnde sibi placidæ promittunt otia vacis,
Hinc semen illis pullelet discordiæ.
24 Caligent oculi, & nutent vestigia: vires
25 Elumbe corpus deserant. iram tuam
Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
26 Furor. colonis tecta vidua mæreant:
Qui deserta habitet tentoria nemo supersit,
27 Quia persequuntur dextera afflictos tua.
Afflictos miserósque procaciter insultantes,
Verbis acerbant vulnera atque iniurijs.
28 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec vnquam
Dulcem æquitatis sentiant fructum tuæ.

29 Impia

29 Impia de tabulis viuentum nomina dele,
Tuos nec inter hos recense filios.
30 Me tenuem afflictúmque tua pater optime, dextra
Erige, locóque siste tutum in arduo.
31 Hîc ego carminibus rerum super astra parentem
Tollam & celebri gratias in cœtu agam.
32 Gratius hoc illi est, quàm si cadat hostia ad aram,
Vitulus tenellus iam coniscans cornibus.
33 Adspicient mites, & pectore gaudia voluent.
Deum colentum læta corda gestient.
34 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
Ob nomen eius vinculis coërcitos.
35 Vnum igitur tellus colat hunc & pontus, & æther,
Et quicquid æther, terra, pontus continet.
36 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
Vrbésque Iudæ mœnibus cingit nouis:
37 Metitúrque suis rura ante inculta colonis,
Tenenda blandis quæ relinquant liberis.
Quæ placida teneat series in pace nepotum,
Quicunque Domini nomen & numen colunt.

Ps. LXX. Deus in adiutorium meum, &c. B. p. 128

Argumentum huius Psalmi idem est cum fine Psal. XL.

Carm. gen. XVII.

2 O Deus, præsens ades, & periclis
Me præsentibus eripe:

O Deus duros propera labores
Confestim auxilio vt leues.

3 Qui meam quærunt animam, erubescant,
Fœdam ignominiam ferant:
Et fuga turpi doleant, malignis
Qui me consilijs petunt.

4 Terga dent: fusos pudor vt perurat,
Qui rident gemitus meos.

5 Téque clementi & placido fruantur
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuêre in vno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant: semperque canant, Perennis
Maiestas, & honor Deo

6 Sunt meæ vires & opes pusillæ:
Sed tu me Deus adiuua,
Tu meæ vires, mea spes, opésque,
Festinus fer opem mihi.

Ps. LXXI. In te Domine speraui, nō, &c. B. p. 129

Psaltes fidem suam in Deum professus seruari, ab inimicis petit, & Deum à munifica natura eius, promissionibus, operibus ante actis, gloriáque solicitans aduersarijs imprecatur malè: officium suum erga Deum liberatione accepta profitetur, & de ea cum animo suo confirmatus securè spōdet se gratias actiurum Deo.

Carm. gen. XV.

I. In

1 IN te salutis spem posui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat.
2 Audi vocantem lenis, & eripe
Hostis cruenti me violentiæ.
3 Vitæq; custos & columen meæ,
Turrísque rebus semper in asperis,
4 Nunc turris esto & perfugium mihi,
Et sæuientum subtrahe dexteræ.
5 A vi scelestæ subtrahe dexteræ
Pendentem ab vno subsidio tuo:
Et qui iuuentæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus assere.
6 Tu me tuendum matris ab vbere
Duxti: pependit matris ab vbere
Spes nostra de te: materies meis
Vna est perennis laus tua cantibus.
7 Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impijs.
Sed me malorum fluctibus obrutum
Spes vna fulsit præsidij tui.
8 Me lux videbit, me tenebræ tuas
9 Laudes canentem: iam senio grauem,
Fractísque lasso corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.
10 Et clàm susurrant, & caput in meum

Occulta tendunt retia per scelus.
11 *Et dum scelestum propositum premunt,*
Aiunt, Ope illum destituit Deus:
Instate fracto, prendite, perdite:
12 *Nudum salutis vindice. Tu Deus,*
Ne linque fretum præsidio tuo:
Prensensque sæuis hostibus eripe.
13 *Pudore vultus infuciat rubor*
Hosti doloso, fraude nefaria
Qui me aucupatur: mœreat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.
14 *Liber periclo, carmine te nouo*
15 *Panzam tenacem polliciti, & tuis*
Promptum iuuandis: & numeris meis
Aptabo laudes innumeras tuas.
16 *Canam potentem te dare prospera*
Euenta, belli quum fremuit timor:
Canam fidelem reddere fœderum
Promissa largo non sine fœnore.
17 *Abúsque primo flore pueritiæ*
Laudum tuarum tu mihi carmine
18 *Semper præisti: ne senio grauem*
Canúmque nunc me spes mea desere,
Donec nepotum sæcula nouerint
Me vate, quanto robore, qua fide

19 Me

19 *Me liberaris iustitiæ tuæ*
Conuexa mundi gloria transuolat:
Rerum creator, quis similis tui?
20 *Qui me malorum gurgite merseras,*
Mitísque vita rursus amabili,
Tracto è profundo gurgite, das frui.
21 *Opésque honoresque accumulas bonus,*
Iraremissa: & pectora turbida
22 *Solaris. Ergo te cithara canam*
Nablóque certa conspicuum fide.
O sancte, nostræ gentis ab vltimo
Protector ortu, vox mea te canet:
23 *Te spiritus, te vita laboribus*
Exempta duris, laudibus efferet,
24 *Lux nulla solem proferet aureum,*
Quæ prædicantem iustitiam tuam
Non audiet me, rex bone, qui meis
Rubore vultum offuderis hostibus.

Ps. LXXII. Deus iudicium tuũ regi, &c. B. p. 131.

Dauid moriturus Deum orat vt Schelomoni spiritum iustitiæ tribuat, legitimámque administrationem & benedictionem suam: de iusta administratione & benedictione Schelomonis ac Christi elegantiss. mis versibus celebrata, benedicit Deo.

1 DA tuæ regi Deus æquitatis
Ius ad exemplum dare, filióque
Regis, vt legum patriæ ad ſalutem
Flectat habenas.

2 Vt regat iuſtis populum inſtitutis.
Pauperum queſtus facili tuorum
Aure cognoſcat, dirimátque lites
Legibus æquis:

3 Pace lætentur iuga montiúmque
Horridi ſaltus: genitrix quietis
Aequitas colles amet aſperóſque
Ruris alumnos.

4 Ius ſuum det pauperibus, potentum
Curet vt ne vi tenues premantur,
Deſtruat quiſquis miſeros doloſis
Litibus vrget.

5 Vt reformidet venientis æui
Gens tuum nomen, ſua ſol diei
Donec effundet, ſua luna donec
Lumina nocti.

6 Aequitas & ius veniens olympo
Recreet terras veluti ſub æſtu
Imber, & rores pluuij beatos
Ruris honores.

7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,

Iu-

Ius, bonæ paces vigeant, perenni
Luna dum curſu rediens nouabit
Menſtrua vultus.
8 *Imperî fines maris vnda fluctu*
Hinc & hinc claudat: ſpatiúmque latis
Quod modum regnis faciat, ſit idem
Terminus orbis.
9 *Ad pedes illi cadat aduolutus*
AEthiops: hoſtes veniam precati
Supplices, vultus humiles comámque in
Puluere verrant.
10 *Qui tenent pontum reflúique ponti*
Inſulas regéſque Arabum beati,
Thuris & dites venient Sabæi,
Dona ferentes.
11 *Illum adorabunt, mare quà remotis*
Obſtrepit terris, metuéntque reges,
Seruient gentes ſub vtroque mundi
Axe iacentes.
12 *Ille deſertos ope ſubleuabit:*
13 *Eximet curis quærulos: egeno &*
14 *Pauperi dextram dabit: obrutóſque*
Fœnore ſoluet.
Nec velut vtilem tenuis cruorem
15 *Plebs effundi ſinet. ergo viuat,*

Déque thesauris Arabum beatus
Munera sumat.
Ac suo regi bene comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret:
Largam opum dextram celebret, patrémque
Vulgus adoret.

16 Per feros montes segetem refundat
Terra, tam densis crepitans aristis
Quàm graui cedros Libani flagellant
Murmure venti.
Augeat prolem numero carentem
Per vias vrbis bona pax beatæ:
Lætaceu campis riguis per imbrem
Gramina surgunt.

17 Nomen æterno iuueneſcat æuo,
Filij nomen iubar vsque solis
Dum vagæ fundet radiata terris
Lumina flammæ.
Ille rex gentes facict beatas
Quas sinus claudit refugæ Amphitritæ,
Omnis hunc tellus canet Amphitritæ
Cincta batum.

18 Isaci gentis Dominus Deóque
Laus, honor, virtus: opis haud egenus,
Illa quæ cuncti attoniti intuentur,

Perficit

Perficit vnus.

19 *Nomen augustum canat omnis ætas,*
Vlla quod nunquam taceat vetustas:
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN TERTIVM LIBRVM PSALMORVM.

PSAL. LXXIII. Quàm bonus Israel Deus ijs qui recto sunt corde, &c. B. p. 134.

Psaltes post spirituale certamen erumpens in commendationem bonitatis Dei, exponit ægritudinem animi sui & bonorum, qua afficiuntur cùm propter secundos improborũ successus, tum propter calamitates suas: deinde rationem sui expediendi ostendens, interitum improborum statum certúmque exitium proponit: postremò tanquam resipiscens se totum credit Deo, & illi hæsurum profitetur.

Carm. gen. XV.

1 *TEllus vt vndis hospitium neget,*
Vndæq; terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:

Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis deſtituet pios,
Puráſve mentes nequitia ſinet
Mœroris æſtu funditus opprimi.

2 *Quàm penè lapſu pes mihi lubrico*
Greſſum fefellit dum pede metior
Immenſa parvo, dum trutina mea
Expendo ſtultus iudicium Dei!

3 *Feruebat ira pectus, & æmulo*
Liuoris æſtu, quum ſcelerum omnium
Contaminatos ſordibus impios,
Florere cunctis conſpicerem bonis.

4 *Sors illa cunctis inuida mobilis,*
Infida ſeruat perpetua fide
Iſtis tenorem & robore viuido
Firmos ſenectam ducit ad vltimam.

5 *Exempta duris vita moleſtijs*
Curiſque (pectus quæ reliquis coquunt
Mortalibus) per lætitiam fluit
Luxúmque & ægris pura laboribus.

6 *Ergo inſolenti fœta ſuperbia*
Corda intumeſcunt: pectora ſpiritus
Ventoſa tendunt: cæcus amor ſui
Frœna impotenti dat violentiæ.

7 *Tectæ inuidendas non capiunt opes,*

Fœlicitatem

Fælicitatem non animus ſuam:
Et vota vincens, ſpémque ſuperfluus
Luxus fatigat, nec ſatiat tamen.
8 Verbis minores terrificant feri,
Et faſtuoſæ mole potentiæ:
Vultu procaci & vocibus improbis
Adblandiuntur nequitiæ ſuæ.
9 Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguæ fundere toxica
Terras per omnes aſtra laceſſere
Audet, Deúmque inſana ſuperbia.
10 Hæc mente ſpectant attonita pij
Et æſtuanti pectore fluctuant:
11 Secúmque muſſant, Scilicet hæc Deus
Quum cernat atris abſtinet ignibus?
12 Opes abundè ſuppeditant malis,
Creſcítque nullo fine pecunia:
Securapacis molliter otia
Quaſſante nullo turbine tranſigunt.
13 Fruſtra ergo puro pectore viuitur:
Fruſtra innocentem contineo manum:
14 Fruſtra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis.
15 Rurſus verebar ne temerario
Auſu improbarem conſilium Dei,

Ac arbitrarer fortè miſerrimos
Selecta quos is pignora nuncupat.
16 *Cauſas latentes dum ſequor anxius,*
Et pertinacis viribus ingeni
Pugno, profundum ſe chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.
17 *Labore tandem feſſus inutili*
Ad té recurro, rex bone cœlitum:
Quietus expecto ex adytis tuis
Quid hos & illos ſeparet exitus.
18 *Vidi repente quàm pede lubrico*
Starent ſuperbi: quàm ſtabiles parum
Opes tenerent, quàm fragili loco
Fultos ruina præcipiti trahus.
19 *Procella vindex vt ſonuit tuæ*
Iræ, fugaces cum domino ſuo
Euanuerunt diuitiæ: manet
Vmbra inuidendæ nulla potentiæ.
20 *Sic nocte mentes ludificans fugit*
Imago ſomni: & quæ modò pectora
Sopita vano terruerat metu,
Riſus per vrbem mox ciet omnibus.
21 *Donec viderem hæc, mœror & anxiæ*
Mentem obruebant ſollicitudines:
22 *Aut hæſitantem ceu ſtupidum pecus,*

Torpor

Torpor ligabat pectore marcido.
23 *Arcana sed vis interea tui*
Me fulciebat numinis, ac manum
24 *Dextram regebas: auspicio tuo*
Ductúque clarus fulgeo gloria.
25 *Quid terra præter te, mihi: quid polus*
26 *Offert colendum? cor mihi tabuit,*
Infracta mens desiderio tui
Languebat, ægrum corpus inaruit:
Tu rursus artus robore viuido
Firmâsti: opimas suppeditâsti opes.
27 *Qui te relicto, spe stolida deos*
Vanos adorant, cladibus obruis.
28 *Te sector vnum, tu superas meis*
Spes vna rebus: præsidio tuo
Liber periclis, auctus honoribus,
Te sempiternis laudibus efferam.

Ps. LXXIIII. Vt quid Deus repulisti, &c. B. p. 136

Ecclesia grauissimis calamitatibus ab Antiocho oppressa expostulat cum Deo de suis perpessionibus, scelera hostium proponit; & Deum tandiu cessare conquesta fœderis ipsius, magnificorúmque operum recordatur indignissimorúmque in Deum facinorum quæ hostes perpetrauerant: idcirco Deum pro salute sua, gloria nominis ipsius, & hostium confusione supplicat.

Carm.gen. III.

1 CVr nos relinquis penitus, ô rerum parens,
Hostíque dedis impio?
Lupis vorandum cur gregem pastor tuum
Ira obstinata deseris?
2 Memento cœtus seruitute ab aspera
Quem vindicasti: quem tibi
Peculiari sorte, patrimonium
Ceu proprium, receperas.
Colles Sionis, numinis sedem tui,
Bonus fauénsque respice:
3 Tandem resurge, & hostium superbiam
Compesce: perde funditus
Hostes proteruos, qui tuum sacrarium
Manu nefanda polluunt.
4 Clangunt sonora buccina, non quæ tuas
Laudes canat, ludibrio
Sed festa acerbo quæ profanet, in tuis
Vexilla figunt turribus.
5 Bacchatur audax ira frenis libera:
Aedis ruentis it fragor:
6 Quales sub altis murmurant quercus iugis,
Cæsæ bipenni quum ruunt.
7 Demoliuntur malleis & vectibus
Celata templi limina.

Populatur

Populatur ignis adyta: nominis tui
Contaminant sacrarium.
8 Secúmque tacito comminantur pectore
Se diruturos omnia,
Nec temerè: flammis strata fumant omnia
Tuo dicata cultui
9 Loca: signa nusquam, nulla iam miracula:
Propheta nullus perditos
Solatur, & spe quamlibet lenta, tamen
Spondet malorum terminum.
10 Quousque tandem nomini sines tuo
Hostem proteruum illudere?
Quousque acerbis facta dira & impia
Exasperabit iurgijs?
11 Cur otiosis retrahis manum? exere
Tandem potentem dexteram.
12 Tu noster olim rector & custos Deus
Priscis abusque seculis,
Te vidit orbis vindicantem ab omnibus
Semper tuos periculis.
13 Secessit vnda te iubente, & vitreo
Muro liquor cœrcuit
Cursum: feroces viribus suis duces
Ponti recursus obruit.
14 Ipsum marinis vastiorem belluis

Hauſit tyrannum & aſperis
Afflicta ſaxis, fluctibus cadauera
Eiecta vultur AEthiops
15 Vorauit inter æſtu arenas torridas,
Decote dura limpidi
Fluxêre riui te imperante ſubſtitit
Arenti flumen alueo
16 Tuus dies eſt, nox tua eſt: ſolis iubar
Radijs adornas aureis.
17 AEquorque claudis littorum repagulis,
Terráſque cingis fluctibus:
AEſtate lenis frigus acre frigoris
AEſtum rigore temperas.
18 Domi reuoluêre probra, contumelias,
Et hoſtium ludibria,
Qui te laceſſunt impijs conuicijs,
Moleſtijs non opprimunt.
19 Ne trade uitam turturis tuæ feris,
Turbam tuorum pauperum
Ne ſempiterna obliuione deſere.
20 Memor tui ſis fœderis.
Nam nec tenebræ nos tegunt nec pellimus
Obſcuritate iniurias:
21 Ope deſtituti & omnibus fracti malis
Populi pudori conſule:

Vt te merentem proſequantur laudibus
Miſeri leuati luctibus.

22 *Exurge rector orbis optime, & tuam*
Cauſam tuêre: ſis memor
Quæ probra paſſim nomini ſemper tuo
Stulta ingerat procacitas.

23 *Voces ſuperbas & tumultus improbos*
Silentio ne ſupprime:
Curámque rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, ſentiant.

Ps. LXXV. Confitebimur tibi Deus, &c. B. p. 139.

Dauid accepto nuntio de Abneri cæde à nouis diſſidijs metuens, Deum orat, vt propter nomen ſuum miſereatur populi, officiúmque ſuum erga Deum & populum ſibi conciliatum profeſſus: Deum orat vt pergat regnum ipſi tradere, in quo Deo ſeruire & populũ iuſte gubernare poſſit.

Carm. gen. XIII.

2 TE nos carminibus, rex bone, patrijs
Dicemus meritò: te celebrabimus
Præſentem miſeris: & memorabimus
Facta illuſtria poſteris.

3 *Quum plenis venient tempora ſæculis,*
Cogam inquit Dominus, conſilium meum:
Iuſtis ſupplicijs proſequar impios,
Iuſtis muneribus pios.

4 *Fundamenta ſoli diſſiliant licet,*
Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta ſoli fluxa adamantinis
Nectam rurſum ego vinculis.

5 *O ſtultos quoties admonui, modum*
Veſanæ vt facerent nequitiæ ſuæ!
In cœlum quoties admonui impios
Ne ſtultè arma capeſſerent?

6 *Quid cœlum ſtolida voce laceſſitis?*
Quæ ſpe ſic furitis? ſpiritus arrogans
Cuius præſidio fretus in æthera
Criſtas erigit impias?

7 *Eois coëat viribus occidens,*
Coniurent calidæ cum Boreæ plagæ,
Fruſtra diuitias, ſceptra, potentiam
Cuiquam conciliauerint.

8 *Vnus rex hominum, res hominum ſuo*
Verſans arbitrio, præcipitem trahit
Illum de ſolio plebis ab infimæ,
Hunc fæce ad ſolium erigit.

9 *Nam cratera meri purpurei Deus*
Iam dextra tenet, & vindice pharmaco
Vndantem pateram temperat, & malis
Iuſtum ſupplicium parat.
Illinc impietas vndique ab vltimis

Terrarum

Terrarum ſpatijs hauriet, & mero
Conſumpto, cupido gutture turbida
De fœce exitium bibet.
10 *At me vate, Dei, quem genus Iſaci*
Et thure & precibus placat & hoſtijs,
Omnis poſteritas munificentiam
Et vim numinis audiet.
11 *Confringam tumidæ tela ſuperbiæ*
Formidata bonis: cladibus obruta
Emerget pietas & ſuper æthera
Tollet conſpicuum caput.

Ps. LXXVI. Notus in Iudæa Deus in, &c. B. p. 141.

Pſalles Deum celebrans de præſentia ipſius & magnifico operе aduerſus Aſſyrios, potentiam iræ eius ad exequendam voluntatem ipſius oſtendit, & omnes ad Deum colendum hortatur.

Carm. gen. III.

2 *GEntes profanæ numinis loco colunt*
Sibi quiſque quem finxit Deum:
Iudæa verum nouit & colit Deum,
Iudáque feſtis cantibus:
3 *Deum Sionis incolam, Solymæ ſacrum*
Cui templa fumant ignibus,
4 *Illic minaces fregit arcus, lucidæ*
Fregit ſagittæ ſpiculа.

Clypea siniſtris rapuit, enſes dexteris
Funeſta bella ſuſtulit.
5 *Tu præpotentes fortior tyrannidas*
Virtute frangis: tu feram
Compeſcuiſti fortium ſuperbiam
Regum potenti dextera
6 *Fracta minacis ſpiritus ferocia,*
Prædæ fuêre: aut ferreo
Somno grauati condidêre lumina.
7 *Obtorpuêre dexteræ*
Fortes virorum, vis equorum & curruum
Elanguerunt impetus.
8 *Tuum verendum nomen & numen, tuæ*
Quando æſtus iræ incanduit,
Quis obuiam auſit ire? quis miſerum caput
Tuo furori obiecerit?
Quum templa mundi fulminum quateret fragor
9 *Vt impia tyrannide*
10 *Pœnis repreſſa ſupplicem modeſtiam*
Ex ſeruitute abduceres.
Attonita tellus ſiluit: imbellis pauor
Mentes ſuperbas perculit.
11 *Vltricis iræ ſcelera pœnis obruta*
Humana gens quum cerneret,
Boni efferebant laudibus te, conſcius

Premebat

Premebat horror impios.

12 *Vota ergo Domino nuncupate & reddite:*
Domino verendo munera.
Ferte vniuersi ciuitatis incolæ
Sanctæ, Deúmque agnoscite,

13 *Reges superbi quem pauent, qui spiritus*
Feros retundit impijs.

Ps. LXXVII. Voce mea ad Dominum, &c.

B. pag. 142.

Psaltes Ecclesiam docet quomodo in extremis rerum difficultatibus implorat fidem Dei, certamen carnis exponit in dubium vocantis benignitatem Dei, & victoriam spiritus aduersus carnem, seipsum à natura promissionibus, operibúsque Dei confirmantis.

Carm. gen. VI.

2 *TE voce semper, te prece supplice*
Rerum inuocabo conditor optime.
Nam lenis ac placatus aurem
Das facilem miseris querelis.

3 *Ad te refugi quum premerer malis,*
Ad te tetendi sollicitus manus
Sub nocte sola, donec atras
Lux tenebras rediens fugaret.

4 *Mens inquietis fracta doloribus,*
Surda abnuebat aure fidelium
Voces amicorum, medelæ

Impatiens: animúsque ſolum
Intentius in te, cum lachrymis preces
Miſcens fremebat: pectora flebilis
Concuſſa ſingultu ſonabant,
Cura animi cruciabat artus:
5 Æſtus vetabat ſollicitudinum
Dulcem ſoporem carpere lumina:
Segnis ligabat membra torpor,
Vocis iter dolor obſtruebat:
6 Tum mente verſa voluere ſæcula
Cœpi anteacti temporis, ac Dei
Numen bonis præſens, nec vnquam
Auxilij miſeris auarum.
7 Laudum ſubibat quas tibi carmine
Lyræ canebam ſuauiloquæ ad modos:
Secumque veſtigabat ægra
Mens, vario labefacta motu,
8 Num me relicto in perpetuum Deus
Opis benignam iam retrahit manum?
9 Nec amplius ſuum tenebit
Larga Dei bonitas tenorem?
Nec ore vatum leniet anxias
10 Curas ſuorum? nec miſeris erit
Placabilis? nec ſiſtet iræ
Præcipitem bonitate curſum?

11 Tandem

11 Tandem remisso pectore, Quo dolor
Impellis? inquam: stant adamantinis
Decreta cæli fixa vinclis,
Nec dubio labefacta casu,
Nec fracta vi, nec temporis invidis
Obliuioſi obnoxia dentibus.
12 Rursus tuæ mentem subibant,
Sancte parens monumenta dextræ
Qui templa pictis sideribus poli,
Frugúmque campos germine fertiles,
Et sæcla tot nostros ad vsus
Condideris pecudum & ferarum.
13 Quàm sæpe, pœnis dum premis improbos,
Tutóque fulcis præsidio probos,
Mortalibus clementiæque &
Iustitiæ specimen dedisti,
14 Aeterne rerum conditor! omnia
Consulta cuius factaque sanctitas
Illustrat: haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.
15 Mirante mundo tu Deus vnice
Miræ dedisti signa potentiæ,
16 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Pharij tyranni.
17 Videre fluctus te tumidi Deus,

Videre fluctus, & trepido gradu
Fugêre: turbauit profundas
Horror aquæ vitreæ lacunas.
18 *Fudêre aquosas imperio tuo*
Nubes procellas de grauido sinu,
Sonore rauco: grandinísque
Infremuit lapidosus imber.
19 *Cæli tonantis vastificus fragor*
Implebat aures: lumina fulgurum
Terrebat ardor, & pauore
Attonitæ tremuêre terræ.
20 *Sali rubentis peruia vastitas*
Ductore te tot millibus obrûit
Vestigia, & fluctu refuso
Clausit iter Pharÿs quadrigis:
21 *Moses & Aron (ceu pecudum greges*
Pastor reducit) præsidio tuo
Duxêre tranquillas per vndas,
Incolumes populi cateruas.

PS. LXXVIII. Attendite populeus. B. p. 152.

Psaltes populum Iudæorum reuocans ad cognoscendum & prædicandum Deum, proponit documenta primùm quidẽ verbi, deinde verò operum quæ præstitit Deus inde ab exitu ex Ægypto: itaque propositis paternis beneficijs & flagellis Dei erga populum suum, inuidijsque in aduersarios grauissimis, ac nominatim in contumaces Israelitas pios

confir-

cõfirmat de aeternitate sacerdotij & regni in tribu Iehuda

Carm.gen.1.

1 AVdite Isacidæ, & rẽm pietate parentem
Qui colitis pura: huc animos aduertite vestros.
2 Mira canam sed vera canam quæ longa vetustas
Occulit arcanis oracula mersa tenebris
3 Euoluam: priscis accepta parentibus olim
4 Veriloquis dictis in sæcula sera nepotum
Transmittam: laudésque Dei, mirandaque facta
Cognita de proauis discent me vate minores:
5 Namq; parens mundi sancto quum fœdere gentem
Iungeret Isacidûm sibi patres prodere natis
6 Per seriem, & seris venientia sæcula sæclis,
Et legum monitus & facta ingentia iussit.
7 Scilicet vt memori benefacta priora tenentes
Pectore consilium vitæ auxiliúmque regendæ
A Domino expectent, trepido turbante tumultu,
Ne tam cæca animos condant obliuia legum
Irrita ventosis vt dent præscripta procellis.
8 Neu similes patrum, malè grata mente rebelles,
Deficiant animi instabiles dubióque labantes
9 Pectore. Cur soboles Ephræmi docta sagittis
Figere vel iaculo quamuis distantia certo,
Terga dedit pene ante tubas? latebríque salutem
(O pudor!) abiectis quæsiuit turpiter armis?

10 Nempe quod auersos flexêre per auia gressus,
11 Obliti legum & monitorum & fœderis icti,
12 Obliti tantorum operum quæ testibus olim
Patribus, in Pharijs Dominus patrauerat oris.
13 Quum mare diuisit sese cumulante profundo,
Inter & aggestos vndæ stagnantis aceruos
14 Incolumem eduxit populum, duce nube serena
Luce, per obscuras flamma præeunte tenebras.
15 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
16 Damnatísque siti riuos donauit arenis:
17 Nec satiati vndis linguas tenuere procaces.
18 Ausi imm ne scelus, deserta per auia rursus
Tentauere Deum: & ventris stimulante voratis
19 Ingluuie, petiere cibos: ac talibus ora
Soluerunt. Silicis dura qui flumina venis
Elicuit, subitóque sitim torrente leuauit,
20 Non potis est panem, non lautæ fercula mensæ
Addere? non epulis conuiuia larga profusis?
21 Audijt omnipotens, calidaq; accensus ab ira est,
In Iudam hausit flammato corde furorem.
22 Et populo tamen ingrato, totiésque salutis
Immemori acceptæ, victum dedit esse petitum.
23 Castra super latè ætherei patefecit olympi,
24 Horrea dein grauidas cœlesti semine nubes
Ambrosiæ largos super agmina soluit in imbres:

25 Ca-

25 Cœlestísque cibi indulsit mortalibus vsum,
26 Cedere tum iusso campis ex aeris Euro,
Mox tepidis volucrum pluuias Notus attulit alis,
27 Non secus ac siccæ cumulos quum verrit arenæ,
Puluereámque trahit deserta per arida pallam,
28 Castra super tensí q̃ super tentoria velis
Alituum tremulis resonant agmina pennis,
Et circum affusis cumulabant stragibus agros.
29 Iámque epulis exempta fames: sed praua libido
30 Non exempta tamen, sed adhuc sine fine petitæ
31 Faucibus hærebant epulæ: Deus ecce repentè
Vltor adest: latè subitò grassante ruina,
Robora selectæ passim cecidere iuuentæ.
32 Sed neque tot pœnæ neque tot bene facta rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rerum
33 Natura monstrante Deum. Pater ergo procaces
Casibus assiduis fregítque, & robore fracto,
Ante diem tremulæ succîdit fila senectæ.
34 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
Omnibus exhausti prope cladibus, omnium egeni,
35 Agnouere Deum: per tot discrimina tecti,
Ereptíque malis, sæuóque ex hoste recepti,
36 Verba tamen blandis fundebant subdola linguis
37 Ore pij, mendace animo: neque fœderis icti
38 Seruauere fidem. Verum clementior ille

Sontibus ignouit: patria pietate remisit
Offensas, meritámque vltrò compescuit iram:
39 Quippe homines memor esse animi modò flabra fu-
Quæ fragiles agitẽt morituri corporis artus. (gacis,
40 O quoties inter viduas cultoris arenas,
41 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
Languentem insanis irritauêre querelis:
Et sua diuinas dimensi ad robora vires,
Virtutem breuibus voluêre includere metis.
Quæ mare, quæ terras, quæ cæli continet orbes.
42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
Acceptam, & duri nuper iuga dempta tyranni,
43 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
Edidit, in vitreos suffuso sanguine riuos,
Damnatísque siti laticum sine munere mensis.
44 Et modò pestiferæ per celsa palatia muscæ
Spicula figebant liuenti tincta veneno:
45 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
46 Et nunc bruchus edax hominumq; boumq; labores,
Agmine nunc denso diræ exedêre locustæ.
47 Grandinis imbre hortos, lapidosa grandine vites,
Grandine siluarum Dominus decussit honorem:
48 Grandine prostrati fortes iacuêre iuuenci:
Et segetum grauidos ruit igneus imber in agros.
49 Ira Dei, laxísque furor bacchatus habenis,

Eumeni-

Eumenidúmque faces, & conscius horror oberrans.
Pectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
50 Tum letho patefacta via est: mors sæua per omne,
Passim hominũ pecudũq, caput nulli æqua cucurrit:
51 Primitias sobolis, charissima pignora florem
Roboris, & sera spem præsidiúmque senectæ
Prostrauit, quà Nilus aqua se diuite voluit,
Et septemgeminis refluum mare submouet vndis.
52 Interea, ceu pastor oues in pascua dũcit,
53 Ipse suum Dominus populum deduxit, ab omni
Vi procul & trepida formidine: fluctibus aquor
Obruit infestos in se redeuntibus hostes.
54 At sancti tenuêre patres loca sancta, Deíque
55 Parta manu, excluſit gentes prius vnde profanus,
Aut prostrauit humi victas: & ingera mensus
56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
Irritare Deum, & rerum tentare parentem:
57 Fœdera negligere: & patrum de more rebelles,
Auertêre suos recto de tramite gressus,
Non secus ac arcus curuat se in cornua neruo
Adducto dextráque iterum neruóque remisso
In faciem subitò flectit se sponte priorem:
58 Libera sic iterum gens impia vindice pœna
Ad seſe rediit: cunctisque in collibus aras
Erexit, finxitque sibi simulachra deorum,

59 Ac Dominum rerum meritas accendit in iras,
60 Audijt omnipotens pater impia vota precésq;,
Et sibi dilectam gentem contempsit: & aras
Ipse suas, ac Silonis tentoria liquit;
Sola sibi è cunctis electa habitacula terris.
61 Deseruitq; sui monumentum fœderis Arcam
Hostibus in prædam: monumentum roboris, vnde
Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.
62 Hos ferro, terræ iratus sibi nuper amatæ,
63 Obiecit, flammis alios: cecidere cruento
64 Ense sacerdotes: non connubialia festis
Carmina sunt cantata toris, cariq; mariti
Indeploratis viduæ iacuere sepulchris.
65 Ast vbi iam pœnu meritam satiauerat iram,
Ceu crapula excussa miles, lentoq; sopore
Excitus, arma iterum fugientes vertit in hostes:
66 Tergaq; vulneribus figens imbellia cæcis,
Perpetuam adsperſit ventura in sæcula labem.
67 Non tamen Ephræmum præstantem fortibus armis
Elegit, cui sceptra daret: non ille Manassæ
68 Pignora: sed Iudam, sed celsæ tecta Sionis,
69 Templa sibi & solido fundata sacraria saxo,
Cumq; polo & stellis mansuram in sæcula sedem,
70 Quique sequebatur pecudes in pascua Dauid,
71 Sustulit è caulis, caram & sibi pascere gentem,

Impositum

Impositum solio, & sanctæ ius dicere terræ
72 *Iussit: & ille gregem studio curáque fideli*
Rexit, & infestis defendit ab hostibus armis.

PS. LXXIX. Deus venerũt gẽtes in. & c. B. p. 150

Psaltes enarrat mala grauissima quæ populus Dei ab Antiocho perpessus: impijs iustam Dei vindictam imprecatur & Deum pro remissione peccatorum Ecclesiæ, ope & liberatione sollicitat ad gloriam ipsius, confusionem impiorum & fidelium bonum.

Carm. gen. III.

HAereditatem rector orbis cur tuam
Inuadit hostis impius?
Ritu profana polluit sacraria
Tuo dicata nomini,
Solóque stratam funditus Solymam suæ
Tegit ruinæ molibus.
2 *Truncata ferro membra te colentium*
Passim per agros obiacent
Lanianda rostris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.
3 *Riui cruoris perluunt vias, velut*
Torrens adauctus imbribus:
Nec vsquam amicus ossa sparsa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.
4 *Functíque fato pariter & superstites,*
Ludibrio decoris sumus.

Parens benigne quem modum tandens tuæ
Speremus iracundiæ?
An continenter instar ignis omnia
Vorantis in nos sæuiet?
6 *Tui furoris verte potius impetum*
In impiarum gentium
Tot regna, nomen quæ tuum vel nesciunt,
Vel si sciant, non inuocant.
7 *Semen piorum quæ laborant perdere*
Armis, & vrbes ignibus.
8 *Reuocando vetera, parce, genitor crimina*
Faces furori subdere.
Sed pene cunctis obrutos malis, tua
Nos præueni clementia.
9 *Offensionum mitis obliniscere,*
Nostræ salutis anchora.
Placatus adsis spendor vt cunctis tuæ
Claresçat orus gloria:
10 *Os obstruatur impijs, quærentibus*
Num noster hic cesset Deus.
O iuste vindex, impios exercitus
Pœnis vicissim cernere
Fac nos, cruore qui piorum sordidi
Nunc insolenter gestiunt.
11 *Audi gementes carcerum qui vinculis*

Marcent:

Marcent: potente dextera
De fauce mortis libera quos cædibus
Iamiam tyranni destinant.
12 *Et quam intulerunt contumeliam tibi,*
Et quam tuis iniuriam,
Multiplicatam redde nostris accolis
Rerum perennis arbiter:
13 *Et nos, ouilis grex tui, quem pabulo*
Alis tueris numine:
Et posterorum posteri laudes tuas
Cunctis canemus sæculis.

Ps. LXXX. Qui regis Israel, intende, &c. B. p. 152

Ecclesia in deportatione ab hostibus pressa Deum solicitat de præstando officio ipsius: perpessones suas exponit: præterita Dei beneficia comparat cum indignitate malorum præsentium: & liberationem salutémque à Deo petit ad gloriam ipsius.

Carm. gen. XVI.

1 *HEbræi generis pastor, vti gregem,*
Blande progeniem qui regis Isaci,
Iuter qui geminos aligeros tuo
Præscribis populo iura salubria:
3 *Selectæ soboli da bonus ac fauens*
Lumen posse tuæ cernere gloriæ,
Da vim posse tuæ nosse potentiæ:
Ac fessis propere porrige dexteram.

4 *Tu nos si placido lumine videris,*
Cedent continuò cetera prosperè.
5 *O rex armipotens, quem statues modum*
Iræ? quando humiles suscipies preces?
6 *Irroras lachrymis fercula, lachrymis*
7 *Misces continuis pocula: iurgia*
Nostris finitimi de spoliis serunt,
Et nostra exagitant ludibrio mala.
8 *O rex armipotens, agmina cælitum*
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.
9 *Traduxti Pharia de scrobe vineam:*
Prauarum expuleras semina gentium,
10 *Vt puro sereres purius hanc solo,*
Iam radix teneras fuderat vndique
11 *Fibras: iam tremulo frigore texerat*
Montes: aqua cedris brachia sparserat:
12 *Tangebant teretes aquora palmites,*
Euphratem teneri germina surculi.
13 *Nudatam solitis cur modò sepibus*
In prædam hospitibus deseris hanc vagis?
14 *Cur hanc sæuus aper proterit? alites*
Carpunt? omnigenæ depopulant feræ?
15 *O rex omnipotens, obsecro iam redi*

Tandem

Tandem, & sidereo prospice de throno
Placatúsque tuam respice vineam,
Plantâras propria quam tibi dextera.
16 Hunc saltem placidus respice ramulum,
Cui cultu assiduo conciliaueras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum vt populis nota sit omnium.
17 Illic flamma vorat brachia vitium:
Hîc conuulsa gemunt: cæsa bipennibus
Hîc duris resonant: omnia pessum eunt.
Iræ iusta tuæ nos premit vltio.
18 Indulgens genitor, nunc ope subleua:
Firma præsidio nunc propius tuo
Hunc vires & opes & decus anteà
Affectu patrio cui cumulaueras.
19 Vitam redde tuis sancte parens: quibus
Semper mors auidis faucibus imminet.
At nos vsque ducem te commitabimur,
Præsentem miseru te celebrabimus.
20 O rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.

Ps. LXXX I. Exultate Deo adiutori, &c. B. p. 155.

Psalles Israelitas ad liberum Dei cultum exhortãs, magni-

fica eius opera in exitu ex Aegypto proponit, & doctri-
nam mandatorum promissionúmque legis: deinde popu-
lum in officiosa vita reprehendens, reuocat ad seria
resipiscentiam perceptionémque beneficiorum Dei.

Carm. gen. xxi.

2 EXultate Deo nostro, bona dicite verba
Nostræ salutis vindici:
3 Iucundùm laudate Deum pæana canentes
Ad tympani dulces modos.
4 Nec lyra, nec cessent genialia nablia: festis
Tuba colendis clangite.
5 Hunc læti celebrate diem statа sacra ferentes,
Nam sic statutum est patribus:
6 Sic lex sancta iubet, sic sacri fœdera pacti
Percussa cum maioribus.
Hæc est illa dies ventura in sæcula testis
Memphitiæ tyrannidis:
Quum Pelusiacis Hebri gens hospes in oris
Erraret, & linguæ sonum
Attonita ignotum audiret, nec nota vicissim
In verba frustra os solueret:
7 Quumq; humeros curuaret onus seruile, manusq;
Lassaret olla fictilis:
8 Excussi manibusq; ollas humeróque leuani
Luto, inquit optimus parens:

Auxi-

Auxiliúmque tuli poscenti in rebus egenis:
Et nube densa conditus
Intonui: Meritam propter, tua iurgia passus
Feci tui periculum.
9 *Nunc etiam selecta mihi gens auribus hauri,*
Et quæ paciscor accipe:
10 *Si mea dicta vagis non tradas irrita ventis,*
Nec alterum colas Deum,
Nec prostratus humi supplex noua numina adores,
11 *Sed vnicum tibi me Deum*
Esse velis, domini qui rupta compede Nili,
Iuris tui te reddidi:
Posce modo: spe plura feres, pauciora petitis,
Maiora votis auferes.
12 *Hæc neque dictas suas populus demisit in aures,*
Bene nec monenti paruit.
13 *Ergo ipsos sibi permisi frenóque remisso*
Solui vagam libidinem.
14 *O potius monita audissent mea me duce rectum*
Vtinam institissent tramitem!
15 *Namque humiles illis subitò fractósque dedissem*
Hostes, meámque dexteram
16 *Vertissem in gentes, quæ recta cadêre profanas:*
Et supplices mendacibus
Vultibus Isacidûm ambissent verbísque fauorem.

17 Fœlicium omne in ſeculum
Iſacidûm, quibus almus ager, fudicet abundè
Frugum benignam copiam.
Mellâque de duri fluxiſſent viſcere ſaxi
Per arua cultu inſcia.

Ps. LXXXII. Deus ſtetit in ſynago. &c. B p. 157.

Pſalles Deum iudicijs præeſſe docet iudices improbos reprehendit, & ad officium reuocat ab infortunato totius reipublicæ & ipſorum exitu, iudiciáque commendat Deo.

Carm. gen. VI.

1 REgum timendorum, in proprios greges,
Reges in ipſos imperium eſt Iouæ,
Qui iudicantum examinabit
Nequitiam trutina ſeuera
2 Num fraudulentos ſemper & impios
(Inquit) doloſa lance fouebitis?
3 Paupérque populuſq; veſtrum
Ceu ſcopulum metuet tribunal?
4 Quin orbitatem cernitis anxiam?
Aurem querelis quin inopum datis?
Cur pauperes non à ſuperbo
Ludibrio aſſeritis potentum?
5 Fruſtra monemus: lumina cæcitas,
Errorq; mentes obſidet: vt neque
Compaginem rerum ſolutam

Iuſtitiæ

Iustitia pereunte certant.

6 *Deos vocaui vos, dominos necis*
Vitæq; feci: sceptrifera manu
Pacem dedi tueri, & armis
Lethiferum cohibere bellum.

7 *At mors iniquæ iusta superbiæ*
Vltrix honores detrahet, & pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.

8 *Exurge, legum frena manu Deus*
Capesse, cunctis arbitrio tuo
Qui regna dispensas, vt orbi
Imperio domineris æquo.

Ps. LXXXIII. Deus, quis similis erit tibi? B. p. 158

Psaltes de inimicorum iniurijs in populum Dei & impietate in Deum conqueſtus grauiſsimè ipſis exitium imprecatur, ad gloriam Dei.

Carm. gen. 11.

2 NE taceas, ne cuncteris, pater optime, néve
Preces tuorum sperne duris auribus.

3 *Ecce fremunt hostes circum, & miscere tumultu*
Sæua parati cuncta, cristas erigunt.

4 *Concilia occultè coëunt, populóque minantur*
Tu quem tuendum proprie susceperas.

5 *Eia (aiunt) properate, omnem succidite siluam:*

A stirpe sobolem deleamus Isaci.
6 En sceleri iurata manus coit omnis in vnum,
Tua instituta vt deleant & fœdera.
7 En cum palmifera iunctus Nabathæus Idume,
8 Soboles Moabi & Agareni, & Gabala,
Cúmque Palæstinis Tyriísque Amalecus & Am-
9 Syrúsque iungit castra Loti posteris. (mon,
10 At tu sterne solo victos, Madiana iuuentus
Vt casa texit semitas te vindice,
Sisara seu tumidus cecidit, milésque Iabinus:
Cissontis vndas turbidas quum sanguine
11 Tinxêre: insletæ passim iacuere cæteruæ,
Ræ tamen agris, nec fuga eripuit duces
12 Orebum & Zebum: nec subtraxere latebræ
A falce mortis Zebeámque & Salmanam:
13 Dicere non veritos animo votóque superbo,
Dominos futuros se tui sacrarij.
14 At tu sancte parens: sic hos vertigine torque,
Vt rotula clino, stipula vento voluitur.
15 Flamma velut siccæ populatur brachia siluæ,
Per alta stridens montium cacumina,
16 Sic vrge attonitos consternatósque procella,
Tui furoris dissipa sic turbine,
17 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miserijs numen vt probent tuum:

18 Si

18 *Sic ignominia fastum preme, damna timórque*
Sic continenter territos exerceant,
19 *Te solum vt noscant Dominum, rerumq; potentem,*
Quacunque terras ambit axis ignifer.

Ps. LXXXIIII. Quàm delicta tabernac.

B. pag. 159.

Psaltes à sacris cœtibus exulans desiderium suum exponit piorum in Ecclesia conuersantium fœlicitatem explicat: Deúmque precatur vt misericordia vtatur ad reducendũ se, atque in gratia confirmandum.

Caim. gen. VIII.

1 O *Rex omnipotens, qui creperos tuo*
Bellorum arbitrio diuidis exitus,
Ergo limina templi
Lætus conspiciam tui.
3 *Hic cor lætitia palpitat: hic bonis*
Languet mens nimis ebria gestiens
Artus atria viui
Visuri propius Dei,
4 *Hic passer latebras inuenit, hic locat*
Nidum veris auis nuntia. O atria
Regis bellipotentis
Vt vos adspiciam libens!
5 *Fœlix qui domui perpetuo tuæ*
Hærens te celebrat, qui penitus suam

In te spem posuerunt,
Fœlices ter & amplius.
6 *Fœlices studio properant pio*
7 *Templo sacra tuo ferre: per aridas*
Valles fontis amœni
De riuis liquidis bibent.
Nec deerit pluuiæ quæ repleat cauas
8 *Fossas agmen aquæ, dum properat premens*
Turmam turma, parentum
Ritu cædere victimas.
9 *O rex armipotens, da placidum tuo*
Te regi, capitis cui decus inclitum
Indulsti: bonus aurem
Ne duram abnue supplici,
10 *Tu noster clypeus, rebus in asperis*
11 *Spes & presidium: iuxta adytum tuum*
Vnius mora lucis
Pro mille est mihi sæculis.
Sim custos potius liminis in tuo
Templo, sancte parens, quàm Solyma procul
Degam inter sceleratos
Multis clarus honoribus.
12 *Tu sol, tu clypeus, tu Dominus: tuis*
Tu das conspicua fulgere gloria:
Nec puro scelerum vnquam

Claudi-

Claudis munificam manum.

13 *O rex armipotens, quem penes exitus*
Bellorum & positus ensibus otia,
O bis terque beatos
Qui te spe solida colunt.

Ps. LXXXV. Benedixisti Domine terram, &c.

B. pag. 161.

Psaltes ab exemplo præcedentis liberationis cum Deo expostulans, Deum orat pro liberatione Ecclesiæ: deinde seipsum ad verbum Dei audiẽdum reuocans, pios consolatur, cùm primæ liberationis spe, tum alterius æternæ per aduẽtum Christi ad Ecclesiam pertinentis.

Carm. gen. I.

2 NOn semper tumidis feruent vexata procellis
Aequora, nec gelida riget horrida terra pruí-
Iníq; vicẽ ponunt venti, mare sternitur, aura (næ
Mitior in florem torpentes euocat herbas.
3 *Nec semper Deus auertis mœrentibus aurem*
Durus & indulgens iræ: quondámque fauore
Sponte tuum amplexus populum es vinclisq; solutis
Seruitij patrias dulce te remeauit ad aras.
4 *Oblitus scelerum & violati fœderis, iram*
Lenisti, & patria texisti crimina cura.
5 *Et nos ergo parens nostræ & spes vna salutis,*
Respice placatus facilísque animumq; benignam
6 *Accipe: perpetuæ nevé implacabilis iræ*

Sæuiat in seros etiam vindicta nepotes.

7 *Respice nos melior tantùm: quodcunque misellæ*
Spirat adhuc animæ, te respiciente vigorem
Accipiet: populóque tuo, iam nube repulsa
Tristitiæ lætos hilarabunt gaudia vultus.

8 *Alme parens, bonitate tua complectere fessos,*
Speratæq; diu iam fructum ostende salutis.

9 *Iamdudum expecto Dominus dum læta futuri*
Signa det, arcano pulsans præcordia motu.

10 *Et dabit haud dubiè posita placabilis ira*
Signa secunda: pijs dabit omnia prospera, leges
Qui patrias & sacra colent errore relicto.

11 *Ecce salus, ecce incultas bona copia terras*
Incolet, & læti renouatrix gloria secli.
En bonitas, en alma fides feret obuia gressus:

12 *Terra fidem, cælo terras Astræa relicto*

13 *Sancta colet: comes Astræa bona copia cælo*
Appluet, & lætos decorabit frugibus agros,

14 *Et quacunque feret Dominus vestigia gressus*
Ante ferent ius fásque suos: lis, vísque dolúsque
Deseret afflictas per tot iam sæcula terras.

Ps. LXXXVI. Inclina Domine aurem tuam, &c.

B. pag. 162.

Dauid in suis calamitatibus Deum inuocans, suam imbecillitatem fœdus cum Deo, & fidem in Deum profitetur: salutem

tem ab eo petit propter naturam, gratiam & gloriam eius: & postremò de inimicis cõquestus requirit aliquam significationem boni & consolationem à malo.

Carm. gen. x.

1 DA mitis aurem supplici
Deus: saluti cõsule
Ope destituti & pauperis,
Nec semper iræ vindicis.
2 Seruum tuum serua Deus,
Cui spes salutis vnica es:
3 Serua inuocantem iugiter
A solis ortu ad vesperum.
4 Depelle mentis nubila
Pendentis à te seruuli,
5 Blande parens clementiæ,
Promptus vocanti parcere:
6 Intentus audi supplicem.
7 Nam te vocamus arduis
In rebus, inuocantibus
Opem benignus quòd feras
8 Nullus deorum par tibi:
Nullus secundus: exerit
Nullus suam potentiam
Tam splendidis miraculis.
9 Rerum creator, vltimis

Ab orbis oris affluent,
Flexóque gentes poplite
Tè prosequentur laudibus.
10 *Solus nec æui termino*
Inclusus aut potentiæ,
Deus deorum gentibus
Miranda cunctis perpetras.
11 *Legum tuarum semitam*
Fac ingredi me: pectoris
Compone fluctus turbidos,
Tranquilla mens vt te colat.
12 *Vt spiritus contagio*
Emancipatus corporis,
Tuam celebret gloriam.
Dum vita vóxque suppetet,
13 *Vivo tua clementia*
De fauce mortis erutus,
14 *Quum virium fiducia*
Sæuiret hostis insciens:
Secura quum vis numinis
15 *Mihi immineret, tu Deus*
Et lenis & placabilis,
Et pacta fidus reddere.
16 *Mitis bonúsque respice*
Qui pendet ex te seruulum:

Opem

Opem fer & vernaculum
Tuum periclis exime.
17 *In me fauorem sentiant*
Hostes tuum: ora decolor
Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

Ps. LXXXVII. Fundamenta eius in, &c. B p. 164.

Psaltes Ecclesiæ Dei laudes prædicat, à præsentia & beneficijs Dei erga illam, futuráque gentium vocatione.

Carm. gen. III.

2 *A Bramidarum cæteras vrbes supra*
Dominus Sionis diligit
Portas, Sionis, imminet quæ montium
Fundata sanctis collibus.
3 *O prædicanda posteris sæclis Sion,*
Beata mater vrbium:
4 *Tecúmne Babylon se audeat componere?*
Tecúmne Memphis insolens?
Ventura Babylon sub iugum Dei, Deo
Flexura Memphis poplitem.
Præclara quamuis & Palæstina & Tyros
Iactet virorum robora;
5 *Nihil ad Sionem fortibus fœtam viris,*
Fauore tutam numinis.

Censore Domino humana gens quum nomine
Ad profitenda confluet,
Quis non Sionis se feret ciuem, inseri
Quis non colonus ambiet?
7 *Tum vox Sionem carminum, tum vox lyræ*
Canent Sionem & tibiæ:
Et nostra si quid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet?
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni seruiet.

Ps. LXXXVIII. Domine Deus salutis meæ.

B. pag. 165.

Psaltes formam dat fideli cuique Deum accedendi in priuatis malis: itaque exponens mala & mortem suam præsentissimam, expostulat cum Deo propter gloriam eius in vita seruari petit & propter malorum grauitatem vrget sibi liberationem dari.

Carm. gen. XXII.

1 LVce voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen, vitæ præsidiúmque meæ.
3 *Alme parens, facilem ne vultum auerte precanti,*
Néue humiles dura respue mente preces.
4 *Mens hebetata malis torpet: confecta dolore*
Funereas spectat languida vita faces,
5 *Membra vigor liquit: mors vnguibus imminet atris:*

De

De tumulo tantùm iam mihi cura meo est.
6 Corpora non aliter pallent sub mole sepulchri,
Vulnere quæ subito mors inopina tulit:
Perpetuis quæ sub tenebris obliuia condunt
Alta salutiferam te retrahente manum.
7 Carcere ceu clausum, & cæca sub nocte sepultum,
Me propè lethæa gurgite mergis aquæ.
8 Vsque premis stratúmque vrges supraq; iacentem
Accumulas iræ flumina cuncta tuæ.
9 Me veluti scopulum fugiunt horrentq; sodales,
Quos portum afflictæ spes erat esse rati
Affixúsque toro iaceo, ceu compede vinctus:
10 Languida cesserunt lumina victa malis.
Interea lassas tendens ad sidera palmas,
Te, veniente die: te, fugiente voco.
11 Scilicet expectas vt acerba morte peremptæ
Obtentes vires me reuocando tuas.
An rediuiua tuas in laudes ora resoluent
Quos gelido tellus claudit auaro sinu?
12 An tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabunt ve tuam muta sepulchra fidem?
13 Iustitiámne tuam taciturna silentia pandent?
An referent vires nox tenebræq; tuas?
14 Ast ego, sancte parens, supplex tua numina clamo,
Nec precibus vacua est hora locúsve meis.

15 *Sancte parens, animæ auxilium cur subtrahis ægræ*
Cur surda miseras respuis aure preces?
16 *Me dolor & primus labor anxius vrit ab annis:*
Me trepidi exanimant corde micante metus.
17 *Me furor exagitat tuus, opprimit vndique terror,*
18 *Agmen vt hyberne, quod sata mergit, aquæ,*
19 *AEger, inops carisiaceo desertus amicis:*
Nec noti ærumnis ingemuere meis.

Ps. LXXXIX. Misericordias Domini in, &c.

B. pag. 166.

Psaltes benignitatem fidémque Dei cùm in rebus omnibus creatis tum in Ecclesia testificatam celebrat dignitatem Ecclesiæ, quæ est regnum Dei, & promissiones regno toti ac regi factas commemorat, deinde contraria euenta & aduersitates quas Ecclesia perferebat proponens, expostulat cum Deo, liberationem & instaurationem petit, acsum demum benedicit Deo.

Carm. gen. I.

2 TV mihi carmẽ eris rerum pater optime, semper.
Notáque erit populis bonitas me vate futuris,
Pollicitíque immota fides, dum sidera mundo
Voluentur tacito. citius quoque sidera credam
3 In chaos antiquum lapso se condere mundo,
Irrita quàm sacri credam fore fœdera pacti,
4 Hi concepta tuo quondam cum Dauide verbis,

Dum

Dum mare, dum tellus staret, dum sidera cæli.
5 *Dauidici generis mansuram in sæcula prolem,*
Et stabilem regni ventura in tempora sedem.
6 *Te pater ætherei cœtus, te iure piorum*
Sæcla hominum celebrant, patrantem ingẽtia mũdo.
7 *Mirante, & stabilis ius inuiolabile pacti*
Seruantem quem terra tibi quem conferet æther
8 *Magne parens? quem siderei tremit omnis olympi*
Cœtus, & attoniti submissa mente tyranni.
9 *Armorum belliq; potens quocunque moueris,*
Alma fides clara circum te luce refulget.
10 *Tu maris irati furias compescis, & vndæ*
Deïcis insanæ tumidos ad sidera fluctus.
11 *Tu Pharon elatam letbali vulnere sternis,*
Et quicunque tuis miserum caput obïcit armis.
12 *Tu terræ cœliq; opifex: quæcunque capaci*
Complexu facies mundi reuolubilis ambit,
13 *Auctorẽ agnoscunt: Aquilo tibi seruit & Auster:*
Thabor & occiduum qui condit vertice solem,
Quiq; rubet radijs Hermon tepefactus Eois,
14 *Lætitia exultant. validæ tu robore dextræ*
Clara per immensum spargis miracula mundum.
15 *Ante tuum solium tibi iustum apparet & æquum:*
Ante oculos adstat bonitas, & nescia flecti
16 *Promissi sincera fides. O terque quaterque*

Fœlices, quos festarum clangore turbarum
Ad tua sacra vocas: quos sacri lumine vultus
17 Illustras, hilaréque tui sub nominis vmbra
18 Custodis: bonitate tua super æthera vectis
19 Das vires, decus, imperium das impia contra
Agmina, ceu clypeum per dura pericula regem.
20 Tu tibi dilectum secreto numine vatem
Implesti, vt sæclis daret hæc responsa futuris:
21 Ipse mihi legi media de plebe, meóque
Imposui regem solio, qui protegat armis
Isacidas, populóque meo qui iura ministret:
Dauidis & sacro perfudit tempora oliuo.
22 Huic animum viréque dabo præsenq; tuebor
23 Perpetuò, ne fraude lelus, ne robur aperte
24 Exitium ferat: ipse hostes, ipse impia sternet
25 Agmina: nulla meam vertet sententia mentem,
Auxiliúmque feram bonus, & super æthera axẽ,
Nominis auspicio nostri se gloria tollet.
26 Iura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio fœcundum murice, & illinc
27 Palmifer Euphrates. supplex me in vota vocabit
Ille patrem. Deus ille meus tu (dicet) & vnum
Præsidium, vna meæ custodia certa salutis.
28 Hunc ego præcipuo contrà dignabor honore.
Supra alioque dabo rerum moderamina reges,

Qui-

Quicunque immẽsum populis dant iura per orbem,
29 *Nec mens absistet fauor illi in sæcla, nec illis*
Iurata æterni soluentur fœdera pacti.
30 *Quin sobolem & sobolis seros in cuncta nepotes*
Sæcla dabo & stabilis sceptrum immutabile regni,
Donec ab obscuris lucem sol diuidet vmbris
31 *Quòd si posteritas mea fœdera sancta profanet*
32 *Immemor, & legem spernat, iussamq; recuset*
33 *Ire viam, domitos pœnis duróque labore*
Compescam, & plagis vsque exercebo rebelles.
34 *At neque destituam regem bonitate perenni,*
35 *Fœdera nec soluam, nec quod semel ore profudi,*
Vlla immutabit venturi temporis ætas.
36 *Quippe semel sancto firmaui fœdere, iurans*
Per me, Nulla dies initi cum Dauide pacti
37 *Immemorem arguerit. soboles, dum sæcula mundus*
Voluet, ei patrij sceptri moderamen habebit.
38 *Esto mi sol testis ad hæc, & conscia luna*
Cum quibus æquæuum sceptrum Iudæa tenebit.
39 *At nunc sancte parẽs, tumida inflammatus abira,*
40 *Proïcis electum regem. rata fœdera pacti*
Negligis, & capiti sacrum diadema reuulsum
Sternis humi, & populis præbes calcare profanis.
41 *Nuda patent hosti disiectis oppida muris:*
Si qua manet gelida formidine concutis arcem.

42 Cunctis præda sumus populis: rapiuntq; ferunt q;
Vicini, insultántque malis, miserósque proteruis
43 Vocibus illudunt. hostis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci
44 Lætitia: ac gladios hebetas in vulnera nostros:
Nec recreas fractos duro in discrimine belli
45 Iam decus & regni splendor iam proxima cælo
Maiestas versa in tenebras solíque superbi.
46 Gloria strata iacet. breuis immatura iuuentæ
Stamina præcidis: miseræ pars vltima vitæ
In luctu, in squalore ignominiáque senescit
47 Quem finem dabis ærumnis? nunquámne tuorum
Respicies clades vultu placatus amico?
An ceu flamma furens, semper tua sæuiet ira?
48 Ipse memor tecum reputa quàm concita nostræ
Tempora prætereant vitæ frustra ergo crearis
Humani generis sobolem? vt breuis exigat æui
Tempora perpetuo curarum exercita fluctu?
49 Dum fractam luctu & morbis senióve sepulchri
Clauserit obscuro mors illachrimabilis antro.
50 Heu bonitas vbi prisca: fides vbi pristina: vbi illa
Fœdera conceptis quondam cum Dauide verbis
51 Facta tibi? cerne opprobrijs quibus impia seruos
Turba tuos premat insultans: quàm multa silenti
Clauso sim maledicta feram, dum turba prophana,

Dum

Dum circum innumeræ gentes conuicia fundunt,
52 *Nósque tui Christi verbis petulanter amaris*
53 *Aduentum sperare iubent. At tu bone rerum*
Conditor, æterno verax celebraberis æuo.

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN QVARTVM LIBRVM PSALMORVM.

Ps. xc. Domine, refugium factus es nobis in generatione, &c. B. pag. 170.

Moſche gratiã Dei ex ſempiterno decreto eius in ſanctos celebrans, exponit tum inſtabilitatem vitæ humanæ, tum miſeriam Iſraelitarum quos Deus morti adiudicauerat: ideoque precatur Deum vt populum ſuum renouans ducat ipſum in omni ſanctimonia, & gloriam ſuam demonſtret in ductu & ſanctificatione populi ſui.

Carm. gen. V.

1 *COElitum rector bone, abúſque primis*
Sæculis, mundi rudis & iuuenta,
Qui laborantes ope ſubleuaſti
Semper amicos:
2 *Ante quam tellus noua parturiret*
Montium ſaltus tegerétque montes
Lucidus cœli decor, ante metas
Lucis & vmbræ,

Tu manes idem pater orbis, vnus
Nec vices rerum patiens, nec æui
Termino clausus breuis: vnus expers
Finis & ortus.

3 *At breuis nobis miseræque vitæ*
Fila paulatim tenuas senecta
Donec in putrem cinerem caducos
Soluerit artus.

4 *Tempus annorum tibi mille, lucis*
Instar hesternæ, fluidique puncti,
Nulla decursus quod vbi recessit
Signa relinquit.

5 *Nostra vanescit tenues in auras*
Vita per siccas velut vnda arenas,
Aut velut sensus per opaca ludens
Noctis imago.

6 *Herba ceu verno saturata rore*
Manè, mox languet medio sub æstu,
Mox humi, comis iacet arefactis
Vespere sero.

7 *Præter & vitæ mala tot fugacis,*
Quæ voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua semper instans
Pectora vexat.

8 *Quicquid erramus temerè aut maligè,*

Qua

Quæ timor celat tenebris pudórve,
Tu vides nec te latet inquieti
Pectoris æstus.
9 Dum tui pœnas meritas furoris
Mens reformidat propè cogitatu
Ocyus vitæ spatium citatis
Aufugit alis.
10 Septies denos spatiosa in annos
Vita procurrit: quibus est senecta
Firmior, fermè in decimum supersunt
Amplius annum.
Quid senectutis memorem labores?
Transuolat blandæ breue ver iuuentæ,
Inquies curis miserísque morbis,
Ocyus Euro.
11 Deinde quis iustæ tolerabit iræ
Impetum, si iam iubeas nocentes
Pro modo offensæ numeróque iustas
Pendere pœnas?
12 Sic pater sic ô numerare fluxæ
Nos decet vitæ spatium, caducis
Mens vt à curis reuocata veri
Lumen honesti
13 Certat. O tandem placidus fauénsque
Desine irarum propiúsque seruis

Semper assueta tibi lenitate
Consule fessis.
14 Fac tuæ fructu bonitatis aucti,
Gaudio tandem satiemur: ægris
Liberi vt curis reliquos agamus
Suauiter annos.
15 Cedat & lætis fugiens vicissim
Luctus, exacto modus & labori
Par voluptatis subiens amarum
Mitiget æuum.
16 Facta, maiestas, opera, amplitudo,
Nota sint seruis tua posteríque
Nota seruorum, tua qui libenter
Iussa capessunt.
17 Fac tuæ semper bonitatis vt nos
Splendor illustret bone rector orbis
Gratiæ aspirans fauor actiones
Frosperet omnes.

Ps. xc 1. Qui habitat in adiutorio altiss. &c.

B pag. 172.

Psaltes fiduciam suam quam collocauit in Deo statuens pijs in exemplum, eos hortatur vt certa fide recumbãt in Deo. defensionem prænuntiat ab omni malo: ac postremò Dei verbis omnia bona præsentia & futura pollicetur.

Carm.

Carm.gen.VI.

1 SI protegendam præsidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum,
2 Insana quum sors intonabit,
Si Domini fugias sub vmbram,
Securus omnem fer violentiam
Sortísque mortísque, & tetricas minas
Contemne, securus tumultum
Despicias creperi duelli,
3 E fraude cæca te Deus eximet,
Frangétque casses insidiantium.
Nec sæuiens latè venenum
Lethiferæ patiere pestis.
4 Expandet alas te super, & suis
Pennis fouebit rebus in asperis:
Certúsque promissæ salutis
Sub clypei latitabis vmbra.
5 Noctis per atræ cæca silentia
6 Non expauescès cæca pericula:
Non luce grassantem timebis
Perniciem nec aperta bella:
7 Intérque strages mille cadauerum,
Dextera, sinistra, mille cadauerum
Periculorum exors propinquam
Incolumis fugies ruinam.

8 Pœnam luentes interea malos
9 Lætus videbis: præsidio Dei
Securus armorum & tumultus
Ceu validis tegerere muris.
10 Nec te, nec ædes vis propius tuas,
11 Aut damna tangent. nam Deus Angelos
Custodiæ tuæ salutis
Præficiet, vigilésque ad omnes
Motus, viarum qui referent moras:
12 Qui per salebras te manibus ferant
Ne saucietur pes recussus
Obÿcibus scopulorum acutis.
13 Securus atras inter & aspides
Deges, ferarum & pignora tigridum:
Tutúsque calcabis dracones,
Et Libycæ catulos leænæ.
14 Obseruat (inquit) me Deus vnicè, &
Honore nomen prosequitur meum:
Laborioſis hunc vicissim
Incolumem eripiam periclis.
15 Præsens vocanti subsidium feram,
Et imminenti rebus in asperis
Fato eximam exemptóque honorum
Eximium decus arrogabo.
16 Faxo virenti roboretransigat

Sera

Seræ senectæ tempora suauiter:
Mebsque monstrabo beare
Qua soleam ratione amicos.

Ps. XCII. Bonum est confideri Domino, & psallere, &c. B. pag. 173.

Ecclesia seipsam comparans ad laudandum Deum opera eius admiratur, repentinos improborũ quanuis florentissimorũ casus & suam salutem honorémque à Deo acceptum narrat: ac postremò æternam fidelium Dei seruorum fœlicitatem prædicat ad laudandum Deum.

Carm. gen. III.

2 *TE prædicare, laudibus te prosequi,*
Rex alme cœlitum decet,
3 *Seu Sol Eoa luce terras purpuret,*
Seu nox tenebris obruat,
Lux prædicantem me tuam clementiam
Nox audiet constantiam.
4 *Nec voce tantàm sed canora barbito,*
Sed cymbalo, sed nablio.
5 *Operum tuorum tacita cogitatio*
Animum iacentem exsuscitat.
Quum facta reputo, gestiunt præcordia
Perfusa dulci gaudio.
6 *Opera facta ô magna verè, ô sub cauæ*
Consilia mubę condita:
Consilia cæcis mentibus mortalium

7 *Ignota qui non cogitant*
Florere prauos instar herbæ quam fouet
Sol lenis, humor educat:
8 *Mox instar herbæ frigorum afflatu leni*
Marcentis euanescere.
9 *Tu semper idem permanes nec sentiens*
Rerum vires nec temporum:
10 *Sceleris amicos ac tuos hostes premet*
Ruina ineuitabilis:
11 *At me fouebis patria indulgentia,*
Crudo vigentem robore:
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo iuuentæ lumine.
12 *Oculis malignis qui tuentur me hostium*
Pascam ruinis lumina.
Et impiorum qui creant molestiam
Mihi, lætus excidium audiam.
13 *Ceu palma, iustus germinabit interim,*
Aut cedrus in Libani iugo
Quam non procellæ, non calor, non frigora
Honore nudant frondium.
14 *Quæ planta firmis hæserit radicibus*
In æde Domini aut atriis,
Se flore amæno frondibúsque vestiet:
15 *Fluxique lapsu temporis*

Aegræ

AEgræ senectæ damna nulla sentiet,
Onerata largis fructibus.
16 *Vt nota cunctis gentibus sit æquitas*
Domini potentis: qui meæ
Arx est salutis vna qui nunquam malæ
Affinis est iniuriæ.

Ps. XCIII. Dominus regnauit decorem, &c.

B. pag. 157.

Psaltes amplitudinem regni Christi & potentiam celebrat, ab vniuersali rerum creatarum & singulari æternáque Ecclesiæ administratione.

Carm. gen. II.

1 IAm Dominus rerum imperium suscepit, amictus
Decore multo & dignitate, robore
Iam sese accinxit: Dominus, qui mœnia mundi
Firmauit, vllo non mouenda sæculo.
2 *Cuius ab æterno solium est immobile regni,*
Vt ipse, nullas temporum metuens vices.
3 *Flumina præcipites voluant cum murmure fluctus,*
Et æquor vndis æstuet minacibus,
4 *Compescit Dominus grauidis turgentia nimbis*
Flumina minacis sternit vndas æquoris,
5 *Stat fixum & cunctis manet inuariabile sæclis*
Quodcunque Dominus ore sancto protulit.
Quæque ædem exornãt Domini sacra mystica nulla

Obliuionis damna ſeræ ſentient.

Ps. XCIIII. Deus vltionum Dominus: Deus vltionum liberè egit, &c. B p. 176.

Dauid cum ſuis à perfido Schaulis comitatu vexatus Deum orat vt manum adhibeat ad vlciſcendos improbos: improbitatem maleficia, & blaſphemias narrat, improbos obiurgat dementiæ ipſorum nomine & bonos ab euentu quem Deus vtriſque largiturus eſt, à promiſſionibus eius, & à ſui ipſius exemplo conſolatur.

Carm. gen. XIIII.

1 O Fraudis vltor ſceleris ô vindex Deus,
Oſtende numen impios contra tuum.
2 *O iuſte iudex orbis, expergiſcere,*
Meritiſque pœnis reprime arrogantiam.
3 *Quoúſque tandem rector orbis optime,*
Seſe ſuperbè iactitabunt impij?
4 *Deuota ſceleri factio in ſcelere ſuo*
Plaudit ſibíque fabulis ſtultis placet:
5 *Tuúmque populum pedibus interim premunt,*
Tuam proteruè hæreditatem proterunt:
6 *Viduam trucidant aduenámque, & omnibus*
Parente caſſos obruunt moleſtijs:
7 *Secúmquin muſſant, Hæc Deus non adſpicit,*
Nec fanda prorſus & nefanda intelligit.
8 *Gens ergo bruta penitus ignorantia*
Obſeſſa pectus ſommolentum, diſcute

9 *Animi veternum & cogita tecum, Deus*
Qui fecit aurem surdus est? qui luminum
10 *Formauit orbes, ipse nil videt? vagas*
Sine lege gentes recta qui sequi docet,
Non is suorum puniet scelera, quibus
Oracla legum sacrosancta credidit?
11 *Arcana nostri pectoris nouit Deus,*
Consilia vana spes inanes turbidos
12 *Aestus. Beatus ille demum quem parens*
Erudit amore patrio, legis suæ
13 *Cui scita monstrat rebus in duris aget*
Securus æuum, dum paratur impio
Nassa, in lacunam incogitantem quæ trahat.
14 *Hæreditatem nec Dominus vnquam suam*
Ope destitutam negliget, nec impijs
15 *Prædæ relinquet. sed tribunal iudicum*
Ad æquitatis diriget normam suæ:
Vitámque ad illam dirigent boni suam:
16 *Contra scelestos quis mihi auxilium feret?*
Mecum impiorum qui premet superbiam?
17 *Nam iam sepulchri frigidus sub frigido*
18 *Cumulo iacerem, nisi Dominus opem mihi*
Præsens tulisset & sua clementia
Firmasset animum, & iam vacillantem gradum
19 *Fulsisset: & me pænè submersum malis*

Solatus esset, anxiæque nubibus
Curæ remotis reddidisset gaudium.
20 *Mecum loquebar, Quid scelestis cum Deo*
Commune? scelera legis vmbra qui sua
Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
21 *Consilia coëunt: factione innoxium*
Premunt, iniquísque obruunt sententijs:
22 *At rector orbis me tuebitur meæ*
Custos salutis, arx meæ fiduciæ,
23 *Pro scelere prauis digna reddit præmia:*
Suis & ipsos artibus pessundabit
Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

Ps. xcv. Venite, exultemus Domino, iubilemus Deo, &c. B. p 178.

Dauid Ecclesiam ad cultum & obsequium Dei hortatur, à fœdere inito cum Deo & maiorum exemplo.

Carm. gen. 11.

1 *EIa alacres cuncti Domini celebremus honores:*
Salute parta Domino agamus gratias,
2 *Eia alacres rapiamus iter, mora segnis abesto:*
Domino canora personemus barbito.
3 *Magnus enim Dominus Deus est: Rex magnus, &*
Longè vniuersis est deis potentior. (orbis
4 *Ille manu fulsit vastæ penetralia terræ,*
Et nube cincta montium fastigia

5 Ille

5 *Ille vagum ferisq́; & factum temperat æquor,*
Terrámque falsis innatantem fluctibus.
6 *Eia igitur genibus flexis manibusq́; supinis:*
Dominóque nostro supplicemus & patri.
7 *Noster enim Deus est, nos grex illius: ab vno*
Pendemus illo, spiritumque ducimus:
Si modò non lentam verbis damus illius aurem,
Nec respuamus monita pertinaciter:
8 *Nec velut ad Meribam me rixis, inquit, acerbis*
Et arroganti prouocetis murmure:
Aut, Arabum veluti quondam per inhospita saxa
Vires rebelli voce tentetis meas:
9 *Quum proaui vestri me explorauêre, meámque*
Didicêre factis plurimis potentiam.
10 *Illa quater denis mihi natio restitit annis:*
Dixíque semper interim, Hæc gens disipit,
Et mea securas transmittit dicta per aures.
11 *Ira ergo iusta in pertinaces concitus*
Iuraui, Terræ gens hæc ingrata beatæ,
Promissa amicis commoda haud carpet meis.

Ps. XCVI. Cantate Domino canticũ. &c. B. p. 180

Psaltes Ecclesiam gentiũ cum Iudæis hortatur ad laudationem Dei, tum creationis & administrationis potentissimæ, nomine, tum regni sempiterni in cuius possessionem missus est aduentu suo Filius per voluntatem patris.

Carm.gen.x.

1 NOn vsitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Abusque terræ finibus.

2 Cantate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite,
Et mente grata agnoscite
Vestræ salutis vindicem.

3 Sol qua recurrit audiant
Gentes Dei potentiam,
Stupórque dulci gaudio
Perfusa oberret pectora,

4 Námque vnus est verè Deus
Cunctísque maior laudibus,
Et dijs timendus cæteris,
Quos horret error credulus.

5 Vesana gentes cætera
Pro dijs colunt ludibria:
Dominus potenti dextera
Cælum solúmque condidit.

6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia:
Eiúsque templa siderum
Fulgore lucent gloriæ.

7 Tribuite

7 Tribuite Domino gentium
Terras colentum sæcula,
Tribuite regi cœlitum
Et robur & potentiam.
8 Tribuite magnitudinem
Tanto decoram numini.
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.
9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite:
Omnésque rerum termini
Deum tremant, & diligant.
10 Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catena immobili, &
Aequis gubernat legibus.
11 Lætetur æther, gestiat
Tellus, fretum præ gaudio
Exultet, & quicquid freti
Salsas lacunas incolit.
12 Campi virescant arij,
Se culta fruge vestiant,
Arrideánque floribus
Siluæ, & grauentur fructibus.
13 Natura rerum gestiens,

Cunctos per artus sentiat,
Dei sui præsentiam,
Et prompta iussis pareat.
Ius namque veniet dicere,
A vi suos vt asserat,
Mundúmque iustus legibus
Et veritate temperet.

Ps. XCVIII. Dominus regnauit, &c. 2. p. 182.

Dauid prophetans regnum Christi magnificentiam illius explicat, euersionem idololatriæ & superstitionum omnium, lætitiámque & bonum fidelium obsequentium Deo: quos idcirco ad obsequium & laudem Dei prouocat.

Carm. gen. 11.

1 IPse sui Dominus regni moderatur habenas:
Lætare tellus continens, & insulæ
Quas vagus Oceanus complectitur vndis
Cuicunque cæli subiacetis cardini.
2 *Hunc circum vmbri ferè nubis prætexit amictus,*
Pallénsque multa fusca nox caligine.
Apparent famulæ iuxta, firmántque tribunal
Seueritásque dura, mitísque æquitas.
3 *Ante volant sæuum rutilantes fulminis ignes,*
Hostésque flammis obruunt sequacibus.
4 *Fulguribúsque micat late flagrantibus æther:*
5 *Attonita tellus int remiscit: montium*

Saxa

Saxa fluunt, rapido ceu cera liquescit ab igne,
A sempiterni pauida vultu numinis.
Terra sui à vultu Domini tremefacta liquescit:
6 *Et æquitatem templa cœli prædicant.*
Et quicunque habitant terras vbicunque remotas
Nouêre numen & Dei præsentiam.
7 *Illis ora pudor turpis confundat, inanes*
Quicunque mentis stipites pro dijs colunt:
Dúmque sacris placant picti ludibria trunci,
Se gloriantur impio in scelere pios.
Quicquid vbique Dei sub nomine credulus error
Honorat, vnum adimet vnum diligat.
8 *Læta Sion tenebras errorum cernet abactas:*
Iudæa dulci delibuta gaudio,
Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
Euersa, pœnas luere meritas impios.
9 *Nam procul astriferi trans ignea mœnia mundi*
Tu frœna rerum iustus arbiter tenes.
Téque deos infra longè premis altior omnes,
Tuiq; obumbras numinis fastigio.
10 *Ergo Deum quicunque pio complectere amore,*
A scelere mentem contine puram manum:
Nam Domino cordi est pietas, vitámque bonorum
A vi tuetur impiæ tyrannidis.
11 *Et lætum offundit lumen cultoribus æqui,*

Et pura sceleris corda recreat gaudio.

12 *Vos quibus est cordi reuerentia iuris & æqui,*
Gaudete, Domini spe fauoris ac opis
Securi: gratóque Deum super æthera cantu
Sanctúmque nomen eius vsque tollite.

Ps. XCVIII. Cantate Domino cant. &c. B. p. 183.

Psalles Iudæos, gentes, & res omnes creatas hortatur vt gratulentur Christo inimicis triumphanti.

Carm. gen. x.

1 *NOn vsitato carmine*
Rerum parentem pangite,
Virtute qui victoriam
Non vsitata retulit.
Sua ipse solus dextera,
Externæ opis nil indigus.
Nos liberando, posteris
Miranda gessit sæculis.

2 *Sensêre gentes impiæ*
Bello Dei potentiam:
Pœnas luendo iudicem
Sensêre iustum & vindicem.

3 *Promissa soluit optima*
Fide Isaci nepotibus,
Partæ salutis testibus,
Totius orbis incolis.

5 Huic

4 Huic ergo læti psallite
Totius orbis incolæ:
Hunc ferte in astra laudibus,
Lætis tubæ & clangoribus.
5 Laudate Dominum barbito,
Neruísque carmen iungite:
6 Lenísque tibiæ modis
Adsit sonora buccina.
7 Testetur æquor gaudium
Et quicquid æquor occulit:
Orbísque terræ gestiat,
Et quicquid orbis educat.
8 Exultet vnda fluminum,
Leni susurrans murmure:
Montésque læti plausibus
Deum venire gaudeant.
9 En ipse Dominus aduenit,
Cunctis vt orbis incolis
Det æqua, iustis præmia,
Et facta plectat impia.

Ps. XCIX. Dominus regnauit, iraſc, &c. B p. 185

Psalles in similiam potentiam Christi regis nostri, iustitiam, & gratiam in omnes gentes prædicat: ab exemplo maiorum constantem eam fore docet: ac proinde omnes hortatur ad colendum & prædicandum regem.

Carm.gen.XIII.

IAm regnum Dominus, ſpirituum pÿs
Qui dat iura choris, ſuſcipit: impÿs
Horror terrificet pectora gentibus:
Tellurem quatiat tremor.
2 Nec tantùm Solymæ vim Dominus ſui
Fecit conſpicuam numinis, & ſuæ
Maieſtatis opes cernere finibus
Terrarum dedit vltimis.
3 Ergo te meritis tollat honoribus,
Auguſtum celebret gens hominum tuum
4 Nomen, qui ſalubri temperie modum
Sceptris conſtituas tuis.
Selectæ ſoboli qui populi tui
Ius nullis dederis mobile ſæculis:
Frænas iuſtitiæ qui moderamine
Aequali genus Iſaci.
5 Sublimem Dominum laudibus & Deum,
Solus qui liquido regnat in æthere,
Ferte, & ſcamna pedum (ſanctus enim Deus
Eſt noſter) veneramini,
6 Huic Moſes & Aron & Samuel bonus
Docti legitimis tingere victimis
Aras, conſilium quum peterent, data
Sæpe oracula petentibus.

7 De

7 De pila tereti nubis eis dabat
Responsa ambiguis sollicito metu,
Legum quòd monitus pactáque fœdera
Seruassent stabili fide.
8 Aurem supplicibus tu facilem dabas
O rerum genitor maxime & optime,
Indulgénsque bonis, & scelerum simul
Vindex, durus in impios.
Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solus qui liquido regnat in æthere: &
Montem quo colitur (sanctus enim Deus
Est noster) veneramini.

Ps. c. Iubilate Deo omnis terra, &c. B. p. 186.

Psalles Ecclesiam ad laudes Dei hortatur propter gratuitam electionem, vocationem & beneficentiam constantem ipsius.

Carm. gen. XXIII.

1 ORbis omnis incolæ
A sole Eoo ad hesperum
2 Iubilate, & optimo
Rerum parenti plaudite
Mente læta, & ritibus
Seruite puris numinis.
Gestientes gaudio
Adite sancta limina.

3 *Ille noſter eſt Deus,*
Noſter parens & conditor.
Non enim nos finximus
Ipſi, ſed illius ſumus,
Qui leui de puluere
Alit creatos & regit.
4 *Ad fores ergo illius*
Adite læti, gratias
Agite: feſtis laudibus
Benignitatem pangite.
Prædicate cæteris
Nomen beatum gentibus.
5 *Nam benignitas Dei,*
Et in ſuos clementia,
Clauſa nullo eſt termino.
Et firma ſtat pactis fides
Poſterorum poſteris
In ſempiterna ſæcula.

Ps. CI. Miſericordiam & iudicium, &c. E. p. 187

Dauid rex factus Deo ſpondet ſe procuraturũ ſanctificationem ſuam, conſilij comitatus ſui, totius regni, & Eccleſiæ.

Carm. gen. V.

1 TE ſalus rerum cano, qui precanti
Lenis irarum es, facilíſque flecti,
Impiorum iram tetricus rebelles

2 Hæc

Frangere fastus.

2 *Huc meæ vires vigilant, labores*
Huc ferent omnes, opis in tuæ spem
Semper vt castis domus institutis
Culta nitescat.

3 *Si salutarem mihi tu serenus*
Porrigis dextram, tibi corde puro
Seruiam, fraudum, scelerísque purus
Seruiet aula.
Nec mihi exemplum statuam sequendum,
Litibus siquis miseros iniquis
Vexet, aut causam tenuis clientis
Prodidit hosti.

4 *Sponte qui prauis studijs inhæret*
Sit procul: sæui sceleris minister
Candidos nunquam mihi censeatur
Inter amicos.

5 *Quisquis incautum lacerat sodalem,*
Clám venenato iaculatus ictu,
Persequar, plectam, penitúsque ab ima
Stirpe reuellam,
Nec meæ mensæ dapibus fruetur
Mentis elatæ tumor, arrogánsque
Vultus, & cunctos veluti minores
Lumine spernens.

6 *Veritas simplex quibus est amori,*
Hos amo, amplector, video libenter:
His mihi seros socijs senectus
Impleat annos.
Integer vitæ, mihi sit minister:
7 *Tecta non intret mea fraudulentus:*
Nemo mecum intra mea commoretur
Limina mendax.
8 *Impios longè (mora nulla) terræ*
Finibus pellam: procul omne monstrum
Ciuitas sancta vt Domini releget
Flagitiorum.

Ps. CII. Domine exaudi orationem &c. B. p. 181

Ecclesia in captiuitate diu versata Deum supplicat: suas calamitates, ærumnásque proponit, seipsam confirmat recordatione naturæ & promissionum Dei, quarum complementum prædicat fore in aduentu Christi, & communi vocatione gentium: itaque Deum orat vt suæ naturæ, promissionis, & gloriæ recordatus Ecclesiam conseruet, itque benedicat in æternum.

Carm. gen. XIII.

2 EXaudi genitor sancte meas preces,
Clamorísque sonum percipe lugubris:
3 *Non vultum misero subtrahe, cladibus*
Omni ex parte prementibus.
Aures supplicis nunc adhibe mei:

Da votis facilem te, pater optime,
Et presso celerem porrige dexteram,
Et præsenti ope subleua.
4 Ceu fumi nebulæ tempora transuolant,
Vt lentis coquitur terris ab ignibus,
Paulatim tacitus sic dolor aridis
Humorem ebibit artubus.
5 Dum luctu crucio me dapis immemor,
Vt secta è viridi gramina cespite
Arescunt nimio torrida sole, cor
Exsuccum mihi tabuit.
6 Crebrò sic remeans spiritus ilia
Tendit, sic gemitus pectora concutit
Mœstus continuo, tabida vti cutis
Iam vix hæreat ossibus.
7 Vt saltus habitans, cuculus auios,
Aut tectis latitans noctua dirutis,
8 Aut turtur viduus, solus, inops, dies
Et noctes vigiles gemo.
9 Dum ceu ludibrium rideor improbis,
Irrisúmque petunt fraude nefaria.
10 Nec panis cinere est gratior arido, &
Potum tempero fletibus.
11 Istis ira malis me cumulat tua,
Qui me sustuleras ex humili loco,

Sublimi grauius rursus vt è grado
Tractum præcipitem dares,
12 *Vt sero in tenebras vmbra crepusculo*
Vanescit, celeres deproperant dies
In mortem, veluti sub medio die
Fœnum, corpus inaruit.
13 *Ad te perpetuis sæcula sæculis*
Nectentem, volucris non fuga temporis
Carpit, nec memorem nominis obruet
Famam posteritas tui.
14 *Tandem surge pater, tecta Sionia*
Iam lenis placido respice lumine.
Iam pleno redeunt tempora circulo,
Promissúmque ferunt diem.
15 *Iam serui lapides respiciunt tui*
Disiectos faciles sparsáque rudera,
Incultiq; soli iam miserabilem
Versa mente dolent vicem
16 *Vt vertat populos terror in exteros,*
Vt nomen Domini sit celebre omnibus
Et numen trifidum qua colitur solum,
Formidabile regibus.
17 *Versam restituet quum Solymam, suæ*
Maiestatis opes quum dabit adspici:
18 *Lugentum miseris quum querimonijs*

Flectet

Flectet se, & prece supplice.
19 Scribentur tabulis ista fidelibus,
Seris vt Domini nota nepotibus
Sit laus, nec senium prodita posteris
Norit gloria sæculis.
20 De sanctis adytijs atheriæ domus,
Templi sepositis de penetralibus,
Cœlestis Dominum non piguit soli
Curas respicere ad leues.
21 Nexorum vt gemitus audiat & neci
Addictos tetrica compede liberet:
22 Laudes vt Solymæ templa Deo sonent,
Et nomen recinat Sion
23 In cœtu celebri. Tum procul vltimis
Terrarum populi finibus excitis
Illuc sacra ferent, & Domino dabunt
Reges munera supplices.
24 Quamuis in medio curriculo meum
Robur comminuit, destituit manum,
Atque æui spacijs tempora lubrica
Contraxit breuioribus:
25 Clamabo tamen, O mi Deus vnice
In vitæ medio ne stadio breuem
Cursum siste rotæ; quantulum ad vltimam
Iam metam superest mihi?

Te nunquam breuibus clausa recursibus
Astrorum senio conficiet dies.
26 *Tu terræ stabilis mole, volucribus*
Tu cæli prior ignibus.
27 *Illis interitus stant sua tempora:*
Tu nullo interitum tempore senties.
Annorum series cætera deterit,
Vt vestis teritur vetus
Et detrita nouis pallia vestibus
Permutat locuples sic abit & redit,
Et mutat facies imperio tuo
Mundi dædala machina.
28 *At tu qui fueras semper es atque eris:*
In teipsoque habitas nec varius vices
Decurso patiens tempore, permanes
Metæ sæcula nescia.
29 *Sed serui soboles & sobolis tuæ*
Serui posteritas per seriem tuis
Tecum perpetuis æmula sæculis,
Aeui tempora transigent.

Ps. CIII. Benedic anima mea Domino.

B. pag. 190.

Dauid seipsum ad benedicendum Deo excitans recẽset gratiam illius erga se & erga Ecclesiam totam verbo, operibúsque testatam, ac postremò erga res omnes creatas potente

tente ipsius regno demonstratam: ideôque res omnes creatas in cœlo & in terra inuitat ad Dei laudes secum prædicandas.

Carm. gen. v.

1 SIt parens rerum mihi carmen: illum
Vox canat, sensus petat, & remotis
Quisquis est fibris vigor, & sacratum
Nomen honoret.

2 Mens Deo laudes cane, redde grates
Mens Deo: nullis beneficia sæclis
Excidant, & quæ tribuit benigna
Munera dextra.

3 Qui scelus tollit maculosum, & ægros
4 Sonat angores, animóque vires
Reddit & vita properante fato
Prorogat annos.

5 Qui manu larga tibi plura donat
Ore quàm poscas, animo vel optes:
Seruat ac in morem aquilæ, virentem
Flore iuuentam.

6 Integer iudex: scelerúmque vindex,
Tradidit sancto sua iura Mosi:
7 Isaci prolem docuit piarum
Dogmata legum.

8 Lenis & blandus, dare dona largus.

9 Tardus irasci: neque sempiternæ
Sæuit offensæ memor, aut peremnes
Ardet in iras.

10 Nec modus pœnæ numerúsve nostris
11 Æquus est culpis: bonitas redundat
Latiùs, terræ plaga quàm remoto
Dissitat olympo.

12 Tam procul nostri maculas remouit
Criminis, quàm se procul à cubili
Gaditano sol oriens Eois
Exerit vndis.

13 Qualis in natos placidi parentis
Lenitas, talis Domini benigni est,
Quisquis illius pietate vera
Nomen adorat.

14 Tu sinus mentis penitus repostos,
Tu pater nosti penetrale cordis:
Quippe nos terræ memor è rubenti
Puluere factos.

15 Herba ceu latens pueri venustas; lactens.
Prodit, occultóque adolescit æuo
Donec vt fœnum cadat arefactum
Falce senectæ.

16 Instar aut floris Tyrio comantis
Murice, vt vultu modicè serenò

Risit,

Riſit, afflatu tepidi repente
Concidit auſtri.
17 Sed Dei æterna bonitate in æuum
Tutus æternum, remanet piorum
Cœtus, & longa ſerie propago
Sera nepotum:
18 Si nec æternas violabit icti
Fœderis leges memoriq; iuſſa
Mente ſeruarit, referátque vitæ
Puriter acta.
19 Ille flammantis ſuper alta cœli
Culmina immotum ſolium locauit,
Et ſuo nutu facilé vniuerſum
Temperat orbem.
20 Angeli iuſſis Domini miniſtri,
Sub iugum ius eſt quibus poteſtas
Cuncta cogendi, Domino Deóque
Pangite laudes.
21 Quique caſtrorum comites meretis
Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulo dictis, Domino Deóque
Pangite laudes.
22 Quæq; per vaſtos vbicunque fines
Imperi pollens opifex creauit,
Plaudite auctori Domino Deóque

Pangite laudes.

Mens Deo grates cane: redde grates
Mens Deo: hunc sensus petat, & remotis
Quisquis es fibris vigor, & beatum.
Nomen honoret.

Ps. CIIII. Benedic anima mea Domino.

B. pag. 192.

Psaltes seipsum ad Deum laudandum concitans, enarrat argumenta laudis eius à rebus creatis: itaque ordinem creationis cœli & terræ, & dispositionem ex parte attingens, administrationem rerum dispositarum à Deo & vsum earum quam creaturæ percipiunt in aëre, terra, & mari omniumque conseruationem à Deo factam exponit: postremò omnia secum ad prædicandas Dei laudes hortatur. & contrà venientibus malè precatur.

Carm. gen. 1.

2 TE rerum Deus alme canã Dominumq; patrẽq;:
Magne parẽs sancta quàm maiestate verẽdus
Aetheris æternas rector moliris habenas.
Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestit pro tegmine lumen.
3 *Tu tibi pro velo nitidi tentoria cæli*
Et liquidas curuo suspendis fornice lymphas:
Et leuibus ventorum alis per inania vectus,
Frænas ceu celeres volitantia nubila currus.
4 *Apparent accinctæ auræ flammæq; ministræ,*

5 Vt

5 *Vt iussa accipiant. Stat nullo mobilis æuo*
Terra, super solidæ nitens fundamina molis
6 *Pollenti stabilita manu terra obruta quondam*
Fluctibus, vt fuso super ardua culmina velo:
7 *Sed simul increpuit tua vox, tonitrúque tremendo*
8 *Insonuêre auræ. paulatim ascendere montes*
Cernere erat, sensimq́, cauas subsidere valles,
Inq́; cauas valles trepidas decurrere lymphas.
9 *Néue iterum immissa tellus stagnaret ab vnda,*
Limitibus compressa suis resonantia plangit
Littora, præscriptas metuens transcendere metas.
10 *Tum liquidi fontes imis de collibus augent*
Flumina, per virides vndas voluentia campos,
11 *Vnde sitim sedent pecudes, quæ pinguia tondent*
Pascua, quíque feris onager saxa inuia siluis
12 *Incolit. hic leuibus quæ tranant aëra pennis,*
Per virides passim ramos sua tecta volucres
Concelebrant, mulcéntque vagis loca sola querelis.
13 *Tu pater aërios montes, campósque iacentes*
Nectare cæleſti saturas, fœcundáque rerum
Semina vitales in luminis elicis oras:
14 *Vnde pecus carpat viridis noua pabula fœni:*
Vnde olus humanos geniale assurgat in vsus:
Quæq́; nouent fessas cerealia munera vires:
15 *Quæq́; hilarent mentes iucundi pocula vini,*

Quíque hilaret vultus ſuccus viridantis oliui.
16 *Nec minus arboribus ſucci genitabilis humor*
17 *Sufficitur, cedro Libanum frondente coronas,*
Alitibus nidos abies tibi conſita ſurgit,
Nutrit vbi implumes peregrina ciconia fœtus.
18 *Tu timidis montes damni caua ſaxo dediſti,*
Tutus vt abſtruſis habitaret echinus in antris.
19 *Tu lunæ incertos vultus per tempora certa*
Circum agis: puróque accenſum lumine ſolem
Ducis ad occiduas conſtanti tramite metas:
20 *Inde ſuper fuſis cuncta inuoluentibus vmbris,*
Per tacitas ſpargis nocturna ſilentia terras.
21 *Tum fera prorepit latebris, ſiluíſque relictis*
Prædator vacuis errare leunculus aruis
Audet, & è cœlo mugita pabula rauco.
22 *Te patrem expoſcit: dein rurſus ſole renato*
Abdit ur occultis prædatrix turba cauernis:
23 *Inq; vicem ſubeunt hominúm boúmque labores*
Donec ſera rubens accendat lumina veſper.
24 *Sic pater in cunctos dedis te commodus vſus.*
Nec tantùm tellus genitor, tua munera ſentit,
25 *Tam varijs fœcunda bonis: ſed & æquora ponti*
Fluctibus immenſas circumplectentia terras,
Tam laxo ſpatioſa ſinu: tot millia gentis
Squamigera tremula per ſtagna liquentia cauda

26 *Exultant*

26 *Exultant: tot monſtra ingentia & horrida viſu*
Veliferas circumnant puppes: grandia cete
Effingunt molles vitreo ſub marmore luſus.
27 *Atque adeò quæ terra aruis, quæ fluctibus æquor*
Educat, à te vno pendent, pater optime, téque
Quæque ſuo proprium poſcunt in tempore victum.
28 *Te magnam pandente manum ſaturantur abundè*
29 *Omnia: te rurſus vultum condente, fatiſcunt:*
Te tollente animam ſubitò exanimata recurrunt
30 *In cinerem: inſpirante animam te denuò ſurgit*
Illico fœcundæ ſobolis generoſa propago,
Et deſolatas gens incolit aurea terras.
31 *Sic eat: ô nullo regnet cum fine per æuum*
Maieſtas diuina: ſuúmque in ſæcula lætus.
32 *Seruet opus Deus, ille Deus, quo territa tellus*
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumifera trepidum nebula teſtante pauorem.
33 *Hunc ego dum viuam, dum ſpiritus hos reget artus,*
34 *Vſque colam: tantúm ille meas facilíſque bonúſque*
Accipiat voces: nempe illo oblector in vno.
35 *At verò impietas planè extirpetur abima*
Radice, & ſcelerum ſtirps nulla repullulet: ac nos
Te rerum Deus alme patrẽ Dominumq; canemus.

Ps. cv. Cõfitemini Domino, & inuo &c. B. p. 196
David hortatur Eccleſiam Dei ad celebrandum & colendum

ipsum; tum propter gratuitum fœdus cum ipsis à Deo initum, tum propter singularia illa Dei beneficia quæ ab ipso populus acceperit, inde à fœdere cũ Abrahamo initio Quãobrem illis summatim & ordine expositis, docet omnia accepta esse ferenda gratuitæ promissioni Dei, & agnoscenda sancte ac fideli obsequio.

Carm. gen. xxvi.

1 CAnite Dominũ, & inuocate nomen eius: exterís
Facta gentibus per orbem prædicate illustria.
2 Ille sermo, carmen ille, & illius miracula,
3 Nomen eius, numen eius vna nobis gloria.
Hunc amantũ & hunc petentũ palpitet cor gaudio.
4 Robur eius pignus eius sacrosanctum roboris
Petite: vultum eius beatum continenter quærite.
5 Subeat animum quanta nostris edidit maioribus
Signa, quæ portenta: legum scita quæ reliquerit.
6 Vos Abrami, vos Iacobi posteri, serui Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor.
7 Ille rerum rector vnus, orbis vnus arbiter,
8 Pacta nostris firma seruat facta cum maioribus.
Verba meminit: mille sancta in sæcla nectit fœdera,
9 Icta primitus cum Abrahamo, deinde iurata Isaco:
10 Isaci sancita nato lege non mutabili:
Posteríque sempiterno robora ta vinculo:
11 Quum tibi Chananea (dixit) arua sorte diuidam:
12 Turba numero farua quanuis aduena illic degeret,

Aucta

Aucta nondum stirpe longis temporum decursibus.
13 *Regna quanquam & nationes exul errãs verteret:*
14 *Hos tamen Dei benigna fouit indulgentia:*
Vimque duram præpotenti dextra ab illis arcuit
Et minis reges potentes tetricis compescuit.
15 *Ne mihi (inquit) consecratos, ne mihi vnctos tãgite:*
A meis, moneo, prophetis abstinete iniuriam.
16 *Quum famẽ voracẽ in orbem contumacẽ induceret,*
Gentibúsque alimenta latè noxijs subduceret,
17 *Præuium misit ministrum Nili ad arua fertilis,*
Filium pulchræ Rachelis mango turpis vendidit:
18 *Carceris latuit tenebris, crura vinctus compede,*
19 *Somnij donec soluti nota regi veritas,*
20 *Crura ferro liberauit, soluit animum crimine:*
21 *Et noua sortis benignæ iam vicissitudine,*
Regiorum seruulorum seruus antè ignobilis:
22 *Fræna rerum tractat vnus: nuperè custodiæ*
Missus, aulæ purpuratos nunc coërcet vinculis:
Et senum iuuenis seueræ præsidet prudentiæ.
23 *Isaci tandem propago culta linquens patria,*
Pinguis ad fluenta Nili castra fixit aduenæ.
24 *Ac Deo fouente, læta stirpe sic refloruit,*
Viribus breui vt præiret inquilinus incolas.
25 *Tum Phari rector superbæ mẽte versa Abramidas*
Fraude molitus nefanda, stirpitus reuellere:

26 Circulo donec voluto destinati temporis,
Legifer cum fratre Moses missus est diuinitus:
27 Ac Pharon Phariq; regem terruit miraculis
28 Ergo natura, imperantis non rebellis iussibus,
Vestiit polum tenebris, & solum calligine
Condidit ceu nocte cæca solet iusso cedere:
29 Vnda decolor cruoris tabe riuos polluit,
Squameæq; strage gentis inquinauit littora.
30 Terra fœlix antè frugum, mora nunc præpostero
Turpibus fœcunda ramis squalet: ipsa regia
Fœta ranis, ipsa regum fœta sunt cubilia,
31 Fusa deinde nube densa musca Memphin occulit:
Et pediculorum vbique fœda erant examina.
32 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini.
33 Arbores nudans comantes fronde, flore, fructibus.
34 Quod reliquit atra grando, mox locusta perdidit:
35 Bruchus abstulit, locustas quod voraces fugerat.
Tot malis subinde sœuis icta Nili regia,
Quum ferox non mitigaret contumaces spiritus,
Dira populum mox in ipsum versa pœna sœuit.
36 Prima pignorum repentè per penates omnium
Occidere: cuncta planctu, cuncta fletu personant.
Rege tandem pertinace cladibus perterrito,
37 Sancta Memphin gens reliquit, iam tyrãno libera,
Diues auro argenteísque barbarum poculis.

Ne

Nec tot inter millia vllum languor attentauerat.
38 *Ergo Nili iam pauore liberata regia,*
Voce, vultu plausibúsque præferebat gaudium.
39 *At parens memor benignus gentis electæ sibi,*
Per siticulosæ arenæ vastitatem imperuiam
Castra nubis texit vmbra, luce: noctem luridam
Ignium latè coruſco temperauit lumine.
40 *Arua, victum cùm rogarent, texit imber alitum:*
Panis impluit per oras more densæ grandinis:
41 *Petra iussa fudit vndas: déque rupis viscere*
42 *Antè sicca solitudo flumen hausit, Scilicet*
Fœderis parens benignus immemor nunquam suì,
Quod sibi caro cum Abramo sempiternum fecerat.
43 *Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis,*
Arua liquit fraudulenta perfidi Pelusii:
44 *Occupatis efferarum nationum sedibus*
Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:
45 *Sanctiones vt tenerent sacrosancti fœderis:*
Et piarum ad iussa legum facta cuncta fingerent,
Laus, honor, decúsque regi sempiterno cœlitum.

Ps. cvi. Cõfitemini Domino quon. &c. B p. 195

Ecclesia ad laudandum omnes excitans, tenuitatem humanam cõfitetur non tantùm imparem esse celebrando Deo verbis & operibus, sed etiã peccatis suis gloriam Dei conuellere: quapropter confessa peccata sua malorum exempla adducit, quibus multa contra fœdus iniquè patrata

Deus semper condonauit pro fœdere & misericordia sua & salute peccata, atque ea confirmata benedicit Deo.

Carm. gen. XIIII.

1 LAudate Regem cœlitum, regem bonum,
Suíque nullo non benignum tempore.
2 Quis facta verbis æquet? eloquentia
Quis assequetur illius potentiam?
3 O ter beatos æqui amantes, & tuæ
Præscripta legis qui tuentur iugiter!
4 Memento nostri facilis & fauens tuum
Prospicere populum qua soles clementia:
Et me reuise lenis ac salutifer,
5 Vt separati tibi bonis potuli fruar;
Carpámque lætus quo fruuntur gaudio.
Hæreditatíque comes applaudam tuæ.
6 Scelesta proles cum scelestis patribus
Inte rebelles multa iniqua fecimus:
Abominanda, dira perpetrauimus.
7 Nam nec tyranni Aegyptij ex ergastulo
Nostri parentes liberi per te, tua
Ostenta grauiter ponderarunt, nec tuæ
Meminêre gratis mentibus clementiæ:
Sed propter vndas æquoris rubri, duces
Aduersus animis turba contumacibus
8 Obmurmurauit. At parens malis bonus

Pœnas

Pœnas remittis, vt tuam clementiam
Agnoſcat orbis & tremat potentiam.
9 Nam comminanti ceſſit vnda fluctuum:
Suſpenſa moles hinc & inde per ſali
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Ceu ſolida campis figerent veſtigia:
10 Donec tyranno liberati & hoſtium
Crudelitate, tuta tui littora
11 Tenuêre. at hoſtes vorticoſo gurgite
Abſorpſit vnda, cladis vt nec nuncius
12 Supereſſet. Illic tum ſalutis compotes
Fidémque verbis præbuêre, & cantibus
Cecinêre feſtis numinis potentiam.
13 Metu repulſo, protinus laſciuia
Animos rebelles perculit: nec amplius
Meminêre ſigna nec pericla priſtina:
14 Repente praua perciti libidine.
Arſêre, verbis & Deum procacibus
Iræ impulerunt frena iuſtæ ſoluere:
15 Ac flagitatos impiè dedit cibos,
Iuſtiſque pœnis impios coërcuit.
16 Nec pœna mentes nec benignitas feras
Mollire potuit, quin procaciter ducem
Ducíſque fratrem peteret æmulatio,
Et freta ſtudijs ſemper ambitio malis.

17 Sed factiosos terra vasto condidit
18 Sinu dehiscens, flammeique gurgitis
Torrens varago deuorauit impios.
19 Nec noxiorum monita tot pœnis modum
Gens praua sceleri fecit. Horebi in iugo
(Proh facinus!) ante imaginem bonis dei
20 Imago sese strauit, & fronde saturi
Simulacra tauri coluit instar numinis,
21 Partæ salutis nuper ingrata immemor
Miraculorum in vrbibus Niloticis.
22 Et fluctu eodem sospites, se subrutos
Hostes superbos vorticosis æstibus.
23 Ergo scelestos ira iusta perdere
Ibat furenti ni Dei carum caput
Pro gente Moses obtulisset & prece
24 Frenasset iras. Nec tamen turbæ furor
Illic quieuit, expetitum tam diu
Vber feracis spreuit agri nec fidem,
Mosi docenti pollicenti nec Deo.
25 Habuit tumultu castra complens respuit
26 Imperia donec ille munificus parens,
Delere promptus inter inuia montium
27 Toties rebelles, extulit dextram, & genus
Per nationes impias disperdere.
28 Iam destinarat ante sculpta numina,

Iterum

Iterum proterui procidêre, & mortuis
Dijs thura lectáſque immolarunt hoſtias:
29 *Deum ſcelcribus prouocauerunt nouis,*
Irámque rurſum exæſperarunt vindicem:
30 *Iuſta incitatus donec ira Phineas*
Ferro ſceleſtam punijt licentiam,
Et ſæuientem dexteram compeſcuit.
31 *Domini, ſibíque peperit æternum decus*
Quod nulla ſileant poſterorum ſæcula.
32 *Nec contumaces ſupplicia tot ſpiritus*
Coërcuerunt, Meribæ ad vndas quin Dei
33 *Rurſus furorem accenderent: nec publico*
Moſes furore liber etiam incredula
Oratione vertit iram numinis.
34 *In ſe. Potiti deinde pactis finibus,*
Nec impiarum ſemen omne gentium
Diſperdiderunt funditus, nec iuſſibus
Rectè mouentis paruerunt nummis
35 *Sed ſe profanis miſcuere gentibus,*
Didicere ritus ſeruire ludicris
56 *Dyſ: ac eorum mancipati cultibus,*
Tenuere puras à ſcelere nullo manus.
37 *Quippe immolarunt filios ac filias*
38 *Ad dæmonum aras: & ſuæ propaginis*
Tinxere ſculptos ſanguine innocuo deos,

Terrámque ſanctam polluerunt cædibus.
39 Inſcelera proni abominanda, dum ſuæ
40 Manus adorant opera, patrium Deum
41 Iuſtas ad iras prouocarunt, vt ſuam
Hæreditatem abominatus impijs
Inſeruitutem manciparet hoſtibus:
42 Quorum ſeuero penè contriti iugo,
Poſuêre ſæuam ſpiritus ferociam.
43 Ac liberati ſæpe Domino vindice,
Kurſus rebelles ſpiritus in vindicem
Sumpſêre: rurſus ob ſcelera pœnas ſua
44 Dedere. mitis nec Dei bonitas tamen
In rebus arctis innocentium à prece
45 Auertit aurem: fœderis memor ſui
Pœnas remiſit lenis & placabilis.
46 Quin & ſuperba corda gentis barbaræ,
Cui ſeruiebant diruta iam patria,
Leniuit: animos omnium vt perſtringeret
Imago ſortis flebilis vel hoſtibus.
47 Tu nos tuere Domine noſter & Deus,
Et è profanis gentibus recollige,
Vt te canamus, nomen vt ſanctum tuum
48 Celebremus vnum: populus omnis vt ſimul
Dicat Deo quem poſteri Abrami colunt,
Sit laus, honórque in ſæculorum ſæcula.
Amen, Amen.

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN QVINTVM LIBRVM PSALMORVM.

Ps.cvii.Cõfitemini Domino quo. &c.B.p.215

Psalles bonitatem & benignitatem Dei celebrat ab exemplo exulum in regionibus exteris errantium, captiuorum, agrotantium, eorum qui in mari iactantur, denique mutationum omnium quæ singulis regionibus & personis vsuueniunt prouidentia eius: & omnes ad laudes Dei hortatus, hominum vecordiam admiratur magnifica Dei opera non animaduertentium.

Carm.gen.1.

1 CAntemus Dominum q; bonũ facilemq; parentẽ
Cuius habet nullas larga indulgentia metas.
2 Hunc grato simul ore canant quos dira tyrannis
Quum premeret sæuo incolumes ex hoste recepit,
Et iuga captiuo excussit seruilia collo.
3 Pérque feras gentes sparsos quà surgit ab vndis
Et quà diuersas abiens se condit in vndas
Phœbus ab arctoæ campis glacialibus vrsæ
Collegit, tepidóque domum reuocauit ab austro.
4 Per steriles saltus & inhospita saxa vagantes,
Quà nulla ad cultas ducunt vestigia terras,
5 Fracti animos mœrore inopes vndaque cibique,
Auxilium miseri implorauere querelis:

6 Audit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exoluit mœrentia pectora curis.
7 Monstrauítque viam cultas quæ feret ad vrbes:
8 Ergo canant Dominúmq: bonum, facilémq; paren-
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris: (tem,
9 Quippe sitim victúque famem compescuit ægram,
Reddidit & membris vires, animóque vigorem.
10 Quique Dei monitis ingrata mente relictis,
11 Carceris in tenebris & cæca nocte iacebant,
12 Quum termerẽt gelidæ exanimes formidine mortis,
13 Afflictíque malis humiles fractíque iacerent,
Auxilium miseris implorauere querelis:
Audiit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exoluit mœrentia pectora curis.
14 Vincla manu valida rupit, mortísque timorem
Reppulit, & tetris pauidos eduxit ab vmbris.
15 Ergo canant Dominúmq; bonum facilémq; paren-
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris. (tem,
16 Liminaque & portæ qui clausira refregit ahena
17 Delictis animi vires quum stulta libido
Affligit, corpúsque graui languore solutum
17 Stultitiæ pendit pœnas, & morte propinqua
Reiiciunt omnem fastidia marcida victum,
19 Auxilium miseris qui implorauere querelis,
Aspicit orantes, & opis miseratus egenos,

Omnibus

Omnibus exoluit mœrentia pectora curis.
20 *Ereptísque suo lethi de limine verbo,*
Restituit lætúmque nouat per membra vigorem.
21 *Ergo canant dominúmq; bonum, facilémq; parem:*
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris:
22 *Et meritis cumulent memores altaria donis,*
Et grata acceptam testentur voce salutem.
23 *Qui mare fluctisonum sulcat, curuísque carinis*
Admouet externas vaga per commercia gentes,
24 *Non ignota illi diuina potentia, nec quæ*
Monstrat in immenso miracula sæpe profundo.
25 *Quum iubet, irrumpunt venti stridente procella.*
26 *Et mare nunc spumas candentibus astra lacessit,*
Et nunc tartarei subsidit ad ima barathri:
27 *Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat:*
Et velut oppressis vino vestigia nutant:
Callida nec cani iuuat ars aut cura magistri:
28 *At Dominum vt mœstis implorauere querelis*
Exaudit trepidos & opis miseratur egenos.
29 *Iam venti ponunt stratáque æqualiter vnda,*
Arridet taciti tranquilla silentia ponti
30 *Iam posita læti gaudent formidine nautæ,*
Cùm laceræ optatum portum tetigere carinæ.
31 *Ergo canant Dominúmq; bonũ facilémq; parem,*
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.

32 *Hunc populi cœtus laudent ſanctíque ſenatus*
33 *Concilium ſuper aſtra ferat qui flumina ſiccat,*
Et riguos paſſim riuis bullantibus agros.
Fontibus occluſis ſitienti damnat arena:
34 *Et fœcunda ſui facta ob ſcelerata coloni,*
Arua iubet ſalſis ſubitò ſterile ſcere glebis.
35 *At contra in ſterili campo malè pinguis arenæ.*
Stare lacus, pinguéſque facit ſtagnare paludes:
Et fluuius ſiccos riuíſque fugacibus agros
36 *Irrigat, atque inopi tranſmittit habere colono:*
Quíque nouas ſanctis moderetur legibus vrbes,
37 *Et ſcrobibus credat vites, & ſemina ſulcis.*
Vnde legat dulces maturo in tempore fructus,
38 *Quos pater omnipotens alit & prouentibus auget*
39 *Aſſiduis peccorum fœtus. Vbi neſcia rurſus*
Commoda fortunæ modicè mens ferre ſecundæ,
Fræna dedit vitijs retrahit ſua munera iuſtus
40 *Arbiter: indomitos animos & corda ſuperba*
Cladibus affligit: ſæuis punire tyrannis
Tradit, & ignauo petulans ſub principe vulgus
Contemptum, populis prædam iubet eſſe propinquis.
Pérque inopes victus terras traducit, vbi ante
Nulla hominum tritam monſtrant veſtigia callem.
41 *Auertit mala pauperibúſque, animíque modeſtis,*
Atque hilares multa fœcundat prole penates.

42 Has

42 *Hæc ſpectant gaudentq́; boni: malè conſcia muſſat*
43 *Turba metu. Aſt animi quibus eſt ſolertia, curæ*
Aſſidua voluunt, memoríque hæc mente recõdunt,
Luceat vt cunctis Domini clementia terris.

Ps. CVIII. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum, &c. 2. pag. 208.

Dauid ingreſſus adminiſtrationem regni & de hoſtibus debellandis cogitans, Deo gloriam ipſius commendat in benignitate & fide præſtandas promiſſiones eius commemorat, auxilium implorat & ſe eodem duce ad opus accingit.

Carm. gen. 11.

2 *MEns inuicta malis, animi vigor integer, orbis*
Te voce, rector, te celebrabit lyra.
3 *Eia age, depoſitis mens expergiſcere curis:*
Et tu canora barbitos cum nablijs.
Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exuſcitet,
4 *Te pater alme canam: populos tua facta per omnes,*
Quacunque tellus panditur, vates feram.
5 *Nam tua ſiderei bonitas faſtigia cœli,*
Fidéſque tractus nubium ſuperuolat.
6 *O Deus auguſtum nitido caput exere cœlo:*
Oſtende terris gloriæ iubar tuæ,
7 *Eripiáſque tuos gelidi formidine letbi*
Præſens, & opifex inuocantes audias

8 *Audiit, ex aditóque Deus flammantis olympi*
Vocem rependit gaudij præmunciam.
En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros:
Vallem Suchoti metiar decempeda.
9 *Nónne mihi parent Iacobi pignora, quisquis*
Vel pecore tondet arua, vel vomere secat?
10 *Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,*
Moabum, Idumen, & Palæstinas domos.
11 *Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?*
Muros Idumes diuitis quis diruet?
12 *Quis nisi tu nostræ gentis Deus vnice tutor?*
Qui nos premendos hostibus reliqueras,
Offensus vitiis prauis: nec in arma ruentes,
Nostros præibas dux, vt antè exercitus.
13 *Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis,*
Humana fallax credulos spes decipit.
14 *Te duce, victrici decorati tempora lauro,*
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

PSAL. CIX. Deus laudem meam ne tacueris. B. P. 209.

Dauid improbissimis maleuolorum calumniis traductus apud regem expostulat cum Deo illarum nomine: calumniatoribus eorum familiis, nomini & saluti malè precatur propter obfirmatam illorum malitiam: Deum orat pro salute suæ ad gloriam ipsius: qua accepta, se benignitatem Dei celebraturum profitetur.

Carm.

Carm. gen. II.

2 NE sileas, ne dissimula mea gloria, neue
Sine veritatem supprimi mendacio.
Me scelerati oris fraus, & crudele venenum,
Proterua fictis lingua me premit dolis.
3 In me odia occultis acuunt sermonibus iras,
Et immerenti fabricant molestiam.
4 Qui mihi debebant fidum solamen amici,
Probra ingerebant clanculum & conuicia.
At ego, secretæ tibi qui penetralia mentis
Carnis dolente corde fundebam preces:
5 Omnibus officiis culti mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amorem simplicem.
6 Tu pater hunc sæuo vexandum trade tyranno:
Vastator illi ad dexteram astet Angelus,
7 Iudicis astiterit cum sordibus ante tribunal,
Damnatus aspris exeat sententiis.
Quum volet iratos animos inflexere fando,
Oratione iudices exasperet.
8 Ante diem fato pareat præreptus acerbo:
Locúmque vacuum dominus occupet nouus.
9 Orba fleat soboles vidua gemat vxor in aula:
10 Ejecta proles patrio exulet solo:
Instabilis, mendica, vagis erroribus orbem
Lustret: quietum reperiat nusquam locum.

11 Conturbetq; domum miseram, inscribatq; penates.
Scrutans omnes fœnerator arculas.
Ignotúsque hæres longo congesta labore
12 Rapiat, opemque nemo poscenti ferat:
Nullâque progeniem miseratio subleuet orbam.
13 Mors falce totam demetat semel domum:
Proxima gentem omnem cum nomine deleat ætas.
14 Apudq; Dominum, patris erratum, vt recens,
15 Ante oculos intérque manus versetur & erret:
Nec vitia matris tollat vlla obliuio.
16 Vtque erat oblitus miserandi, obliuio gentem
Eius perenni supprimat silentio:
Qui deiectum inopem, & curis mordacibus ægrum
Pertrahere mortis nixus est in retia.
17 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
Maledicta in illum & execratio cadent.
18 Ac veluti studio fugit benedicere prauo,
Sic nullus ille cupiat aut dicat bene.
Et velut obtegitur talari corpus amictu,
Totus miseriis ille sordeat obsitus,
Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
Vt oleum in ossa penetrat, vnda in viscera:
19 Hos ergo incedat semper vestitus amictu:
Hæc Zona lumbos cingat illi & ilia.
20 Ante Deum tales perdat detractio pœnas.

Et

Et clàm ſalutem quiſquis oppugnat meam.
21 Alme pater pater alme, tua me protege dextra,
Et inuidorum libera calumnijs.
Vt nomen latus omne tuum telluris honoret,
Et ſuauitatem ſentiat clementiæ.
22 Eripe me inuidiæ: ſum pauper, egenus & expes:
Animúmque curæ turbidum vrunt anxiæ.
23 Non aliter pereo, ſpecies quàm futilis vmbræ,
Pallent tenebris, ſera quum crepuſcula
Aut vbi decuſſis ſolerti indagine ramis,
Locuſta tectis pulſa frondeis cadit.
24 Genua labant infirma: artus ieiunia ſoluunt:
Exangue ſiccis corpus aret oſſibus.
25 Me tumidi probris hoſtes petiere ſuperbis:
Me conſpicati capita quaſſarunt ſua.
26 Adfer opem, ſeruúmque tuum pater optime, ſeruā
Pro lenitate ſemper aſſueta tibi
27 Agnoſcántq; tuam rerum optime, dextram:
Tuáque ſaluum me ſciant clementia.
28 Dū moledicta vomēt hoſtes, dum probra loquētur,
Bonúſque placidúſque benedices tu mihi.
Dum confuſa illis turpis pudor ora notabit,
Lætitia ſerui pectus hilarabit tui.
29 Hos pudor, vt tnlos à vertice veſtis ad imos
Effuſa latè corpus omne contegit:

Hos

Hos pudor: & mœrens turbato infamia vultu,
Qui me maligno dente rodunt, obruat
30 *Ast ego tum Domino grates memor ore sonabo,*
Cætúque laudes in celebri concinam,
31 *Qui stetit auxilio dexter, cum paupere, vitámque*
Eripuit eius hostium ludibrio.

Ps. cx. Dixit Domino meo, &c. B. p. 213.

Dauid de vocatione Christi domini nostri ad regnum spirituale in Ecclesia & ad æternum sacerdotium prophetat: deinde proponit potentissimam victoriam de inimicis Christi & triumphum eius.

Carm. gen. III.

1 SIc alloquutus Dominus est Dominum meum,
Assi de dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes
Hostes tibi prouoluero.
2 *Ad orbis oras vltimas fasces tuos*
Alta ab Sione proferam:
Vt iuris æqui vinculis coerceas
Fastus rebelles hostium.
3 *Te pompa lætis quum reducet plausibus*
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Lætum celebrabit diem.
Non roris imber ante lucem argentei

Tot

Tot vestit arua gemulv,
Quàm multa cunctis gentium de finibus
Ad te propago confluet.
4 *Iurauit & se adstrinxit immutabili*
Dominus sacramento tibi.
Tete futurum Melchisedecis sibi
Ritu sacrorum antistitem,
Sol inquieto lucis orbe dum diam,
Dum luna noctem illuminet.
5 *Ad dexteram ille semper assistet tuam:*
Ferro tyrannos vindice
6 *Compescet: iram commodans suam tibi,*
Gentes rebelles comprimet.
Ducésque regnis imperantes ditibus
7 *Sternet solo: torrentibus*
E fortuitis dum fugam premet, sitim
Victor leuabit igneam.
Ergo subactis hostibus, cœlo caput
Tollet decorum gloria.

Ps. cxi. Confitebor tibi Domine in &c. B. p. 214.

Psalles Ecclesiam suo exemplo hortatus ad laudationes Dei, amplitudinem operum eius erga Israelitas, & sancti fœderis proponit: deinde recordatus officij quod à suis stipulatur Deus, omni prouocat ad reuerentiam & laudationem eius.

Carm.gen.IIII.

1 SIue inter fidos tractem secreta sodales,
Seu sancti stipante caterua
Me populi loquar, alme parens, te pectore toto
Vsque canam: tua munera grato
2 Ore feram. magna æternæ miracula dextræ:
Magna quidem, sed & inclyta certè,
Et manifesta bonis studio scrutante fideli.
3 Quicquid enim gerit, omnia splendor,
Omnia diuina maiestas luce refulgens
Illustrat dum sidera terras.
Ignea lustrabunt, hunc iustum semper & æquum
Sera agnoscent sæcla nepotum.
4 Nec quæ primæui quondam stupuere parentes
Attoniti, mirandáque natis
Inuida delebunt obliuia parcere largus
Nempe parens facilísque querelis
5 Flectere cor miseris: spolijs ex hoste superbo
Direptis decorauit amicos.
Nec cum gente sua percussi fœderis illum
Immemorem vlla redarguet ætas.
6 Ostendítque suas per facta illustria vires,
Quum potulatus regna superba.
Dimensúsq; nouis hostilia rura colonis,
Dilecta dedit oppida genti.

7 Quic-

7 Quicquid agit loquiturq́; fides immobilis actus
Aequi & regula dirigit omnes
Quæ iubet æqua iubet, nullóque interlita fuco,
Aut tacitam celantia fraudem,
8 Quæq́; nec aterno voluentia sæcula lapsu,
Interimant, aut tempore carpant.
Quippe astans fidei firmæ constantia & æquum
Perpetuò rata iussa tuentur.
9 Quum premeret Pharij imperium crudele tyranni
Selecta de gente nepotes,
Excussitq́; iugum, & regis fera iussa superbi
Exuit: æternáque beatis
Libertate frui donarat pignora sera
Si iurata parentibus olim
Intemerata piæ seruassent fœdera legis:
Fœdera nullis irrita sæclis.
Quippe Dei sanctum est & formidabile nomen,
At sancte sua pacta tuetur:
Exigit & duras violato fœdere pœnas.
10 Hunc colere ex animóque vereri,
Viuendi rectè fons & sapientia prima est.
Hanc cunctos qui dirigit actus
At metam verè sapit, hunc ventura nepotum
Semper dicent sæcla beatum.

Psaltes pios hortatur ad laudationem Dei propter felicitatem omnimodam quam largitur bonis.

Carm. gen. III.

1 BEatus ille qui Deum rerum patrem
Pietate non ficta colit:
Deique gaudet legibus: mores suos
Formare ad illas nititur.
Latè per vrbes diuites potentiam
2 Eius propago proferet
Prolem piorum numinis benignitas
Larga beabit dextera.
3 Res affluenter suppetet semper domi
Illi: nec ætas longior
Obliterabit æquitatis gloriam
4 Fructúmque. Quum premet malo,
Fortuna sæuo gestiens ludibrio,
Mutare summis infima,
Benignitatis tum suæ iustis Deus
Lucem in tenebris offeret,
Clemens bonúsque in omnibus periculis
Stirpem piorum muniet.
5 Misertus inops vir bonus, larga manu
Succurret indigentiæ:
Sic cuncta iusto temperans examine,
Nec verba temerè vt excidant,

6 Ne

6 Non turbo sortis cuncta quatientis, loco
Mouebit illum, nec dies
Suprema famam condet eius inuido
Obliuij silentio:
7 Non liuor illum falsa gaudens spargere
Terrebit aut calumnia:
Bellíue rumor, aut egestas lurida,
Fragórque lethi proximi:
Sed mente firma prouocat discrimina,
Deóque solo nititur.
8 Ceu cana rupes, murmurantis æquoris
Spernit minaces impetus:
Sic ille certa interitus fiducia
Sortis procellas sustinet.
Ac sustinebit dum ruinas hostium
Saluus suorum adspexerit.
9 Opes volucris instar auræ mobiles
Largitus est egentibus:
Sibi æquitatis gloriam superstitem.
10 Seruauit: orbe gloriam
Viuaciorem, nec senectæ dentibus
Aeruginosæ obnoxiam.
Dum laude clarum, réque lautum splendida
Spectabit impium pium,
Caréq; mentem vellicabunt anxiæ,

Succúmque carpent corporis,
Dentem fatigans dente tingetur, lue
Se macerabit tabida.
Dominus malorum ridet irrita,
Spes vt modestus promouet.

Ps.cxiii. Laudate pueri Dominũ. & c. B. p. 217.

Dauid Ecclesiam Dei suo exemplo prouocat ad laudationem eius propter maiestatem, prouidentiam & administrationem mirificam ac gloriosam eius.

Carm. gen. x x i i i i.

1 PSallite Dominum pueri, Domini
Nomen festo tollite cantu.
2 *Nomen Domini sic celebretur,*
Vt sæculorum in sæcula longi
Nulla obliuia sentiat æui.
3 *Primo à carcere solus Eoi*
Ad purpureos vsque occasus,
4 *Omnes Domini nomen adorent,*
Qui gentes super arduus omnes
Celsas atheris incolit arces.
Cuius longè gloria mundi
Trans flammantia mœnia vectaest.
5 *O pietatis nescia veræ*
Pectora! ritu sacra nefando
O qui fingitis, anime deorum

Quem-

Quenquam Domino similem nostro

6 Nostis: quem super ardua cœli
Culmina positum nil latet imæ
Sub caua clausum viscera terræ.
Nil humano procul adspectu
Trans multiplices ætheris orbes:
Inopem terræ qui prostratum
Suscitat, & de puluere egenum
7 Tollit, vt alto positus solio
Populi primos carpat honores,
8 Qui maternos sterili fructus
Exoratus donat, & orbos
Læta renouat prole penatos.

Ps. CXIIII. In exitu Israel de Aegy. &c. B. p. 218

Propheta narrat admirabilem consternationem rerum creatarum in aduentu Dei cum populo suo, causámque consternationis petens, eas respondentes fingit, & omnem potentiam gloriámque Deo tribuentes.

Caim. gen. XXII.

1 QVũ domus Isacidûm patrias remearet ad oras
2 Barbaráque iuuisæ linqueret arua Phari,
Ipse Deus Iudam cœlesti numine tutum
Fecit: erat populi signifer ipse sui.
3 Vidit & attonitas trepidum mare diffidit vndas.
Iordanis refugus in caput egit aquas.

T

4 *Dura per intonſos ſalierunt culmina montes,*
Vt ſaturas geſtit dux gregis inter oues:
Celſaq; frondentes mouere cacumina colles.
Agnus vt in pratis luxuriare ſolet.
5 *Quid mare vidiſti ſolito cur ceſſeris alueo?*
Cur fugis in fontes fluminis vnda tuos?
6 *Cur ita concuſſo ſaliſtis vertice montes,*
Vt ſatur exultat dux gregis inter oues?
Cur ita frondenti ſaliſtis vertice colles,
Agnus vt in pratis luxuriare ſolet?
7 *Nempe Dei trepidum præſentia terruit orbem,*
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
8 *Qui lapidum venas laticum laxauit in vſum,*
Cui fluxit largo flumine dura ſilex.

Ps.cxv.Non nobis Domine,non, &c.B.p.219.

Eccl. ſia ſeruari à Deo petit propter gloriam ipſius, & idololatrias perdi, ſingulos ad fidem hortatur, promiſſiones accommodat, & laudes Dei in hac vita ſe prædicaturam ſpondet

Carm.gen.III.

1 TE magne rector orbis haud victoriam
Ex hoſte ſæuo poſcimus,
Nos vt per omnes fama gentes differat,
Nec a paratu vt ſplendido
Per ora vulgi nos triumphus aureo

Curru

Curru superbos transferat:
Sed impiorum vt sæcla gentium sciant
Te largum opis cultoribus
Tuis fideq́, semper immutabili
Promissa promptum soluere.
2 Ne fortè rebus insolentes prosperis,
Vbi nunc Deus vester? rogent.
3 Deus astra nostri incolens, mortalium
Nutu suo res temperat.
4 At impiarum finxit error gentium
Manu deos inutiles:
Aurum caminis excoquens, aut malleis
Massa è sequaci bracteas
Ducens figura multiformi ludicra
Affixit aris nomina.
5 Inane vocis os habent: oculos habent,
Orbes inanes luminis.
6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus
Surdis sonores hauriunt:
7 Palpare manibus non queunt, torpentibus
Nec ingredi vestigijs.
Nec vox anhelis edita è pulmonibus,
Cauo recurrit gutture.
8 Quicunque tales fingit aut colit deos,
Dijs ipse similis sit suis.

9 At tu Iacobi gens, loca fiduciam
Omnem salutis in Deo,
Qui te potenti subleuabit dextera,
Et in periclis proteget.
10 Et vos Aronis posteri, spem ponite
Omnem salutis in Deo,
Qui vos potenti subleuabit dextera,
Et in periclis proteget.
11 Quicunque cultores Dei, fiduciam
Loca salutis in Deo,
Qui te potenti subleuabit dextera,
Et in periclis proteget.
12 Qui nos fauore semper amplexus memor
Fouit fouêt que sedulò:
Cunctos Iacobi qui souebit posteros,
Aronis & sacrum genus.
13 Qui se colentes siue iuuenes, seu senes,
Fouebit & custodiet.
14 Qui nòsque donis semper augebit nouis,
Et liberorum liberos.
15 Nam nos profanis segregauit gentibus,
Cœli solique conditor:
16 Cœlum sibi ipse regiam fecit, solum
Sedem dedit mortalibus:
17 Remunerantes muneribus illum vt suis

Rerum parentem agnoscerent.
Neque ora laudes in tuas soluent, pater,
Quos mors teget silentio.
18 *Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu*
Vitalis auræ vescimur.
Te prosequemur laudibus dum lucido
Sol axe terras ambiet.

Ps. cxvi. Dilexi quoniã exaudiet, &c. p. 220.

Dauid deducta arca Dei Ieruschalaima, in Ecclesia amorem suum erga Deum profitetur beneficiorum acceptorum nomine pericula sua, fidem, & infirmitatem narrat, salutẽ Dei omnibus modis prædicat, at postremò petit in eadẽ salute seruari, vt Deum amplius prædicet.

Carm. gen. xxv.

1 *Toto pectore diligam*
Vnicè & Dominum colam,
Qui lenis mihi supplici
Non duram appulit aurem.
2 *Aurem qui mihi supplici*
Non duram dedit: hunc ego,
Donec pectora, spiritus
Pulset, semper amabo,
3 *Iam mors ante oculos erat,*
Iam stabam super aggerem
Busti, iam dolor anxius
Omni ex parte premebat:

Expes tum preces supplice
Orani Dominum, Pater,
Quæso, inquam miserabili
Saltem consule vitæ,
5 O iustum Dominum & bonum,
6 Et pronum veniæ: auxilî
Is me consilij indigum
Sæuo texit ab hoste.
7 Ergo mens tibi reddita
Mœrorem cohibe: & Deus
Quæ larga tribuit manu
Donis læta fruare.
8 Vitam è faucibus eruit
Mortis, & lachrymas genis
Abstersit, stabili & pede
Firmauit tibi gressum.
9 Tutus præsidio Dei,
Degam: & pollicitî fide
Frætus non dubia, canam
Grato pectore laudes.
10 Lassus, rebus & asperis
Afflictus, trepida fuga
Vitæ prospiciens meæ:
11 Sic mecum ipse loquebar,
Nulli certa homini fides:

At

At rerum arbiter optimus,
Vnus polliciti tenax,
Vnus fallere nescit.
12 *Tot liber toties malis,*
Tot auctus toties bonis,
Quo tandem officio tibi
Coner soluere grates?
13 *Te festa dape, te prece,*
Te libamine prosequar:
Te vitæ columen meæ
Grata voce fatebor:
14 *Te vitæ columen meæ*
In cœtu populi tui
Grata prosequar hostia,
Damnatus tibi voti.
15 *Electos, genitor, tuo*
Custos præsidio tegis,
Nec ver vim pereuntium
Manes inquis multos.
16 *Tu seruum Dominus tuum.*
Ancillæ sobolem tuæ
Meminacibus hostium
Vinclis eripuisti.
17 *Te rerum pater optime,*
Semper laudibus efferam:

Nomen in dubijs tuum
Vsurpabo periclis.
18 *Te voti reus, erutus*
Morti, prosequar hostia,
19 *Sacri limen ad atrij,*
Sacræ redditus vrbi.

Ps. CXVII. Laudate Dominũ omn. &c. B. p. 221.

Psalles hortatur gentes, vt regnum Christi celebrent.

Carm. gen. x.

1 *OMnes vbique gentium,*
Quos solis ambit orbita,
Rerum parentis optimi
Laudes libenter pangite.
2 *Agnoscite indulgentiam*
Benignius nos in dies
Fouentis & constantiam
Promissa certam reddere.

Ps. CXVIII. Confitemini Domino, &c. B. pag. 221.

Dauid typus Christi Ecclesiam ad Dei laudes prædicandas hortatus, à suo exemplo commẽdat liberationes eius & suũ ipsius fidẽm, eum tum suis, tum Ecclesiæ totius verbis celebrat: figurat Ecclesiam euntem in templum gratias agẽtem Deo, precantem in futurum, & sacerdotes Ecclesiæ benedicẽtes, sacrificiáque imperantes, omnes denique Deũ laudibus efferentes.

Carm.

Carm.gen.11.

1 EIa Deum laudate, Deum facilemq; bonúmque,
Larga benigum ſemper indulgentia,
2 Eia Dei ſoboles Iacobi dicite laudes,
Larga benigni ſemper indulgentia.
3 Eia Deum canat Aronis numeroſa propago,
Larga benignum ſemper indulgentia.
4 Eia Dei pura cultor pietate fatere,
Larga benignum ſemper indulgentia.
5 Audijt orantem Dominus me rebus in arctis:
Ac liberauit ilico ex anguſtijs.
6 Ille mihi aſſiſtat ſolus non arma, nec vlla
Humana mî vis adferet formidinem.
7 Ille mihi auxilio ſit ſolus: lumina damnis
Explebo (nec me decipit ſpes) hoſtium.
8 Tutius à rerum Domino eſt ſperare ſalutem,
Confidere armis quàm virorum fortium:
9 Tutius à rerum Domino ſperare ſalutem,
Confidere opibus quàm potentum principum,
10 In me coniurent populi omni ex parte propinqui,
Dei fauentis conteram cunctos ope:
11 Circundent omníque premant ex parte licebit,
Dei fauentis conteram cunctos ope:
12 Circundent omníque premant ex parte licebit,
Quàm nube denſa vere ſe fundunt apes.

Non secus ac siccas ignis violentia spinas,
Dei fauentis conteram cunctos ope.
13 Improbe quod frustra labefactum euertere tentas
Dei potentis sustinet me dextera.
14 Ille meæ vires: illum mea carmina pangent
Vnum: salutis vnus auctor est meæ.
15 Cunctáque iustorum pariter tentoria plaudent.
Meæ salutis pariter auctorem Deum
Laudabunt: cantúque ferent ad sidera dextram
Belli potentem, diuitem victoriæ.
16 Dextram armis, dextram præstantẽ robore, dextrã
Belli potentem, diuitem victoriæ.
17 Sæua quid insultas mihi mors? tua tela reconde:
Frustra minari territas me spiculo.
Viuo equidem, viuúsque feram super æthera cantu
Raram benigni numinis clementiam.
18 Iure parens bonus ærumna me afflixit acerba:
At imminentem repulit mortem tamen.
19 Pandite pontifices sacri mihi limina templi,
Salute parta vt laude prosequar Deum.
20 Hæc est illa Deo gratissima ianua iustis
Votis aperta deinc futura ianua.
21 Te meritò pater alme, canam, tu rebus in arctis
Aurem applicasti supplici placabilem:
Sospes, & infesto duce te sum tutus ab hoste.

22 Et

22 *Et molientum tecta quem reiecerat*
Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
Latè refulgens iam coronat anguli.
23 *Scilicet arcano factum est hoc numine, nostra*
Attemita factum quod stupescunt lumina.
24 *O lux festa, ô lux iucunda ad gaudia nata,*
Cœlestis in nos lux fauoris conscia.
25 *Vsque faue, custósque tui, pater optime, regis*
Sis, & secundos cœpta duc ad exitus.
26 *O fœlix, iterum ô fœlix, quem rector olimpi*
Populo salutis misit auctorem suo.
Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
Vobis precamur cuncta vertant prosperè.
27 *Vnus enim Dominus rerum moderatur habenas,*
Qui gratiæ in nos lumen offundit suæ.
Lætitia celebrate diem, fætúsque bidentis
Tenellus aræ vinctus astet cornibus.
28 *Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor:*
Tuúmque semper laude nomen prosequar.
29 *Eia Deum laudate Deum facilemq; bonúmque*
Larga benignum semper indulgentia.

Ps. cxix. Beati immaculati in via, &c.

B pag. 226.

Dauid in grauissimo suo exilio seipsum hoc Psalmo cõsolans felicitatẽ pioriũ in studio, fide & obsequio volũtatis Dei

positam esse docet: ideóque in notitia illius studio, fide, & obsequio informari à Deo petit, & ab omnibus impedimentis suæ carnis, peccati, mundi, Satanæ, hostiúmque omnium cõseruari: ac postremò sibi de tota anteacta vita, & æquitate in causa benè conscius, Deo seipsum & reliquæ vitæ suæ administrationem commẽdat ad gloriam ipsius & salutem suam.

Carm. gen. XXVI.

Aleph.

1 O Beatos, qui sequuntur orbitam legis Dei:
2 O beatos qui monenti sponte parent numini,
3 Labe puri nec relinquunt lege iussum tramitem,
4 Quem seueritate dura nos tenere præcipis.
5 O gradum regas labantem sic, monenti vt paream,
6 A tuis attenta iussis nusquám vt errant lumina:
7 Tum ducem canam æquitatis candido te pectore.
8 Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

Beth.

9 Quid iuuentã, nec labascat, seruat æquè ac lex tua?
10 Hinc ne aberrem, modò laboro: tu laborantẽ rege.
11 Ne vacillet pes: meo tua verba conde pectore.
12 Rector orbis, æquitatis regulam tuæ doce
13 Me, tui oris verba semper ore mediter vt meo:
14 Illa longè cariora semper auro vt æstimem:
15 Illa cogitem, illa secter, illa mirer vnicè:
16 Illa nulla è corde nostro deleant obliuia.

Gimel.

Gimel.

17 *Da tuæ legi obsequenti viuere: vt propius tui.*
18 *Conspicerer pacti æquitatem, pande menti lumina.*
19 *Inquilinum iussa legis ne tuæ celaueris.*
20 *Fœderũ, leges tuorum ægra mens desiderat.*
O tuæ legis superbum qui premis fastidium,
22 *Me tuæ legis sequacem vindica: cui diuites*
Arroganter obloquuntur, iussa quòd seruem tua,
E tuo sermone vitæ quòd capessam formulam.

Daleth.

23 *Aeger animus languet: ægrum recrea verbo tuo.*
Cordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
24 *Tu doce, præferq; lucem, scita mediter vt tua:*
Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
Absque fuco fac tuarum scita legum vt diligam.
30 *Recta sector, instituta specto semper ad tua,*
Lex tua animo sculpta inhæret, spem meã ne desere,
Pande iter tuæ æquitatis: te comes lætus sequar.

He.

Legum iter monstra tuarum: fœdus erudi tuum,
Fœdus vt legémque totis imbibam præcordijs,
36 *Cuncta vt instituta recta secter vsque semita.*
Sordidis auerte curis iussa pectus ad tua:
Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant.
Languidũ excita: face vt te timeat animus ac amet.

Libera probo à pudendo me benignus arbiter:
Tua statuta diligentem seruet æquitas tua.

Vau.

Me bonus respice opiférque fœderis memor tui,
Ora elaudam vt exprobranti stem tuæ fiduciæ:
Spes salutis, veritatem ab ore ne tuam erite:
Semper vt tuis statutis audiens: tuto gradu
Ambulem, tua iussa quæro sola: coram regibus
Disseram (nec me pudebit) de tuis sermonibus.
Hos amaui, & hos amabo: & obsequẽs his, brachia
Tollam: vt vsq; & vsq; volũ hos ore, mente cogĩ.

Zain.

Sic memor pacti, columna quæ meæ fiduciæ est:
Quod leuat mœrẽtem, & ægrũ è fauce mortis erite.
Rideant licet superbi, te sequar: legem tuam
Vsque repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.
Impios quum legis hostes cerno totus horreo.
Carmen hæc erit mihi, orbem donec hospes hũc colã.
Hanc vt obseruem tenebræ me silentes admonent,
Illa mentem curâ semper vnicè exercet meam.

Heth.

Obsequi tibi, mihi vna est spes, opes, hæreditas.
Vt bonus promissa præstes, vnicé vnum id ambio.
Actiones vitæ vt omnes ad tuam componerem
Legem: ad hanc custodiendam quâ licet me confero,

Impeditus

Impeditus impiorum vinculis hanc cogito:
Huius ergo nocte surgens prosequor te laudibus.
Qui verentur hanc, amicis vtor, hanc parens bone,
Qui tua benignitate cuncta reples, edoce.

Teth.

Domine ades, pollicita seruo fac benignè appareãt,
In tua lege acquiescam: me doce legem tuam,
Vix malo coacta leges mens sequi didicit tuas.
Scita fons benignitatis, tua benigne me doce,
Me superbi criminantur: corde toto ego te sequar.
Iussa me iuuant tua illis mens hebescit prosperis.
Erudisti me malis, vt legi adhæream tuæ,
Hæream vt legi, auri aceruis gratiori ingentibus.

Iod.

Da manu tua creato nosse vim legis tuæ,
Me pij læti obsequentem legibus spectant tuis.
Iusta lex tua est: premis me iure iustus arbiter.
At libenter audientem iussa me tua recrea.
Tibi libenter obsequentem præueni clementia:
Seruulum tuum frementem comprime arrogantiã.
Me tuæ legi obsequentes obsequentem diligunt:
Nec ferat tibi obsecundans pura mens infamiam.

Caph.

Deficit mens spe salutis, spes nec illam deficit.
Lassa languent lumina: vtris corpus instar aridi

Tabuit, solare promissi in malis memorem tui.
Quis ferendi finis? hostem quando punies meum?
Mihi tuæ legis superbus hostis effodit scrobem.
Æqua lex promissa certa sunt tua: hostes confice,
Qui premunt me quòd te in vno collocem fiduciam,
Scita fac vt ad tua omnes actiones dirigam.

Lamed.

Certa eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
Dum pol ostellæ micabunt, herba terrus vestiet.
Sempiterno quæ cursu legibus parent tuis.
Obruissent me dolores, ni affuisset lex tua,
Lex salubris: nulla nobis tollet hanc obliuio.
Sum tuus, tua instituta diligentes diligo,
Impij mortem parabant scita meditanti tuæ.
Cæteris est finis: illa sola semper permanent.

Mem.

O tuam quàm legem amaui! semper illam cogito.
Hostibus prudentiorem me meis hæc reddidit.
Factus huic fui obsequendo doctior doctoribus,
Huic quòd audiam, senecta astutior sum callida:
Huic vt obsequar, malorũ flecto gressum à semi-
Te docente non recedo paululũ à verbis tuis, (tis.
Faucibus meis suaui mille suauioribus.
Eruditus his recedo à semita mendacij.

Nun.

Nun.

Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos,
Obstinaui animum tuis vt obsequar sermonibus.
Obrutum malis, tuorum fœderum memor, leua.
E doce me iussa, & oris hanc bonus cape victima m
Iussa non reiecta quamuis vndique instarent mala:
Hæc nec abieci impiorum penè clausus retibus.
Hæc voluptas, hoc mihi vuũ gaudiũ, hæc hæreditas:
Hic scopus mihi manebit, viuus aura dum fruar.

Samech.

Dilligo legem tuam sicut malos abominor
Vnica es spes, vna verbis in tuis fiducia.
Vt Dei mandata seruem, hinc impij facessite,
Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.
Te regente saluus r sque iussa diligam tua.
Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
Legem amo tuam, quòd omnes impios extermines,
Corpus horret quum seuerum cogito te iudicem.

Ain.

Æqua ne me diligentem desere opprimentibus,
Iusta fac amem superbo tutus a ludibrio,
Dum salutem spero scita spectò dum tua lumina
Lassa languent: tu benignus edoce seruum tua
Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria.
Tempus instat puniendi legis aduersarios,

At tuum fœdus mihi auro est cariusque carissimo:
Hoc amo, huc errore misso dirigo vitæ ordinem.

Pe.

Mira rituum tuorum mens colit mysteria,
130 *Verba pectori imperito luminis sunt ianua.*
Faucibus tua verba apertis duco, vitæ vt spiritum:
Ceu soles te diligentes intuere me bonus.
133 *Dirige ad tua verba gressus tũ scelus nõ opprimat*
234 *Me tuæ legi impiorum liber à calumnia,*
135 *Obsequar, bonus intuere me tuã vt legem sequar,*
136 *Si quis hâc spernit fluũt mihi more riui lachrymæ.*

Sade.

Iustus es creator orbis: iusta iussa sunt tua.
Plena lex est æquitatis: certa verbis veritas.
Rumpor iræ quum scelestis impiè contemnitur:
Sermo purus instar ignis seruus hunc amat tuus.
Impij spernunt licebit me, tuam legem sequar.
Iussa stans tua sempiterna, mota nullo turbine.
Turbidus mihi illa rebus anxium cor recreant
Scire legem da tuam: vitam mihi donaueris.

Coph.

Corde toto audi vocantem, legi vt obsequar tuæ,
Inuoco adiuua inuocantem, fœdus vt colam tuum.
Inuoco te manè, verbis in tuis fiducia est.
Nocte vigiles anteuerto, verba mediter vt tua.

Me benignè audi, vt soles & fauce mortis eripe.
Impy me persequuntur, legis expertes tuæ:
Tu propinqua Domine, iussa cuius omnia iusta sunt,
Iussa firma fine nullo, firma nullo exordio.

Res.

Adspice afflictum: leua me, fœderis memorem tui:
Fœderis memor meam vitam patronus assere.
Impij malè interibunt iussa qui tua negligunt.
O bonus sine fine, robora, vt solet, vitam meam.
Me prementum multitudo à lege non flectit tua.
Mœret animus intuendo pacta qui spernunt tua.
Tu bonus tua iussa amantem me vicissim recrea,
Cuncta promissa tua nullum fixa norunt terminũ.

Sin.

Me premit tyrannis: at cor verba meditatur tua,
Verba gratiora gazis aureis animo meo.
Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.
Septies tuam æquitatem me canentem lux videt.
Legem amantibus tuam pax multa nulla offensio
Spectat à te mens salutem, mixa promissis tuis.
Mens amat promissiones vnice & seruat tuas.
Seruo tua pacta, vt vicissim tu vitã obseruas mã.

Thau.

Inuocanti da tuarum scire legum abscondita,
Inuocantem libera me fœderis memor tui.

171 *Te docente prædicabit os tuas laudes tua*
172 *Iussa lingua nuntiabit, iussa longè æquissima.*
173 *Dextera tua obsequentem iussibus iuua tuis.*
174 *Abs te opem spero: tuarum scita legum diligo.*
175 *Sospita me vt prædicem te, lex iuuabit me tua.*
176 *Me vagã vt pecudẽ, require fœderis memorẽ tui.*

Ps. cxx. Ad Dominum, cùm tribula, &c.

B. pag. 246.

Dauid rex narrat liberationem acceptam diuinitùs à suis calamitatibus orationémque commemorat qua apud Deum conquestus est tum de calumnijs, tum de persecutionibus & exilio, quæ ipsi fuerant preferenda.

Carm. gen. III.

1 HInc me obsidebant bella, & hinc calumnia
Liuor faces admouerat:
Ad te refugi destitutus omnibus,
Rerum creator optime.
Te voce supplex inuocaui, tu meas
Non lentus audisti preces,
2 *A fraudulentæ toxico linguæ Deus*
Me protege & mendacijs,
3 *O lingua fraudis machinatrix impiæ,*
Qua spe meum oppugnas caput?
4 *Scythæ ferocis lingua pestilentior*
Tinctis veneno spiculis.

Igni

Ignis voracis lingua flammis acrior,
Quum silua flagrat arida.
Heu vita tristis, vita dura & anxia.
Per inuios erratica
Montes, latrones inter atque inhospita
Gentis ferae mapalia.
Mens aegra vitae carpitur fastidio.
Hostes quietis accolens:
Hostes quietis, blanda quos oratio
Ferociores efficit:
Quos innocentis mentio concordiae
Ad bella saeua exasperat.

Ps. cxxi. Leuaui oculos meos in, &c. B. p. 247.

Dauid conflictum animi sui in periculis exponens, ad Deum conuersa oratione se committit ei, & confirmat in fide promissionum eius.

Carm. gen. xvii.

Dum ferox armis inimicus instat,
Ad montes vaga lumina
Proximos circum fero, siquid illinc
Fortè appareat auxilî.
At mihi cœli Dominus solique
Certam solus opem feret.
Ille (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora?)

Ille ſanctorum (mihi crede) cuſtos
Noctes excubat & dies:
4 *Victa nec blandi illecebris ſoporis*
Vnquam lumina dimouet,
5 *Leniter paſſis tibi ſemper alis*
Vmbræ more ſuperuolat,
6 *Ne cutem ſolis violentioris*
Vrant ſpiculæ de die,
Nocte me lunæ nebuloſioris
Artus degrauet halitus,
7 *Seu domi clauſus lateas, latentem*
Clauſis ſerunt in ædibus:
8 *Seu foris pacis obeas amicæ,*
Seu belli fera munera,
Soſpitem è cunctis Dominus periclis:
Semper te bonus eruet.

Ps. CXXII. Lætatus ſum in his quæ, &c. B. p. 14

Dauid Eccleſia ſtudijs & officioſo cultu Dei recreatus la tiam ſuam prædicat: vrbis, Eccleſiæ, & regni totius tum commendat omnibus benè precatur, & omnia à ſe ſpondet.

Carm. gen. XXV.

1 *O Lux candida, lux mihi*
Læti conſcia nuncij:
Iam pleno ſtata tempora
Reddit circulus anno:

Iam festi reuocant dies
Augustam Domini ad domum:
2 Iam sacri pedibus premam
Lætus limina templi.
3 Iam visum Solymæ edita
Cœlo culmina & ædium
Moles nobilium, & suo
Augustam populo vrbem:
4 Vrbem, quam procul vltimis
Terræ finibus exciti,
Petunt Isacidæ, vt Deum
Placent more parentum.
5 Iussam cœlitus oppidis
Vrbem ius dare cæteris:
Et sedem fore Dauidis
Cuncta in sæcula proli.
6 Mater nobilis vrbium,
Semper te bona pax amet:
Et te semper amantibus
Cedant omnia rectè.
7 Semper pax tua mœnia
Colat: semper in ædibus
Tuis copia dextera.
Larga munera fundat.
8 Dulcis Isacidum domus,

Te pax incola sospitet:
9 *Sedes Numinis omnia*
Succedant tibi fausté.

Ps. CXXIII. Ad te leuaui oculos, &c. R. p. 249.

Ecclesia grauissimè oppressa se ad Deum erigit, gratiam implorat, & hostibus Dei malè precatur.

Carm. gen. VI.

1 *AD te leuaui, rex pater & Deus,*
Ad te leuaui lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata cœli.
2 *Vt seruus obseruat Domini manus,*
Gestus & omnes lumine mobili,
Arguta seu nutus acutis
Serua oculis dominæ tuetur:
Te nostra spectant, te Domine & Deus,
Intenta mentis lumina, dum graues
Iras remittas, seruulisque
Des veniam bonus atque pacem.
3 *Iam lenis in nos respice: seruulis*
Iam parce tandem, parce fidelibus.
Quos hostis insultans superbo
Ludificátque premítque vultu.
4 *Contemptus hosti ac opprobrium sumus.*
Vitæque tædet, ferre animus nequit

Superbi

Supercili fastum superbi,
Ludibriúmque opibus tumentum.

Ps.CXXIIII. Nisi quia Dominus. &c. B. pag. 250.

Ecclesia mirificas Dei liberationes à conatibus mundi prædicãs, benedicit Deo, & se in posterum de ope illius cõfirmat.

Carm. gen. XXVII.

NI fauentis affuisset numinis præsentia,
(Dicat Isaci propago) Numinis præsentia
Ni fauentis affuisset, quam veniret perditum
Nos superba multitudo freta stultis viribus.
Forte viuos deuorassent debilésque & pauculos:
Ira feruidi furoris auida nostri sanguinis,
Obruisset instar vndæ nos procella cladium:
More torrentis niuali ab imbre turgidi impetus.
Nos repentè sustulisset: vsque ad animam gurgites,
Vsque ad animam transijssent gurgitis impetuũ.
Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
Dentibus prædam cruentis perfidarum gentium.
Cassibus fractis dolosis sospites euasimus:
Capta veluti iam volucris rete fugit aucupis.
In Deo nostræ salutis spes reposita est vnico,
Qui solum cœlúmque fecit vi potentis dexteræ.

Ps.CXXV. Qui confidũt in Domino, &c. B. p. 250.

Psalles stabilitatem Ecclesiæ prædicat, & instabilitatem afflictionum eius, deinde Deum orat pro sanctificatione illius & prosperitate improbis eiectis.

Carm.gen.vi.

1 *Sionis arcem non aquilo impotens*
Saxo sedentem perpetuò quatit,
Nigrantibus non auster alis
Imbriferas glomerans procellas.
2 *Quicunque verè spem locat in Deo,*
Non hostis hunc vis, non quatiet dolus,
Si fractus illabatur orbis,
Incolumis fugiet ruinam.
Vt ciuitatem mœnia montium
Sanctam tuentur, sic Dominus suos
Vicingit arcana, nec vnquam
Præsidijs viduos reliquet.
3 *Nec impiorum perpetuo iugo*
Sinet piorum progeniem premi,
Ne turpibus contaminetur,
Flagitijs labefacta mentem.
4 *Vt affluenter fac bona sint bonis,*
5 *Vt continenter fac malè sit malis,*
De calle quos recti illecebris
Impietas malè sana flexit.
Fac sancte rerum conditor, vt domum
Beata semper pax colat Isaci:
Tranquillitas secura pulchræ
Exhilaret Solymæ colonos.

Ps

Ps. CXXVI. In conuertendo Dominus captiuitatem Sion, &c. B. p. 252.

Ecclesia admirabilem sibi & gẽtibus liberationẽ suam à Deo factam prædicat eandémque optat ab illo perfici.

Carm. gen. 11.

1 QVum pater omnipotens captã remeare Sionẽ,
Dulcémque iussit patriam reuisere,
Attoniti stupuere animi, nec opinaq; secum
Metum librantes inter & spem gaudia.
Vixque sibi credunt: veluti qui noctis opacæ,
Sopore pulso manè versat somnia.
2 Pro lachrymis redeunt risus sua gaudia quisque
Sermone celebrat patrium laudans Deum.
Nec minus attonito stetit ad miracula vultu,
Sic barbarorum turba secum mussitans,
En pater ille deũm quot signa ostendit amoris!
Huius saluti gentis vsque vt prospicit!
3 Nec falsò, nam signa Deus monstrauit amoris
Præclara, nostræ dum salutis prospicit.
Ergo alacres læto testamur gaudia plausu.
4 At tu benigne fac parens vt ceteri
Iam redeant pleníque vijs sic agmen inundet,
Vt æstuosi quum flat austri spiritus,
Indignata suis cohiberi flumina ripis,
Vaga per agros murmurant licentia.

5 *Qui malè fœcundæ commisit semina terræ,*
Et corde tristis multa volvit anxio.
Si venit vberior seges imbribus aucta benignis
Exultat hilari cor metentis gaudio.

6 *Nos quoque longa fugæ post tædia postq; labores,*
Lati arua ducis patria reuisimus,
Te patrium canimusq; Deum, sempérque canemus:
Agimúsque memores atque agemus gratias.

Ps. CXXVII. Nisi Dominus ædifica, &c. B. p. 251.

Psalles nihil posse aut comparari aut conseruari, ac ne genus quidem propagari docet sine benedictione Dei, as proinde omnia ab illo expectanda esse.

Carm. gen. III.

2 *NI cœpta Dominus iuuerit frustra struis*
Moles superbas ædium,
Ni Dominus vrbem seruet, incassum excubat
Muris vigil custodia.

2 *Frustra anteuertis manè solem & vespere*
Sero domum reuerteris:
Victum labore vix parabis anxio,
Ni Dominus admorit manum.
At ille amicis interim suis dabit
Purum soporem somnijs:

3 *Domúmque dulci prole fœtam liberûm*
Præbebit. Hæc hæreditas,

Hæc

Hæc illa merces quæ beat charos sibi
Rerum ille Dominus omnium.
4 *Non sic timori est dexteram telis grauis*
Bellator hostis hostibus,
Vt quem parentem masculæ propaginis
Fauor beabit numinis.
5 *O ter beatum & amplius, qui talibus*
Pharetram sagittis impleat,
Non ad tribunal erubescet iurgia
Procacis aduersarij.

Ps. CXXVIII. Beati omnes qui timent Dominum, &c. B. pag. 253.

Psaltes piorum fœlicitate proposita, demonstrat quàm grato animo sit percipienda benedictio Dei publica in Ecclesiam & priuata in pios singulos.

Carm. gen. XXV.

1 *FOElix ô ter & amplius*
Quem timor Domini tenet,
Quem non illius à via
Flectit dexius error.
2 *Fœlix & tibi prosperè*
Cedent omnia, nam tuo
Carpes dulcia fercula
Comparata labore.
3 *Instar palmitis vberi*

Prouentu grauidi & coma
Cingentis viridi domum,
Te coniux hilarabit.
Ceu plantaria fertili
Pubescunt oleæ solo,
Iucundo tibi liberi
Cingent agmine mensam.
4 *Quem timor Domini tenet,*
Inter talia commoda
Vitæ tempora transiget.
5 *At te ex arce Sionis*
Ditabit Domini manus
Larga: & conspicies bonis
Florentem Solymam, tibi
Donec vita manebit.
6 *Prolis adspecies tuæ*
Longa stirpe propaginem:
Festa semper & Isaci
Lætos pace nepotes.

Ps. CXXIX Sæpe expugnauerunt, &c. B. P. 254.

Ecclesia suas in præsente seculo afflictiones à mũdo & liberationes à Deo prædicat, funestum q; aduersariorũ exitũ.

Carm. gen. XXVI.

1 *IVra dicat grex bonorum, Mille me molestijs*
Factio pressit malorum: prima ab vsque origine

Fa-

Factio pressit malorum mille me molestijs:
Nec tamen subuertere vnquã quiuit vllis machinis.
3 Terga sæuis exarauit verberum vibricibus:
Terga longis secta sulcis, hostis ad fastidium:
4 Sed parens rerum benignus vincla rupit impia,
Méque neruo liberauit seruitutis asperæ.
5 Qui Sionis non amico spectat arces lumine,
Vota semper vana voluat, spes inanes nutriat.
6 Marceat, ceu sole marcet herba languens torrido,
Herba summis nata tectis, quæ repente corruit
Ante falcis plagam acutæ, sicca marcidis comis.
7 Vnde nec sinum repleuit qui manipios colligit:
Nec manum messor perustus prata tondens floreæ.
8 Nec viator ominatus prospera est metentibus
Sic precatus, Arua læta, & arua lauta, & roscida,
Hũc in annũ, & vsq; in annos hũc sequẽtes, numinis
Vos fauor semper benigni seruet, ornet, augeat.

Ps. cxxx. De profundis clamaui, &c. B. p. 255.

Psaltes sibi maximas liberationes obtigisse narrat inuocanti Deum, ideoq; se Deo cõfidere, & Ecclesiã ad fiduciam eandem hortatur promissionibus.

Carm. gen. VIII.

1 CVrarum rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,

Clamaui, pater optime:
2 Audi verba pater, quæ tibi supplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem
Tristes ad querimonias.
3 Si vindex tetricus facta nefariè
143.2. Pœnis cuncta velis plectere, quis sibi
Tam confidit, acerbum
Vt non horreat exitum?
4 At tu non furijs tristis ex asperis,
Sed largus veniæ, & munificus parens.
Vt te iure colamus.
Legum & iussa salubria.
5 Nam spes polliciti me recreat tui:
Promissísque fides fallere nescij,
Et fiducia certa
Mentem sustinet anxiam.
6 Non sic præcipiti nocte vigil diem
Obseruat roseum non roseum vigil
Phœbi sic auet ortum,
Vt flagrat mea mens Deum.
7 Securi in Domino flagite spem pij
Non duro veniam supplicibus dare,
Et prompto dare pressis
Duro seruitio manum.

8 Electi

Electi generis progeniem graui
Pressam seruitio ex hostibus asseret:
Et de morte redemptam
Noxis eximet omnibus.

Ps. CXXXI Domine nõ est exalta. &c. 1. B. p. 256.

Dauid dimissum suum animum simplicémque professus Ecclesiam ad humilitatem simplicitatémque cohortatur.

Carm. gen. XXVII.

SI spiritu impotenti,
Si lumine insolenti
Elatus ambulaui,
Si virium mearum
Fiducia superbus
Despexerim minores:
Si mentis arrogantis
Sublime vectus alis,
Maiora quàm liceret
Speraui, cogitaui:
Ni vota temperaui
Modestia salubri:
Nil deprecor rogó ve,
Nullam recuso pœnam.
Qualis puer tenellus
Vix lacte pulsus, vnam
Suspirat in parentem

Hanc spectat, hac ab vna
Dependet, ambit vnam:
Aeterni rector orbis,
Te mens mea intuetur
Vnum, vni adhaeret, vnum
Te vindicem salutis
Agnoscit. O piorum
Propago sancta patrum,
Vnum Deum parentum
Spectate, spes in vno
Locate, cuncta ab vno
Sperate: spem nec vnquam
Fouebitis caducam.

Ps. cxxxii. Memento Domine Dauid. B. p. 256.

Dauid aram Dei ducturus Ieruschalaima solicitudinẽ suã, votum, officiumq; exponit Deo, orat vt Deus veniat in ciuitatem suam, & regno, sacerdotio populoq; benefaciat: ideoq; promissiones antè à Deo factas adducit.

Carm. gen. 1.

1 *DAuidis esto memor genitor, memor esto laborũ*
Quos tulit, in rebus tua iussa sequutus egenis.
2 *Ille tibi, Hebraeae gentis Deus vnice, votis*
Obstrinxit caput, & promissis ora recluſit,
3 *Non aedes prius ingrediar mollive reponam*
4 *Membra thoro, aut oculis dulcẽ indulgebo soporem,*

5 *Quàm*

5 *Quàm fanum inueniam, & sacri fundamina tẽpli*
Designem, sanctiq; locum demetiar aris.
6 *Fama licet patriæ multum promitteret oræ,*
Inter saxa tamen siluestribus obsita dumis
Monstrauit Deus ipse locum. Deus ipse pereme
Hic templum, templiq; sacris sedem innuit arie.
7 *Ergo alacres gratam Domino properemus ad ædem:*
8 *Scamna pedum pronis veneremur vultibus. & tu*
Sancte parens bonus ac placidus cape vota, tuamq;
Lætus adi sedem; nec dedignare penates
Qui memorem æterni seruabunt fœderis arcam.
9 *Templa sacerdotes casti tueantur, & omnes*
Qui tua ritè pijs venerantur numina sacris
10 *Lætitia exultent. Si Dauid pectore puro*
Te coluit, ne Dauidicæ nunc respue prolis
Dona, tui populi cui frena tenenda dedisti.
11 *Dauidi enim quondam (neq; iam sententia vertet*
Vlla tuam mentem) iurasti. E stirpe propago
Nata tua solium & sceptrum retinebit auitum.
12 *Quod si posteritas seruet mea fœdera pactis*
Si steterit, leges si non temerarit auitas,
Nulla dies solio, vis nulla extrudet auito,
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
13 *Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem,*
14 *Quã colerẽ. hîc mihi certa quies, hîc certa voluptas:*

15 *Hæc mihi grata domus, cæli indulgentia fruges*
Faxo alat, & duros largè saturabo colonos.
16 *Templa tuebuntur casti iustíque ministri,*
Lætitiáque pijs perfundam pectora certa:
17 *Dauidicóq; nouum producam è semine germen,*
Quod latè in populos fundet sua brachia: stirpi
Prospiciam seræ solium quæ illustret auitum:
Claráque per cunctas diffundat lumina terras.
18 *At pudor & turpes maculas infamia spargens,*
Hostibus inficiet vultus. Iessæa propago
Florebit, cingétque sacrum diademate crinem,
Transmittet q́, suam longæua in sæcula famam.

Ps. cxxxiii. Ecce quàm bonum, & quàm iucundum, &c. B. pag. 257.

Dauid communionẽ sanctorum celebrat, & elegantibus cõparationibus figurat bona, amœnitatémque illius.

Carm. gen. iii.

1 *Nil caritate mutua fratrum, nihil*
Iucundius concordia,
2 *Non aura suauis balsami, quum funditur*
Aronis in sacrum caput,
Et imbre læto proluens barbam & sinus
Limbum pererrat aureum:
3 *Non ros, tenella gemmulis argenteis*
Pingens Sionis gramina.

Aut

Aut verna dulci inebrians vligine
Hermonis intonsi iuga.
Fraterna quam pax incolat domum, iuuat
Dominus benigna dextera:
Et opibus auget: filiorum & filios
Multis propagat sæculis.

Ps. CXXXIIII. Ecce, nunc benedic. &c. B. p. 259

Psaltes Ecclesiam totam hortatur vt benedicat Deo, adiunctis promissionibus.

Carm. gen. III.

1 *DOmini ministri nocte qui custodiæ*
Sancti excubatis atrij,
Laudate Dominum, laudibus donec sacra
Nox annuit silentio.
2 *Intérque laudes mentibus puris manus*
Cælo supinas tollite.
3 *Et vos beabit Dominus inuicem omnibus*
Cæli soliq́ue commodis:
Dominus Sionem qui tuetur, vnicus
Cæli soliq́; conditor.

Ps. CXXXV. Laudate nomẽ Domini. &c. B. p. 259.

Psaltes Ecclesiam hortatur ad laudandum Deum, omnipotẽtiæ in res creatas & inimicos ipsos, bonitatisque erga Ecclesiam nomine: quæ omnia per comparationem idolorum grauissimè amplificat.

Carm.gen.1.

1 VOs quibus est sacri custodia credita templi,
2 Eia Deũ laudate: Deum celebrate ministri
Qui sacra assidua vigilatis ad atria cura.
3 Eia Deum laudate bonum, noménque beatum
Tollite perpetuò vestro super æthera cantu.
4 Quippe Iacobum vltrò legit, lectúmque dicauit
Hunc sibi, ceu priuam patrimonî in sæcula sortem.
5 Nota quidem Domini est immensa potentia, notum
Numen: quippe deos sub se premit altior omnes,
Quos alij stolida placant ceu numina cura.
6 Versat enim nutu cælo, terráque maríque,
Aut siquod cæcis clausum est penetrale tenebris
7 Naturæ, quodcunque libet. de viscere terræ
Euocat & liquido suspendit in aere nubes:
Fulguribúsque vagis venientes præuenit imbres.
Déque suis promit ventorum flamina gazis.
8 Ille hominum primos fœtus pecudúmque per arua
9 Diuitis Aegypti strauit: regémque superbum,
Et quicunque bibunt septem flua flumina Nili,
10 Terruit ostentis: validus ille oppida muris
Turrita euertit: numeroso milite cinctos
Cum stirpe extinxit violento funere reges:
11 Strauit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Qulque Basan Ogus magna ditione tenebat,

Regnáque

Regnáque non vni Cananea subdita sceptro:
12 Aruáque deiectis nuper viduata tyrannis,
Accepêre nouos Iacobi è stirpe colonos.
13,14 Sancte parens rerum, qui iusto examine nosti
Parcere subiectis, & debellare superbos,
Posteritas te sera canet: tua splendida facta
Nulla vnquam ex animis tollent obliuia nostris.
15 At sibi quæ varijs finxit simulachra figuris
Vana superstitio, calidis fornacibus aurum
Argentumve liquans, nil sunt nisi ludicra dextræ
16 Humanæ commenta: illis os vocis inane:
17 Lucis egent oculi: surdas sonus aduolat aures:
Et patulas frustra nares iucundus odorum
Halitus incursat: calidus non pectora pulsat
18 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
Aut colit, ipse suis similis dijs exigat æuum,
Mentis inops, & lucis egens: non aure nec ore
Accipiat reddátve sonos: nec nare sagaci
Sentiat halantes per prata nitentia flores.
19 Tu verò genus à magno Israele profectum,
20 Et domus Aronis genitique è sanguine Leui,
Et quicunque pio rerum venerare parentem
21 Obsequio, laudate Deum qui tecta Sionis
Ardua, qui sacram Solymæ bonus incolit ædem.

Ps. CXXXVI. Confitemini Domino, &c. B. p. 261.

Psaltes hortatur Ecclesiã ad prædicãdas Dei laudes propter beneficentissimã naturam & maiestatem ipsius, benignaq; opera in creatione, administratione & conseruatione rerũ omnium, ac imprimis Ecclesiæ demonstrata.

Carm. gen. 11.

1 EIa Deum laudate, Deum facilemq; bonumq;
Larga benignum semper indulgentia.

2 Eia Deum laudate: Deus nanque ille deorum est:
Larga benignus semper indulgentia.

3 Cui Domini rerum submittunt sceptra tyranni,
Larga benigno semper indulgentia.

4 Qui facit attonito solus miracula mundo,
Larga benignus semper indulgentia.

5 Qui nitidos mira arte polum conuoluit in orbes,
Larga benignus semper indulgentia.

6 Qui liquidis terras emergere iussit ab vndis,
Larga benignus semper indulgentia.

7 Qui vitreo accendit flammantia lumina cœlo,
Larga benignus semper indulgentia.

8 Qui solem auricomum iussit dare iura diei,
Larga benignus semper indulgentia.

9 Qui lunam & stellas tenebras distinguere noctis
Iussit benigna semper indulgentia.

10 Prignora prima Phari qui fato extinxit acerbo,
Larga benignus semper indulgentia.

11 Isacidas medio incolumes ex hoste recepit,
12 Larga benignus semper indulgentia.
13 Qui rubri Oceani torpentes diffidit vndas,
Larga benignus semper indulgentia.
14 Perq; vndas fissus sobolem traduxit Abrami,
Larga benignus semper indulgentia.
15 Pharonem & Pharios submersit gurgite currus,
Larga benignus semper indulgentia.
16 Deduxit q; suos deserta per auia tutos,
Larga benignus semper indulgentia.
17 Et validos merita prostrauit clade tyrannos,
18 Larga benignus semper indulgentia.
19 Strauit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Larga benignus semper indulgentia.
20 Strauit & incassum confisum viribus Ogum,
Larga benignus semper indulgentia.
21 Metatúsque nouis agrum est vtriusque colonis,
Larga benignus semper indulgentia.
22 Isacidis habitare suis dedit hostica rura,
Larga benignus semper indulgentia.
23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Larga benignus semper indulgentia.
24 Auertítque ferum nostris ceruicibus hostem,
Larga benignus semper indulgentia.
25 Qui genti vitam humanæ victúmque ministrat,

Larga benignus semper indulgentia.

26 *Astrigeros laudate Deum qui temperat orbes,*
Larga benignus semper indulgentia.

Ps. CXXXVII. Super flumina Babyl. &c.

Sacerdotes & Leuitæ captiui ad sacras camiones cantan[dum] sollicitati, ostendunt à se bona fide fieri non posse: in lu[ctu] suo constanter permanent, Edomæisque & Babylonijs ueriſsimum Dei iudicium imprecãtur atque denunti[at]

Carm. gen. XXIII.

1 *DVm procul à patria mœsti Babylonis in cri[mine]*
Fluminis ad liquidas forte sedemus aqu[as]
Illa animum subijt species miseranda Sionis,
Et nunquam patrij tecta videnda soli.
Fleuimus, & gemitus luctantia verba repressit:
Inque sinus liquidæ decidit imber aquæ,
2 *Muta super virides pendebant nablia ramos,*
Et salices tacitas sustinuere lyras.
3 *Ecce ferox dominus Solymæ populator opimæ*
Exigit in medijs carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutauit acerbo,
Nos iubet ad patrios verba referre modos,
Quale canebamus steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis inuidiosa locis.
4 *Siccine diuinos Babylon irrideat hymnos?*
Audiat & sanctos terra profana modos?

O Solymæ, ô adyta, & ſacri penetralia templi,
Vllúne vos animo deleat hora meo?
Comprecor, antè meæ capiant me obliuia dextræ,
Nec memor argutæ ſit mea dextera lyræ:
Os mihi deſtituat vox, areſcente palato,
Hæreat ad fauces aſpera lingua meas:
Prima mihi veſtræ niſi ſint præconia laudis:
Hinc niſi lætitiæ ſurgat origo meæ.
At tu (quæ noſtræ inſultauit lætaraſtinæ)
Gentis Idumeæ tu memor eſto Pater.
Diripite, ex imis euertite fundamentis,
Aequáque (clamabant) reddite tecta ſolo.
Tu quoque crudeles Babylon dabis impia pœnas:
Et rerum inſtabiles experiere vices,
Fœlix qui noſtris accedet cladibus vltor.
Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.
Fœlix qui tenero conſperget ſaxa cerebro,
Eripiens gremio pignora cara tuo.

Ps. CXXXVIII. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, &c. B. pag. 264.

Dauid Deum celebrat propter benignum & verbum & opera eius erga ſe: à gentibus ſuo exemplo celebratum iri docet, ac poſtremò ſe committit Deo.

Carm. gen. XXVIII.

Pectore te grato Dominumque Deumq; fatebor
Coram ſuperbis regibus,

Et tua facta canam.

2 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina specto
Nomen celebrabo tuum,
Perpetuámque fidem:

3 Qui donis promissa nouis cumulata rependis:
Audis vocantem, robora
Das animo trepido.

4 Te, quæcunque patet tellus circumflua ponto,
Reges fatebuntur Deum,
Quum sine labe fidem

5 Audierint: ritúsque tuos super æthera cantu
Ferent, tuaq; gloriæ
Ad iubar attoniti.

6 Nam liquidi quanquam trans ignea mœnia mundi
Beatus in te permanes:
Attamen haud humiles

7 Despicis, elatósque premis. discrimina mille
Passim mihi circumstrepant,
Te duce tutus ero
Tu valida obsistes dextra furialibus ausis
Qui me lacessunt hostium:

8 Incolumíque dabis
Quod superest, siquid superest, bonitate perenni,
Quo cœperas gradu tuæ
Facta tuere manus.

Ps.

Ps.cxxxix. Domine probasti me, & cognouisti me, &c B.pag.265.

Quid se totum & omni ex parte Deo perspectum esse agnoscens, profitetur studium suum adhærendi Deo & fugiendi à malo: ac postremò ad confirmandam hanc professionem suam, si opus erit, se amplius probandum committit Deo.

Carm.gen.III.

MOmenta vitæ nulla te latent meæ,
Rector benigne cœlitum.
Seu sedeo, siue surgo, seu quid cogito,
Tu cuncta præsens adspicis.
Lux siue curam, seu quietem nox tulit,
Curam & quietem temperas.
Nec te minutæ voculæ fugit sonus,
Quam lingua temerè fuderit.
Et os & humeros totiúsque corporis
Sic arte mira fabricam
Finxisti, acumen nullum vt humani ingeni
Ratió ve possit assequi.
Quónam ergo vultum fugero tuum? quibus
Clausus latebris occulter?
Petámne cœlum? præsto es hîc, ad inferos
Demergar? illinc non abes.
Aurora curru me volucri vt deferat
Ad occidentis limitem

10 *Hic deprehendes me, nec hîc tutus tuæ*
Vitabo fulmen dexteræ.
11 *Incauta mens si fortè secum cogitet,*
Nox me tenebris occulet.
Obscura tenebris nostra nox luce est tibi
Meridiana clarior:
12 *Tibi nec tenebræ sunt tenebræ, nec tuæ*
Nox vlla prouidentiæ est.
13 *Arcana mentis tu tenes, qui pectoris*
Arcana fabricatus es.
Qui me parentis ventre conditum, cutis
Tenello amictu inuolueras.
14 *Compago mira corporis nostri, tuæ*
Miraculum est solertiæ.
Stupenda cuius opera nec nostra assequi
Sed nec negare mens potest.
15 *Nam nulla nostri tam minuta est corporis*
Pars, vt tuam scientiam
Fugiat: nec vlla claustra pectoris latent
Te conditorem pectoris,
16 *Massæ recentis rudia adhuc primordia,*
Rudisque massæ semina,
Ceu scripta haberes, corporisque lineas,
Motum statúmque noueras.
Et membra nondum quum forent, quid adderent

Diei

Dies sciebas singuli,
Hæc mente tacita cogitanti mihi, stupor
Torpórqua sensus alligat.
Animus labascit quum tuæ miracula
Perpendo mecum dexteræ.
Citius inibo numerum, arenæ in littore
Quot voluat æstus corpora:
Quamuis ocellis peruigil nunquam meis
Dulcem soporem indulsero.
O quando perdes impios rerum parens?
O quando sanguinarios
A me repelles, qui scelesti nomini
Et numini illudunt tuo?
Te quisquis odit, non ego odi? non tuos
Hostes habebam pro hostibus?
Odi profectò: nec tuis ex hostibus
Amicus est quisquam mihi.
Reuolue mentis intimos sinus Deus,
Latebráque nostri pectoris,
Nisi hic amorem videris tui, nisi
Animum obsequi nunquam pigrum,
Si par scelestis scelere sum, vitæ parem
Da cum scelestis exitum.

Ps. CXL. Eripe me Domine ab homine malo, à viro, &c. B. pag. 268.

Dauid Deum supplicat pro liberatione sua, impijs aduersarijs male precatur: & seipsum confirmat in fiducia carminis iustitiæ salutisque Dei.

Carm. gen. v 1.

2 *AEterne rerum conditor, à mala*
Lingua veneno me bonus assere,
Meámque peiuri tuere
Hostis ab insidijs salutem,
3 *Qui fraude tecta bella nefaria*
4 *Ciet: nec atris mitior anguibus*
Vibrátque linguam virulentam, & ore
Vomit rabido venenum.
5 *Auerte fraudem & me violentiæ*
6 *Hostis scelesti subtrahe, qui mea*
Vestigia obseruat, scrobésque
Obijciens, laqueósque tendens.
7 *At tu, salutis præsidium meæ,*
8 *Audi precantem: Tu Dominus mihi*
Deúsque tu me liberasti:
Incolumem crepero è duello.
9 *Idem impiorum nunc bonus irrita*
Fac vota: sæuam frange superbiam:
10 *Virúsque linguæ pestilentis*
In Domini exitium refunde.
11 *Deiecta cœlo flammmea perfidos*

Procella

Procella fundat præcipiti fuga,
Cæcósque propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
12 Linguæ loquacis perfida vanitas
Nunquam quieto deget in otio
Sed impiè dignum paratis
Exitium Domino parabit.
13 At impiorum à vi Dominus suos
14 Et fraude vindex asseret: vt pij
Numen Dei præsens potensque
Perpetuo celebrent honore.

Ps. CXLI. Domine clamaui ad te, exaudi me, intende voci meæ, &c. B. pag. 269.

Dauid tribulibus suis mandato Schaulis ipsum persequentibus, opem Dei implorat: improbitatem autorum persecutionis suæ exponit, fidémque suam, quibus nominibus seruari à Deo petit.

Carm. gen. III.

1 AVrem vocanti da parens propere, meas
Audi preces salutifer,
2 Quum verba fundo tristis, & puras manus
Attollo, sic preces meas
Manúsque puras respice, ac si thureo
Odore manè te colam:
Ac si colam te victima & libamine

Sero rubente vespere.

3 Fræno coërcere linguam: ad oris ianuam
Fac excubet custodia.

4 Fac mens sequatur recta, fac in lubricam
Ne flectat erroris viam.
Fac ne scelesto gaudeat cœtu, neque
Mensa fruatur impia.

5 Me malo iustus increpet, me verberet,
Quàm palpet impius, comam

6 Quàm rore nardi spargat impij, precor
Et impiorum præsides,
De rupis altæ quum ruent specula, sui
Supplicia sceleris vt luant:
Tum subeat animum conscium, salubriter
Quòd me monentem spreuerint.

7 Sic mortis horror ossium compagines
Mihi laxat, vt cæsæ iacent
Fagi per arua fissa cuneis fragmina.

8 Tu sancte rector cœlitum,
Spes vna nobis es salutis, vnicum
Agnoscimus te vindicem.

9 Vitam tuere ab impiorum cassibus,
A fraude quam struunt mihi
10 Compos salutis impios sac in sua
Cernam ruentes retia.

Ps.

Ps. CXLII. Voce mea ad Dominum clamaui, &c. B. pag. 271.

Dauid à Schaule & comitatu eius circumclusus Deum orat pro salute sua, ad gloriam ipsius in Ecclesia prædicandum.

Carm. gen. XVII.

INuoco supplex Dominum, manúsque
Tendo ad sidera supplices,
Mentis huic pando lachrymas: querelis
Imploro miseris opem.
Pectus afflictum dolor obruebat:
Quamuis rex bone cœlitum
Puriter vitæ mihi tu peractæ
Esses arbiter optimus.
Quum domo gressum tamen efferebam,
Tendebant mihi retia.
Nec mihi notus, nec amicus vsquam,
Quoquo lumina verteram.
Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
Qui me sospite plauderet.
Ergo te, rerum pater inuocaui,
Vnum præsidium in malis,
Tu meæ vires, mea spes, opésque,
Dum sedes hominum colo.
Da meis aurem facilem querelis.
Fracti cladibus vltimis.

Asſere à ſæui manibus tyranni,
Qui me fortior opprimit:
8 *Carceris vitam repe de tenebris,*
Vt te laudibus efferam,
Téque conuentus celebret piorum,
Promptum ferre pijs opem.

Ps. CXLIII. Domine exaudi orationem meam, &c. B. pag. 272.

Dauid Deum implorans, indignitatem ſuam confitetur, iniuriã ſibi factã in hac cauſa narrat & anguſtias animi ſui: ac propterea à Deo ſeruari & inſtitui petit, inimicos verò perdi ad gloriam ipſius.

Carm. gen. XV.

1 *AVdi vocantem rebus in aſperis,*
Et lenis aurem da precibus meis,
Rerum creator: quáque ſoles fide
Et æquitate ex hoſtibus eripe.
130. 3. 2 *Iuris ſeueri ne trutina meam*
Expende vitam: nemo hominum innocens
Sic eſt, tribunal poſſit vt ad tuum
Se profiteri crimine liberum.
3 *En hoſtis atrox imminet, & premit*
Stratum: tenebris triſtibus abditus,
Et lucis exors dego, velut ſpecu
Quos in ſepulchri mors fera condidit.

4 Me

Mens pæne curis obruta, voluere
Priora cæpit tempora, quum patres,
Spes quos fouebat præsidij tui,
De fauce lethi sæpe reuelleres.
Hac receatus rursus imagine,
Imploro supplex auxilium tuum.
Intenta mens te respicit, arida
Tellus vt imbres sub cane torrido.
Non lentus audi, nam mihi spiritus
Vix fessa pulsat pectora: si tui
Auertis oris lumen amabile,
Mors atra siccis faucibus imminet.
Spe mens labores auxilij tui
Fert: spectat vnum te, pater optime.
Audi precantem lenis & exitum
Iamiam obruturis pande periculis.
Ab hoste sæuo protege me, meæ
Custos salutis: praua repellere
Mentem manúmque, & recta capessere
Doce vnicum te qui veneror Deum.
Arcana fac vis numinis vt tui
Per plana gressum dirigat, vt tua
Mandata secter: neu male credulum
Error malorum vertat in orbitam
Vt nulla numen non celebret tuum

Et æquitatem natio, recrea
Me destitutum præsidio: & malis
Hostis scelesti libera ab artibus.
12 *Fauoris vmbra me solita tege,*
Et qui me acerbis vsque doloribus
Affligit, hostem perde nefarium,
Seruúmque serua perpetuo tuum.

Ps. CXLIIII. Benedictus Dominus Deus meus, qui docet, &c. B. p. 274.

Dauid prædicata Dei erga se & humanum genus beneficentia, hostibus malè precatur; sibi totique regno salutem & benedictionem omnimodam exoptat: & commendat felicitatem populi Dei.

Carm. gen. XIII.

QVate rex hominum carmine prosequar?
Qui firmas animum robore, qui manum
Et bellare doces, & dubij regis
Per discrimina prælij.
2 *Quòd viuo & valeo, tutus & hostium*
A fraude, eximia fulges gloria:
Quòd latè validis impero gentibus,
Totum muneris id tui est.
3 *O rerum genitor, quantulus est homo*
Hac quem prosequeris munificentia,
Et curas patria sollicitudine?

4 Fi-

Figmentum fragilis luti,
Quo nec bulla leuis vanior eſt, neque
Quæ mentes agitant ſomnia turbidas,
Nec ſerum fugiens vmbra crepuſculum,
Nec fumi volucris vapor.
Cœli pande fores rex bone cœlitum,
Ac de ſidereis labere ſedibus:
Montes nube operi: per liquidi aëris
Campos fulgura trayce.
Turbatos trepida ſparge fuga impios,
Et ſparſos iaculis perde ſequacibus:
Porrectáque manu me pater optime,
Sæuis eripe fluctibus.
Hoſtis pelle malam vim bonus impij:
Linguæ vaniloquæ reprime toxica:
Aſſuetæq; dolis peſtiferis manus
Vires contere viribus:
Vt te noſtra nouo carmine barbitos
Dicat, ſubſidio qui recreas tuo
Reges: qui grauibus ſæpe periculis
Vitam Dauidis eripis.
Hoſtis pelle malam vim procul impij,
Linguæ vaniloquæ reprime toxica:
Aſſuetæq; dolis peſtiferis manus
Vires contere viribus.

12 *Natorum ſoboles creſcat, vt vbere*
Surgit ſilua ſolo laurea: virgines
Cultu ſic niteant vt laquearibus
Templorum tholus aureis.
13 *Stipentur grauidis horrea frugibus:*
Pleno cuncta penu copia ſuggerat:
Fœcundi pectoris non capiant greges
Latis paſcua ſaltibus.
14 *Pingues plauſtra boues & nitidi trahant:*
Nec triſti reſonent compita claſſico,
Nec fletu plateæ: nec furor hoſticus
Clauſis affremat oppidis.
15 *Fœlicem populum, inter bona talia*
Qui vitam in tacido tranſigit otio.
Fœlicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater eſt Deus.

Ps. CXLV. Exaltabo te Deus meus rex: & benedicam. &c B pag. 275.

Dauid ſeipſum & res omnes creatas ad Dei laudes prædicidas excitãs, celebrat magnificam potentiam, & iuſtiſſimi benignitatem illius, quam erga omnes exhibet.

Carm. gen. XXIX.

1 TE regem Dominumq; cană dum lucida volue
Lucidus aſtra polus,
Et vnicum colam Deum.

2 Lu:

Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator & salus.
Magne parens nulla cui clausa potentia fine est,
Secula cuncta tuas
Laudes sonabunt: & patres
Longæui tua facta canent seræq; nepotum
Per seriem, soboli
Prodent. nec ætas gloriam
Nesciet vlla tuam: mirandaq; facta decúsque
Ille memor referet:
Hic magnitudinem canet.
Ille bonum feret & iustum, & placabilis iræ,
Et veniæ facilem, &
Larga benignum dextera:
Tótque inter decora & laudum præconia nulla
Emoritura die,
Nil clarius clementia.
Ergo parens rerum stellantis machina cœli
Cuncta suo gremio
Complexa prædicat tuum
Robur: & intacti scelerum contage nefanda,
Te celebrant alacres,
Tuíque vires imperi
Per populos latè vulgant: ne nescia sceptri

Terra sit vlla tui.
Et gloriæ & potentiæ.
13 Imperium sine fine tibi: nec legibus æui
Subdita sceptra tenes,
Aut clausa metis temporum.
14 Tu lapsos rursum attollis firmásque labantes:
Inolumésque foues
Vitæ beatæ commodis
15 Te volucrum pecudúmque genus, te sæua ferarum
Sæcula respiciunt
Vnum, suóque tempore
16 Accipiunt victum: tu dextram pandis, & omne
De locuplete penu
Animal benignè recreas.
17 Quicquid agis, iustéq; & sanctè agis: impiger auxi
18 Supplicibus facilem
19 Præbes: opísque compotes
Dimittis puro qui pectore cunque precantur:
Auxiliáque pijs
20 Præsens es, & periculis
Eruis è cunctis qui te venerantur amántque:
Cúmque suo scelere
A stirpe vellis impios.
21 Ergo omnes te iure canent, nomén que tacebit
Natio nulla tuum

In

In sæculorum sæcula.

Ps. CXLVI. Lauda anima mea Dominum laudabo, &c. B. pag. 278.

Psaltes se & pios hortatus ad laudes Dei ipsi soli asserendas, eum laudat singularium erga pios beneficiorum: creationis, conseruationis administrationisque rerum omnium, & regni æterni nomine.

Carm. gen. VI.

TE magne rerum conditor, & tuas
Sonabo laudes factáque posteris
Miranda prodam dum recurret
Per calidos mihi sanguis artus.
Securitatem nec stabilem tibi
Promitte, regum præsidio: neque
De stirpe mortali & caduca
Pene tibi columen salutis
Vt membra liquit spiritus in suam
Terrena moles terram abit & dies
Consulta vanescunt, & auras
Irrita per vacuas feruntur.
O ter beatum quem Deus atheris
Fido tuetur præsidio suas
Qui spes, opésque omnes in vno
Constituit Domino deóque.
Qui terram & æquor condidit & polum

Et quicquid æquor terraq; continet
Polúsque: qui promissa præstat
Perpetuo stabilis tenore.
7 *Qui nec tyranni vi sinit opprimi*
Infirmiorem, aut esurie premi:
Qui cercerum exemptos tenebris
Compedibus leuat innocentes.
8 *Qui nocte pulsa luminis aureis*
Cæcis refundit luminibus iubar:
Gressúsque firmat claudicantes,
Iustitiámque amat æquus æquam.
9 *Cura fideli qui fouet aduenam,*
Orbæ marito qui viduæ fauet,
Orbos puellos qui tuetur,
Et scelerum labefactat artes.
10 *Rex ergo habenas imperij tuus*
Sion tenebit, sidera dum polum
Pingent, & obliquum per orbem
Sol rutilos agit abit axes.

Ps. CXLVII. Laudate Dominum quoniam bonus est, &c. B. pag. 279.

Psaltes Ecclesiam hortatur ad prædicandũ nomen Dei propter liberationes, beneficiaq; eius erga ipsam, & propter constantiam operum & verbi.

Carm.

Carm.gen.II.

Eia Deum laudate, Deo date carmina digna:
Certè erudito dignus ille est carmine:
Qui Solymam instaurat rursus, passimq; per orbem
Sparsos reducit exules Abramidas:
Qui fractos animi leuat, & corda anxia lenit:
Mulcet dolores, mitigatque vulnera:
Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suísque quæque nuncupat vocabulis.
Magna Dei virtus, immensa potentia: nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
Qui mite ingenium fouet, alleuat, auget honore:
Humíque sternit impiam superbiam.
Eia Deum cantate, Deo persoluite grates.
Grato benignum canite patrem barbito:
Qui cælum obnubit tenebris, terram rigat imbre,
Montésque læto vestit altos gramine:
Qui pecudum genti larga dat pabula dextra,
Coruóque victum se roganti sufficit.
Quem neq; magnanimûm delectat robur equorum,
Nec vis ferocis aut lacertus militis:
Sed pietas animi simplex, & in illius vna
Quæ spem salutis collocet clementia.
Eia, Dei laudes Solymæa pangite turres:
Benignitatem mons Sionis prædica,

13 *Qui portarum aditus clauſtris firmauit aheneis,*
Ciuéſque cunctis commodis auxit tuos:
14 *Qui te pace beat læta & defendit ab hoſte:*
Et meſſe flaua tritici campos tegit.
15 *Cuius ad imperium fundit ſua munera tellus:*
Natura cuius prompta paret iuſſibus:
16 *Qui niuibus celſos operit, ceu vellere, montes:*
Denſas pruinas cineris inſtar deiicit.
17 *Et glacie lapſus ſolidarum frenat aquarum:*
Cuius rigorem qui ferat mortalium?
18 *Quum libuit molles glacies tabeſcit in vndas,*
Adſpirat, aura mitior riui fluunt.
19 *Oſtenditque ſuam per ſigna illuſtria mentem:*
Legéſque Abrami tradidit nepotibus.
20 *Non ita ſe populis aliis monſtrauit amicum,*
Quiſcita legum neſciunt cœleſtium.

Ps. CXLVIII. Laudate Dominum de cœlis, laudate, &c. B. pag 282.

Pſalles res omnes creatas à ſummo ad imum hortatur vt Deum celebrent, propter maieſtatem ipſius, & beneficentiam erga Eccleſiam.

Carm. gen. X.

1 *LAudate Dominum cœlitum*
Chori beati qui procul
Contagio mortalium

Templa

Templa ætheris tuemini.
Laudate Dominum, quos sibi
Adesse iussit angelos:
Laudate Dominum exercitus
Parere prompti iussibus.
Laudate Dominum, qui diem
Sol, luna noctem illuminas.
Laudate Dominum lucidis
Stellæ decoræ flammulis.
Laudate eum rotatiles.
Tot orbium compagines,
Et vnda longè celsior
Campis nitentis aeris.
Huic cuncta laudes dicite,
Numenque cuncta pangite,
Quod cuncta nutu condidit,
Et cuncta nutu sustinet:
Fixítque firmo cardine,
Ne vi senectæ corruant:
Certísque vinxit legibus,
Quas transgredi non audeant.
Laudate Dominum sub specus
Terræ dracones abditi:
Et vasta cete, quæ sinus
Ponti repostos finditis.

8 *Ignes, niues, & grandines,*
Vapóque & auræ ſpiritus,
Ad iuſſa Domini mobiles
Circumrotantes turbines,
9 *Colles feraces, & feri*
Montes, & omnes arbores,
Seu montibus rigeſcitis:
Seu cultibus manſueſcitis:
10 *Mites feræque beſtiæ,*
Humíque lente reptiles,
Et quæ liquentes aeris
Campos volando carpitis:
11 *Reges & orbis præſides,*
Et nationes liberæ,
Et pauperi plebeculæ
Qui ius ab alto dicitis:
12 *Et vos iuuenta floreæ,*
Læti puelli & virgines,
Seneſque vitæ in vltimo
Iamiam exituri limine,
13 *Laudate Dominum: numini*
Sit eius vni gloria,
Vnúmque noſcat omnium
Cælum ſolúmque principem.
14 *Hunc omne in æuum laudibus*

Propage

Propago tollat Isaci:
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beauit omnibus.

Ps.CXLIX. Cantate Domino canticũ nouum: laus eius, &c. B. pag. 284.

Psalles Ecclesiam hortatur vt Deum collaudet, propter benuolentiam & salutem ab eo acceptam, denique propter verbum ipsius potentissimum Ecclesiæ traditum.

Carm. gen. x.

CAntate Domino canticum
Nouum: sonet laus illius
Cœtus per omnes qui sacris
Non se prophanis polluunt.
Oblectet Isaci genus
Auctore se suo: suo
Regi Sionis arduæ
Congratulentur filiæ:
Nomen celebrent illius
Lætis choris & tympanis,
Eiúsque laudes accinant
Blandè canoro pectine.
Gentem bonus parens suam
Amore sancto amplectitur.
Mitémque mansuetudinem
Firmat salute immobili:

5 Cœtus piorum vt gestiant
Foris paratu spendido,
Domíque secum clanculum
Lætentur in cubilibus,
6 In ore, rerum præsidis
Laus continenter personet:
Vtrique acuti in dexteris
Vibrenter enses vindices.
7 In se ferarum vt gentium
Crudelitatem vindicent:
Et in futurum iras, minas,
Superbiámque comprimant.
8 Reges suorum vt hostium
Arctis catenis alligent,
Et ferreis coërceant
Vinclis feroces principes.
9 Pœnas secundum cœlitus
Præscripta ab ijs vt exigant.
Et laus piorum peruolet
Omnes per orbis cardines.

Ps. CL. Laudate Dominum in sanctis eius: laudate, &c. B. pag 286.

Psaltes Ecclesiam hortatur vt Deum omnibus modis laud
propter sanctitatem, potentiam & magnificentiam eius.

Ca

Carm. gen. x.

Laudate Dominum, lucidum
Templum colentem sidera,
Qui vi suæ potentiæ
Firmauit orbis cardines:
Laudate Dominum fortiter,
Vbique gestis inclytum:
Laudate magnitudinem
Captum supra mortalium.
Laudate Dominum bellicæ
Claris tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nablijs,
Lyríque blandè garrulis.
Laudate Dominum tympanis,
Choríque festi cantibus:
Laudate Dominum fidibus, &
Sonore dulci tibiæ.
Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali.
Hunc cuncta laudent quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum.

EIVSDEM GEORGII BVCHANANI HYMNVS MATVTINVS AD CHRISTVM.

PRoles parentis optimi,
Et par parenti maxime,
De luce vera vera lux,
Verúsque de Deo Deus:
En nox receſſit, jam nitet
Aurora luce præuia.
Cælum ſolúmque purpurans
Et clauſa tenebris detegens.
Sed fuſcat ignorantiæ
Caligo noſtra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obruta.
Exurge ſol puriſſime,
Diémque da mundo ſuum:
Noſtrámque noctem illuminans
Erroris vmbram diſcute.
Diſſolue frigus horridum,
Aruúmque noſtri pectoris,
Calore lampadis tuæ.
Humore purga noxio:
Vt irrigetur cælitus

Roris

Roris beati nectare,
Et centuplo cum fœnore
Cœleſte ſemen proferat.

EIVSDEM GEORGII BVchanani hymnus in Chriſtum.

PRoles parentis optimi
Et par parenti optimo,
De luce vera vera lux,
Verúſque de Deo Deus:
Iam fuſcat ignorantiæ
Caligo craſſa pectora,
Et nubilis erroribus
Mentes tenebræ contegunt.
Exurge ſol puriſſime,
Mundóque da diem ſuum:
Noſtrámque noctem illuminans,
Erroris vmbram diſcute.
Diſſolue frigus horridum,
Aruúmque noſtri pectoris:
Calore lampadis tuæ.
Humore purga noxio:
Vt irrigatus cœlitus
Roris beati nectare,
Et centuplo cum fœnore

Cœleſte ſemen proferat.

EIVSDEM EPIGRAMMA IN QVO IMAGO INTRODVCITVR alloquens peregrè aduenientes.

FAre eho qui terras luſtras vagus hoſpes & vndas,
Quid petis hinc? longæ quæ tibi cauſa viæ?
Non Deus hîc quiſquam nec imagine numen in iſta eſt,
Nos lapis & tantùm putria ligna ſumus:
Vermibus eſca, cibus tineis, domus hoſpita blattis,
Opprobrium cœli, ludibriúmque ſoli.
Non capiunt humiles numen cœleſte penates.
Structa nec humana ſaxea tecta manu.
Quem mare, quem tellus, quem non capit igneus æther,
Clauditur in nullo ſpiritus ille loco.
Vt Chriſtum inuenias, animi ſecreta reuolue,
Aut lege fatiditi quæ cecinere patres,
Aut quæ diues habet paſſim circunſpice mundus
Hæc vera eſt ſedes, hoc penetrale Dei.
At quiſquis picto gaudet dare baſia trunco,
Craſſáque puluereo lingere ſaxa troco,
Dignus morte perit, qui mortua viuus adorat,
Et vitæ in fragili ſpem ſibi ponit humo.
Sic te picta [illegible] cariem ne perline trunci,
Sed veræ mentem ſimplicitatis tuam.

Hæ

Hac ratione, domi poteris reperire quod omnes
Erro vagus terras sic peragrando fugis.

CANTICVM SIMEONIS AB Adolpho Merkerko παραφρασθὲν. Luc. 2.

Nunc dimittis seruum tuum Domine.

EIa nunc patribus, Deus,
Adiungis placide me famulum tuum,
Vt vox pollicita est tua.
His namque, his oculis ille Salutifer
Humani generis tuus
Est visus mihi: quem tu pater omnibus
Erexsti populis velut,
Signum propositum ante ora hominum omnium
In quod lumina dirigant
Quos sol cunque suo lumine viderit:
Hæc lux flamifera face
Dispellet tenebras gentibus exteris:
Hæc lux semper erit tui,
Lectis Isacidis gloria postuma.

CARMINVM GENERA QVIBVS IN HOC OPERE POETA VSVS EST.

I. Genus monocolon, versus heroici hexametri, hoc modo:

— ⏑⏑ — — — ⏑⏑ —

Eo vtitur Psal. 1. 18. 45. 78. 85. 89. 104. 107. 132. 135.

II. Dicolon distrophon. Versus prior, hexameter heroicus: Alter, iambicus trimeter acatalectus, ad exemplum Horatij libro 5. ode 16. hoc modo:

— ⏑ — — — ⏑⏑ — ⏑ —

⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑

Eo vtitur Psal. 2. 20. 24. 57. 60. 69. 83. 93. 95. 97. 108. 109. 118. 126. 136. 147.

III. Dicolon distrophon. Versus vnus, iambicus trimeter acatalectus: Alter, dimeter acatalectus, vt Horat. lib. 5. ode 1. hoc modo:

— ⏑⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑⏑

— ⏑ ⏑ — — ⏑ —

Eo vtitur Psal. 3. 6. 10. 21. 22. 27. 34. 38. 39. 41. 44. 48. 53. 62. 74. 76. 79. 87. 92. 110. 112. 115. 120. 127. 133. 134. 139. 141.

IIII. Dicolon diſtrophon, Verſus primus Heroicus, Secundus Alcmanius dactylicus tetrameter acatalectus, vt Horat. 1 Carm. 7. hoc modo:

-⏑⏑ ⏑⏑ - - - - ⏑⏑ -

- - ⏑⏑ - ⏑⏑ - -

Eo vtitur Pſal. 4. III.

V. Dicolon tetraſtrophon. Verſus Primus, Secundus, Tertius, Sapphicus hendecaſyllabus: Quartus, Adonius, vt Horatius 1. Carm. 2. hoc modo:

-⏑ - -⏑⏑ - ⏑⏑

-⏑⏑ - -

Eo vtitur Pſa. 5. 17. 51. 55. 65. 66. 72. 90. 101. 103.

VI. Tricolon tetraſtrophon. Verſus 1. 2. dactylicus Alaicus acatalectus, Tertius iambicus, Archilochius dimeter hypercatalectus 4. dactylicus Alcaicus, acatalect. vt Horat. 1. 9. hoc modo:

- -⏑ - - ⏑⏑ -⏑⏑

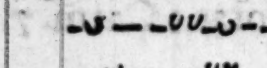
- -⏑ - - -⏑⏑ -⏑⏑

- - ⏑ - - ⏑ - -

-⏑⏑ - -⏑⏑ - ⏑ - ⏑

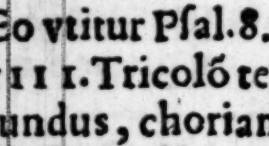
Eo vtitur Pſal. 7. 11. 15. 19. 30. 46. 50. 56. 58. 72. 88. 91. 123. 125. 140. 146.

VII. Dicolō distrophō. Versus primus, Sapphicus, Secundus iābicus dimeter, hoc modo:

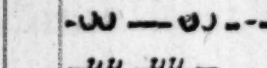
Eo vtitur Psal. 8.

VIII. Tricolō tetrastrophō. Versus Primus, Secundus, choriambicus Asclepiadeus tetrameter. 3. Pherecratius heroicus trimeter acatalectus: 4. choriambicus Glyconius trimeter acatalectus: vt Horat. 1. Carm. 5. hoc modo:

Eo vtitur Psal. 9. 64. 84. 130.

IX. Dicolon distrophon Versus Primus, heroicus, Secundus, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus, vt Horatius. 4. Carm. 7. hoc modo:

Eo vtitur Psal. 12.

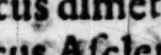
X. Monocolō. Versus iambicus dimeter acatalectus, vt Prudentius Cathem. 1. hoc modo:

Eo

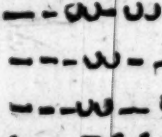
Eo vtitur Psal. 13.31.37.47.52.54.59.86.96. 98.117.148.149.150.

XI. Dicolon distrophō. Versus Primus, choriambicus dimeter Glyconius: Secundus, choriambicus Asclepiadeus, vt Horat. 1. Carm. 3. hoc modo:

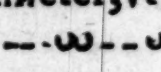
Eo vtitur Psal. 14.35.43.

XII. Tricolō distrophō. Versus Primus, choriambicus trimeter: 2. tetrameter: 3. Pentameter, vt Prudētius prologo Cathem. hoc modo:

Eo vtitur Psal. 16.

XIII. Dicolon tetrastrophon. Versus 1. 2. 3. choriambicus tetrameter. Quartus choriambicus trimeter, vt Horat. 1. Carm. 6. hoc modo:

Eo vtitur Psa. 23. 42. 75. 99. 102. 144.

XIIII. Monocolon. Versus iambicus trimeter, vt Horat. lib. 5. Carm. ode 17. hoc modo:

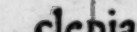
Eo vtitur Psal.25.94.106.

xv. Monocolon. Versus dactylicus Alcaicus acatalectus, hoc modo:

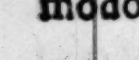
Eo vtitur Psal 26.29.32.49.61.71.73.143.

xvi. Monocolon. Versus coriambicus Asclepiadeus tetramet. vt Horat. 1. Carm. 1. hoc modo:

Eo vtitur Psal.28.40.80.

xvii. Dicolon distrophon. Versus primus, Sapphicus. 2. Choriambicus trimeter, hoc modo:

Eo vtitur Psal.33.70.121.142.

xviii. Dicolon distrophon. Versus 1. iambicus trimeter: 2. pentameter dactylus, hoc modo:

Eo vtitur Psal.36.63.

xix. Dicolon distrophon. Versus primus, Secundus, trochaicus dimeter acatalectus: Tertius, trochaicus catalecticus, hoc modo:

-⏑-⏑-⏑

-⏑-⏑-⏑-⏑

-⏑⏑⏑--⏑-

Eo vtitur Pſal.66.

xx. Dicolon diſtrophon. Verſus Prior, heroicus dactylicus : Secundus, anapæſticus dimeter catalecticus hoc modo:

- --⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑--

⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑--

Eo vtitur Pſal.68.

xxi. Dicolon diſtrophon. Verſus Prior, heroicus hexameter, Poſterior iambicus dimeter, vt Horat. li.5. Carm. ode 14. hoc modo:

-⏑--⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑--

-⏑-⏑--⏑-

Eo vtitur Pſal.81.

xxii. Dicolon diſtrophon. Verſus Prior, dactylicus hexameter: Alter, pentameter, hoc modo omnibus noto:

-⏑⏑--⏑⏑--⏑⏑--

-⏑⏑--⏑⏑-⏑⏑-

Eo vtitur Pſal.88.114.137.

xxiii. Dicolō diſtrophon. Verſus Primus, trochaicus dimeter catalecticus : Secundus, iambicus dimeter acatalectus, hoc modo:

-⏑--⏑-

--⏑--⏑⏑

Eo vtitur Psal.100.

xxiiii. Monocolon. Versus anapæsticus Pindaricus dimeter acatalectus, vt Boëth.15. hoc modo:

-⏑⏑ ⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑-

Eo vtitur Psal 113.

xxv. Dicolon tetrastrophō. Versus Primus, Secundus. Tertius, choriambicus trimeter, Quartus dactylicus Pherecratius, hoc modo:

--⏑⏑--⏑⏑

---⏑⏑--

Eo vtitur Psal. 116, 122. 128.

xxvi. Monocolō. Versus trochaicus octonarius catalecticus: qualis est Prudent. Cathem. 9. hoc modo:

⏑⏑⏑⏑⏑-⏑-⏑-⏑-⏑-⏑-

Eo vtitur Psal. 105. 119. 124. 129.

xxvii. Monocolon: Versus iambicus Anacreontius dimeter catalecticus, vt Boëth. 37. hoc modo:

--⏑-⏑--

⏑-⏑-⏑--

Eo vtitur Psal. 131.

XXVIII. Tricolon triſtrophon. Verſus Primus, heroicus: Secundus, iambicus dimeter: Tertius, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus, hoc modo:

-⏑⏑--⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑--
--⏑---⏑-
-⏑⏑-⏑⏑-

Eo vtitur Pſal. 138.

XXIX. Tricolon triſtrophon. Verſus ijdem, qui modò, niſi quòd ſecundum in locum tertij migrarit, hoc modo:

---⏑⏑-⏑⏑-⏑⏑- - --⏑⏑
-⏑⏑-⏑⏑-
⏑-⏑-⏑-⏑-

Eo vtitur Pſal. 145.

IEPHTHES. SIVE VOTVM, TRAGOEDIA.

AVTHORE EODEM GEORGIO BVCHANANO, SCOTO.

AD ILLVSTRISSIMVM VIRVM CAROLum Coſſæum Franciæ Mareſcallum, ac apud Taurinos Regis Francorum præfectum, in Iephthen Trogœdiam.

PRAEFATIO.

ABſurdam fortaſſe rem facere quibuſdam videbor, qui ad te hominẽ ab ineunte ætate militaribus imbutũ ſtudijs, & inter arma tubaſq; ſemper verſatum, munuſculũ hoc literarium mittam: ſed ij fere hoc abſurdũ exiſtimaturi ſunt qui aut harũ rerum inter ſe cõſenſionem non ſatis animaduertunt, aut tuum ingenium parum habent perſpectum. Neq; enim inter rei militaris & literarum ſtudium ea eſt quam plerique falsò putant, diſcordia: ſed ſumma potius cõcordia, & occulta quædã naturæ conſpiratio. Quanquã enim ſuperioribus aliquot ſæculis, ſiue hominum inertia, ſiue falſa quadam perſuaſione, diuiſæ fuerũt hæ profeſſiones, nunquã tamen peruerſa imperitorũ opinio

pinio tãtum potuit vt ipſæ inter ſe veterem illam:& naturalem(vt ita loquar) cognationẽ oliuiſcerẽtur. Omnes enim omniũ ætatũ imperatores, qui res præclaras geſſerũt, aut ipſi doctiſſimi fuerunt,aut viros doctrina illuſtres ſũmo amore proſequuti ſunt. Neque fieri poteſt vt magnus & excelſus animus,qui neglectis rebus caducis, æternitatis memoriam ante oculos habet propoſitam,non etiã memorię & antiquitatis cuſtodes literas amet. Neq; alij ferè ſunt qui literas oderũt & cõtẽnũt quã qui vita per ignauiã & flagitia turpiter acta,cõſciẽtiam poſteritatis reformidãt: vt nõ minus verè quã eleganter mihi ceciniſſe videatur Claudianus.

Gaudet enim Virtus teſtes ſibi iungere muſas.
Carmen amat quiſquis carmine digna gerit.

Contrà verò,qui omne ſuum ſtudium in eo poſuerũt vt perfectæ virtutis imaginem ſibi ad imitationem proponerent.

-& quæ natura negauit,

Viſibus humanis, oculis ea pectoris hauriẽt,quãta eos lętitia affectũ iri putemus,ſi eius quã tantopere animo perſequũtur, viuũ & ſpirans ſimulacrũ(vt ita dicã)nacti fuerint? Sed & præter hãc mutuã virtutis admirationẽ, & naturę quã dixi cõſenſionẽ,accedit vtilitatis etiã

mutuæ quædam ſpecies. Nam vt illuſtrium facinorum author non immeritò eũ ſuſpicit quẽ virtutis tradẽdæ magiſtrum & illuſtrãdæ artificẽ eſſe videt, & velut parentẽ colit, non enim à quo huius qua fruimur, lucis breuẽ vſurã acceperit, ſed alteram illam lõgè diuturniorẽ vitam in poſteritatis memoria collocatam ſperet: ita ille alter libenter amplectitur ſegetem & materiam ſuæ gloriæ ſibi oblatam.

qua ſe quoque poſſit
Tollere humo victórque virũm volitare per ora.

Vterq; enim etſi opinione hominũ impare pari tamen ſtudio ex eodem fundo gloriæ fructum petit. Sed hæc ad omnes cõmuniter pertinent, qui (vt ait Saluſtius) præclari facinoris aut artis bonæ famã quærũt. Illa verò tua ſunt propria, quòd à primis vſq; adoleſcẽtiæ ſpatijs ea fuiſti in patriam charitate, in bello fortitudine, in pace tẽperãtia & æquitate, vt omnibus qui literas colunt, tuarũ virtutũ exẽpla edideris, quod poſteritati ad imitationẽ proponere & poſſint & debeãt: quòd literas, Philippi Coſaxi fratris tui Epiſcopi Cõſtãtiẽſis patrocinio orbatas, in diuerſo vitæ inſtituto tamen foueredas: c tuẽdas ſuſceperis: quòd doctiſſimos homines ſemper tecũ habeas, quibuſcum etiã

medio sæuissimi belli ardore, Musisq; Minerua
é peres,& Geticũ modereris Appolline Mar-
ci:quòd filiũ ita literis instituẽdum in pueritia
ures,vt hanc tã amplã laudis & gloriæ hære-
litatem à paréte acceptã nõ solùm tueri, sed
tiã augere posset. Me autẽ absentẽ,nec vlla a-
ia te quàm literarũ cõmẽdatione tibi cognitũ,
ta cõplexus ex omnibus humanitatis & libera
itatis officijs,vt siquis ingenij mei sit fructus,si
ua vigiliarũ velut fœtura ea meritò ad te re-
ire debeat. Quod quidẽ adeò auidè facit me-
s hic Iephthes, vt qui antea publicã lucem &
œtus hominũ reformidabat,te patrono fretus
rodeat, & in spem nonnullam etiam publici
uoris sese erigat. Quid enim nõ illis sibi spe-
et auspicijs quibus disciplinam militarem ad
ntiquæ seueritatis exemplum videt emenda-
am:& vetustam belli gloriam Galliæ restitu-
am?cum bellica fortitudine, legum & iustitiæ
ultum: cum summa omnium rerum licentia
mmam omnium rerum non modò tuam, sed
tiã tuorum omniũ continentiã videt coniun-
am?His ego causis impulsus, hãc meam luce
ratiunculã sub tuo potissimũ nomine in ma-
us hominũ exire volui. Tu verò(vt spero)hoc
neũ siue tuorũ in me officiorum testimoniũ,

siue mea erga te beneuolentiæ significationem (quæ tua est humanitas & in literas amor) boni consules. Vale Lutetiæ Parisiorum, quinto Cal. Aug. M. D. LIIII.

ARGVMENTVM EX LIBRO IVDICVM SVMPTVM.

IEPHTHES *Galaddi filius patre defuncto à fratribus domo pulsus est, quod negarent æquum esse vt nothus cum legitimis filijs in hæreditate paterna diuidèda æquaretur. Is quum ob inopiam collecta manu latrocinio viueret, ac fa-citudinis magnum specimen dedisset, primùm à cognatis, de-inde à reliquis Hebræis dux factus est aduersus Ammonitas qui viginti propè annorum grauissima seruitute eos pressè-rant. Profecturus igitur in expeditionem, vouit, se, si victor reuerteretur, qui primus domo sua egrederetur, eum Deo sa-crificaturum, prima reuertenti occurrit vnica filia: eam Deo immolat.*

PERSONAE.

ANGELVS prologus.
STORGE mater.
IPHIS filia.
CHORVS indigenarum puellarum.
IEPHTHES imperator.
SYMMACHVS amicus.
SACERDOS.
NVNCIVS.

IEPHTHE

IEPHTHES, SIVE VOTVM, TRAGOEDIA.

ANGELVS PROLOGVS.

MAGNI tonantis huc minister aliger,
Cælo relicto, mittor Isaci ad lares.
Solúmque promissum Isaci nepotibus,
Solum regendis destinatum gentibus,
Si pacta sacri intaminata fœderis
Seruasset: arma sed modò quod Ammonia
Expauit arcto seruitutis sub iugo,
Tulítque quicquid triste, crudele, asperum,
Iratus audet victor, aut victus timet.
Vix docta tandem calamitatibus, Deum
Agnoscere patrum cœpit, & nefarios
Mentita cultus numinis ludibria
Inspecta nosse, nota flocci pendere.
Et serò quamuis, ad patrem rediit suum.
Humana sed mens nescia modum ponere
Rebus, secundis intumet successibus.
Quo plura hominibus contulit bonitas Dei,
Occæcat animos altior securitas,
Vanóque fastu turgidos superbia
Stimulat inanis. Qualis in dominum furit
Equi ferocis contumax proteruitas,

Imperia paulum se remissa sentiat,
Ac vix lupatis domitus, & calcaribus
Dioris cruentus, redit ad officium, & suo
Obtemperat hero: sic populus hic pervicax,
Ceruice dura, pronus in peius, flagrum
Si conquieuit paululum, nouos deos
Asciscit, & se dedit alijs ritibus,
Ignota sacra sequitur. Atque adeò parens
Benignus animos turgidos licentia,
Bello, famé ve, pestilentí ve aëre
Frangit, rebellem comprimens ferociam,
At rursus, animi ne cadat fiducia,
Serie malorum continenter obruta,
Mittit prophetas, bellicos mittit duces.
Qui seruitutis liberatos asperæ
Vinclis reducant, pristiníque ritibus
Seruire cogant: arma nunc Ammonia
Vt excitauit in rebelles, ac Dei
Iussis relictis, impijs erroribus
Semzncipantes. Sed modum statuens suæ
Iræ propitius liberatorem dedit:
Non è potentum quempiam numero, grauem
Turba clientum, liberíve turgidum:
Sed é paternis exulantem sedibus
Iephthen, suiſq; fratribus spretum satum

Genitric

Genitrice vili: ne ſuperba gens ſuis
Aſſigнet armis quod manu geſtum eſt Dei:
Vt ſciat & Ammon hactenus ſe viribus
Non floruiſſe proprijs, ſed vindicem
Cæleſtis iræ. Porrò ne Iephthes quoque
Se metiatur exitu huius prælij,
Et intumeſcat inſolens rebus bonis,
Damno obruetur protinus domeſtico,
Cedéntque fracti contumaces ſpiritus.
Etenim arma in hoſtes perfidos quum ſumeres,
Belli ſecundus ſi daretur exitus,
Quodcunque primum ſe obuiam ferret ſibi,
Promiſit aris ſe daturum victimam.
Heu quanta moles imminet tibi mali
Miſerande! quantis obruêre luctibus!
Vt te propinqui credulum ſpes gaudij
Fallit! Propago ſola, quæ patriam domum
Tibi nata ſeruat, prima patri ſe offeret,
Vt gratuletur proſperum armorum exitum:
Magnóque ſoluet fœnore, ac iugulo luet
Fœlicitatis miſera præcox gaudium
Atque ecce, mater triſtis egreditur domo,
Quam ſomniorum nocte tota terruit
Tremendus horror: natáque parenti comes,
Præ ſe ferentes mentis ægrimoniam

Mœrore vultus, geſtibus, ſilentio.

STORGE, mater. IPHIS, filia.

EHeu recenti corda palpitant metu,
Mens horret, hæret vox in ipſis faucibus,
Nec ora verbis peruium præbent iter:
Nocturna ſic me viſa miſeram territant,
Et dira turbant inquietam in ſomnia,
Grauibúſque curis pectus vrunt anxium.
At tu nitentis ſumme dominator poli,
Auerte in hoſtes luctuoſum & funebre
Omen, mihíque placidus & gnatæ
Quæ ſola ſpes & familiæ ſolatium
Supereſt, ſenectæ columen vnicum meæ,
IPH. *Quin ominare chara mater lætius,*
Vaneque cauſas abÿce ægritudinis:
Et iſta mentis turbidæ ludibria
Secura ſperne ſpretáque obliuiſcere.
ST. *Vtinam liceret: ſed metus, veluti recens,*
Quoties recordor, concutit formidine
Mentem, atque imago ſomnÿ triſtiſſimi
Oberrat animo: pectus horrificat timor.
Iam cuncta paſſim blanda ſtrauerat quies
Mutúmque nox induxerat ſilentium:
Vidi luporum concito curſu gregem

Rictu

Rictu cruento, ſpumeo, rabido, vnguibus
Seuum recuruis præcipite ferri impetu
Imbellia, in pectora vidua paſtoribus,
Tum pauidi ouilis fida cuſtodia canis
Lupos abegit: atque ad infirmum pecus
Trepidi amoris examine adhuc memoria
Demùm reuerſus, è ſinu timidam meo
Agnam reuulſam dente laniauit truci.
O ſol ô vaga lumina lunæ,
Pictáque tacito ſydera mundo,
Et tu nox mihi conſcia curæ,
Nigris referens ſomnia pennis,
Siquid natæ miſeræ impendet,
Siquem caſum fata minantur,
Caput hoc prius in tartara miſerum
Detrudite, dum ſpes ambiguæ
Alternantibus angunt curis
Incerta ſuæ pectora cladis.
IPH. Cur miſerè animum crucias mater,
Luctúque tuo cumulas luctum
Publicum, & acres renouas curas?
Omine læto reducem potius
Poſitis queſtibus excipe patrem:
Qui (niſi vano mens augurio
Credula nimium pectora fallit)

Spoliis aderit clarus opimis,
Rémque, & laudem, & decus æternum
Genti referens patriæque suæ.
ST. *Non hunc tenorem parca mihi vitæ dedit.*
Quod tempus vnquam lachrymis caruit mihi,
Ex quo parentis primùm ab aluo prodij?
Primùm iuuenta seruitutem patriæ
Tristésque vidit hostici agminis minas,
Pecorúmque raptus, sterile sine cultu solum,
Cædes, cruores, vastitatem, incendia,
Profana, sacra, mista. Non vnquam mihi
Secura vitæ fluxit vlla portio:
Vt trudit vndas vnda, fluctus fluctui
Cedit sequenti, pellitur dies die,
Semper premuntur præterita nouis malis:
Dolor dolori, luctui est luctus comes:
Fratrem patrémque perculit belli furor:
Confecta curis mater inter funera
Cognata senuit, perduelles perfidos
Armis maritus vrget. His maius nefas
Tamen veretur animus. IPH. *Immodicus timor*
Facilè sinistris adhibet augurijs fidem.
ST. *Vtinam secundis audiam rumoribus*
Virum reuersum, sospitémque exercitum
Saluæ familiæ. IPH. *Veniet haud dubiè parens*
Incolu-

Incolumis. idem bella qui ſuaſit Deus,
Saluum reducet laude cumulatum noua.

CHORVS.

Iordanis vitreo gurgite qui rigas
Conualles virides, paſcua diuidens
Fœcunda Iſacidûm flumine languido,
Et nunquam poſita frigoribus coma
Formoſum Solymæ palmiferæ nemus,
En vnquam miſeræ candidus afferet
Curarum vacuæ lucifer hunc diem,
Quum cernam patriam libera liberam,
Quæ nunc ſeruitij vinculi barbari
Infœlix patitur. Nobilis Iſaci
Sanguis degeneris fert Domini iugum:
Et quos nec Phariæ rex tumidus plagæ
Vrgens falſiferis terruit axibus,
Nec trux purpurei ſæuities freti
Vndarum refluis obruit æſtibus,
Nec deſerta Arabum vomeris inſcia,
Nec portenta hominum mole Cyclopia
Fregerunt, timidi mancipium ſumus
Ammonis. Grauius flagitium eſt malo,
Sub turpi domino ſegne iugum pati.
At tu ſumme parens, qui mare turbidum

Componis, placidi qui maris æquora
Cauri nubiferis flatibus excitas,
Et terræ stabilis dura tremoribus
Fundamenta quatis, mobilis & poli
Sistis præcipitem, quum libuit fugam,
Cladibus tandem satiate nostris,
Desine irarum, propiúsque fessis
Gentis afflictæ facilis bonúsque
Consule rebus.
Nostra si pœnas meruit seueras
Culpa, si quondam tibi suparatam
Abijcis sortem, vitijs iniquus
Si pater nostris, minus obsequentes
Deserit natos, & inexpiata
Antè dilecti populi querelas
Despicis ira:
Nec tibi Syrus, neque dirus Ammon,
Nec Phari rector tumidus minacis
Expetat pœnas, neque sit profano
In tuis castris gladio protestas.
Ignis armatus potius trisulci
Tu pater dextram iaculis tremendis,
Vindicis flammæ face contumaces
Obruas vrbes, chaos aut patentis
Deuoret terræ miseros colonos,

Aut ſuperfuſis ad operta tellus
Hauriat vndis.
Ne ferox hoſtis tumeat ſecundis
Inſolens rebus, populúſque muti
Stipitis cultor, tua qui nefando
Polluit ritu ſacra: ne, quòd ira
Sæuit in nos tua, vertat Ammon
In ſuas laudes, carie pereſi
Thure dum placat ſimulacra trunci:
Tôque veſano neget ore gentem
Semper addictam tibi ſe premente,
Poſſe tueri.
Ah miſer quantos tibi riſus iſte
Mox dabit fletus! Breue diluendum eſt
Gaudium longis lachrymis, citato
Aduolat curſu leuis hora, tempus,
(Vanæ ni vatem ſpecies inani
Spe fouet) tempus properat, viciſſim
Quum grauis victor mala ſeruitutis
Sentiet duræ. Neque enim cruorem
Vſque ſanctorum patiere inultum,
Nec tuas aras dabis execrandis
Pollui ſacris. Vtinam ſupremæ
Terminus vitæ mihi in hoc ſuperſit,
Patrio donec tibi ſacra ritu,

Dum tibi gratum memori canamus
Pectore carmen.
Sed ecce, celeri nuncius properat gradu.
Ni fallit animus, venit ab exercitu.
Agnosco. sic est. scire quid ferat iuuat.

NVNCIVS, CHORVS.

NVN. *Saluete veteris Abrami filiæ,*
Vereque sancti sancta pregenies patris.
Isthæcne Iephthæ est imperatoris domus?
An me fefellit error ambiguum viæ?
CHO. *Et ista Iephthæ domus, & hæc est filia.*
Sed quam reportas spem, refer, siquid vacat,
NVN. *Nempe istud ipsum missus huc sum vt nunciem.*
Fusis, fugatis hostibus, victoria,
Re, laude parta, saluus est exercitus.
Hæc summa. CHO. *Paucis plurima vt complexus es!*
Audita, primùm, an visa fers, edissere.
NVN. *Visa, acta, vera, certa, non rumoribus*
Collecta vanis affero: vt qui prælij
Pars ipse fuerim. CHO. *Vt gesta res est expedi.*
NVN. *Vobis lubenter gaudium hoc impartior.*
Aurora primùm luce quum rosea polum
Perfudit, Ammon segnis impatiens moræ,
Equis viríque, bellicorum & curruum

Strepitu

Strepitu tremendo latè inundarat ſolum.
Iámque explicata legio peditum per ſuas
Stabat cohortes, ferro & ære ſplendida:
Turmæ curules antè curuis falcibus
Ibant minaces: fuderant ſe in cornua
Equites vtrinque. noſter autem exercitus
Campi patentis vltimos colles tenens,
Non aſper armis, nec paratu bellico,
Sed corda fœtus numinis fiducia,
Ireque iuſtæ vindices animos gerens.
Ibi noſter inter imperator agmina,
Præcone miſſo, tentat abſque ſanguine
Finire bellum iure & æquis legibus,
Vterque populus vt vetuſti finibus
Contentus agri, ab alterus iniuriam
Vimque abſtineret, rapta dominis redderet,
Pacémque bello & certa dubijs præferat.
Contrà ſuperbus militum hoſtis copijs,
Armíſque fretus, increpat ferociter
Præconem, acerbis & minis calumniam
Addit: duello ſe petere puro & pio
Agros vetuſtos, vnde quondam Ammonidas,
Expulerat armis víque proles Iſaci
Egreſſa terræ finibus Niloticæ.
Quos ſi tenere perſtet, atque iniuriam

Bello tueri præferat quàm reddere
Erepta per vim, vindices ſibi deos
Non defuturos æqua poſtulantibus:
Sin parta per vim iure malit linquere
Solymæ agens, & ſponte cedat finibus,
Quos limes Arnon & Iebocus terminãt,
Qua ſolitudo cogit agros vltima
Iordanis vſque ad lentè euntis flumina,
Æquis paratos facere pacem legibus,
Factámque gentis vtriuſque commodo
Sãctè tueri. Hæc præco poſtquã retulit,
Renuntiare protinus Iephthes iubet,
Nec ſe, parentes nec ſuos Ammonio
Populo dediſſe fraude vel vi dãna: nec
Quos repetat agros nunc, fuiſſe finium
Ammonis vnquã ſeculis quos iam tribus
Propago Iacobi abſque controuerſia
Tenuit: nec vlla facta mẽtio interim eſt
De iure dubio, vel ioco vel ſerio.
Niſi fortè, Chamos quæ deus tenuit tuus
Tibi iure cedẽt: noſter autem quos Deus
Poſſedit agros, deſeret. Non deſeret:
Sed vt antè bello victor agros hoſtibus
Ademit, idem iuſtus arbiter modò
Huius ſecundos exitus pugnæ dabit,

Etian

Etiam ſecundum ius & æquum. Vt retulit
Hæc præco, rauci clangor æris æthera
Pulſat virorum clamor, armorum fragor,
Fremitus equorum, curruum ſtridor beat:
Cælum remugit: fracta tellus axibus
Gemit: recuſſum duplicant montes ſonum.
Virtute & aſtu quiſque pro ſe nititur.
Ferit, feritur pellitur, pellit cruor
Permutat amnes: nocte ſub denſa polum
Pluuerea nubes occulit numero ferox
Inſtabat Ammon, numini fiducia
Et cauſa noſtris æquat animos iuſtior.
Dum neutra cedit, vrget acies vtraque,
Ecce inter vmbras pulueris, cadentium
Lamenta gemitúſquæ inter, atque hortantium
Voces, refulſit nube diducta dies,
Et vtraſque turmas redditus cælo fragor
Impleuit. humilis omnium mentes pauor
Conſternat, enſe languido torpent manus,
Gelidúmque lentos frigus artus alligat
Ibi imperator voce noſter maxima
Alacríque vultu. Te, parens rerum, ducem,
Tuúmque ſequimur angelum. Deus. Deus
Inimica flammu ſternit illis agmina:
Totúſque turmis fulget æther igneis.

Hæc vox vtrunque postea quam exercitum
Peruasit, amens alter in fugam ruit,
Pauido nouatus instat alter viribus:
Nec his sequendi finis aut illis fugæ
Fuit tenebris donec atra nubilis
Nobis quietem, illis latebras nox dedit.
CHO. *Cur victor ergo non reducit copias?*
NVN. *Mane, vniuersi nondum habes belli exitum.*
CHO. *Forsan refectis hostis instat viribus.*
NVN. *Si quidem resument, mortui vires nouas:*
Nanque omne robur perfidæ gentis Deus
Vno coëgit demetendum prælio.
Ergo aut peremptí corporum cumulis locum
In quo steterunt, obtinent, aut lurida
Fusi per agros strage pascunt vultures.
Et ne resurgat denuò bellum nouum,
Multos in annos dux futuri prouidus
Prospexit, etiam peperit & nepotibus
Seris quietem. Victor arma Ammonium
Per omne nomen celeriter circunferens,
Bis dena muris vertit oppida dirutis,
Tectis perustis puberes dedit neci:
Vastauit agros, debiles tantùm senes,
Pueri tenelli & fœminæ imbelles solum
Vacuum pererrant, patriæ & casum gemunt.

CHORVS.

O aurei dux luminis
Sol, qui recursu præpete
Vices diurnas temperas,
Et igne flammifer vago
Patiris orbi tempora,
Post lustra tandem quatuor
Iubar beatum in liberos
Fundis nepotes Isaci.
Inauspicatos impetus
Hostis superbi dextera
Iephthæa fregit spiritus
Ammonis acres contudit,
Et prædo prædæ factus est.
Nec tela Scythico profuit
Pennato neruo spargere,
Rapax nec axis impetus,
Minax recuruis falcibus.
Nec vis equorum, aut fortium
Densæ phalanges militum,
Premente texerunt Deo.
Iamiam discite perfidi,
Iamiam agnoscite, non lapis,
Non lignum Deus est: neque
Quod vel sculpserit artifex
Cælo dextera ferreo.

Vel plaſtes facili manu
Finxit, vultum hominis luto
Mentitus madido: Deus
Noſter arduus ætheria
Arces incolit igneas,
Et rerum ſator, & ſalus,
Maieſtate ſua potens,
Nec cerni facilis, neque
Mortali docilis manu
Certam ducere imaginem.
Vecordem ille ſuperbiam
Regum frænat, & impia
Vota, & ſpes nimias malum
Iuſtus ducit ad exitum.
Ille innoxia pectora
Sæuis preſſa doloribus
Præſenti auxilio leuat:
Et de puluere pauperem.
Et cuſtodem olidi gregis
Sceptra attollit ad aurea,
Paſtorum diademate
Ornans tempora regio.
Hunc vnum Dominum & Deum
Terræ dædala machina,
Sub quocunque iacet die,

Agnoſcat

Agnoſcat, colat, atque amet:
Et quam ſol oriens nouis
Subiectam radijs ferit,
Et quam ſub medio die
Incendit propioribus
Flammis: quique bibit Tagum
Fuluo gurgite nobilem,
Et qui perpetua niue
Damnatas habitant plagas.
Eia Hebraides aureis
Comptæ colla monilibus,
Perfuſa ambroſiæ coma
Suaue fragret odoribus.
Eia Hebraides Indicis
Comptæ tempora gemmulis
Terram multicoloribus
Late ſpargite floribus.
Ceſſant tinnula cymbala,
Ceſſant nablia cum lyra
Victori Domino nouum
Carmen dicere? tibiæ
Ceſſat multiforæ ſonus?
Quis terram pede libero.
Plaudit? mollibus & choris,
Feſto lætus & otio

Curas diluit asperas?
Festas victima dux gregis
Aras imbuat: Arrabis
Suaueolentia nubila
Ignis hal et odoribus:
Et tu progenies ducis,
Magni spes generis cape
Cultus filia splendidos
Et patrem reducem pijs
Læta amplectere brachijs.
Iamiam purpureos sinus
Iphi, assume, retortulum
Iam cirrum cohibe. ferit
Aures en fremitus virûm:
Ipse est, ipse parens adest.

IEPHTHES.

Regnator orbis vnus, & verus Deus,
Solúmque numen propitium, pollens, potens,
Idem seuerus vltor, & clemens pater,
Tuis tremendus & seuerus hostibus.
Tuus amicis lenis, & salutifer,
Iræ timendæ, sed tamen placabilis,
Amore feruens idem & irritabilis:
Nos seruitutis iusta pressérunt mala,

Meri-

Meritáſque pœnas dedimus impij impijs,
Qui te relicto rege patrono, Deo,
Rerum parente fonteque perennis boni,
Ad ſaxa ſtultas muta fudimus preces,
Et vana ſurdis vota lignis fecimus.
Pudet fateri: mentis æternæ capax
Homo rationis particeps, mentis inopes
Truncos adorat thura viuus mortuo
Prebet, ſuimqve metuit artifex opus.
Ergo relicti, qui reliquimus, ſumus:
Pœnas ſubacti dedimus & fracti malis:
Quum nunc Idume, nunc Palæſtinæ manus,
Nunc dirus Ammon, nunc Syrus contaminat
Hæreditatem gentis & ſortem tuæ.
Malo eruditi, & hoſtium ludibrio
Tandem coacti, vix reuerſi ad te ſumus.
At tu benignus atque miſericors Deus,
Iuſti furoris frena compeſcis tui.
Iram remittis, & odij obliuiſceris:
Et abdicatos filios culpa ſua,
Reſtituis iterum miſericordia tua.
Defectionis ceu ſceleſtæ ſit parum
Veniam dediſſe ſontibus cumulas nouis
Etiam triumphis laudibus, victoria.
Exutus armis hoſtis arcu languido

Abijt remisso bellici currus fugam
Totiu̇ morantur ſparſa campis funera:
Volucréſque paſcit qui ſuperbus vincula
Solymis parabat: contegit ſtrages agros,
Cruórque tumidas auget vndas barbarus.
Ergo creator orbis, & magne arbiter,
Memores libenter mente grata gratias
Agimus, habemus ſupplicéſque victimis
Tuas ad aras patrio lit abimus
Ritu, canentes te Deum ac patrum patrem:
Qui per rubentis gurgites tumidos freti
Noſtris dediſti tutum iter maioribus,
Quum te iubente pigra moles æquoris
Poſuit procellas, mobilis ſtupuit liquor
Curſu coacto, & vitreus cryſtallino
Muro pependit pontus hinc & hinc, viam
Præbere iuſſus, fœderis memor tui,
Placidus, propitiúſque accipe hæc ſerui tui,
Exigua quanuis vota grato pectore
Tamen profecta debitáque nuper tibi.
Quod primum ad ædes ſoſpiti occurret meas,
Tuas id aras imbuet grata hoſtia
Suo cruore. tuis beneficijs licet
Par nulla poſſit comparari victima,
At tu benignè memoris animi munera.

Interpretaris, vt fideliter tua
Promissa soluis, vota sic reddi tibi
Fideliter gaudes, potentiam exerens
Erga rebelles, exercens clementiam
Erga timentes. Vis nec vlla est altera,
Cui terra, cœlum, pareant, & tartara.

IPHIS, IEPHTHES, SYMMACHVS, CHORVS.

Prodeo: parentis reducis vt læta ac lubens
Conspicio vultus. O mihi secundum Deum.
Genitor verende, sine frui amplexu tuo.
Cur genitor à me torua vertis lumina? (*Deus.*
IEPH. *Me miserum.* IPH. *In hostes omen hoc vertat*
IEPH. *Vtinam: sed in nos recidit.* IEPH. *Heu quid* (*audio!*
IEPH *Miseræ parentem filiæ miserrimum.*
IPH. *Hei mihi tremisco saluus est exercitus?*
IEPH. *Est saluus.* IPH. *Et tu victor?* IEPH. *Ita sera*
IPH. *Nullóque corpus sauciatus vulnere?* (*habet,*
IEPH. *Sic est.* IPH. *Quid ergo de profundo pectore*
Secreta ducis ingemens suspiria?
IEPH. *Id scire non est tibi opus in præsentia.*
IPH. *Hei mihi, quid in te misera peccaui pater?*

IEPH. *Nihil: sed in te misera peccauit pater.*
IPH. *In me profectò quod sciam erratum est nihil:*
Nec si fuisset id tibi molestiam
Afferre debet. Nam parentum iniurias
Aequo necesse est liberi vt animo ferant.
IEPH. *Sapienter, ac vt te decet, nata loqueris.*
Quantóque tu sapientius loqueris, meum
Pectus recludis altiore vulnere.
IPH. *Quodcunque mentem genitor exercet tuam,*
Omitte, cunctis parta per te ciuibus
Tuo dolore gaudia haud contamines,
Tuáque amicos sine frui præsentia.
IEPH. *Nobis pariet absentiam hæc præsentia.*
IPH. *Belli pericla fortè rursum te vocant.*
IEPH. *Discrimen armis grauius imminet domi.*
IPH. *Bello periculum grauius esse domi potest?*
IEPH. *Bello salutem reperi, perij domi,*
IPH. *Imò & familia salua per te & patria est.*
IEPH. *Est: gratiámque debeo hoc nomine Deo.*
IPH. *Ac nomine isto semper vtinam debeas.*
IEPH. *Sed vereor ista vt salua persistant diu.*
IPH. *Quare secundæ nunc pater quum maximè*
Res sunt, precari votáque decet soluere:
Non quum reflauit sortis aura mobilis,
Palpare numen precibus, in re prospera

Ob

liuiosa sacra negligentia
ferere. Facilem quisquis incolumu Deum
bi demereri studuit, vbi res ingruit
duersa nixus conscientiæ bonæ
ultu, rogare numen audet propitium
m sponte, vota nuncupat securius,
certiore spe futura concipit.
EPH. I amdudum idipsum facere mecum cogito.
PH. Quid te moratur? IEPH. Hæc relinque filia
randa nobis: quod puellares decet
nimos & annos, id tuæ curæ puta.
PH. Non mihi alienũ est quicquid ad patrẽ attinet,
EPH. Fateor sed interim vt domi rectè omnia
t, prouide, & morem patri tuo gere.
c rursus ad nos post breui reuertere.
desse oportet te sacrificio statim.
PH. Fiet, reuertor. Heu misera quidnam patri
tauit animum pristinum erga liberos?
c nemo nuper fuerat indulgentior
c liberorum quisquam amantior parens,
i nunc seuerus, tetricus, tristis, ferox,
ltũminaci bellũm præse ferens.
huc tumultum, quicquid est, metuo nimis:
assequi vnum nequeo, quòd propter me
sedolore, nullius quæ conscia

Culpæ mihi sim, qua parentem offenderim,
O fœminarum sorte vulgus aspera
Productum in auras, quas, licet culpa vacent,
Rumor malignus dente rodit inuido.
Pro facto habetur quicquid ira finxerit
Serui loquacis, quod maritus suspicax
Commentus ipse est, maleuola aut vicinia.
Quid suspicetur genitor, in mea manu
Non est. Remedium id arbitror tutissimum,
Intaminata conscientia frui.
SYM. *Probè loquuta es digna patre filia*
Victore, casta digna matre & patria.
Humana quanuis finxerit malignitas
Crimen, repostos perspicit sensus Deus,
Illóque vincit purus animus iudice.
Speranda ab illo & expetenda præmia
Vitæ peractæ, patris autem iniuria
Aequi ac iniqui perferenda est liberis.
Proinde patri morigera domum interim
Reuise. Si quid fama diuulgauerit,
Hic aucupabor persequens vestigia
Tui parentis mox tibi indicauero,
CHO. *Quin hoc amice pergis agere Symmache?*
SYM. *Id diligenter fiet.* CHO. *At quãtum potes*
Isto puellam libera trepidam metu:

ec poscit abs te ius amicitiæ vetus,
ge culta primis vsque ab incunabulis
dei tenore semper vno perstitit:
oc possit ipsa patria, quæ Iephthæ suam
bet salutem. SYM. Quin tace, ac fidei meæ
ermitte CHO. At illud callide vt fiat vide,
nimique cæcos penitus excutias sinus.
M. Ne metue, nec me poterit ille nec volet
lare sensus: apta noui tempora.

CHORVS.

I felix, pede fausto:
qui pectoris imo
rmit clausa recessu,
lem testis & æquus
dex cæpta secundet,
t te pessime liuor
udax nectere fraudes,
committere ficto
ulces crimine amicos,
rumore maligno
ctæ fœderatedæ
receps soluere, charos
i gaudes sua patres
tra pignora cæco

Linguæ armare veneno,
Idem testis & idem
Secreti arbiter æquus
Te clausum tenebrosi
Antris abdat auerni,
Vnde has nec vaga sedes
Vnquam fama reuisat.
O quantum ille laborum
Tecum detrahet vnà:
Quàm mortalia diris
Curis pectora soluet.

SYMMACHVS, IEPHTHES.

SYM. *Quidnam repentè ductor armis inclyte*
Mutauit oris pristinum statum tui?
Quæ mœstitudo læta turbat gaudia?
Metus recessit, per duelles perfidi
Pœnas luerunt, parta patriæ quies.
Quum gratuletur ciuitas victoriam
Tibi, tuúmque patria nomen laudibus
In astra tollat, cantibus festis fremens,
Qui publici author gaudij es, non publicæ
Fælicitatis esse debes particeps?
IEPH. *O grata sortis infimæ securitas.*
Fælice natum sydere illum existimo.

Pro

Procul tumultu qui remotus exigit
Ignotus æuum tutæ per silentia.
HYM. At ego beatum potius illum duxero
Cui vera virtus peperit æternum decus:
Quem de tenebris erutum popularibus
Splendore, vulgo, & separatum à deside,
Gloria futuris merita sæclis consecrat.
At qui sopori deditus & ignauiæ est,
Et vitam inertem pecudis instar transigit.
Nil interesse opinor, an sit mortuus,
In morte vitam obscuriorem duxerit,
Quum par vtrunque supprimat silentium.
Quapropter in te cuncta quum congesserit
Quecunque amicum numen homini dare potest,
Laudes, honores, rem, decus, victoriam,
Dignitatem agnosce gratus numinis,
Nec sordidis sententijs res splendidas
Corrumpe: quum nil possit esse gratius
Deo beneficij quàm memor animus dati.
IEPH. Præclara dictu res honor, victoria,
Decus, triumphus, parta bello gloria:
Et quæ videntur fronte prima suauia,
Eadem intuere propius, & intelliges
Condita fellis acri amaritudine.
Fortuna nulli sic refulsit prospera,

Aduersa vt illam lance non penset pari:
Tristia secundis & secunda tristibus
Vicissitudo acerba sortis temperat:
Putas beatum me beatitudinem
Fulgore inani metiens & plausibus
Vulgi, miseriæ quem premunt certissima.
SYM. Quin finge sortem beneuolam ex sententia
Tibi polliceri cuncta: quid supereſt adhuc
Quod concupiscas? Spretus exul patria,
Domo repulsus, ínque solitudinem
Detrusus altam pauperis dominus casæ,
Repentè veluti somnio dives, tamen
Fœlicitatis arbiter iniquus tuæ
Conquereris. Altam ferre si sortem nequis,
Pusillus animi es: sim nequis agnoscere
Benignitatem numinis, dignissimus
Rebus relictis pristinóque es tugurio.
Per ferrum & ignes regna mortales petunt:
Tibi nec petenti principatus contigit,
Suo cruore plurimi victoriam
Redimunt suorum cæde damno publico:
Quam tu incruento marte, saluo exercitu
Incolumis ipse retulisti, patriæ
Author salutis, hostium terror, inopi
De sorte dives, liber è seruo: modò

nobilis, nunc clarus altum vertice
ldsas olympum gloria: media modo
lebe, populi principem locum tenes.
l absolutam nil beatitudinem
st parte ab omni, præter animum muneris
nti capacem, & prosperis rebus parem.
PH. Vt video, amice, publicus terror tenet:
mentis oculis limpidè si cerneres
am magna magnis sint malis obnoxia,
ntopere quem nunc laude prosequeris statum
um mearum: diceres miserrimum.
M. Non penè vitio semper id nostro euenit,
inquietæ mentis inconstantia,
utram vt feramus lance sortem æquabili?
nquillitatem pauperis laudat casæ
es, nec alta classico silentia
bata, somnos liberos insomnijs,
is vigilias: pauper aurum purpuram,
uos clientes, apparatus regios,
dèsque laxas fine nullo laudibus
lit, beatos diuites solos putat.
rem suopte expende vtranque examine:
neutra pura est omnibus molestijs.
es egestas angit, opulentos metus:
est voluptas, pauperi securitas.

Acerba lætis sors vtrinque miscuit:
Sed illa certè existimanda est optima,
Quæ multa paucis læta condit tristibus,
Diuina qualem tibi dedit clementia,
Cumulatam honore, laude, re, victoria:
Quam abnuerè, stulti est: perfidi, haud agnoscere,
Nescire modicè ferre, vix reor viri.

IEPH. *Frustra mederi pharmacis vulgaribus*
Conare nostro vulneri: sanabilis
Hæc plaga non est, intimis vitalibus
Insedit altè in viua penetrans viscera:
Eóque luctus est acerbior meus,
Quòd culpa damnum, miseria errorem grauat.

SYM. *Quin apud amicum quicquid est edisserè,*
Fidisq; ne vereare credere auribus.

IEPH. *Ecquid memoria te subit voti mei?*

SYM. *Quod nempe saluo es pollicitus exercitu?*

IEPH. *Rem loqueris ipsam. quòd vtinam prudentiu*
Voto fuissem nuncupato & cautior.

SYM. *Quis hic sit error, comminisci non queo.*

IEPH. *Qui me meámque perditurus est domum.*

SYM. *Oblata poterit perdere omnes victima?*

IEPH. *Quæ sola generis supererat spes filia.*

SYM. *Hanc immolabis? quæ iubet necessitas?*

IEPH. *Quòd prima nobis obuia redeuntibus.*

YM. *Quod tandem in hac re nata commisit scelus?*
EPH. *Promissa certam vota postulant fidem.*
YM. *Hic scrupus animum scilicet premit tuum?*
EPH. *Premit, nec auelli antè pectori meo*
oterit nefanda quàm cruentus victima
Miser vbi miseros perditus perdam meos,
Illíque iustas ac mihi pœnas luam.
t tu coruſci rex vibrator fulminis,
Quem contremiſcunt terra, cœlum, tartarus,
quando iuſſis obſequens promptè tuis
ratum quod eſſet dixerímve aut fecerim,
udi precantem, & vota dexter adiuua:
on nunc ſuperbas poſtulo victorias,
eſtóſque plauſos: redde rurſum prælia:
udelis in me victor Ammon irruat,
t noxiam animam mille plagis exigat.
HO. *Heu mutatio ſubitæ ſortis!*
t perpetua ſerie lætum
il mortalibus vſque relictum eſt!
EPH. *Aut tu triſulcis diuidens cœlum ignibus*
me ſceleſtum parricidam & impium
olire telum flammeo actum turbine:
m nunc nocentem, & , ſi ſuperſit amplius,
ita, futurum noxium in dies magis,
etrude viuum ſub profunda tartara,

SYM. *Non transigenda temere res est tam grauis,*
Turbata cæco dum tumultu mens furit.
Compone tete: quum quiescet impetus,
Et liber animus sana consilia audiet,
Vnà cum amicis cuncta statues liberè.
IEPH. *Consilia dubijs remedium rebus ferunt.*
Qui consulit, quum nullius auxilio est locus,
Addit miserijs sponte stultitiam suis.
SYM. *Remedia semper integra re suppetunt,*
IEPH. *Nempe medicinã quum modus patitur mali.*
SYM. *Si fors initio res videtur ardua,*
Non est quòd animum protinus despondeas.
Quin consulendum censeo vel eo magis.
Quod sæpe visum est vni inexplicabile,
Expedijt alius facilè, si cedant bene
Consulta praue, te sequetur gloria:
Si malè ceciderint, tu tamen culpa vacas.
Authore magno desipere, penè sapere est.
Quòd si vndiquaque claudit omnes exitus
Inuicta vis aut fatum ineluctabile,
Nec explicare consilia sese queunt,
Idem probabunt quicquid euenit, quibus
Vsus fuisti in consulendo authoribus:
Sin ipse reliquis facinus inscijs nouum
Perages, rogatus qui probaturus fuit,

Euent

Euenta primus arguet, quanquam sciat
Remedia nulla. scisse vult credi tamen.
CHO. *Ne commonentem recta sperne. nam ferè*
Temerè patrati pœnitentia est comes.

CHORVS.

Quanquam tristia, quanquam ingrata
Referam, & luctus luctibus addam,
Stat sententia promere cuncta
Ordine matri, miseræ & gnatæ.
Aut consilio fortè aut precibus
Fatum auertere triste licebit.
Subit interea communi hominum
Sorti impendere lachrymas. primum
Quid deplorem? miserum an patrem:
Quem sic valida compede vinctum
Consilij exors detinet error,
Vt sola putet impietate
Sepietatem posse tueri.
Miseræ an doleam fatapuellæ?
Quam vernantem primo ætatis
Flore tenellæ, spes ad opimas
Educam, non hostica bella
Patria capta captam eripiunt:
Non dira lues cœlo immissa

Perimet, patrio sed mactatu
Victima diras imbuet aras,
Et vice brutæ pecudis iugulo
Calidam sanguinis euomet vndam,
Artus ferro trunca tenellos,
Quos nec violet barbarus hostis,
Nec montanæ feritas vrsæ
Crudo auderet carpere dente.
Victore feret patre misella:
Quæ nec victore hoste tulisset.
Vos hostilia passim campis
Sparsa cadauera, siquis vitæ
Venit exutos sensus ad artus,
Gaudete aspras cernite pœnas
Victorem do sese exigere,
Hæc nimirum est addita nostræ
Vitæ sors, vt tristia lætis
Vicibus subeant, tenebræ vt soli,
Vt veri aspera bruma tepenti.
Nulla est adeò pura voluptas,
Quam non tetro felle dolores
Vitient: leuitas perfida sortis
Vice sæua res hominum miscet.
Sic vbi placidis sternitur vndis
Aequor tacito lene sereno,

Nigram glomerans turbo procellam
Tumidos longè cumulat fluctus:
Hinc remeabilis impetus æstus,
Illinc Cauri flabra proterui,
Per freta dubiam spumea puppim
Rapiunt, nostræ hæc facies vitæ est.
Inter cædes, furta, tumultus,
Et grauiores morte timores
Mortis, si quid læti illuxit,
Velut arentes inter stipulas
Flammæ euanida lux fugitiuæ,
Celeri velox aura:
Dein perpetuis nexa catenis
Longi subeunt agmina luctus.

IEPHTHES SACERDOS.

IEPH. *O sol diurnæ lucis author, ô patres,*
O quicquid hominum sceleris immune es, procul
Auerte vultus execrandis à sacris,
Aut tu cruorem virginalem innoxium
Potura tellus hisce, patulos in specus
Sinuque vasto me vora dum non nocens
Perire possum: quolibet me obrue loco.
Vel ipsum adire non recuso tartarum,
Modò parricida tartarum non incolam.

Quid tartarum aio? tartarus mihi est domo.
Quo me profusis mœsta coniux lachrymis
Rogabit ore? nata quo intuebitur
Moritura vultu? colla complectens, preces
Quas admouebit voce lamentabili?
SAC. *Hic vltimorum consequi luctus solet*
Comes malorum, quum medentium manum
Vulnus recusat, aut peractum quum scelus
Remedia refugit. Tu, miser sis, an secus,
Tua repostum est in manu. integrum tibi est
Natam sacrifices nécne: siue (vt verius
Dicam) integrum non est: nisi siquis miser
Sponte esse cupiat. integrum quomodo tibi est
Id perpetrare, sacra quod vetat parens
Natura? pietas cui reluctatur? Deus
Quod abominatur? Primùm amare liberos
Natura nostris inseruit affectibus;
Nec nostra tantùm motus iste pectora
Percellit: altum quicquid æquor permeat
Celeri natatu, quicquid alis aera
Findit, quod vtero cunque cunctorum parens
Tellus creauit, sentit affectus sacros.
Nam patris hanc æterna prouidentia
Cœlestis animis indidit mortalium
Ad educandos vtilem vim liberos,

Et continendam publicam concordiam
Orbis, recentémque sobolis propaginem
Semper nouandam. quóque nomen arctius
Imprimeret istud mentibus, dici pater
Et esse voluit: nec modò exemplo sui,
Sed & ferarum, & alitum atque piscium,
Patriæ probauit charitatis vinculum.
Nos, quibus (vt hominis seruiamus nomini)
Peculiaris debet esse humanitas,
Longè à ferarum vincimur clementia,
Nec scelere nostras inquinare dexteras
Sat est: nefandum facinus adscribere iuuat
Cælo: cruentis victimis confingimus.
Gaudere numen quod nec Aegyptus Dei
Ignara patrat, nec superstitionibus
Assyria falsis vna deditissima.
Quàm cæde puras nos manus est æquius
Seruare puris è parentibus satos,
Et pura castè sacra iussos numini
Offerre nostro non litatur victimis
Deo cruentis, bubulóve sanguine:
Pollutæ nullo corda sed contagio,
Et mens recocta veritate simplice
Illi offerenda, & casta conscientia.

IEP. Cur ergo leges victimas sacras imperant?

SAC. *Non quòd bidentis cæde gaudeat Deus,*
Famémve cæsi cárnibus vituli expleat:
Sed audientes esse nos monitis iubet.
IEP. *Non nuncupata vota oportet reddere?*
SAC. *Sed nuncupare iusta tantùm lex iubet.*
IEP. *Istud fuisset rectius ab exordio,*
Id polliceri quod probant ritus patrum:
Nunc re peracta, quod semel votum est Deo,
Lex missa cœlo nos iubet dependere.
SAC. *Mactare natos quæ parentes lex iubet?*
IEP. *Quæ vota nuncupata reddere.*
SAC. *Fasne est vouere quod nefas est reddere?*
IEP. *Quinimo summum est vota non soluere, nefas.*
SAC. *Quid si cremare iura vouisses patrum?*
IEP. *Nemo ista sanus vota nuncupauerit.*
SAC. *Cur? nónne sacris quòd repugnet legibus?*
IEP. *Sic est.* SAC. *Quid ergo, qui trucidat liberos?*
IEP. *Non tam quid agitur interest, quàm cur agas.*
SAC. *Parere iussis tibi videtur numinis?*
IEP. *Mactare natum iussit, Abramum Deus.*
SAC. *Qui iussit, idem quoq; vetuit occidere.*
IEP. *Cur ergo iussit?* SAC. *Vt probaretur fides*
Sæclis futuris. IEP. *Cur vetuit?* SAC. *Ostendere*
Vel hinc volebat, victima obedientiam
Magis placere. IEP. *Nempe sacro numini*

Paren

Parere oportet. SAC. Scilicet, IEP. Iubet Deus
Vouere? SAC. Sanè. IEP. Et vota solui postulat?
SAC. Sic est. IEP. Morantes increpat, & à perfidis
Pœnas reposcit? SAC. Nihil habes hîc quo tuum
Possis tueri facinus, infandum scelus
Qui perpetrare spondet, vltro affectibus
Stultis suísque paret ille insomnijs.
Proinde voti quicquid istud est, Deum
Crudelitati desine adscribere tuæ:
Nec qui scelestos odit, & nefarios
Ritus sacratis execratur legibus,
Scelere, quod odit, posse placari putes.
Diuina vox est vna simplex veritas,
Sibiq; constans: quod semel iussit ratum
Fixúmque perstat tramite immutabili:
Nec ad sinistram dexterámve paululum
Deflectere licet intueri vnum hunc scopum
Verum est, ab vna lege consilia suæ.
Vitæ capessere: quando ceu facem Deus
Hanc esse iussit, quæ per incertas vias
Errore cæco regeret instabiles gradus.
Ab hac lucerna quum procul te sentias
Flexisse temere, nunc priusquam longius
Abducat error in viam rursus redi.
Si stulta vota credis infandis sacris

Posse expiari, falleris: crudelitas
Ista cumulabit, non scelus tollet tuum.
Nec falsa species decipiat animum: Deus
Vt ritò sacris gaudet oblatis, ita
Nefanda vota respuit nec abstulit
Impune, quamuis concitus studio pio,
Admouit ignem qui profanum altaribus.
Igitur amica monita ne sperne, & Deum
Placare dum vis, concitare desine,
Non instituto qui coli gaudet tuo,
Sed sibi probatis lege, ritu, moribus.
IEPH. Hos qui videntur sapere sæpe plurimum
Vulgúsque supra se imperitum venditant
Plerunque veræ comperi prudentiæ
Minimum tenere nemo negligentius
Ritus vetustos seruat & mysteria
Facit minoris: vulgus indocile ac rude
Voci tenax est, nescium fraudis ratum,
Quod pollicetur numini semel, putat
Vt nihil sit aliud sapere iam, me iudice,
Quam scire velum noxiæ prætendere,
Fucúmque factis pessimis inducere.
Quin potius illud cogitare erat æquius,
Culpa carere quàm videri innoxios,
Aut fraudulentæ cautionis tegmine

Velan

elare mentis improbæ versutias.
ietatis ergo quisquis æmulos volet
uos haberi liberos, ne literis
os erudire studeat æquo impensius.
Iam literarum quo quis est peritior,
uic est sacrorum cura negligentior.
AC. At rursus audi (si vacat) vir optime,
Quàm cæca fallat credulum ignorantia.
rrore vulgi qui tuetur se, nihil
Opinor) ideo peccat excusatius.
Nec istud vnquam moribus regnum malis
ermitta' ille maximus rerum parens.
t recta plebs improbæ consensio
n praua vertat, è bono vt faciat malum,
Nec si tyrannis blandiens palpatio
eiora laudet, recta mutans nomina,
fficiet vt quæ visa multitudini
Honesta sunt, honesta fiant protinus.
Vna est honesti forma simplex, quem neque
el vis tyranni vel potentum authoritas
Adulterare poterit aut corrumpere.
Nunc quo quis est è plebe ferme indoctior,
uthoritatem assumit arrogantius
Diiudicandi in rebus obscurissimis:
t pertinaci (quod ferè ignorantiæ est)

Animo tuetur dogma ſuſceptum ſemel.
Nec interim æquo expendit examine mala,
An recta ſint quæ pertinaciter tenet.
Sed quum inter omnes maximè cæcutiat,
Cæcus videntes cæcitatis arguit.
Vt cui peruſta febre feruent viſcera,
Amara cuncta credit vnumque autumat
Se ſapere: quum deſipiat vnus maximè:
Sic vos tenebris pectus atris nubili,
Iis imperare quæritis quibus æquum erat
Parêre: quorum oportuit ſententiam
Sequi, eſſe comites cogitis, & impingere
In ſaxa, firmam ſponte pellentes ratem.
Religio vera eſt, veraq; pietas, Deum
Non inſtituto colere quod commentus es.
Tibi ipſe ſacris victimas non quaſlibet
Mactare, ſed quas miſſa legum cœlitus
Decreta poſſunt, & patrum mores probant.
IEPH. *Quodcunq; geſtum eſt mente ſincera, Deo*
Gratum eſt, honiq; dona ſemper conſulit
Quæcunque corde fiunt profecta ſimplice.
Nec numen aurum, ſed animum dantis probat.
SAC. *Si recta vitiat mentis improbitas mala,*
Non ideo curua ſtultus animus corrigit.
Nam quæ vocatis recta, ſimplicia, proba,

Sunt

nt vanitatis plena dementissimæ.
Iisi esse possit fortè quicquam vanius
quàm ad veritatis lumen oculos claudere.
ein cæcitatem lapsus in spontaneam,
itulis honestis in scelere laudem petis,
erúmque tollis omnium discrimina,
um iniqua iusta, fœda honesta mobilis
pend're vulgi statuis ex sententia,
Quòd si potestas tanta sit sententijs
Stultorum, vt æqua iniqua faciant protinus,
Vt sint profana sacra, ius iniuria:
urne & illud arbitremur posse eos,
Ignes in vndas, vndam in ignes vertere,
Mutare lignis saxa, vitam mortuis
Reuocare? motus temporum sistant citos,
Et sempiternas transferant rerum vices.
Quòd si arbitraris hæc supra mortalium
Vires, & vni conditori obnoxia,
Quas ille leges prodidit semel puta
Æquè perennes ac ratas, aut amplius,
Nec vllum in illas esse ius mortalibus.
Nec qui supremus imminet mundo dies,
Edicta rumpet illius: cælum, & solum,
Et æra, & aquas soluet ignis vltimus:
De lege verò quæ data est diuinitus,

Non carpet apicem temporis longinquitas,
IEP. *Vos ista per me si libet sectamini,*
Quos iuuat haberi antistites prudentiæ:
Ego veritatem malo stultam & simplicem
Quam splendidam fuco impiam sapientiam.

CHORVS.

O Isacidas matrona inter
Rarum exemplum sortis amicæ,
Quàm subito te fortuna atrox
Exitio submersit, & illum
Propè tangentem sydera factum
Obruit atræ & more procellæ
Luctu gaudia vertit acerbo.
Heu nunquam homini sat compertum
Quid petat aut quid vitet in horas.
Quis tibi nuper non inuidit
Dux fortissime cui propè supra
Votum acciderant prospera cuncta:
Clari generis splendor, casti
Thalami, soboles digna parente,
Partáque valida gloria dextra:
Qui nunc subitæ mole ruinæ
Obrutus ipsis es miserandus
Hostibus ac tua vota retractant

Imples

mples miseris astra querelis.
Nempe erroris nebula, & tetris
gnorantia septa tenebris.
ic humanas sepelit mentes.
Nec perspicuis animi quisquam
culis radios cernere potis est
Veri simplicis, aut virtutis
Nudæ rectum insistere callem.
Sed veluti sub luce maligna
Per secretos nemorum anfractus:
Lubricus error mille viarum
Dubio occursu ludit euntes,
Inter varios semita flexus:
Nulla placet, neque displicet vlla:
Sic iter homines præter propter
Dubia incerti mente vaganur.
Hic venalem funere laurum
Otij impatiens dum sibi quærit,
Luctu alieno dura per arma
Redimit vanæ murmura famæ.
Captatores alius captans
Dulci steriles pignore lectos
Multa pensat plebe clientum.
Atque intenta fraude vicissim
Coruos ludere gaudet hiantes.

Cunarum alter murmura blanda
Tenero & balbas ore querelas
Non mutauerit opibus Cræsi,
Aut quas diuite lucidus vnda
Rutilas Hermus voluit arenas
Verùm nemo tam sapienter
Vitam instituit, consilium vt non
Damnet decies ipse suum vna
Forsitan hora.
Atque en prodit squalida luctu
Miseram comitans nata parentem:
Quàm dissimiles (proh dolor) illis
Quæ conspicuæ nuper cunctis,
Lætæque noui laude triumphi,
Penè attigerant vertice olympum:
Nuper ad inuidiam vsque beatæ,
Nunc exemplum nobile sortis
Variæ sic Deus humana rotat,
Instar volucris pulueris acti
Turbine celeri mobilis auræ:
Aut hybernæ more procellæ,
Qui violenti flamine Cauri
Obruit altos grandine montes
Mox vbi roseo fulsit ab ortu
Fax perspicui pura diei,

Latè albentes fusa per agros
Vix conspecto sole liquescit.

STORGE, IEPHTHES, IPHIS.

STO. *O spes inanes: festa nuptialia*
Tibi parabam nata, lucem cernere
Illam expetebam, sorte quum te prospera
Auctam viderem liberis, & coniuge
Claro beatam: te senectutis meæ
Fore pollicebar columen ac solatium.
De te augurabar falsa frustra insomnia.
Nunc me insolenti sæuiens ludibrio
Sortis furentis impotens immanitas
Fœlicitatis de supremo culmine
Deiecit, vno cuncta vertens impetu.
O ter beatos, liberis quos hosticus
Orbauit ensis, pestilens aut aeris
Lues, famésve: scelere quorum lachrymæ
Carent, doloremq; imputare aliis queunt!
At hîc in vno scelere sexcenta scelera
Fortuna miscet: liberorum carnifex
Parens scelesta sacra, ritu barbaro
Ara cruentæ victimis nefarijs.
Si sancta sanctè sacra tantùm numini
Credis probari, tolle morem barbarum:

Crudelitate ſin propitius ſit Deus,
Et me trucida victimam cum filia.
IEP. *Acerbitatis plus ſatis comſlectitur*
Sors noſtra per ſe nihil vt accedat mali:
Quamobrem omitte méque téq; e incendere
Nil profuturis luctui conuitijs.
Nam ſæua quamuis ſit calamitas omnium,
Sors noſtra multo cæteris eſt ſæuior.
Coniuncta veſtris innocentia eſt malis,
Et labe ſceleris miſeria infœlix caret:
Ego nec ſceleſtus eſſe queo, ni ſim miſer,
Nec calamitoſus ſceleris expers degere:
Solúſque cogor facere facinus & pati.
STO. *Nempe ipſe tcte ſponte cogis & volens.*
IEP. *Vtinam iſta noſtri vota ſint arbitrij,*
Promiſſa nec ſit abnegare nefarium.
STO. *Sceleſta vota grata non ſunt numini.*
IEP. *Fuiſſe grata teſtis eſt victoria.*
STO. *Quid? polliceri quod tuum non eſt potes?*
IEP. *Mea nata nõ eſi?* STO. *Eſt: ſed etiã vt ſit mea*
Commune pignus quum ſit, vni cur patri
Maclare, vitam mihi tueri non licet?
Quòd ſi liceret liberos addicere
Parentu alterius libidini, & impio
Dirimere amoris vinculum diuortio.

Plus iure matri parte cederet sua:
Matri salutis quæ sit author, quæ patri
Iam sponte natam perditurо subtrahit.
Quid? nuptiales si parerentur faces,
Virúmque legeret filiæ suæ pater,
Non hic parentis vtriusque arbitrium
Commune pariter liberis incumberet?
At hæc societas impotens, & arrogans
Est coniugalis copulæ consortium,
Seruare matri non licere, perdere
Licere patri si modò quis perdidit
Hanc quam trucidat, cuius astans funeri
Immanitatis gloriatur ambitu:
Qui claustra dum reuellit animæ, dum latus
Mucrone sæuo reserat, & vitalibus
Haurit morantem sub profundis spiritum,
Cupit videri, non eget solatio:
Famam aucupatur liberorum è sanguine, &
Compensat aura sanctimoniæ scelus,
Seseque iactat laude parricidij,
Tu, si parentis exuisti in liberos
Mentem, furenti percitus vecordia,
Permitte saltem matris indulgentiæ
Amare, non amare quod summum est scelus:
Seruare, summum quod nefas est perdere:

Quod prodidisse sponte, parricidio
Est grauius omni: quod trucidare propria
Manu, ferarum immanius truculentia est.
Si diuidendum pignus esset mutui
Amoris, æqua lege non diuisimus:
Vt tu vti, abuti morte, vita filiæ
Possis, redundent ad genitricem modo
Luctus, dolores, lachrymæ, suspiria.
O rupe dura durior, vel robore
Prognate crudo, cotibus vel asperis
Inter ferarum lustra, nec generis tenens
Nostri nec vlla sanguinis vestigia.
Num flente nata, lachrymante coniuge,
Mœstis propinquis, liberorum carnifex
Vllum doloris indicem gemitum dedit?
Quin ad paternos nata procidis pedes?
Oratione siquid aut lachrymis potes,
Cor flecte durum, frange mentem ferream.
IPH. *Miserere, genitor, te per hanc rogo manum*
Voti potentem, compotem victoriæ:
Per si quid vnquam merita sum de te bene:
Si quando paruis comprimens te brachys,
Onus pependi dulce de collo tuo:
Per si quid ex me tibi voluptatis fuit,
Depone mentem liberos erga trucem,

Et diritatis huius obliuiscere.
Aut siquid in te ex parte peccatum est mea,
Profer.quod instat cunque leuius perferam,
Si luere pœnas iure me cognouero.
Quid ora vertis? misera quod feci nefas
Cur esse patri debeam execrabilis,
Vt contueri non queat vultus meos?
IEP. Nil nata per te perpetratum est:hoc meum
Nefas:meum istud est scelus totum: meæ
Immerita pœnas pendis imprudentiæ.
Ego teque mèque,misera,perdidi miser
Votis nefandis.quod vtinam prudentior
Verbus fuissem,aut prælio infœlicior:
Et morte honesta tot virorum fortium
Inter cateruas cæsus hostili manu
Præoccupassem miseriæ portum meæ.
Ingrata nunc me vita mihi superstitem,
Luctus,reseruat: semper vt videam nouos.
Tibi per nefanda sacra iuro,quæ Deo
Renuente voui, per mali cumulum mei,
Et luctuosam memoriam cladis tuæ,
Si morte redimi mors vicaria queat,
Vitam libenter filia tibi impenderem.
Ecquid beatus videor esse vos supra?
IPH. Aequè atque nos,aut amplius etiam miser.

STO. *Apud parentem quando leuis authoritas*
Est huius, vnum coniugem coniux rogo,
Atque id supremum, me mori pariter iube.
Mortem imputare, si me amas, potes mihi:
Sin oderis, tibi doloribus exime
Me morte, téque libera molestijs.
IEP. *Patratur vna cæde sceleris plus satis.*
STO. *O sanctitas, ô fas, & innocentia!*
Peccare metuit immolator filiæ.
IPH. *Omitte mater lachrymas charissima,*
Omitte questus, iurgia, & conuicia.
Et tu pater, quæ pectus anxium premit
Depone curam: nec meam propter necem
Vltro citróque verba commutaueris.
Quòd non volentem dura te necessitas
Isthuc coëgit, multa mihi faciunt fidem:
Mœstitia præsens, pristina indulgentia,
Et nullius mens criminis mihi conscia,
Cur commereri debeam mortem à patre.
Quapropter istud quicquid est, necessitas
Quod cogit, vltro non recuso perpeti.
Et quam parenti patriæque debeo
Animam, libenter reddo: & illud vltimum,
Nil postulatura genetrix posthac rogo,
Ne quid patri causa mea succenseas,

Neu sis molesta mortuis si quis super
Sensus sepultis est eorum quæ gerunt
Viui futurum crede manibus meis
Vt si quid aliud id quidem gratissimum,
Si vos beatos, prosperéque degere
Sim certa vitam: nec parentes ad meos
Officia vitæ mutua quibus debeo
Reddere vicissim, & educandi soluere
Precium, senectæ infirmitatem sustinens,
Ex me redundet luctus atque acerbitas.
IEPHTHO. Vtinam (precari si piè & sanctè id licet)
Dominetur Ammon, pristinum ferat iugum
Iudæa: quanuis serua, certè viueres,
Aut morte saltem non nefanda occumberes.
Sæuisset in nos leniùs insolentia
Hostis furentis quàm patris victoria.
Nouáque fati sed miserrima vice,
Seruire votum est, & calamitas vincere.
O semper in nos vel fauens etiamnum atrox
Fortuna, quantis gaudij vsuram breuem
Luctus acerbi fœneraſti lachrymis!
IPH. Quin potius illi iusta supplicia luant:
Nos, si necesse est, immerentes sanguine
Aras piemus, tótque cædes hostium
Pensemus vna sponte gratique hostia.

IEP. Heu nata, nunc intelligo demum miser
Quàm fœda, sæua, dira designauerim,
Qui prole tali temere meme orbauerim.
Sed ipse de me sponte pœnas exigam,
Te nanque iniquum est dare meæ dementiæ
Pœnas, puellam innoxiam superstite
Authore luctus ipse stultitiæ meæ,
Supplicia pendam: nec mihi exprobrabitur
Al inuida vicinia quòd vltima
Sub spatia vitæ parricida filiæ
Mihi peperci, liberúmque sanguine
Vili redemi turpis auram gloriæ.
At tu beata hac charitate in patriam
Patrémque viue, cuius ætas dignior
Superesse: quámque gratiam nequit parens,
Persoluat ille solus æqua qui potest
Pro dignitate huic indoli rependere.
IPH. Omitte genitor has moras innectere,
Meúmque dictis mollibus frangere animum.
Nec fas nec æquum te mea fungi vice.
Me vota poscunt: itaque tibi animam libens
Hanc reddo patri, reddo patriæ meæ.
Nec vlla Iephthæ me redarguet dies
Non stirpe dignam. tolle, age, abduci iube.
Deuota morti, & consecrata victima

roieci amorem lucis, omnis est mora
Molesta. mater iam vale charissima,
t vos penates patrij, in quibus dies
Letos peregi, spes ad amplas molliter
Ducta, claris destinata nuptijs
fata, fata, & morte defuncti patres,
Accipite placidè destinatos patriæ
Manes saluti: tuque lux nouissima
Hodierna nostris haurienda oculis, vale.

CHORVS.

Laus fœminei famáque sexus,
Et generosæ gloria stirpis,
Animi nimium virgo virilis
Licet iniuriæ tibi fatorum
Vtiliores abscidit annos,
Licet immanis feritas parcæ
Teneri florem carpserit æui,
Quod tibi vitæ sors detraxit,
Fama adijciet posthuma laudi:
Et quâ primis Phœbus ab Indis
Rutilæ tollit lumina flammæ,
Te posteritas sera loquetur.
Te, qui primi flumina Nili
Bibit, & curru qui Sarmatico

Solidum non timet ire per Istrum,
Concinet olim,
Non formidine mortis inerti
Pauidam, patriæ donassem alacrem
Natura tibi quos dedit annos.
Nostris longùm tu dolor & honor
Virginibus, tibi thalami expertes
Mœsto vlulatu flebile carmen
Per redeuntes recinent annos.
At vos, vestri dedecus æui,
Animam patriæ reddere segnes,
Vos æternis tenebrarum vmbris
Teget obliuio longa sepultos,
Et generis pudor, & telluris.
Pondus inutile, quos & præsens
Spernit & altera nesciet ætas.

STORGE, NVNCIVS.

ST. *Heu misera, an omnis spes salutis occidit?*
Effare. NVN. *Res vt inter aduersas quidem*
Non pessime agitur. STO. *Si quid accidit boni,*
Ea blandientis sortis est crudelitas:
Venena dulci melle tetra temperat.
Quapropter ede quicquid occultas mali.
Visus dolendi longáque experientia

Induxi

nduxit animo callum, vt amplius mihi
locere posset, nil reliquit sors sibi.
arata certa est sed misera securitas.
VN. *Vt gesta res est ergo paucis accipe:*
Quum staret aras ante tristes victima,
am destinata virgo purpureum decus
er alba fudit ora virgineus pudor,
Cœtus viriles intuerier insolens,
t si quis Indum purpura violet ebur,
Rosáve niueis misceat cum liliis.
ed se per ora cum pudore fuderat
Perspicua certæ iuncta vis fiduciæ,
Intérque flentes sola fletibus carens,
Vultu remisso constitit firma, ac sui
Secura fati quas tenebat lachrymas
Propinqua morti virgo, populus non tenet.
Alium parentis beneficium recens mouet,
Et seruitutis patriæ exemptum iugum,
Et solitudo familiæ clarissimæ.
Alius acerbam sortis ingemuit vicem,
Longóque luctu breue redemptum gaudiũ,
Raróque stabilem rebus in lætis fidem.
Florem iuuentæ deflet ille, & syderum
Similes ocellos, æmulámque auro comam,
Supráque sexum pectoris constantiam.

Et fortè ſolito gratiorem afflauerat
Natura honorem, ceu ſupremo munere
Digna funus nobilis viraginis:
Vt iam ruentis æquor in Tarteſſium
Phœbi recedens eſſe gratior ſolet
Splendor, roſæque vere ſupremo halitus
Colórque cupidos detinet oculos magis:
Sic virgo fati ſtans ſupremo in limine,
Parata morti, nec recuſans molliter,
Turpíve torpens exitus formidine,
Commorat omnes, verſáque in ſe lumina
Vulgi ſtupentis traxerat miraculo,
Et triſte cunctis attulit ſilentium
STO. *Narrare porrò perge facinoris modum,*
Neu parce matris auribus, nihil potes
Afferre triſte, vt triſtiora non ſibi
Proponat animus cuncta iam præcepta ſunt.
NVN. *Animi virilis tum puella lumina*
Ad clara tollens aſtra, concipit preces
Ex ore caſto, voce non fracta malis,
Aeterne rerum genitor, atque hominum parens,
Tandem propitius gentis errori tuæ
Ignoſce, & iſtam victimam lenis cape
Quòd ſi furoris exigis piaculum,
Quæcunque noſtra contumax ſuperbia

Supplicia

Supplicia meruit, te parentem deserens,
Vtinam luatur hoc cruore: sæpius
Vtinam liceret sanguinem profundere, &
Hic si parentum & ciuium sita est salus,
In me furoris impetum ac iræ tuæ
Per mille mortes sæpius deflectere.
At tu sacerdos quid metuis? (etenim metu
Gelido tremebat) ades, & hanc luce exime
Animam: morantem solue corporis obicem:
Populum, parentum méque voto libera.
Vt hæc loquuta est, ille iamdudum parens
Visus cruentus sæuiórque tigride
Oculos amictu lachrymis madens tegit,
Seséque damnans votáque temeraria,
Fletu sacerdos obrutus vix soluere
Animæ meatus potuit, & mœsto diu
Taciturna turba torpuit silentio.
Vt vocis autem peruium patuit iter,
Non ille gemitus, esse nec qualis solet
Fremitus doloris atque lamentatio,
Sed concionis gratulantis murmure
Confusa turba, téque prædicantium
Aduersa sortis inter asperæ vulnera.
Et blandientis læta dona fœminam
Vnam beatam maximé & miserrimam.

Nam plaga quanuis altè ad ossa sederit,
Magni dolerus magnum habes solatium.
STO. *Salamen ipso luctuosius malo,*
Quod leniendo exasperat malum vetus,
Luctúsque acerbi memoriam semper nouans,
Reducta cogit vulnerare crudescere:
Quo fortiore nata tulit animo necem,
Hoc angit animum tristior meum dolor.

FINIS.

BAPTISTES, SIVE CALVMNIA, TRAGOEDIA,

AVCTORE GEORGIO BVCHANANO SCOTO.

GEORGIVS BVCHANANVS IACOBO SEXTO, SCOTORVM *Regi* S. P. D.

CVM omnes mei libelli postquã tibi erudiẽdo sum apposítus, ad te familiariter accedũt, salutãt, cõfabulãtur, & in tuæ clientelæ vmbra conquiescũt, tũ hic meus Baptistes plu bu de causis tui nominis patrocinium audẽ- ũs sibi poscere videtur: quòd meus, quãquã a- ortiuus, tamẽ primus est fœtus, & adolescẽtes vulgari fabularũ scenicarũ cõsuetudine ad i- itationẽ antiquitatis prouocet: & ad pietatis udiũ, quod tũ vbiq; ferè exagitabatur, animos xcitare pro virili cõtendat. Illud autẽ peculiaius ad te videri potest spectare, quòd tyrãnoũ cruciatus, & cũ florere maximè vidẽtur, mierias dilucidè exponat. Quòd te nũc intellige-

re nõ cõducibile modò, ſed etiã neceſſariũ exiſtimo: vt maturè odiſſe incipias, quod tibi ſemper eſt fugiendũ. Volo etiam hunc libellũ apud poſteros teſtẽ fore, ſi quid aliquãdo prauis cõſultoribus impulſus, vel regni licẽtia rectã educationẽ ſuperãte ſecus cõmittas, nõ præceptoribus, ſed tibi qui eis rectè monẽtibus nõ ſis obſecutus, id vitio vertendum eſſe. Det Dominus meliora, & quod eſt apud tuũ Salluſtrium, tibi bene facere ex conſuetudine in naturã vertat. Quod equidẽ cũ multis & ſpero, & opto. Vale. Sterlino ad Calend. Nouembres 1576.

PERSONAE.

PROLOGVS.
MALCHVS Phariſæus.
GAMALIEL Phariſæus.
IOANNES Baptiſta.
CHORVS Iudæorum.
HERODES Rex.
HERODIAS Regina.
REGINAE Filia.
NVNTIVS.

PRO

PROLOGVS.

VEteres poetæ fabulantur Protea
Quendam fuisse, qui se in omnes verteret
Formas, nec vllis contineri vinculis
Posset, liquentes nunc in vndas dum fluit,
Nunc flamma stridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret vrsus, anguis sibilat,
In cuncta rerum transiens miracula.
At ego profectò, fabulam istam comperi
Longè Sibyllæ veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui sumant nouos,
Seséque vertant in figuras quaslibet:
Subiecta quorum maximè calumnijs
Fortuna semper Scenici est spectaculi.
Nam si vetustam fabulam quis proferat,
Turbant molesti tussiunt & nauseant.
At si nouam quis attulit, tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant.
Illiberali respuunt fastidio
Noua, & priusquam noscere queant, exigunt.
Rectéque dicta interpretationibus
Vitiant malignis, omnia in peius trahunt.
Ipsíque somno dediti ac ignauiæ,

Vacui laboris inuident laboribus
Aliorum, & omnem collocant operam suam
Vt deprehendant quod queant reprehendere.
Si quis sit error anteuortunt Lyncea
Visúsque nota perlinunt censoria.
Benedicta surdis auribus præteruolant.
Horum seuera supercilia nihil moror,
Tristémque vultus tetrici arrogantiam.
At si quis adsit æstimator candidus,
Qui puriores promouenti literas
Studeat benignus, & fauore subleuet,
Et (quando ab omni parte sincerum nihil
Humana gignit mens) leuibus erroribus
Ignoscat illi fabulam afferimus nouam,
Aut potius historiam vetustam interpolem,
Baptista quondam vt regia libidine,
Et inuidorum subdolis calumnijs
Oppressus, indignam innocens subijt necem.
Porrò vocare fabulam veterem aut nouam
Per me licebit cuique pro arbitrio suo,
Nam si vetusta est ante multa secula
Res gesta, veteres inter hæc censebitur:
Sin quod recenti memoria viget, nouum
Existimemus hæc erit prorsus noua.
Nam donec hominum genus erit, semper mue

Fraudes

fraudes, nouæ q; ſuppetent calumniæ:
Liuórque ſemper improbus premet probos,
Vi iura vincet, fucus innocentiam.

MALCHVS & GAMALIEL Rabini. CHORVS.

MALCH.

MIſera Senectus, & ſupremi ſpiritus — Senex miroſus hypocriſis.
Propinqua meta, fatáque infœlicia
In hoſne vitæ longioris terminum
Tribuiſtis vſus, ſeruiente vt patria
Polluta templa cernerem nefariè,
Profana ſacra miſta. Vidi imperuij
Arcana fani fracta ſacrum poſtibus
Aurum reuulſum: quicquid aut Gabinij
Cupido rapere potuit, aut Antonij
Haurire luxus, perijt: ac ludibrio
Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ.
Ac ne deeſſet parte ab vlla indignitas
Rex Antipatri Semiarabis pronepos
Crudele ſceptrum ſæuus Herodes gerit.
Iudæa Idumæ ſeruit, Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.
Tot ſortis inter ſæuientis vulnera,
In ſeruitute quamlibet graui tamen

Scintilla quædam dignitatis priſtinæ
Adhuc ſupererat: Diſcipline & patriæ
Vel qualecunque ſpecimen, ipſis hoſtibus
Etiam verendum: cœperat victor ferox,
Et purpuratæ non minima pars curiæ
Honore leges proſequi Iudaicas.
Hac recreati ſpe caput vix tollere
Feſſi miſeriis cœperamus: quum nefas
Ortum repentè eſt, vnde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptiſtes nouus,
Non è profanis editus parentibus,
Interque cultus educatus exteros,
Sed gente noſter, genere Leuites, Deo
Primis dicatus vſque ab incunabulis
Pontificis ipſe natus, ipſe pontifex
Breui futurus, ni cupitæ gloriæ
Fructus acerbos rapere mallet, quàm ſuo
Maturam honoris legere meſſem in tempore.
Is ergo ruris deuij ſolos colens
Solus receſſus ſanctitatis tetricæ,
Vulgus fefellit imperitum imagine,
Hirto capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præſtigijs
In ſe ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repentè redditum mundo nouum,

iam sequacis ille vulgi exercitum
raduxit ad se: iam relictis vrbibus
unc populus vnum suspicit, proceres colunt,
eges verentur. Ille stolidæ insania
lebis superbus alter vt Moses noua
at iura: lymphis expiare crimina,
dulterare ritibus leges nouis
udet vetustas: vt furore facilius
ulgi fruatur, omnibus probris patres
acerat, secundus plebis vsus auribus.
Quod si furentis insolentis audacia
atronis huius nemo se conatibus
pponat, illa celebris orbi sanctitas
reui peribit, imò perit, imò periit.
GAM. Professionem nil temerè nostram decet. Senex mihi
tatuere: mites lenitas decet patres:
uuenum temeritati dari venia potest:
t nulla nostram poterit excusatio
elare culpam. Paululum da iræ locum,
esidat impetus, & dolor deferueat,
MAL. Et tu Gamaliel, hic sacrilegus quæ facit
ua, vt videtur, approbas sententia.
GAM. O Malche, Malche, nec probo, aut damno prius
Quàm quale quodque sit sciam: quod vatem ad hunc
Spectat, vir adeò (quantum ego audio) malus

Non eſt, nec odio ſic premendus publico.
MAL. *O ſidera, ô cœlum, ô ſolum! Huic etiam vi*
Non deeſt patronus, eſſe qui malum neget.
GAM. *Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,*
Præitq; primus quam indicat alijs viam,
Hunc eſſe mihi perſuadeas malum virum?
MAL. *Qui iura ſpernit, qui docet ſectas nouas,*
Nouóſque ritus, qui petit conuicijs
Populi magiſtros, Pontificibus detrahit,
Hunc eſſe mihi perſuadeas bonum virum?
GAM. *Si in nos ſeueri & tetrici æquè iudices*
Eſſemus, alijs quàm ſumus ſæpe aſperi:
Minus paterent publicis conuitijs
Flagitia noſtra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cœlites
Vulgo putemur, integri, caſti, pij:
At nemo noſtrum maximis vitijs vacat.
MAL. *Vt hæc Gamaliel vera ſint, num cuilibet*
E plebe fas eſt præſuli malè dicere?
Plebs audiat, plebs pareat, ſit ſobria,
Iniecta frena non recuſet: qui præeſt,
Plebs ſiquid erret, eam reducat in viam.
Lex ipſe ſibi ſit: ſiquid autem errauerit,
Eſt qui ſceleſtum cernat, & plectat Deus.
GA. *Et tibi videtur æqua lex hæc?* MA. *Maximè.*
GA.

A. Quinam? M A. Quia propria est plebis ignorantia,
Error temeritas, imperitia, cæcitas.
A. E plebe media sæpe deprehenderis
Qui principum non cesserit prudentiæ.
A. Quin ergo cathedra cedimus opilionibus?
A. Opilio Moses, opilio Dauid fuit.
A. Eos erudiuit cuncta spiritus Dei.
A Hunc poterit idem qui erudijt illos Deus.
A. Nobis relictis erudiet illum Deus?
A. Non sceptra spectat, non parentum stemmata,
Decúsve formæ, aut regias opes Deus:
Polluta nullo corda sed contagio
Crudelitatis, fraudis & libidinis,
Hoc ille templo spiritus capitur sacer.
A. Equidem Gamaliel, fatear vt verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tua
Sententia probare. Non possum amplius
Celare tacitus cùm tuis maioribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè vnus omnium
Nostram, repugnas maximè: idque in gratiam
Iuuenis furentis, per Deum rogo edoce
Qua spe ista tentas: aut quid hinc captas lucri.
Fortè ille honores, aut opes dabit tibi
Qui dignitatem funditus nostri ordinis

Euertit omnem, nósque ad inopiam vocat.
GAM. *O Malche vero procul aberras à scopo,*
Nostram tueri dignitatem si putes
Nos posse fastu, viribus, superbia:
Non hæc parentes ratio nostros extulit.
MAL. *Vetusta veteres nostra nos magis decent,*
Suíque viuat quisque more seculi.
GAM. *Quin potius omnes bona bonos semper decent.*
MAL. *Si quid paterni spiritus nobis foret.*
GAM. *Et nos paternis viueremus moribus.*
MAL. *Pœnas luisset morte nebulo hic, non minis.*
GAM. *Aliena nostro ab ordine est crudelitas.*
MAL. *Quicquid Deo præstatur, id sanctũ & pium est.*
GAM. *Morti immerentes impia est pietas dare.*
MAL. *Hunc immerentem cuncta qui euertit, vocas?*
GAM. *Si peccat ille, quin palàm redarguis?*
Quin lumen ingenij exeris illic tui?
Rudem peritus, doctus indoctum, senex
Aggrederer iuuenem. Fors reduces in viam:
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.
MAL. *Curanda non est ista plaga molliter,*
Sed fune, ferro, & igne: vel si quid scias
Quod fune, ferro & igne sit crudelius.
GAM. *Sit ille qualem dicis, aut peior etiam*
Si vis, dare vnum te tamen decet tibi

Vt ante moneas hominem amicè & leniter:
Ne malle quisquam præcipitare te putet
Dubium salutis, dexteram quàm tendere
Iam pessum eunti: plurimum interest tuam
Ad famam, vt omnes inuidi etiam intelligant
Seruare te omnes velle, perdere neminem,
Nisi obstinata mente qui præceps ruat.
Vnum oro saltem, te priusquam longius
Abducat ira, cogita quid assequi
Hac obstinata pertinacia queas.
MAL. *Nempe illud, hostem vt opprimam, solet bonos,*
Dubióque firmem, & impudentes terream,
Legésque patrias hoc cruore sanciam.
GAM. *Quin potius illud assequere, vt omnibus*
Grassatus esse viribus tyrannidis
Credare, sanctum donec opprimeres virum,
Ratione quem non potueris conuincere.
MAL. *Sit sanctus ille, sit grauis quantum libet,*
Diuinus illum spiritus non dirigit
Quando instituta prisca patrum negligit,
Et quando apud vos nil reperio præsidij,
Contra ruinam regium auxilium petam.
CHO. *Rectè Gamaliel admonet, me iudice:*
Et tu monenti obtempera. Sed consilij
Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:

Aurémque monitis obſtruit ſalubribus.
GAM. *Ille abÿit ira incenſus & faſtu tumens.*
Ego quod licebat ſedulò pro viribus
Monui furentem, ſpiritus nixus feros
Lenire verbis mollibus, fidum dedi
Conſilium: at ille tantum abeſt vt gratiam
Ingratus habeat etiam vt oderit bene
De ſe merentem. Vulgo ita modò viuitur,
Noſtriq; cœtus vicium id eſt vel maximum,
Qui ſanctitatis plebem imagine fallimus:
Præcepta tutò liceat vt ſpernere Dei.
Contra inſtituta noſtra ſi quid audeas,
Conamur auro euertere aduerſarios,
Tollere veneno, ſubditíſque teſtibus
Opprimere: falſis regias rumoribus
Implemus aures: quicquid animum offenderit,
Rumore falſo vlciſcimur: & incendimus
Animum furore turbidum: & calumnijs
Armamus iræ ſæuientis impetum.
Nullius ille nunc memor modeſtiæ.
Graditur ad aulam: comminiſcetur nouas
Sectas oriri ſacra patrum deſeri,
Auctoritatem regiam ludibrio
Patere: demum quicquid illi commodum eſt,
Honeſta ſceleri nomina obtendens ſuo.

ſi moueri ſenſerit regem parum,
ueniet aliud ſęuius telum: in caput
rata regis clamitabit agmina,
creta fieri colloquia: nefarium
cinus parari: conſilia clàm concoqui:
tus coire nocte priuatas opes
er factiones impias augeſcere.
æc ille finget, aut atrociùra, vt eſt
nimi impotentis, barbaræq; iugiter
udelitatis auctor. Hæc in regias
illabit aures toxica ingenij ſui.
oc adeò cunctis penè ſemper regibus
mmune vitium, facile delatoribus
ræbere ſeſe: quo quid eſt crudelius
ictum, facilius creditur: vanos metus
ingunt ſibi ipſi: mobilis famæ leuem
equuntur auram: qui fideliter monet,
imidus habetur, languidus, torpens, hebes.
irtutis olim vertimus iam nomina.
irtute nulla ſplendidi: ſed ſplendidis
itulis ſuperbi fallimus vulgus rude.
uod ad prophetã ſpectat hunc, modeſtius
e noſter vtinam gereret ordo, & cautius.
i miſſus huc eſt ille conſilio Dei,
umanæ poterit nulla vis obſiſtere:

Sin fraude tectum comminiſcitur nefas,
Seſe ipſe gladio ſubitò confodiet ſuo.
Interpretetur quiſque pro ingenio vt lubet,
Si quis ſequatur hîc meam ſententiam,
Cruore puras ſeruet innocuo manus,
Nec temerè ſancti, prodigus ſit ſanguinis:
Ne quæ ſtatuimus in alios crudeliter
Exempla, recidant poſtea in noſtrum caput.
Immanitatis non ſat Herodes habet,
Ni facibus iræ ſubditis, accreuerit
Animi furentis impotens crudelitas?

CHORYS.

Quanta mortales latebris opacis
Nox tegit mentes! quibus in tenebris
Degimus lapſu celeri, fugacis
Tempora vitæ!
Occulit falſus pudor impudentem,
Impium celat pietatis vmbra
Turbidi vultu ſimulant quieta:
Vera doloſi.
Qui fuit triſti grauitate vultus,
Vnicum vitæ ſpecimen modeſtæ,
Aeſtuat præceps furijs & atrox
Feruet in iras.

Qualis

Qualis Aetneis vapore caminis
Saxa conuoluit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in fauillam
Flammave ſæuum:
Talis hunc cæcus furor vltionis
Cogit in vatem ruere innocentem,
Vt truci nudam malé veritatem
Crimine vexet.
Tu mali tanti genitrix cupido
Gloria, vano tumefacta faſtu:
Laúsque fucati ſpecie ſupernè
Splendida honeſti:
Mentis vt regnum ſemel occupaſti,
Faſcinas blandis animos venenis:
Et relegata ratione turbas
Pectoris aulam.
Te fugit verum, pietas, pudórque,
Te fides, & quæ melioris æui
Hoſpes, infames vitijs reliquit
Vltima terras.
Si quis (ô) frontis nebulis remotis
Artifex nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus reuelans
Abditæ cæcum penetrale mentis,
Cerneres miris variata formis

Monſtra, non magno ſtabulare in antro.
Plura quàm terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libyéque ſæuis
Fœta portentis, latebríſque nigris
Caucaſus horrens.
Non ibi tigris rabies cruentæ
Deeſſet, aut fuluæ feritas leænæ,
Non ſitim nulla ſaturata ſtrage
Dira ſæuorum ingluuies luporum,
Nec venenata baſiliſcus aura,
Peſtifer, longúmque ferens ſoporem
Aſpis, & caudæ metuendus vncæ
Scorpius telo, lachrymíſque fictis
Perſonas ſeram crocodilus algam,
Nec doli vulpis, Phariæq; fallax
Ludus hyenæ.
Ficta crudeles vietas tyrannos,
Impios mores ſtola fimbriata
Celat: in panno tenui recondit
Nuda ſe virtus tuguri ſub vmbra
Ruſtici, nec ſe titulis ſuperbis
Vendit: inſanóſque fori tumultus
Ridet, & plauſus popularis auræ,
Nec cliens magni foribus patroni
Aſſidet. Vitæ tacitos beatæ

Rure

Rure secreto sibi nota tantum
Exigit annos.

REGINA. HERODES.

REG. *Tu lentus vsque auctoritatem regiam*
Labare nondum sentis in tuum caput
Nondum parari cæcus insidias vides.
Nam concitator iste vulgi si alterum
Superfit annum, vincla, carcerem, cruces
Frustra mineris. iam suas circumspicit
Vires superbus, prosequentum iam grege
Obscurat aulæ regiæ satellites.
HER. *A turba inermi quod times periculum?*
REG. *Secreta si conventicula fieri sinas,*
A genere nullo non timendum existimes.
HER. *At hic, ruentem sponte populum ad se, docet.*
REG. *Magis timenda est fusa latè factio.*
HER. *Crimen refellit istud, hominis sanctitas.*
REG. *Hoc tecta velo sæpe flagitia latent.*
HER. *A purpuratis vis timenda est satrapis.*
REG. *Et á seueris fraus timenda hypocritis.*
HER. *Inops inermis, vnda cui sedat sitim,*
Dat sylua victum, terra gramineum torum,
Quem cogitare poterit, is, sceptris dolum?

RE. *Vides amiculum, & cibum & potum videt:*
At quod reclusum pectore gerit, non vides.
HE. *Conditio regum misera, si miseros timet.*
RE. *Si nil timendo præda fit, miserrima.*
HE. *Quid ergo tutum iam supererit regibus?*
RE. *Omnia, quieti si quod obstat auferant.*
HE. *Nempe hoc tyrannus interest regi bono:*
Hic seruat hostes, hostis ille ciuium est.
RE. *Vtrumq; durum est, & perire & perdere:*
Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.
HE. *Cùm nõ necesse est alterum, vtrumque miserum est.*
RE. *Tanto in tumultu nihil agendum est asperè,*
Quum concitatur mobilis vulgi furor:
Leges religio, auctoritásque principis
Contempta, plebi est infimæ ludibrio?
Caue lenitatis falsa species auocet
Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
Propius tuenti summa erit crudelitas.
Dum parcis factioso & perdito,
Is perditum omnes in caput quos hic tuum
Armare satagit. finge fieri, quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vulgus, cuncta passim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Vrbes cremari, virgines per vim rapi,

Manúsque dubia conseri victoria:
Quum frena legum ruperit licentia,
Damnabis istam serò tum clementiam.
Atque ecce coràm pestis & mali caput.
Hîc censor ille est. Hunc roga, plura audies
(Ni fallor) ab eo, fama quàm vulgauerit.
Nec miror esse sceptra quii spernant tua:
Quando ipse prauos lenitate prouocas.
HE. *Quum multa possis, facere viribus modum,*
Regum bonorum est. RE. *Itáne, iam sceptris modum*
Hic faciet? huius, regnum habendum arbitrio est,
Si regis esset animus in te. HE. *quin abis.*
Mihi hæc relinque. RE. *quin abeo, ne denuo*
In os, vt antè, contumelias feram.
Regina, multa quando cedit infimis,
Quæ spes fouebit æquitatis cæteros?

HERODES. IOANNES. CHORVS.

HE. *Iamne abijt? abijt. Hoc agamus interim.*
Non est quòd id te moueat, aut nouum putes,
Si læsa mulier nobilis, diues, potens,
Regina denique grauius æquo irascitur.
Vel ipse testis esse poteris optimus,
Quantum saluti fauerim semper tuæ.

Namque vniuersæ plebis odium te petit,
Et ad luendas flagitat pœnas reum:
Dolentq; proceres & sacerdotes fremunt.
Atque adeò quid sit, quod querelam publicam
Incendat, edam breuiter. Omnes ordines
Laceras maledictis concionibus palàm:
Vulgúsque, veterum decipis legum rude,
Lethale spargens dogmatis virus mui:
Et turbulentis vocibus, regni statum
Tranquillitatémque labefactas publicam;
Parere prohibes milites duci suo:
Parere populum Cæsari, vulgo nouo
Dum regna spondes: liberos iugo extero
Fore polliceris, spéq; vana concitas:
Gentem rebellem nec finis quiescere.
Et calamitatum ceu tulissemus parum,
Romana demens arma rursus prouocas.
Nec dubito quid sis ausus absens, quum palàm
Mihi impudicas exprobraris nuptias?
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratrémque mecum prælio committere
Tentaris, in te quod erat. Ac velut parum
Scelerum patrasses, ausus omnia in omnium
Pariter salutem, bella iam cælo paras:
Et sacra, quibus hoc hactenus regnum stetit,

Abolen

Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit:
Lentúmque legum me queruntur vindicem
Patriarum at in te durius nihil tamen
A me profectum est: & modò, quicquid fauor
Iudicis amici & beneuoli poterit dare,
Tribuetur à me liberaliter tibi.
Neque enim tyrannum genuit auidum sanguinis
Vestri pater me Assyrius, aut Aegyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobísque terra est: infima quoties perit
De plebe quisquam, corporis membrum mei
Toties reuelli existimo: meus cruor
Mitti videtur: facilem & æquum iudicem
Herodem habebis. Si refellere cætera
Obiecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meósque, gratiam facio tibi.
Tu teste populo, intelliges iniuriam
Negligere propriam, persequi me publicam.
Vtinam ipse reliqua diluas sic crimina,
Seueritatis vt mihi nullam tuæ
Occasionem linquat innocentia.
CH. *Hac perge charus esse: viues posteris*
Clarus. Nec auro, nec cateruis militum
Tam crede regna tuta, quàm quæ charitas,
Et æquitate parta defendit fides.

IOA. *Tenenda populi frena cui credit Deus,*
Audire oportet multa: cuncta credere
Necesse non est. Quæstus, inuidia, fauor,
Timor, dolorque sæpe vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum, inclementius
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat prius suam,
Orationem quàm meam culpet. mea
Hæc ratio semper fuit, vti reprehenderem
Delicta publica publicè. occultè nihil
Facio, doceóve. Non latebras aucupor
Cæcas, nec homines, sed vitia redarguo.
Cùm me rogarent milites, quonam modo
Seruire possent pariter & regi, & Deo:
Pulsare vetui, rapere, vim facere, dolo
Circumuenire improuidos, componere
Cupidinem iussi ad modum stipendij.
Nec spem nouarum prædico rerum, nisi
Quam vos prophetis ex vetustis creditis
Mecum. nec vnus interim è tot millibus
Auctore me qui principem contempserit,
Profertur. Ista siue fama retulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi nuda facilè veritas
Per se refellet. Sacra quàm piè colam

Et

Et instituta vetera nullum certius
Iudicium opinor, quàm meorum criminum
Præclarus index quòd palàm non prodeat:
Clàm murmuret, vbi facilè sit fictu locus.
Quòd te negaui posse fratris coniugem
Habere iure, id ipse tecum cogita,
Vtrum placere tibi sit æquius, an Deo.
Atque vtinam is animus omnibus itidem foret
Quicunque regum sese amicitiæ dicant,
Vt vera malint proloqui ac salubria,
Quàm blanda damno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestijs!
Ego si quid olim liberius, ac verius
Dixi, tu, vt æquum est æquitatis vindicem,
Aequi bonique bonus & æquus consule:
Tuæq; fines hos statue potentiæ,
Mensura legum quos tibi præscripserit.
Quod ius in alios hic habes in te Deus
Aliósque reges omnium rex obtinet.
Proinde quicquid de capite statues meo,
Statuere id ipsum crede de tuo Deum.
HE. Quum in astra venies, loquere tum cœlestia:
Terrena iura patere, dum terram colet.
IO. Terrena vereor regna, pareo regibus:
Aeterna patriam regna puto, regem colo.

HE. *Res ipsa clamat, regibus quàm pareas:*
Parere regem qui tuis vis legibus.
IO. *Si ferre leges mihi liceat, edicerem*
Parere populos regibus, reges Deo.
HE. *Sat litigatum est. rursus hunc abducite.*
Perplexa res est: donec cuncta certius
Comperta pateant, stat nihil decernere.
CH. *Qui de tyranni oratione se autumat*
Perspicere mentis posse sensus abditos,
Næ turbido se credere speculo sciat.
Vtinam secundet cuncta cœlestis parens:
Sed ominari metuit animus, quæ timet.
HE. *Fortuna regum quàm misera sit, & anxia*
Nec fando poterit explicare oratio,
Nec cogitando mentis acies assequi.
Nos esse vulgus liberos solos putat,
Solos beatos, quos egestas obsidet,
Formido cruciat, misera seruitus premit.
Quodcunque populus diligit, cupit, timet,
Audet fateri liberè: procul metu
Fruitur modestis opibus at nobis foris
Persona honesta est induenda, cogimur
Vultu benigno humaniter promittere:
Palàm profari iusta ficto pectore
Differre bilem: supprimere odia in suum

Tempt

Tempus: minari maximè, cùm maximæ
Causæ timoris anxium pectus premunt:
Spernit modestum principem plebs, asperum
Odere. Vulgo seruiendum est mobili,
Et imperandum nil meo arbitrio gero.
Hunc si prophetam perdo, populum offendero:
Si seruo regno consulo parum meo.
Quid ergo agendum est? id ne dubium est? imperi
Habenda ratio est, ipse mihi sum proximus.
Si ob sceptra populo seruiendum est stultius
Quid esse poterit, regna quàm pessum dare,
Placere vulgo dum studes? plebs gaudia,
Iráque temerè sumit, & temerè abijcit.
Nunc stat, cruore auctoritatem regiam
Stabilire: vulgus facilè pòst placabitur.
Si serpere malum latius præsens sino,
Remedia vincet, ausus est videlicet
Mihi impudicas exprobrare nuptias
In os: id illi impune si permisero,
Non stabit illic hominis impudentia.
Iam sceptra leges ad suas flecti violet:
Iam vincla captus induet. iam non regi,
Sed regere cupiet, iura regibus dabit,
Confundet imis summa glisceti malo
Statim medendum est antequam crescat, recens

Flamma opprimenda est. contumelias nouas,
Veterem ferendo, prouocas, iniuriam.
Populo secundo si expetere pœnas queam,
Populi fauentis gratiam non negligam:
Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
Quid Malchus iste garriat de legibus,
Quas curiosas quæstiones litibus
Ixexplicatis iactet, id nihil mea
Referre credo, modò populus vnam hanc sciat
Legem tenendam, præter vt leges, mihi
Licere quidui, esse legitimum putet.

CHORVS.

O spatiosi conditor orbis!
Cuius trepidant omnia nutum,
Cælum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluis æstibus æquor,
Nomne ad nostras pertulit aures
Fama, prioris conscia secli,
Aeui splendida facta prioris:
Cùm tu, validæ robore dextræ,
Auro atque opibus, regna superba
Ipsa extinxti, à stirpe reuellens,

Illorum

rum vt nos agro insereres:
ro haud ense aut iaculis nostris,
t consilio, vique parato.
l nos cœli fauor omnipotens,
r fera tutos agmina duxit:
n tu rex ille Isacidarum?
n tu gentis Deus Hebrææ?
ius ductu, perfida castra
culcauimus, hoste perempto:
Non confisi robore nostro,
ed duce & auspice te præclaras
Semper retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris olim,
Genitor, populum tibi dilectum!
Nunquid fabula linquimur hosti!
Spreta est pietas: religio iacet:
Fraus purpurea regna in aula:
Populus, tanquam victima, sanctus
Dat pia sæuæ collo securi:
Vates pereunt ense, tyranni
Nostris gaudent luctibus hostes,
Et pietatis sub prætextu,
Meriti pœnas, regna gubernant:
Meritos regnum pœna coercet.
Exurge, tuo populo fer opem.

Exurge parens optime, & hosti
Date talem cernere, qualem
Te viderunt æquore patres
Rubro Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
Te puer oculis vidit apertis,
Dantem igniferis frena quadrigis,
Totis flammas spargere campis.
Te, caligine pulsa erroris
Humanæ qui lumina mentis
Obruta cæca nube recondit,
Et quæ primo sole tepescit
Tellus & quæ margere ponto
Cernit rutilæ lumina flammæ,
Vnum agnoscat cuncta potentem.

MALCHVS. IOANNES.

MAL. *Sic se profectò res habent mortalium,*
Vt optionem si tibi obtulerit Deus,
Incertus erres quid recuses, quid velis:
Opes, honores, rem tibi & tuis cuvis,
Quæ perdiderunt sæpe voti compotes,
Hosti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Quæ sæpe pariunt maximam illi gloriam,

Tibiq

ibíque dammum, quòd adeò verum meo
idici periclo exempla ne longè petam.
Nam cùm remotis montium degens iugis
aptista vulgus fascinaret hic nouus,
lebísque secum credulæ traheret gregem,
ro Pharisææ dignitatis vindicem
le præstiti vnum cæteris cunctantibus:
ec experiri cuncta desii prius
uàm dura sontes vincla presserunt manu,
ostémque carcer publicus compescuit:
ulámque totam criminum impleui. At nihil,
t video, prosunt vincla, carcer, crimina.
ic plebis animos occupauit impiæ
u dira pestis, omniúmque pectora
Lethale virus perbibere, vt illius
lades horrent, ingemant periculis.
Quacunque pergo, me execrantur, indicant
Me digito, iniquo me intuentur lumine:
lli fauetur sacrilego qui sustulit
erum vniuersa & ordinum discrimina,
t excubatur ante clausum carcerem.
Nihil miserius esse nobis arbitror,
Qui nos omissis rebus alijs commodo
opuli dicamus quisquis illi mancipat
, collocatam gratiam sciat malè:

Vt qui maligno semper ingenio solet
Fauere prauis, optimates spernere.
Quò conferam me? quid querar primum? quibus
Potissimum iras car? cui opem primùm feram?
Pseudoprophetam populus impius colit:
Mussant rabini: connivet rex, negligunt
Proceres: ruentes solus his humeris ego
His fulcio humeris patrios ritus, manum
Nullo admovente: publicam solus vicem
Doleo. quid igitur? deseram munus? sacra
Legésque prodam, dignitatémque ordinis?
Meque esse patiar hostibus ludibrio?
Patiar profectò. Nam quid aliud iam queam?
Ferámne solus, ferre quod cuncti abnuunt?
Et me ruinæ publicæ objiciam? Deus
Sua tueatur, quando iam sic viuitur,
Vt quisque caueat sibi, ego mihi sum proximus.
Si malè gero rem publicam, in meum caput
Ruina verget. qui fauent nunc maximè
Stanti, iacentem calcibus primi petent.
Si bene geram rem, gratiam malè collocem,
Nihil parabo præter inuidiam mihi.
Nunc Gamalielis serò consilium placet,
Nisi fortè serò nemo resipiscere potest.
Malo ego requirant hîc meam constantiam,

Qu

Quàm re peracta temeritatem puniant.
Quod cuique visum est sentiant: molestijs
Ego me explicabo, & gratiam resarciam
Hoc cum prophetâ. nec animi simplex homo
Remet opinor. Duriorem si mihi
Se ostendet, omnes admouebo machinas,
Ne populus illum credat artibus meis
Perijsse. populum si reconciliauero,
Ne vndequaque cesserit res pessimè.
Atque ipse opinor, ipse nimirum est. vide
Qui cœtus illum sacrilegum sequitur comes.
In vrbe media nos inanes interim
Inter cathedras desidimus, ac libet
Audire primùm quid magister hic ferat.
IO. O magne rerum rector, auctor, arbiter!
Te quicquid aër continet laxo sinu,
Quæcunque tellus educat, quicquid suis
Fretum sub vndis nutrit, agnoscit Deum,
Sentit parentem, legibus semel datis
Obsequitur vltrò tramite immutabili,
Iussu tuo ver pingit arua floribus,
Fruges dat æstas, fundit autumnus merum,
Hyems pruinis vestit albicantibus
Montes, in æquor curua voluunt flumina
Moles aquarum, mare reciprocat vices

Qui

Noctem Diana, Phœbus incendit diem,
Et inquieta lustrat orbem lampade.
Nil denique vsquam est siue cœlo, seu solo,
Quod non libenter pareat regi suo,
Amet parentem, & officijs quibus potest
In conditorem studia declaret sua.
At solus homo, quem cæteris longè magis
Gaudere decuit, & obsequi iussis Dei,
Contemptor vnus inter omnes maximè est:
Præcepta spernit, frena legum reijcit:
In omne præceps facinus it: libèdine
Metitur æquum: ponderat ius viribus.
MAL. *Principia rectè sese habent tibi hactenus.*
IO. *Nec tam per orbem deuias miror vago*
Errore gentes, quàm populum qui se Dei
Hæreditatem iactat & conuicijs
Incessit alios impiósque clamitat:
Quum nulla, qua sol cumque terras aspicit
Gens orbe toto viuat effrenatius.
MAL. *Sanè locutus cuncta verè es hactenus.*
IO. *Nec ista vulgi culpa tantùm est mobilis:*
Leuita longè veste fulgens candida,
Legísque scriba turgidus scientiæ,
Et vos verendi ætate matura senes,
Obliquus error deuio flexu abstrahit,

Vidua

Viduæ orphanique causa vestra ad pulpita
Succumbit, opprimítque diues pauperem:
Iniqua iuxta & æqua sunt venalia.
MAL. Disrumpor ira tacitus hæc vt audiam?
IO. Ad vos Rabini sanctitate cæteros
Præstare qui simulatus & scientia,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princépsque sacri pontifex collegij,
Decimatis omne terra quod profert holus.
Non vos anethum, mentha, ruta, & allium,
Vrtica non vos aut viride fœnum fugit:
At si legendum, si docendum scilicet
Responsa vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
Est muta, muti non latratis hîc canes,
Circumfrementes vestra non ouilia
Lupos abigitis. quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi: vos gregem deglubitis.
Vos lana vestit, lac sitim sedat, famem
Caro: gregem non pascitis, vos pascitis.
MAL. Facessat hinc in maximam malam crucem
Concordia. egóne patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliam ordini
Fieri? Deus me si ex olympo mitteret,
Nec lege, vt hæc sint audienda, deseram

Mandata potius ista, quàm dici audiam.
Durare nequeo vlterius. Heus tu vir bone,
Turbæ magister vnice, hæc nempe est tua
Doctrina? potulum incallidum sic instruis?
IOA. *Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.*
MAL. *Ad te, sacerdotem attinet traducere?*
IO. *Bene puto dici, cùm malis dictum est malè.*
MAL. *Parere iuuenem conuenit maioribus.*
IOA. *Parere cunctos conuenit magis Deo.*
MA. *Te iussit igitur ista proloqui Deus?*
IO. *Iubet profari vera cunctos veritas.*
MA. *Tacuisse vera sæpe multis profuit.*
IO. *Cum scelere iuncta nil moramur commoda.*
MA. *Scelus videtur ni scelus dicas tibi.*
IO. *Scelus videtur, tot perire millia*
Spectare possim cùm reducere in viam.
MAL. *Reducere? gregis nónne pastores sumus?*
IOA. *Si res quidem eadem est pascere & deglubere.*
MA. *Rerum tuarum satage, nostra desere.*
IO. *Vicina cùm res agitur, agitur & mea.*
MA. *Quis tandem es oro auctoritate hac præditus?*
Túne ille Christus patribus promissus es?
IO. *Non sum.* MA. *Propheta es ille?* IO. *Non sum.*
MAL. *Es Helias?*
IO. *Nec Helias sum.* MA. *Si nihil es horum, neque*

Spes nostra Christus, nec propheta, nec Helias,
Quinam auctor audes esse baptismi noui?
Quem te esse tandem perferemus? indica.
IO. *Vox sum in remotis montium clamans iugis,*
Viam parate, facite rectas semitas
Veniente domino: cuius aduentu cauæ
In plana valles explicabunt se solo
Saxosa montes culmina æquabunt, ego
In nomen eius abluo populos aquis,
Cui de trahendis seruus etiam socculis
Indignus essem, nemo quem agnoscit, licet
Versetur inter vos, & vsque obambulet.
MAL. *Quos iste laqueos nectit, atque amb agibus*
Eludit! istam quam tibi sic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?
IO. *Possem ego vicissim te rogare etiam,*
Auctoritatem quo probas miraculo?
MAL. *Vt contumax est! quamlibet cæles, tam: n*
Quid in furorem te rapiat, omnes sciunt.
Nostra profectò crescere inuidia cupis,
Rem comparare gloriámque incommodo
Nostro, artibusque vis potens fieri malis.
Nec decipis nos: ipse te decipis.
Nec primus ista es fallere aggressus via,
Postremus vtinam debitas pœnas luas:

Aut potius animum in melius admonitu meo
Mutes. & auctor vt fuisti errantibus,
Mutatus auctor sis reuertendi in viam.
Vidi seueram veste sanctimoniam
Præ se ferentes, vt facilè facerent fidem
Animi modesti & simplicis, post artibus
Vbi his honores comparassent & opes,
Nudare sensim ingenia: probitatem prius
Bene simulatam propalam contemnere,
Et frena veris moribus permittere.
Quòd si hac honorum tendis ad fastigia,
Rerum imperitum fallit ignorantia.
Non isto ad altam tramite itur gloriam,
Ni me fefellit pessimè non pessimus
Magister vsus & senecta vsus parens,
Famæ, reíque consules melius tuæ,
Si tuta potius appetas quàm splendida.
IOAN. *Si vera dico, recta facio, cur mihi*
Quisquam imperare debeat silentium?
Sin falsa, doctus imperito id indica.
MAL. *Horum pigebit, morte quum pœnas lues.*
IO. *Si hæc minare fata formidantibus.*
MAL. *Si viuo longum, faxo non lætabere*
Hac contumacia. Scies quid sit senes
Negligere, scribas iurgys proscindere,

Dis-

Dictis Rabinos prouocare procacibus,
Et quando amicos nos habere negligis,
Quid possit odium fortè cognosces senum.

CHORVS.

Ad furta qui se comparat
Nocturna, vitat lumina.
Odit facem sicarius,
Sui furoris conſciam.
Puer recusat pharmaca,
Condita amaro absinthio.
Abhorret à salubribus
Vulnus resectum emplasmatis.
Occulta cui mentis mala,
Secreta rodunt pectora
Huic est molesta veritas,
Quæ cor reuelat turbidum.
At vos seueri hypocritæ,
Quos fronte duros tetrica
Lucrum iuuat nefarium, ex
Errore vulgi creduli,
Quantumlibet recondita
Celaueritis crimina,
Quamuis tegatur sordida

Sentina mentis impia,
Vos vestra conscientia
Secreta rodens arguit,
Vos clausus intra viscera
Occultus exest carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,
Qui purus animi ad iudices
Non fit reus domesticos
Clauso nec in precordijs
Tortore semper vapulat.

MALCHVS. CHORVS. REGINA.

MAL. *In rege nulla certa spes est, publicam*
Suámque causam prodidit prauo ambitu,
Populo placere dum studet, dum gratia
Venatur auram, lenitatis imagine
Me plebis iræ nixus est supponere:
Suásque voluit vindicare iniurias
Meo periclo. Nempe Baptistæ necem
Vt si videret ægrius ferre populum,
Populo paratus capite confestim meo
Litare: populus si tulisset leuiter,
Nouæ interemptum factionis principem,

Quòd se vltus esset maxima cum gloria
Credi volebat. callidè: sic exhibent
Alterna reges ciuium de sanguine
Spectacula sibi, & cæde ludunt mutua.
Quodcunque vulgus approbat, sibi vendicant:
A se patratum prædicant: laudi suæ
Nostri laboris arrogant industriam.
Popularis aura si fauoris flexerit
Secus ac putabant & petebant transferunt
Culpam in ministros, & cruore innoxio
Animâque vili crimen auertunt suum.
Superest doloris sola nostri particeps
Regina tigris orba ceu catulis furens,
Baptista thalami quòd prioris fœdera
Polluta coram rege non probauerit,
Palámque vetitos lege damnarit toros
Cum vxore fratris. Flamma dum recens calet
Iræ æstuantis, turbidæ menti faces
Supponam, alámque commodis sermonibus.
Atque ecce sese in tempore offert commodè.
CH. Nunc flamma flammæ toxicum nunc toxico
Accedit: instat vltimum periculum.
MAL. Regina salue splendidum gentis decus.
Et solæ regni digna tanti culmine.
REG. Et tu rabine Malche, sed quid tristis es?

MAL. *Idem quod animum, vt arbitror pungit tuum.*
REG. *Fortasse: sed tu quid sit, ede apertius.*
MAL. *Et quid animo æquo fers dignitatem tuam*
Sperni? per orbem sacrosanctam regij
Auctoritatem nominis vilescere?
Et sceptra vulgi subijci ludibrio?
REG. *Quid ergo faciam? quod remedium sit, doce.*
MAL. *Iras & animis, & tuis natalibus,*
Thalamîsque dignas corde tandem concipe.
REG. *Iamdudum id actum est: rumpor, ira lachrymo,*
Obiurgo, clamo: sed nec ira & lachrymis
Promoueo quicquam, verba venti dissipant.
MAL. *Si auctoritate qua decet apud coniugem*
Esses, inultas sic tuas iniurias
Tulisset, aut, vt verius dicam, suas?
REG. *Studia ipse populi Malche cernis. Forsitan*
Hac rex putauit posse pœna spiritus
Acres retundi, & mitigari audaciam.
MAL. *Tu si feroces spiritus coërcitos*
Putes latroni huic vinculis & carcere,
Erras. Ferarum sæuit acrius furor
Quas fracta fudit cauea, quàm quas deuijs
Silua alta semper educauit montibus.
Quid liberatus non aget cuius colit
Nunc vincla populus? prouocata accenditur,

Non

Non mitigatur ira contumelijs
Elatus animus ad furorem impellitur.
REG. *Quin lenietur potius hoc beneficio:*
Quòd qui perierat pertinacia ſua,
Sit liberatus regia clementia.
MAL. *Quod tu beneficium, ille putat iniuriam:*
Seſéque vinctum quàm ſolutum ſæpius
Per te meminerit. REG. *Aſperum ingenium refers.*
MAL. *Id penè cunctis inſitum eſt mortalibus:*
Quod bene patraris gratia ilicò perit,
Quod malè patraris nullus obliniſcitur.
Odère cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriæ iuncta ſunt maleficia.
Baptiſta quoties memor erit meriti tui,
Meminiſſe toties ſceleris eum ſui puta,
Se ſcelere credet non ſolutum, ſed tuo
Animo nocentem liberum prauo ambitu.
Pœnam remiſſam, in tempus iram ſupprimi.
REG. *Ingenia ſæua mitigat benignitas.*
MAL. *Longo quod vſu in peius vſque induruit,*
Multò facilius fregeris quàm flexeris.
REG. *Quin ergo dubiam, quid ſit è re præmones?*
MAL. *Reddam expedita hæc facilè ſi credas mihi.*
REG. *Modò præmoneto, nulla erit per me mora.*
MAL. *Quærendo, agendo prouidendo, haud ocio*

Res magnæ aguntur. RE. *Si nihil promoueris*
Quærendo, agendo, prouidendo, non magis
Præstat quiesse, quàm negocium vt tibi
Frustra facessas, & alijs sis risui.
MA. *Quod sæpe vis non perficit, vincit labor.*
Nec alta quercus ista subitò sternitur:
Nec vertit aries bellicus primo impetu
Muros, frequenter quæ putaris perfici
Non posse, tempus expedit: quæ non potest
Plerunque ratio, expugnat importunitas,
Proinde prensa: lachrymis misce preces,
Irásque monitis, blanda dicta iurgijs,
Ambi maritum sedulò omnibus modis,
Occasiones vsquequaque amplectere.
Si peragi apertè res nequit, tendas dolos,
Quod spectat ad me, certa stat sententia
Nisi re peracta neutiquam desistere.

CHORVS.

Tandem liuor, & impijs
Accensus furijs dolor
Vires sæuitiæ, suæ
In vatem exeruit pium.
Illinc sæua calumnia

Dira

Dirę iuncta tyrannidi,
Pugnat fraude nefaria:
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta ſatellite,
Spernit terrificas minas.
Tot telis petitur caput
Vnum tot pariter doli
Intentant iuueni necem.
Ille vt tonſa furentibus,
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quàm fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas!
Quam nec bellica vis metu,
Nec fraus inſidijs poteſt
Firmo pellere de gradu
Sola metuis graues
Fortunæ inſtabilis vices
Non obnoxia caſibus
Vllis pectora robore
Armas inſuperabili:
Et vitæ dominam & necis
Parcarum indomita manum,

Nobis esse vetas grauem.
Sed cesso vatem conuenire nuncio
Vt impleam aures omnium miserrimo?
Atque eccum ante ipsas carceris stantem fores,
Propago sanctis sanctior parentibus,
Et innocentiæ vna pristinæ fides,
Incolumitati, dum tempus sinit tuæ
Consule. Rabinus Malchus intentat dolos
Occultè inops regina consilij furit:
Blanditur aula rex suam sententiam
Dissimulat, alij vera mussant dicere,
Iam tempus instat vltimi discriminis.

IOANNES.

Quid est periculi? CH. *Mortis vrget terminus.*
IO. *Hæc summa nobis imminentis est mali.*
CH. *Quo nullum in hominem cadere possit amplius.*
IO *Vt vis tyranni cesset, ac dolus feret*
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Prauo timendam, at innocenti optabilem.
CHO. *At tu salutem negligas tuam licet,*
Te ratio nostri tangat istos spiritus
Paulum remitte, precibus animum regium
Flecte: per amicos non inexorabilem

Spero

Spero futurum. IO. *Sedulò nónne hoc ago?*
CHO. *Vtinam tibi istam præbeat mentem Deus.*
IO. *Nihil precari est opus, is animus iam diu est,*
Explere proparat rex meo iram sanguine:
Nec ego recuso, qui magis regem queam
Placare quàm quum volumus eadem & nolumus?
CH. *Bona verba.* IO. *Quid igitur mihi auctor es? duo*
Reges vtrinque facere pugnantia iubent:
Cœlestis alter, misericors, clemens, bonus:
Terrenus alter, impotens, ferox, malus.
Mortem minatur alter: alter me vetat
Mortem timere, pollicetur præmium
Vim non timenti, corpus alter perdere
Potest: at alter corpus vna & spiritum
Torquere flamma poterit ineuitabili.
Hi quum repugnent, consule vtri paream.
CH. *Placare nunquam postea Herodem datur,*
Oblata si nunc prætereat occasio:
Dei sed ira semper est placabilis.
IO. *Diuina quantò sæuit ira lentius,*
Hoc mota pœnas exigit seuerius.
CH. *Sic fata spernis, quæ Deus mortalibus*
Timenda voluit esse? néve corporis
Animíque sanctum derimeret consortium
Oblata temerè causa, vinclo mutuo

Amoris animum corpori connexuit.

IO. *Non sperno mortem: at morte momentanea*
Fugio perennem: quem Deus lucis mihi
Concessit vsum, reddo repetenti libens.

CH. *Itáne relinquis orphanos parens tuos?*

IO. *Nunquam orphanus erit, qui Deum credit patrẽ.*

CH. *Nil te propinqui, amicorum mouent*
Lachrymæ, impotenti quos tyranno deseris?

IO. *Non desero, sed totius ab eis deseror.*
Namque institutam ab initio mundi viam
In fata curro. Nempe lege hac nascimur,
Quicunque lucis fruimur almæ munere
Conditio cunctos vna cohibet, tendimus
In mortem: eò nos singuli ducunt dies.
Mortem esse pœnam voluit improbis Deus,
Bonísque portum: terminum longæ viæ.
Ad longioris vitæ initium ianuam,
Quæ nos perennis splendidam ad lucis domum
Mittat renatos veriùs quàm mortuos:
De carcere hic est exitus mortalibus,
Et ad carentem morte vitam transitus.
Hac vniuersus præiit cœtus patrum,
Cuncti sequentur. quis vbi liquit carcerem,
Non cursor animo rapitur ad metam? freto
Quis æstuoso nocte tenebrosa vagus

Porta

Portu recuſet ſe quieto condere?
Quis exul errans per peregrini ſoli
Deſerta teſqua, doleat in patriam citò
Sese reuerti? lætus ergo tramite,
Decurſo ad ipſam ſtare metam me puto.
Iam propè peractæ liber è vitæ freto
Proſpicio terram de peregrino ſolo
Domum reuertor, optimum primum patrem
Viſurus: illum nempe patrem qui ſolum
Reuinxit vndis: induit cœlum ſolo:
Regítque certas mobilis cœli vices,
Seruator, auctor, rector vnus omnium.
Cui cuncta viuunt viua iuxtà ac mortua.
Vt flamma ſurſum ſponte voluit vortices,
Vndæ deorſum perpeti lapſu ruunt,
Propriúmque pergunt ire cuncta ad fomitem:
Iamdudum anhelat ſpiritus cœlo editus,
Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
Quem contueri eſt vita, mors non cernere.
Non ſi pruinis obſtet horrens Caucaſus,
Aer procellis, vnda tempeſtatibus,
Tractúſque nimijs inuius caloribus
Eò ire pergam: non tot vt videam duces,
Reges, prophetas, iudices pios, via
Rumpenda, vel ſi mille mortes obſtruant?

Ergo recluſo corporis de carcere,
Eò euolare ſpiritus liber cupit,
Quò cunctus ibit orbis ſerius ocyus.
Nam longa vita nil opinor aliud eſt,
Quàm lenta duro ſeruitus in carcere.
O mors laboris vna laxamen grauis!
O mors doloris portus, & mali quies!
Notúmque paucis commodum mortalibus,
Formido prauis & bonis votum, tuo
Sinu recepta naufragum hoc corpuſculum,
Et ſempiterne dum quietis in domum,
Quò non ſequetur vis, dolus, calumnia.
CH. *O te beatum hac pectoris conſtantia.*
O nos miſellos quos iners animi metus,
Fœlicitatis priuat hoc conſortio!
Quando igitur ipſe quod opus eſt facto tenes,
Salue valéque ſempiternum dicimus.
Quàm diſcors hominum tramite diſpari
Verſat lis animos! non metuit mori,
Qui nil commeruit: qui meruit mori,
Si vanis leuiter mors crepuit minis,
Exanguis trepidat degeneri metu.
Quam mortem fugiunt gnauiter improbi,
Per flammas, per aquas ſaxáque deuia:
Tam mortis cupidi præcipitant boni

Illustres animas dura per omnia.
Nempe ignota malis commoda mors habet:
Et fati comes, vita est beatior
Nec toti moritur: sed melior rogos
Nostri pars auidos spernit & æthera
Sublimis patrium scandit & igneos
Inter cælicolas certa animas manet
Sedes innocuas at malè conscios
Manes exagitant sulphureo in lacu
Crinitæ colubris Eumenides nigris
Et ieiuna auidi guttura Cerberi,
Et nunquam saturi copia Tantali.
Hinc formido mali: hinc bona spes boni:
Et vitæ fragilis prodiga pectora
Dum vitam properant infragilem sequi.
O Siren magicis illecebris potens,
Et fallacis amans vita fugax boni,
Tu nobis teneris blanditijs mali
Vicinum effugium claudis: & obstruis
Portum perpetuæ pacis amabilem,
Nullus terror vbi Martius increpat,
Nec rauco reboant classica murmure,
Nec pirata rapax æquora territat,
Nec latro tacitum trux nemus obsidet:

Nec ſceptri miſera prædo cupidine
Inſanus populis exitium creat:
Nec fœlix placido ſolus vt otio
Torpeſcat, tenues cladibus obruit:
Nec viles animas qui miſerabilis
Vulgi pro titulis mutet inanibus.
Sed tranquilla quies, almáque fauſtitas,
Et ſimplex probitas omnia poſſidet,
Et ferri in tenebras indocilis dies,
Et vita alterius neſcia funeris,
Et luctus queruli neſcia gaudia.
O dulce hoſpitium corporeæ domus,
Et vitæ nimium carcer amabilis,
Iam tandem magicis exue nexibus
Mentem cœligenam, quam patriæ ſuæ
Oblitam gremio amplecteris ebriam
Lethes ſomnifera deſide toxico,
Et lætam thalami degeneris iugo.
O fallax lutei tegmen amiculi,
Vaneſce in cineres rurſum abiens tuos
Vt rurſus patrio reddita mens polo,
Puri ſe radijs luminis expleat.
Et te peſtiferis morte laboribus,
Et mentem anxiferis ſolue moleſtijs.

REGINA.

REGINA.

Phariſæus igitur ſpem feſellit: rex pari
Se vanitate pariter & me prodidit,
Vulgi loquacis dum timet rumuſculos:
Formido miſerè nata quid rerum gerat:
Saltationis nuper in conuiuio
Cui rex frequenti præmium ſpoponderat
Quodcunque peteret: illa Baptiſtæ caput
In lance pepigit ſe petituram, & feret:
Feret profectò, niſi parum notus mihi
Sit regis animus. Liber inuidia, necis
In me odia populi vertet vt reor libens:
Et ego peracta re, libenter id feram.
Odium vltionis gaudio, maculam lucro
Penſabo. Turpe eſt eſſe atrocem fœminam.
Turpe: niſi reges eſſe inultos turpius
Foret. Sed ambo proferunt pedem domo
Rex & puella. quo propior eſt ſpes, metus
Hoc grauius vrit: cuncta fortunet Deus.

HERODES. PVELLA. REGINA.

Deliberatum quid rogares iam tibi
Satis videtur? PV. *sic satis, si quidem satis*
Promissa regum certa sint, & regia.
HE. *Tu metue firma: testibus coram, fide*
Data, regni posce dimidium mei,
Vel si quid animo carius regno est tuo,
Feres. volentem nulla vis auerterit.
PV. *Istud breui iam quale sit videbimus.*
HE. *Iam posce, certum est.* PV. *nil opus regno tuo*
Mihi est quod æquè, rege te, meum reor,
Ac si ipsa teneam: rem facilem & æquam peto.
HE. *Non ego, sed ipsa ne feras tibi in mora es.*
PV. *Da in hac reciſum lance Baptiſtæ caput.*
HE. *Quod verbum ab ore temerè tibi, virgo, excidit?*
PV. *Non temerè.* HE. *donum virgini indecens petis.*
PV. *Non indecorum est facinus hostem perdere.*
HE. *Hic igitur ira dignus hostis regiæ est?*
PV. *Is dignus ira est, scelere qui hanc meruit suo.*
HE. *Quod nunc remedium plebis odio reperiam?*
PV. *Parere populi est, imperare regium.*
HE. *Aequa imperare regium est.* PV. *quod iniquum erat*
Prius, imperando facere rex æquum potest.
HE. *At imperandi lex facit regi modum.*

PV. *Si principi quod placuit est ius, iam modum*
Non regibus lex, legibus sed rex facit.
HE. *Pro rege fama me tyrannum perferet.*
PV. *At sceptra metuit,* HE. *Metuit: & garrit tamen.*
PV. *Compesce ferro.* HE. *Regna malè seruat metus.*
PV. *Et regna vertit facilè scelerum impunitas.*
HE. *Securus est, quem ciuium seruat fides.*
PV. *Necesse reges est timeri, diligi*
Necesse non est. HE. *Odia crudelem premunt.*
PV. *In rege vulgò lenitas contemnitur.*
RE. *Hæc tota, opinor, tendit huc oratio,*
Promissa vana vt effluant. Nondum mihi
Regum videre nosse quæ sint munera.
Si honesta credis esse regni & turpia,
Quæ honesta vulgus credit esse & turpia,
Falleris: amici, proximi, socer, gener,
Fratres, sorores, ciuis, hostis, pauperum
Sunt vincla: vana regibus vocabula.
Diadema quisquis induit capiti semel,
Vulgaris omnes ponat officij gradus.
Nil arbitretur turpe, quod regi vtile:
Nullum indecorum facinus esse existimet,
Suæ salutis quod facit causa. Salus
A rege populi pendet, igitur consulit

Populi salutiquisquis in regem est pius.
Tantíne sanguis huius erit homunculi,
Vt tu diebus sollicitus ac noctibus,
Non conquiescas? deme nobis hunc metum,
Sceptris pudorem, vastitatem mœnibus,
Armis rapinas, ciuicum bellum omnibus.
Statuere magno oportet exemplo & nouo,
Vt sacrosancta regna sint mortalibus.
Scelus patrauit: scelere pessum eat suo.
Si nil patrauit coniugi pereat tuæ.
Da coniugi hostem, coniugem si negligis,
Promissa redde filiæ rex & parens.
HER. *Promissa certum est optima reddere fide:*
At illa, si me consulet sapientius
Optabit. REG. *At si consulet me, ne sua*
Consilia mutet. HER. *Itáne? sic ne oportuit*
Iurasse temerè? sic puellæ me meam
Obstringere fidem? sic salutem, regnum, opes,
Vitam, necémque fœminæ committere?
REG. *Promissa regum certa firmet veritas.*
HER. *Quando negare non licet, quòd modò licet*
Admoneo rursum, & oro ne quid sanguine,
Sexúque vestro & regio culmine parum
Dignum patrare cogat iracundia.

REG.

REG. *Hæc mitte, nostræ lique curæ cætera.*
HER. *De vate si quid statueritis durius,*
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.
REG. *Iam vindicata dignitas est regia.*
Ne pateat vlli in posterum ludibrio:
Iam faxo populus pervicax de regibus
Loqui modestè vel malo discat suo:
Et sive reges æqua iniquáve imperent,
Æquo ferenda populus animo omnia putet.

CHORVS.

Dauidis regnum, Solymæq; turres,
Et locupletis Solomonis arces,
Vnde tam dirus furor in prophetas?
Sanguinis iusti sitis vnde sæua?
Quem decet normam pietatis esse,
Vnicum est vitæ specimen scelestæ.
Furta, vis, cædes, dolus & rapinæ
Sunt tuæ tironicium palæstræ.
Non sacerdoti pietas nefandis
Fraudibus suadet cohibere dextras.
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum dominum & parentem.

Pro Deo lignum colitur, lapisq;:
His calent aræ vitulis & agnis.
Et suæ dextræ simulachra adorat
Artifex: vitam sine lege truncum
Poscit, à muto eloquium precatur:
Pauperi diues, dominus ministro
Supplicat: ritus pereunt vetusti,
Te prophetarum cruor innocentum
Iudicis magni rapit ad tribunal:
Pauperes clamant, viduæq; cælum
Questibus implent.
Ergo te iustæ manet vltionis
Pœna, non mendax, nisi fallor, augur.
Namque qui fastus premit insolentes
Arbiter cæli, maris, atque terræ
Spectat ex alto, lachrymasq; plebis,
Et preces tristes meminit, manúque
Vindice infandi sceleris propinquas
Exiget pœnas, quibus intumescis
Insolens victor tibi vertet arces.
Barbarus miles tua possidebit
Prædia: externo domino refundet
Vinitor fructus tuus: altu qua nunc
Surgit in cælum Solomontis ædes

Exterus

Exterus messem faciet colonus.
Ergo dum præbet tibi pœnitendi
Numinis fauor spatium, relictis
Turpiter vitæ vitijs peractæ,
Exteri ritus simulachra pelle,
Et sitim fraterni auidam cruoris,
Et famem argenti colubre profanam.
Sed nec exactæ malè pœnitebit
Te tuæ vitæ, neque sacra ab æde
Exteri ritus simulachra pelles,
Nec sitim fraterni auidam cruoris,
Nec famem argenti fugies profanam
Ergo te pestis vitiosa carpet:
Te fames, bellum, macies, egestas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pœnas.

NVNCIVS. CHORVS.

NVN. *Quis indicabit vbi reperiam gentium*
Comites prophetæ, nuncium vt tristem feram?
CH. *Nisi fortè properas, siste paulisper gradum.*
Eloquere paucis, scire quid feras iuuat.
NVN. *At non iuuabit scisse, scire quod cupis.*

CH. *Vt vt se habent res, ne moram inuide breuem.*
NVN. *Sciſti puella ab rege quid petiuerit?*
CH. *In lance vatis ſibi caput cæſum dari.*
NVN. *In lance vatis abſtulit cæſum caput.*
CH. *O facinus atrox! ille cæleſtis vigor,*
Decúſque vultus morte triſti emarcuit:
Et ora nuper plena ſacro numine
Clauſit perenni dira vis ſilentio.
NVN. *Quid fles? inanes mitte queſtus fundere.*
CH. *Quum flenda videam & audiam, flendum negat*
NVN. *Si flenda mors eſt, mortuos illi fleant*
Quorum ſepultæ ſpes iacent cum corpore,
Qui poſt ſoporis terminum breuiſſimi
Reditura membra non putant, & alteram
Superesſe vitam. Mortuos miſeri fleant,
Miſeróſque tantùm. Neminem facere poteſt
Fortuna miſerum: ſimilis inſontem licet
Sontémque maneat terminus vitæ, tamen
Malè morietur nemo, qui vixit bene:
De genere miſeros exitus ſi iudices,
Miſeros putabis tot patres ſanctos, quibus
Crux, enſis, vnda, flamma clauſit ſpiritum
Nam veritatis qui ſatelles occidit
Pro religione patriiſque legibus,

Omnibus

Omnibus illum prosequi bonis decet,
Votísque vitæ poscere similem exitum.
CH. *Verè profectò es elocutus omnia.*
At nos opinio quos & errores trahunt,
Dum fata fugimus, fata dat Deus:
Ignis pepercit, vnda mergit: aëris
Vis pestilentis æquori ereptum necat:
Bello superstes tabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata stulti incurrimus
Et fœneramur mortis in dies moras
Morbis periclis, luctibus, molestijs.
Nec longa vita est aliud ac longi mali
Catena, mortis nexa ad vsque terminum
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Seruire miseri nos putamus: exitum
Quàm seruitutem potius exhorre scimus.

FINIS.

16 MA 61